

Låt siffrorna tala!

Lupp 2015 – Ungas livssituation
i Kalmar län & Eksjö kommun

”Hur vi ungdomar kan påverka
framtiden med vår syn på den.
Vi är ju framtiden!”

(Elev åk 2)

Förord

Lupp är ett samlingsbegrepp för *Lokal uppföljning av ungdomspolitiken*. Undersökningens enkät är konstruerad av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Syftet med enkäten är att erbjuda kommuner hjälp och stöd i deras ungdomspolitiska arbete, samt att studera ungdomars levnadsvillkor inom områdena; fritid, skola, politik och samhälle, trygghet, hälsa, arbete samt framtid. Undersökningens resultat ska kunna fungera som en grund för kommunens lokala samhällsutveckling och regionens tvärsektoriella ungdomspolitik.

Luppundersökningen 2015 för Regionförbundet Kalmar län och Eksjö kommun redovisas i en regionrapport, men även i kommunspecifika rapporter för de kommuner som deltagit i regionen. Grunden i regionrapporten är att kommunernas genomsnitt sätts i relation till regionens, och att könsskillnader i regionen sätts i relation till genomsnittet i riket som helhet. I de kommunspecifika rapporterna redovisas kommunens genomsnitt i relation till rikets, utan koppling till skillnader i kön. Fokus för regionrapporten är, fritid, skola, delaktighet och inflytande, trygghet samt hälsa. Viktigast i uppdraget har varit att göra rapporterna till respektive kommun och regionrapporten användbar och lättillgänglig i det pågående och framtida barn- och ungdomspolitiska arbetet både lokalt och regionalt.

Titeln på rapporten "*Låt siffrorna tala! Lupp 2015 – Ungas livssituation i Kalmar län och Eksjö kommun*" valdes då resultaten från undersökningen är uttryck för ungdomarnas upplevelser och erfarenheter. Den bild som redovisas i regionrapporten och kommunrapporterna är ungdomarnas bild av den verklighet de lever och växer upp i. Genom att vara införstådd med det är det möjligt att bygga ett hållbart samhälle där alla, oavsett ålder, kön, utländsk bakgrund, funktionsnedsättning eller socioekonomisk bakgrund, kommer till tals och har möjlighet att påverka och ha inflytande. Lupp bygger på ungdomars upplevelser och känsla. Genom att erkänna det kan Luppen ses för vad den faktiskt är, en fortsättning och inte ett slut på en process! När det gäller barn och unga finns det inga processer med insatser som någonsin är klara, utan det är något som ständigt pågår.

Ett stort tack riktas först och främst till de ungdomar i Kalmar län och Eksjö kommun som har besvarat enkäten. Det är, som vuxen, inte alltid lätt att betrakta världen med ungdomars ögon. Hur ser ni på er skolmiljö? Anser ni att det går att påverka beslutsfattare? Hur ser ni på framtiden? Genom att besvara enkäten ger ni oss vuxna en möjlighet att förstå hur ni upplever er omgivning och kan, kanske även, en glimt av hur ni tänker. Utan er hade rapporten inte varit möjlig.

Cilla Ilhammar på Regionförbundet Kalmar län har bidragit med goda råd och idéer på hur arbetet kan utformas, så att beslutsfattare kan använda underlaget i rapporten för att förbättra levnadsvillkoren för ungdomar.

Daniel Larsson och Tony Wågman har genom sin långa erfarenhet av Lupp-studier bidragit med värdefull kunskap och information. Diskussionerna har bidragit till ökad förståelse och rapporternas kvalitet.

Växjö, 15 juni 2016

Caroline Hansén
Utredare

Anders Danielsson
Utredare

Jo Skåmedal
Utredare

Fakulteten för samhällsvetenskap
Utrednings- och forskningsservice
Linnéuniversitetet

Sammanfattning

År 2014 ändrade den nationella ungdomspolitiken målinriktning. De nya målen indikerar att alla ungdomar mellan 13-25 år ska ha *goda levnadsvillkor, makt att utforma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen*. Målen lyfter fram ungdomarnas möjligheter att vara självständiga, göra egna val och ta ansvar för sina egna handlingar. Det som bedöms viktigt i det ungdomspolitiska arbetet är att lyssna på och bejaka ungdomarnas upplevelse och åsikter på både nationell, regional och lokal nivå. Barn och ungas upplevelser, erfarenheter och förväntningar ska tas tillvara och användas som en resurs i samhällsutvecklingen. Det innebär att ungdomspolitikens strategi är att alla satsningar som berör ungdomar bör utgå från ett ungdomsperspektiv. Den nationella ungdomspolitiken ska fungera som vägledning för hur kommunerna kan realisera politiken i praktiken.

Syftet med rapporten är att beskriva och analysera Lupp-studiens resultat av ungdomarnas upplevelser, tankar, funderingar och syn på sin levnadssituation och samhället de lever i. Resultatet kan användas för att identifiera behov, utforma lämpliga åtgärdsplaner och konkreta handlingsinsatser för regionens och kommunernas ungdomspolitiska arbete.

Resultatredovisningen är indelad i två delar, baserade på grundskolans årskurs 8 och gymnasieskolans årskurs 2 i Kalmar län och Eksjö kommun. Redovisningen av resultatet utgår från enkätens områden; *Du och din familj, Fritid, Skola, Politik och samhälle, Trygghet, Hälsa, Arbete och Framtid* med koppling till fyra bakgrundsfaktorer. Specifikt med bakgrundsfaktorerna är att de är nyckelbegrepp i samhället i stort och inte enbart är riktade mot det ungdomspolitiska arbetet. De fyra bakgrundsfaktorerna är; *genus, mångfald, delaktighet och ekonomi*.

Resultaten visar att ungdomarna i regionen och Eksjö kommun generellt sett mår bra och har goda levnadsvillkor. De upplever att det finns mycket att göra på fritiden, oberoende på var i regionen de är bosatta eller vilken årskurs de går i. Den vanligaste fritidsaktiviteten ungdomarna, oavsett kön, ägnar sig åt är idrott/träning. Utmärkande är dock att killarna i större utsträckning spelar TV-/online-/dataspel, medan tjejerna främst ägnar sig åt att läsa/blogga. Skillnaderna mellan årskurserna är obefintliga.

När det kommer till skolmiljön upplever ungdomarna i regionen att den är god. De efterfrågade aspekterna som är speciellt utmärkande bland både åk 8 och åk 2 är att undervisningen och tillgången till extra stöd/hjälp av lärare upplevs bra. Ungdomarnas upplevelse om skolan som helhet har samma mönster oavsett årskurs och det är heller inga större könsskillnader.

Upplevelsen av delaktighet och inflytande skiljer sig åt mellan de olika årskurserna. I årskurs 8 är viljan att vara med och påverka dubbelt så hög, som möjligheten av att kunna påverka. En kraftig ökning av möjligheterna att påverka har skett bland ungdomarna i årskurs 2. Frågan som bör ställas är: *Vad har hänt?* Viljan att vara med påverka är dessutom större bland tjejerna än killarna, oavsett vilken årskurs de går i.

Känslan av trygghet på samhällets olika arenor, privata som offentliga, har minskat över tid. Upplevelsen av trygghet är även lägre bland tjejerna än killarna. Samband mellan känslan av att aldrig känna sig helt trygg kan ta sig uttryck på olika sätt, till exempel i form av psykosociala besvär. Det besvär som är mest utmärkande bland tjejerna, oavsett årskurs, är känslan av stress. Det trots att ungdomarnas generella bedömning av sitt hälsotillstånd är relativt bra.

Generellt sett upplever ungdomarna i Kalmar län och Eksjö kommun sina levnadsvillkor som goda och de ser ljust på framtiden.

Innehållsförteckning

INTRODUKTION	10
BAKGRUND	10
<i>Regionförbundet Kalmar läns ungdomspolitiska arbete</i>	11
<i>Likabehandlingsarbete och likabehandlingsplaner i skolan</i>	12
SYFTE	13
DISPOSITION	13
RAPPORTLÄSNING OCH RESULTATTOLKNING	15
URVAL	15
JÄMFÖRELSEGRUNDER OCH LÄSNING AV RAPPORTEN	16
RAPPORTENS BAKGRUNDSOMRÅDEN	18
GENUS, MÅNGFALD OCH DELAKTIGHET	18
EKONOMI - BARNFATTIGDOM	19
UNGDOMAR I ÅRSKURS 8	22
DU OCH DIN FAMILJ – VILKA ÄR RESPONDENTERNA?	22
FRITID	26
<i>Möjligheter till fritidsaktivitet</i>	26
<i>Arena för fritidsaktiviteter och medlemskap</i>	29
<i>Sammanfattning</i>	31
SKOLA	32
<i>Trivsel, sociala relationer och bemötande</i>	32
<i>Miljö och upplevelser</i>	35
<i>Inflytande och delaktighet i skolan</i>	37
<i>Sammanfattning</i>	39
POLITIK OCH SAMHÄLLE	40
<i>Intresse på nationell och internationell nivå</i>	40
<i>Inflytande och delaktighet – förutsättningar och villkor</i>	41
<i>Ungdomars förtroende för vuxna personer</i>	46
<i>Sammanfattning</i>	46
TRYGGHET	47
<i>Känslan av trygghet och otrygghet på fysiska platser</i>	47
<i>Hot, våld och kränkande/orättvis behandling</i>	50
<i>Sammanfattning</i>	53
HÄLSA	54
<i>Ungdomarnas allmänna hälsotillstånd</i>	54
<i>Träning, kostvanor, samt konsumtion av alkohol, tobak och droger</i>	56
<i>Sammanfattning</i>	57
ARBETE	57
<i>Extrajobb och sommarjobb</i>	57
<i>Sammanfattning</i>	59
FRAMTID	59
<i>Nästa steg i livet – efter grundskolan</i>	59
<i>Flyttplaner</i>	61
<i>Sociala relationer</i>	64
<i>Framtidsutsikter</i>	66
<i>Sammanfattning</i>	67
UNGDOMAR I ÅRSKURS 2	69
DU OCH DIN FAMILJ – VILKA ÄR RESPONDENTERNA?	69
FRITID	73

<i>Möjligheter till fritidsaktivitet</i>	73
<i>Arena för fritidsaktiviteter och medlemskap</i>	75
<i>Sammanfattning</i>	77
SKOLA	78
<i>Trivsel, sociala relationer och bemötande</i>	78
<i>Miljö och upplevelser</i>	81
<i>Inflytande och delaktighet i skolan</i>	83
<i>Sammanfattning</i>	86
POLITIK OCH SAMHÄLLE	86
<i>Intresse på nationell och internationell nivå</i>	86
<i>Inflytande och delaktighet – förutsättningar och villkor</i>	88
<i>Ungdomars förtroende för vuxna personer</i>	92
<i>Sammanfattning</i>	93
TRYGGHET.....	93
<i>Känslan av trygghet och otrygghet på fysiska platser</i>	93
<i>Hot, våld och kränkande/orättvis behandling</i>	97
<i>Sammanfattning</i>	100
HÄLSA	101
<i>Ungdomarnas allmänna hälsotillstånd</i>	101
<i>Träning, kostvanor, samt konsumtion av alkohol, tobak och droger</i>	104
<i>Sammanfattning</i>	104
ARBETE.....	104
<i>Extrajobb och sommarjobb</i>	104
<i>Sammanfattning</i>	106
FRAMTID.....	106
<i>Nästa steg i livet – efter gymnasiet</i>	106
<i>Flyttplaner</i>	108
<i>Sociala relationer och framtidsutsikter</i>	111
<i>Sammanfattning</i>	113
SLUTSATSER	114
RESULTATSAMMANSTÄLLNING GRUNDSKOLAN ÅRSKURS 8	114
<i>Fritid</i>	114
<i>Skola</i>	115
<i>Politik och samhälle – delaktighet och inflytande</i>	115
<i>Trygghet</i>	116
<i>Hälsa</i>	117
RESULTATSAMMANSTÄLLNING GYMNASIET ÅRSKURS 2.....	118
<i>Fritid</i>	118
<i>Skola</i>	118
<i>Politik och samhälle – delaktighet och inflytande</i>	119
<i>Trygghet</i>	119
<i>Hälsa</i>	120
SLUTORD	121
REFERENSER	122
INTERNETKÄLLOR.....	122
APPENDIX AI – TABELLER ÅK 8.....	123
APPENDIX AII – TABELLER ÅK 2.....	159

Tabellförteckning

Tabell 1: Svarsfrekvens i kommunerna i regionen	15

Diagramförteckning

Diagram I:1: Könsfördelning och sexuell läggning	23
Diagram I:2: Utländsk bakgrund – ungdomar och föräldrar	24
Diagram I:3: Föräldrars ekonomi och fritidssysselsättning	24
Diagram I:4: Nöjdhet – könen	25
Diagram I:5.1: Deltagandegrad	28
Diagram I:5.2: Deltagandegrad – kön	28
Diagram I:6.1: Mötesplatser och vänskap	29
Diagram I:6.2: Mötesplatser och vänskap – kön	31
Diagram I:7.1: Trivsel, bemötande och sociala relationer	33
Diagram I:7.2: Trivsel, bemötande och sociala relationer	34
Diagram I:7.3: Trivsel, bemötande och sociala relationer – kön	34
Diagram I:8.1: Skolmiljö	35
Diagram I:8.2: Skolmiljö – kön	37
Diagram I:9.1: Delaktighet i skolan	38
Diagram I:9.2: Delaktighet i skolan	39
Diagram I:10.1: Intresse för politik och samhällsfrågor	40
Diagram I:10.2: Intresse för politik och samhällsfrågor – kön	41
Diagram I:11.1: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka	42
Diagram I:11.2: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka – kön	42
Diagram I:12.1: Anledningar till att inte påverka	44
Diagram I:12.2: Anledningar till att inte påverka – kön	45
Diagram I:13.1: Trygghet på fysiska platser	48
Diagram I:13.2: Trygghet på fysiska platser	49
Diagram I:13.3: Trygghet på fysiska platser – kön	49
Diagram I:14.1: Hot, våld och trakasserier	50
Diagram I:14.2: Hot, våld och trakasserier – kön	51
Diagram I:15.1: Utsatthet	51
Diagram I:15.2: Utsatthet – kön	52
Diagram I:16.1: Fysiska och psykosociala besvär	54
Diagram I:16.2: Fysiska och psykosociala besvär – kön	56
Diagram I:17.1: Extra- och sommarjobb	58
Diagram I:17.2: Extra- och sommarjobb – kön	58
Diagram I:18.1: Planer efter grundskolan	60
Diagram I:18.1: Planer efter grundskolan – kön	60
Diagram I:19.1: Flyttplaner	61
Diagram I:19.3: Flyttplaner – kön	62
Diagram I:20.1: Anledningar till flytt	63
Diagram I:20.2: Anledningar till flytt – kön	63
Diagram I:21.1: Bästa med kommunen	64
Diagram I:21.2: Bästa med kommunen – kön	65
Diagram I:22.1: Framtidsutsikter	66
Diagram I:22.2: Framtidsutsikter – kön	67

Diagram II:1: Könsfördelning och sexuell läggning	70
Diagram II:2: Utländsk bakgrund – ungdomar och föräldrar	71
Diagram II:3: Föräldrars ekonomi och fritidssysselsättning.....	71
Diagram II:4: Nöjdhet –könen	72
Diagram II:5.1: Deltagandegrad	74
Diagram II:5.2: Deltagandegrad – kön	75
Diagram II:6.1: Mötesplatser och vänskap	76
Diagram II:6.2: Mötesplatser och vänskap – kön	77
Diagram II:7.1: Trivsel, bemötande och sociala relationer.....	79
Diagram II:7.2: Trivsel, bemötande och sociala relationer – kön.....	80
Diagram II:8.1: Skolmiljö	82
Diagram II:8.2: Skolmiljö – kön.....	83
Diagram II:9.1: Delaktighet i skolan	85
Diagram II:9.2: Delaktighet i skolan	85
Diagram II:10.1: Intresse för politik och samhällsfrågor.....	87
Diagram II:10.2: Intresse för politik och samhällsfrågor – kön.....	88
Diagram II:11.1: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka.....	89
Diagram II:11.2: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka – kön.....	90
Diagram II:12.1: Anledningar till att inte påverka.....	91
Diagram II:12.2: Anledningar till att inte påverka – kön.....	92
Diagram II:13.1: Trygghet på fysiska platser	94
Diagram II:13.2: Trygghet på fysiska platser	96
Diagram II:13.3: Trygghet på fysiska platser – kön	96
Diagram II:14.1: Hot, våld och trakasserier.....	97
Diagram II:14.2: Hot, våld och trakasserier – kön.....	98
Diagram II:15.1: Utsatthet	99
Diagram II:15.2: Utsatthet – kön	99
Diagram II:16.1: Fysiska och psykosociala besvär.....	102
Diagram II:16.2: Fysiska och psykosociala besvär – kön.....	103
Diagram II:17.1: Extra- och sommarjobb	105
Diagram II:17.2: Extra- och sommarjobb – kön.....	106
Diagram II:18.1: Planer efter gymnasiet.....	107
Diagram II:18.2: Planer efter gymnasiet – kön.....	108
Diagram II:19.1: Flyttplaner	109
Diagram II:19.2: Flyttplaner – kön	109
Diagram II:20.1: Anledning till flytt.....	110
Diagram II:20.2: Anledning till flytt – kön.....	111
Diagram II:21.1: Framtidsutsikter	112
Diagram II:21.2: Framtidsutsikter – kön	112

Kodnyckel till utvalda frågor i Lupp 2015

Här följer en förteckning över hur de frågor som valts ut i rapporten formulerades i enkäten.

Frågekod	Enkätfråga
A3	Vad stämmer bäst in på dig?
A4	Vilken är din sexuella läggning?
A6	Var är du och dina föräldrar födda?
A8	I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?
A9	Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat <i>göra</i> något eller inte kunnat <i>köpa</i> något, som många andra i din ålder <i>gör</i> eller <i>köper</i> , för att din familj inte haft råd?
A10	Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det handlar om följande:
B1	Hur mycket tycker du att det finns att göra på fritiden?
B3	Hur ofta gör du följande saker på din fritid?
B4	När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?
C2	Här följer några påståenden om skolan. Hur tycker du att de stämmer in på hur det är på din skola?
C3	Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
C4	Hur mycket eller lite <i>vill</i> du som elev vara med och bestämma om följande?
C5	Hur mycket eller lite <i>får</i> du som elev vara med och bestämma om följande?
D1	Hur intresserad är du av följande?
D3	Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen?
D4	Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?
D4d	Vilken eller vilka är anledningarna till att du <i>inte</i> vill vara med och påverka?
E2	Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?
E1	Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig?
E3	Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?
E4	Har du, de senaste sex månaderna, upplevt att du blivit orättvist behandlad på ett sätt så du har mått dåligt?
F2	Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
G1	Har du något extrajobb just nu?
G2	Hade du ett sommarjobb i somras?
H1	Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan/gymnasiet?
H3	Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?
H3b	Av vilken anledning tror du att du kommer att flytta från kommunen?
H4	När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun
H6	Hur ser du på framtiden?

Introduktion

I det inledande avsnitt ges en kort presentation av vad som hänt inom det ungdomspolitiska området på nationell, regional och kommunal nivå, samt syftet med Lupp-undersökningen.

Bakgrund

Under 1950-talet fick ungdomspolitiken genomslagskraft i Sverige. Det berodde på att barn och ungdomar började göra sig mer synliga i samhället och började bli mer relevanta inom politikens olika arenor. Fokus var då att skapa goda fritidsmöjligheter för barn och unga. På 1990-talet lades propositionen *Ungdomspolitik* fram med riktlinjer om en sektorsövergripande ungdomspolitik, vilket blev grunden till Ungdomsstyrelsen. Ungdomsstyrelsens huvudsakliga uppgift var att ur ett helhetsperspektiv arbeta främjande för; goda levnads- och uppväxtvillkor för barn och unga, samt att ge barn och unga inflytande över och vara delaktiga i frågor som berör deras liv.¹ Det som genomsyrar den nationella ungdomspolitiken idag är att:

Alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande och välfärd (...) För att ungdomar ska kunna ha verklig tillgång till inflytande är det viktigt att de har inflytande över såväl samhället i stort som över sin närmiljö i skolan, bostadsområdet, föreningslivet och arbetet. Verklig tillgång till välfärd innebär god materiell levnadsstandard, god fysisk och psykisk hälsa samt att inte behöva bli utsatt för kränkningar och brott.²

2001 införde dåvarande Ungdomsstyrelsen enkätundersökningen Lupp – *”Lokal uppföljning av ungdomspolitiken”* – i syfte att stödja landets kommuner i deras ungdomspolitiska arbete. Bakgrunden till Luppen är att de flesta beslut som berör ungas livs- och levnadsvillkor fattas på kommunal nivå. Kommunernas satsningar och politiska inriktningar är därmed centrala i det nationella ungdomspolitiska arbetet.³ Den nationella ungdomspolitiken har varit sektorsövergripande och berört områden såsom utbildning, inflytande, hälsa, fritid och kultur, samt arbete. De nationella insatserna för barn och unga syftar till att skapa goda förutsättningar för deras makt att utveckla sin identitet och sina liv, utifrån sina specifika intressen och önskemål. Samtidigt som frihet och möjlighet till självförverkligande finns. Tillgången och möjligheterna till lika och goda levnadsvillkor ska vara jämlik för alla ungdomar.⁴

Den 1 april 2014 bytte Ungdomsstyrelsen namn till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF). Anledningen var att den nationella ungdomspolitiken ändrade inriktning och mål. Grunden i den nya nationella ungdomspolitiken är att alla ungdomar mellan 13-25 år ska ha *”goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen⁵”*. De nya målen innebär att ungdomarnas makt att forma sitt eget liv satts i relation till förutsättningar och möjligheter som samhället erbjuder. Målen framhåller vikten av ungdomarnas möjligheter att vara självständiga och göra egna val, samt ta ansvar för sina egna handlingar. Det är essentiellt i makten att forma sitt eget liv och speciellt med tanke på hur samhället formas och präglas av olika attityder. Ungdomar bedöms inte vara en homogen grupp. Anledningen är att gruppen ungdomar består av mångfald som är grundade i olika identiteter, viljor och intressen. Att lyssnas på och bejaka ungdomars upplevelser och åsikter i det ungdomspolitiska arbetet, så väl nationellt som regionalt och lokalt, är därmed viktigt. Barn och ungas erfarenheter, kunskaper och värderingar ska tas tillvara och användas som en resurs i samhällsutvecklingen som helhet.⁶

¹ Wågman 2011 & Prop. 2004/05:2

² Wågman 2011

³ Wågman 2009, Prop. 2004/05:2 & Prop. 2013/14:191

⁴ www.mucf.se 2016-02-12

⁵ Prop. 2013/14:191

⁶ Ibid

Det innebär att ungdomspolitikens strategi är att alla satsningar som berör ungdomar bör utgå från ett ungdomsperspektiv, samtidigt som den grundar sig på tre prioriterade områden – *ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa*. Den nationella ungdomspolitikerna är vägledande för hur kommunerna kan realisera politiken i praktiken. MUCF:s ansvar ligger i att följa upp och analysera livs- och levnadsvillkor för barn och unga i kommunerna. Här spelar resultaten från Luppen en viktig roll. Vidare har ungdomspolitikerna sin utgångspunkt i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och barnkonventionen.⁷ Barnkonventionen stipulerar att:

- *Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras (Artikel 2)*
- *Barnets bästa ska sättas i främsta rummet vid alla beslut som rör barn (Artikel 3)*
- *Barn har rätt till inflytande och delaktighet i alla beslut som rör dem (Artikel 12)*⁸

Konventionen signalerar till vuxenvärlden att på ett mer insiktsfullt sätt inkludera barn och unga i beslut som rör deras liv, utveckling och framtid. Det handlar om att ta barn och unga på allvar, lyssna på dem och lära från dem, samt låta dem ha inflytande i frågor som berör unga.⁹

Regionförbundet Kalmar läns ungdomspolitiska arbete

Regionförbundet Kalmar läns arbetar regionöverskridande med det ungdomspolitiska arbetet utifrån regionförbundets regionala utvecklingsstrategi (RUS). RUS har betydelse för det regionala utvecklingsarbetet, men även för arbetet på den lokala nivån. Genom att ha en gemensam utvecklingsstrategi i regionen hanteras strategiska frågor betydligt mer kraftfullt, samtidigt som det finns en tydlig och klar roll- och ansvarsfördelning.¹⁰

Regionförbundets utvecklingsstrategi ämnar att attrahera ungdomar genom ett brett och varierat utbud av studiemöjligheter. Genom att öka möjligheterna finns möjligheter att fler väljer att flytta till, stanna kvar och vara goda ambassadörer för regionen. Strategins målsättning är att utveckla en vägledning av hög kvalitet som ska skapa goda strukturer för kontakt mellan barn och ungdomar och näringslivet. Det ska göras genom att erbjuda ett brett utbud av gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar.

*Bibliotek, studieförbund och folkhögskolor har en stor betydelse för att stärka folkhälsan, öka delaktigheten och engagemanget i samhället, höja och utjämna bildnings- och utbildningsnivån samt underlätta ungas etablering i arbetslivet. Det är angeläget att en samordning och samverkan kan ske mellan folkbildningens olika aktörer på ett sätt som gör att individers och grupperns behov tillgodoses. En utvecklad samverkan med andra aktörer kan också stärka dessa möjligheter. Folkbildningen blir därmed en viktig motor i utvecklingen av det livslånga lärandet och det aktiva medborgarskapet.*¹¹

De nya nationella ungdomspolitiska målen kan kopplas samman med Regionförbundet Kalmar läns regionala utvecklingsstrategi. Båda dokumenten grundar sig på den enskilde individens initiativ och handlingar för att skapa goda levnadsvillkor, ha makt över sitt liv och inflytande i samhällsutvecklingen. Kopplingar kan även göras till ungdomspolitikerna och barnkonventionens aspekter: *Ungdomar är en resurs, ungdomar har rättigheter, ungdomars självständighet och oberoende ska stödjas, samt att ungdomar är olika*¹².

⁷ www.mucf.se 2016-02-12

⁸ Unicef 2016, Rädda barnen 2016

⁹ Unicef 2016, Rädda barnen 2016 & Wågman 2009

¹⁰ RFKL 2006 & RUS 2012

¹¹ RUS 2012

¹² RFKL 2006

Precis som den nationella ungdomspolitiken utgår regionens policy för ett barn- och ungdomsperspektiv, samt att alla barn och unga är en resurs. Barn och ungas perspektiv ska tas tillvara i samhällsutvecklingen, samtidigt som de anses vara en viktig faktor för tillväxt. Regionförbundets policy utgår från: *Kreativitet och delaktighet, samt hållbar utveckling*. Helhetstänket ska vara avgörande i alla beslut som fattas regionalt och lokalt. Inom dimensionen *hållbar utveckling* arbetar regionen med *social och kulturell hållbarhet*. Det vill säga frågor som berör *folkhälsa, jämställdhet, integration, lärande, samt ungdomars möjligheter*. Dessa återfinns också i enkäten för Lupp och det nationella ungdomspolitiska arbetet.¹³

I regionens ungdomspolitiska arbete ska regionförbundet vara en vägledande och tydlig aktör, både för ungdomarna och vuxna som arbetar med ungdomar. Regionförbundets arbete ska även utveckla service i form av information till ungdomar i regionen. Det ungdomspolitiska arbetet i regionen handlar om att lyfta fram goda exempel på metoder för att arbeta ungdomspolitiskt. Det är metoder riktade mot:

- Miljömässig, social, kulturell, samt ekonomisk hållbarhet ur ett barn- och ungdomsperspektiv.
- Barns och ungdomars demokratiska utveckling och inflytande.
- Jämställdhet och jämlikhet mellan olika barn- och ungdomsgrupper.
- Kultur och fritid inklusive ungdomars engagemang i föreningslivet.
- Barns och ungdomars lärande och hälsa.

För att regionförbundets barn- och ungdomsperspektiv ska uppnås och synas i de beslut som fattas och det arbete som görs har följande gjorts:

- Rapportörer för de ungdomspolitiska frågorna med uppdrag att bevaka genomförandet av policyn.
- Styrelsens ledamöter erbjuds utbildningstillfälle om barnkonventionen och ungdomsperspektiv per mandatperiod.
- Medarbetarna erbjuds utbildningspaket som ska leda till konkreta och uppföljningsbara insatser.
- Dialog mellan ungdomar och politiker i regionen som ska ske på villkor som passar både ungdomar och beslutsfattare. Fokus är digitala lösningar.
- Dialog med de regionala frivilligorganisationer som får bidrag från Regionförbundet.¹⁴

Likabehandlingsarbete och likabehandlingsplaner i skolan

Enligt Skolverket ska alla elever bli behandlade med respekt och vara sig själva. Respekten för alla människors lika värde är grunden i FN:s mänskliga rättigheter, vilka ska främjas i skolan. Genom att behandla eleverna utifrån sina förutsättningar skapas lika rättigheter och möjligheter för dem. När det talas om likabehandlingsplaner är det lätt att tänka att alla ska behandlas lika, vilket kan vara missvisande. Likabehandling handlar egentligen om att behandla alla utifrån sina förutsättningar, till exempel i skolan kan vissa barn behöva mer stöd än andra, medan andra kan behöva tekniska hjälpmedel. Att skolorna har likabehandlingsarbete och likabehandlingsplaner är en del i deras värdegrundsarbete. Värdegrundsarbetet ska, enligt Skolverket, handla om att främja alla elevers

¹³ RFKL 2006

¹⁴ Ibid

möjligheter och rättigheter oavsett könstillhörighet, etnisk bakgrund, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Skolan och utbildningen ska ta hänsyn till elevernas olika behov.¹⁵

Likabehandlingsarbetet ska leda till en förtroendefull och tillitsfull relation mellan personal och elever. I skolorna ska likabehandlingsarbetet vara främjande, motverkande och åtgärdande, vilket baseras på Skollagens (2010:800) 6 kap. 8 § och Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap. 4 §. Det *främjande* arbetet handlar om att förankra respekten för människors lika värde som ska bidra till en trygg och utvecklande skolmiljö för alla elever. Att arbeta *förebyggande* syftar till att aktivt arbeta för att motverka kränkande behandling och tendenser till trakasserier i skolan. Verksamheten ska genomsyras av likabehandlingsplanens förebyggande arbete när det gäller bemötande, förhållningssätt, undervisning, samt vid skapande av regler och rutiner. Personal i skolan berörs av planen och ska aktivt arbeta utifrån den. Det förebyggande arbetet innebär även att personalen ska kartlägga trivsel och riskområden, samt elevernas delaktighet i verksamheten. Detta görs via samtal, enkäter och annan dokumentation. Skolans *åtgärdsarbete* innebär att det ska finnas rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling. Rutinerna ska tydligt visa ansvarsfördelningen bland personalen. Likabehandlingsarbetet ska dokumenteras i en så kallad likabehandlingsplan.¹⁶

Som ett stöd i skolornas likabehandlingsarbete rekommenderar Skolverket att skolorna upprättar en likabehandlingsplan. Planen ska ses som ett dokument av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet, men även för det systematiska kvalitetsarbetet som sker i verksamheten. I planens innehåll ska det finnas mål för det främjande och förebyggande arbetet, vilka även ska beskriva elevernas medverkan i arbetet. Planen ska implementeras för all personal i verksamheten samt för elevernas vårdnadshavare.¹⁷ En indikator för hur väl likabehandlingsplanerna i regionens skolor fungerar är hur eleverna har besvarat enkäten gällande skolgång, skolmiljö, trivsel, sociala relationer och bemötande.

Syfte

Syftet med rapporten är att beskriva och analysera Lupp-studiens resultat av ungdomarnas upplevelser, tankar, funderingar och syn på deras levnadssituation och samhället de lever i.

Resultatet kan användas för att identifiera behov, utforma lämpliga åtgärdsplaner och konkreta handlingsinsatser för kommunens ungdomspolitik.

Disposition

Rapporten är disponerad enligt följande: först en *introduktion* som innehåller bakgrund till rapporten, kommunens ungdomspolitiska arbete, syftet med rapporten samt metod. Sedan följer Lupp-enkätens resultatredovisning. Del I redovisar *ungdomar i grundskolans årskurs 8* och del II redogör för *ungdomar i gymnasiet årskurs 2*. Resultatredovisningen i del I och II är uppdelad i sju avsnitt: *Fritid, Skola, Politik och samhälle, Trygghet, Hälsa, Arbete* och *Framtid*. Avslutningsvis följer *Slutsatser* där huvudresultaten knyts ihop till ett komprimerat underlag för kommunens fortsatta barn- och ungdomspolitiska arbete.

I rapportens resultatredovisning inleds varje kapitel med en kort beskrivning av innehållet och avslutas med en kort sammanfattning. De kommunvisa resultaten jämförs med genomsnittet för regionen, medan könsskillnaderna sätts i relation till riksgenomsnittet som helhet. För att inte belasta rapporten med för mycket detaljerade resultat återfinns en del material i Appendix. Hänvisningar till dessa tabeller lämnas

¹⁵ www.skolverket.se 2016-05-25

¹⁶ Ibid

¹⁷ Ibid

fortlöpande i huvudtexten. För grundskolans årskurs 8 används Appendix tabellnumrering *AI:tabellnummer* och för gymnasieskolans årskurs 2 används tabellnumrering *AII:tabellnummer*.

Alla diagram som finns löpande i texten återfinns i tillhörande Appendix. Följ enkätfrågornas numrering, till exempel A10 som syns högst upp till vänster i varje diagramrubrik återfinns högst upp till vänster i tillhörande tabell i Appendix.

Begreppet *ungdomar* i resultatredovisningens olika delar refererar till elever och ungdomar i årskurs 8 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasiet

Rapportläsning och resultatolkning

I detta avsnitt ges en kort presentation i hur urval och datahantering har gjorts, vilka jämförelsegrunder som gjorts utifrån materialet och vilken tolkning som gjorts av resultaten, samt hur rapporten bör läsas.

Urval

Studien riktar sig till ungdomar i årskurs 8 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasiet i Kalmar län och Eksjö kommun. I undersökningen deltog tolv kommuner för ungdomar i åk 8: Borgholm, Eksjö, Emmaboda, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn, Torsås, Vimmerby och Västervik, och elva kommuner för ungdomar i åk 2: Eksjö, Emmaboda, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn, Torsås, Vimmerby och Västervik. Anledningen till att det är fler kommuner för åk 8 än åk 2 är att alla kommuner inte erbjuder sina ungdomar gymnasieskola i egen kommun. Kalmarsunds Gymnasieförbund deltog i undersökningen när det gäller ungdomar i åk 2, då ungdomar från flera olika kommuner väljer att pendla dit för sin gymnasieutbildning.

Tabell 1: Svarsfrekvens i kommunerna i regionen

SVARFREKVENSER PER KOMMUN	ÅR	ÅK 8			ÅK 2		
		SVARANDE	POPULATION	SVARS-FREKVENNS,%	SVARANDE	POPULATION	SVARS-FREKVENNS,%
Borgholm	2009	124	125	99	-	-	-
	2012	84	85	95	-	-	-
	2015	99	99	100	-	-	-
Eksjö	2009	164	197	83	210	283	74
	2012	161	172	94	171	211	81
	2015	171	167	98	107	127	84
Emmaboda	2009	84	99	85	52	60	87
	2012	73	103	71	55	63	87
	2015	72	79	91	37	54	69
Hultsfred	2009	169	188	90	145	211	69
	2012	114	115	99	116	170	68
	2015	117	124	94	107	118	94
Högsby	2009	76	76	100	18	27	67
	2012	71	73	97	21	85	25
	2015	61	68	90	12	15	80
Mönsterås*	2009	73	151	48	67	107	63
	2012	-	-	-	-	-	-
	2015	118	143	83	30	48	60
Mörbylånga	2009	177	177	100	-	-	-
	2012	142	145	98	-	-	-
	2015	-	-	-	-	-	-
Nybro	2009	-	-	-	-	-	-
	2012	170	182	93	138	160	86
	2015	177	201	88	82	201	41
Oskarshamn	2009	261	294	89	316	397	80
	2012	221	249	89	305	383	80
	2015	273	292	94	257	283	91
Torsås	2009	83	84	99	83	89	93
	2012	66	75	88	55	70	79
	2015	67	66	100	-	-	-
Vimmerby	2009	170	192	89	380	608	63
	2012	141	153	92	155	180	86
	2015	160	178	90	127	126	100
Västervik	2009	-	-	-	-	-	-
	2012	302	372	81	387	449	86
	2015	210	319	66	232	297	78

*Notera att antalet svaranden enbart är för ungdomarna som går gymnasiet i Mönsterås kommun. antalet ungdomar som bor i Mönsterås kommun, men går på Kalmarsunds Gymnasieförbund uppgick till 50 besvarade enkäter för 2015

För åk 8 i regionen inklusive Eksjö kommun var totalpopulationen 1736 och 1525 svarande med svarsfrekvens på 88 procent. I åk 2 var populationen 1269 och 991 svarade med en svarsfrekvens på 78

procent. Normalt brukar en svarsfrekvens på över 50 procent anges som acceptabel. Den höga svarsfrekvensen i Lupp får tillskrivas det faktum att enkäten besvaras under lärarledd lektionstid.

Datafilerna som rapporten baseras på har tillhandahållits av MUCF och statistikprogrammet SPSS har använts vid bearbetning och analys av resultaten. Frågor med fasta svarsalternativ har omkodats. Således har svaren ”mycket bra” och ”ganska bra” slagits samman till ”bra”. Att göra så är nödvändigt vid bivariat analys, men även då antalet svarande är relativt lågt. I annat fall skulle en eller några ungdomar motsvara flera procentenheter. Nackdelen vid omkodning är dock att nyansskillnader försvinner. Om 90 procent av eleverna svarar ”bra” på frågan ”vad tycker du om skolmiljön” så vet vi inte om det var tio procent eller 80 procent som svarade ”mycket bra”. I förekommande fall noteras det i löpande text eller i fotnoter. Det gör att resultaten bör tolkas med viss försiktighet, både när det gäller jämförelser över tid och vid jämförelse med riket.

Den här typen av enkätstudie erbjuder inga möjligheter att *förstå* resultaten, begränsade möjligheter att *förklara* dem. Fokus är huvudsakligen att *beskriva* skillnader där de föreligger, samt att erbjuda rimliga tolkningar där det är möjligt.

Jämförelsegrunder och läsning av rapporten

Jämförelser med riksgenomsnittet inkluderar *alla* typer av kommuner oavsett deras demografiska struktur, utbildningsnivå, storlek etc. Varje kommun är unik och har sina egna förutsättningar, villkor och utmaningar. Mot den bakgrunden är genomsnittet för regionen och riket inte alltid en idealisk referenspunkt, men ofta en praktisk referenspunkt. Att jämföra en kommun med regionen eller riket bör dock ske med försiktighet utifrån flera skäl. För det första om kommunen uppvisar ett bättre resultat än vad regionen och riket gör, så finns risken att kommunen slår sig till ro med slutsatsen ”*men vi är bättre än många andra*”. Det finns alltid utrymme för förbättringar och utveckling, speciellt i relation till de nationella ungdomspolitiska mål som slår fast att *alla* ungdomar ska ha ”*goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.*” För det andra innebär ”regionen” och ”riket” inte alla kommuner i Kalmar län eller alla Sveriges kommuner, utan resultaten är ett genomsnitt för de kommuner som valt att delta i Lupp-undersökningen de utvalda åren.

Region i denna rapport består av Eksjö kommun och de kommuner i Kalmar län som deltar i Lupp. De kommuner som deltar i för grundskolan åk 8 är: Borgholm, Eksjö, Emmaboda, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Nybro, Oskarshamn, Torsås, Vimmerby och Västervik, och för gymnasiet åk 2 är: Eksjö, Emmaboda, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Oskarshamn, Vimmerby, Västervik och Kalmarsunds Gymnasieförbund.

Lupp-enkäten dras med ett antal potentiella problem som läsaren bör hålla i minnet:

- När *antalet svarande* (totalpopulationen) är lågt, vilket förekommer i ett par kommuner. I inledningen till varje resultatdel redovisades svarsfrekvensen, det vill säga antalet svarande i procent av antalet som erbjöds delta i undersökningen. I Lupp-undersökningarna är svarsfrekvens normalt hög, sannolikt beroende på att enkäterna besvaras under lärarledda lektioner. Det är viktigt att hålla i minnet att populationen i ett par fall är mindre än 50 elever och att svarsfrekvensen som redovisas inledningsvis täcker enkäter som är helt eller delvis besvarade. Svarsfrekvensen för enskilda frågor kan således vara lägre. I de fall där den låga svarsfrekvensen föranleder extra försiktighet i tolkningen anges det i anslutning till diagrammen i texten och i tabellen i appendix.
- *Jämförelse över tid* försvåras av att frågor tillkommit, tagits bort eller omformulerats. Vissa alternativ i fråga C2 ”Hur tycker du det stämmer in på hur det är på din skola?” finns inte med 2009 eller 2015. Andra frågor finns med 2009 eller 2012, men ej 2015. Frågor har också

omformulerats och därigenom fått en annan innebörd. Ett exempel är fråga B1 som 2015 formulerades "Hur mycket tycker du att det finns att göra på fritiden?". Motsvarande fråga 2012 löd "Hur mycket fritid har du?" Det är långt ifrån självklart att svaren på dessa två frågor kan jämföras.

- *Otydligt formulerade frågor.* En del frågor är formulerade på ett sätt som gör det svårt att förstå hur eleverna tolkat dessa, och det blir därför svårt formulera rimliga tolkningar av svaren. Ett exempel är fråga E2 "Hur ofta känner du dig trygg i hemmet?". Den elev som inte svarar "Alltid" kan göra det eftersom hen är mörkrädd eller eftersom hen utsätts för misshandel eller andra övergrepp. Lämpliga åtgärder från kommunens sida, om några, skiljer sig naturligtvis åt beroende på varför eleven inte alltid känner sig trygg hemma. Lupp ger inte utrymme för en sådan analys.
- *Skalan i diagrammen varierar.* Skalan är anpassad så att resultaten tydligt framgår. Av denna anledning är det viktigt att som läsare uppmärksamma vilken storleksordning resultaten är formulerade i. Om ett diagram visar resultat som ligger mellan, säg tre och åtta procent kommer diagrammets storlek (och således staplarnas höjd) att vara detsamma som om resultaten redovisas ligger mellan, säg 75 och 90 procent. Det som skiljer diagrammen åt är skalan på den vertikala axeln.

Rapportens bakgrundsområden

Nedan presenteras rapportens bakgrundsområden: genus, mångfald, delaktighet och ekonomi. Inför det är det essentiellt att vara medveten om att rapporten grundar sig på ungdomarnas upplevelser, erfarenheter och förväntningar. Rapporten berör mycket av det som handlar om ungdomarnas livs- och levnadssituation, samt deras egen syn på livet som helhet. Det är allt från sociala relationer, skolgång, fritidsaktiviteter till framtidsutsikter.

Genus, mångfald och delaktighet

Specifikt för genus, mångfald och delaktighet är att de är nyckelbegrepp och centrala utgångspunkter i samhället i stort, inte enbart riktade mot barn- och ungdomspolitiska frågor.¹⁸ Att presentera dem var för sig hade säkerligen gett läsaren en ökad tydlighet i begreppens definitioner, men trots det har utredarna för rapporten valt att kombinera dem. Anledningen är att begreppen har en tydlig koppling till varandra, det vill säga att vid genusediskussion bör mångfald och delaktighet kombineras i diskussionen.

Definition av genus och kön är en ständigt närvarande diskussion i samhället och är långt ifrån självklar. Tidigt inom kvinnoforskningen var uppdelningen av kön, *sex* och *gender*, en klar utgångspunkt. Skillnaden finns i definitionen om det är ett biologiskt eller socialt/kulturellt konstruerat kön. Tanken med skillnaden är att på förhand kunna separera det givna könet och det som människan ständigt skapar och konstruerar. Det som skapas är det som baseras på samhällets attityder och värderingar om vad som är manligt och kvinnligt. Att skilja kön och genus åt har visats sig vara svårt. Kritiker menar att det biologiska könet enbart kan förstås genom de föreställningar som finns om det vi har (genus), och att de är det enda vi har tillgång till. Andra menar att det räcker med en definition av de båda begreppen (genus och kön).¹⁹

Oavsett vilket förhållningssätt som är utgångspunkten är det den sociala/kulturella konstruktionen av kön som är relevant i rapporten. Framst för att det handlar om föreställningar, attityder och värderingar som finns om kvinnor och män. Den kan få konsekvenser för vem som gör vad, vem som bestämmer vad, hur uppfattningen om oss själva och varandra är kollektivt och individuellt. Diskussionen om genus påverkar och formar människors tänkande i olika sociala sfärer, såsom fritid, skola, politik och arbete. Det börjar även i tidig ålder, eftersom barn och unga lär sig av och får intryck från vuxenvärlden. Vuxna har därmed ett ansvar att synliggöra och uppmärksamma traditionella och stereotypa könsmonster och normer, vilka kan begränsa barn och unga i utvecklingen av sin identitet, personlighet, karaktärsdrag och förmågor.²⁰

Ovanstående resonemang visar på strukturella skillnader mellan tjejer och killar, men dessa skillnader kan även sättas i relation till andra samhällsgrupper till exempel personer med utländsk bakgrund²¹. Skillnader i skolprestationer mellan ungdomar med utländsk bakgrund jämfört med svensk bakgrund är betydligt större inom grundskolan och gymnasieskolan än den mellan tjejer och killar. Resonemanget om genus kopplas därmed naturligt vidare till mångfald, som har olika innebörd och betydelse i samhället och samhällsdebatter. Mångfald används ofta i relation till andra begrepp så som kultur och etnicitet, vilka i sig inte är helt enkla att diskutera eller definiera. Ur ett ungdomspolitiskt perspektiv är det viktigt att markera att mångfald inte enbart handlar om att lyfta fram en minoritetsgrupp, utan det berör alla ungdomar. Mångfald innebär att alla ungdomar ska behandlas rättvist och på lika villkor. Av den anledning är ett aktivt arbete för att stödja lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter viktigt.

¹⁸ Wågman, 2011

¹⁹ Wågman, 2011 & Vetenskapsrådet, 2005

²⁰ Wågman, 2011

²¹ Begreppet utländsk bakgrund avser ungdomar födda utomlands, samt ungdomar födda i Sverige med två utlandsfödda föräldrar.

Samtidigt som det handlar om att bekräfta och ta tillvara ungdomarnas olikheter, kompetens och erfarenheter. Det oavsett vilket kön eller könsöverskridande identitet/uttryck, ålder, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionsnedsättning barnet eller ungdomen har.²²

Diskussionen om genus och mångfald har även en nära relation till delaktighet. Det eftersom ungas livsvillkor kan kopplas samman med begrepp som demokrati, mångfald, inflytande och rättvisa. Wågman menar att Nancy Frasers forskning visar på att människor, oavsett ålder, ska tas på allvar och att samhället ska vara lyhörda inför deras åsikter och tankar. Vilket är en grundförutsättning för ett demokratiskt samhälle och ett samhälle som ger medborgarna möjlighet att delta på lika villkor. Det görs när individers och grupperns lika värde accepteras och respekteras. Kort och gott handlar det om en känsla av, eller upplevelse av, erkännande och ett faktiskt inflytande i samhällsutvecklingen. Krantz och Lundholm däremot tolkar erkännande som att erkännande har en stark koppling till inflytande och delaktighet i människors elementära rättigheter. Vilka är *"att få göra sin röst hörd eller få sina åsikter diskuterade, att bli behandlad med respekt av sin omgivning och att ha inflytande oberoende av vilken status individen har i ett samhälle"*, och som kan kopplas samman till Barnkonventionens artiklar 2, 3 och 12. Resonemanget visar på att unga människors inflytande och delaktighet är grunden till att utvecklas till demokratiska och ansvarstagande medborgare. Det är en process som pågår under hela uppväxten och som utvecklas och förändras över tid. Det är inte heller något som framkallas ur en specifik situation eller tillfälle, utan är något som präglar hela vardagslivet. Något som kan vara avgörande för viljan att påverka och delta i olika sammanhang i samhället är hur bemötandet i form av respekt och hänsyn är. Vilket är betydelsefullt i förståelsen för vilken roll skolan och andra aktörer i samhället har i ett barns eller ungdoms uppväxt. Speciellt om det funnits en brist i möjligheter att ha inflytande och delaktighet, vilket kan leda till försämrad hälsa och utanförskap.²³

Ungdomars samhällsengagemang, enligt vuxenvärlden, sker utifrån organisatoriska strukturer med ett på förhand angivet handlingsutrymme och med en utveckling som går i samma linje som tidigare. Det handlar i stort om att ungdomar i demokratisk anda ska engagera sig i föreningslivet. För att fostras till att arbeta politiskt utifrån en representativ demokratimodell. Modellen anger den självklara tanken och vägen till hur inflytande och delaktighet ser ut och ska se ut. Vilket enligt Ungdomsstyrelsen (2010²⁴) har förändrats i takt med den tekniska utveckling som skett. Ungdomars deltagande i samhället idag kretsar kring den digitala sfären via till exempel sociala medier. Den yngre generationen har större tendens än den äldre att använda nyskapande metoder för sitt engagemang. Ungdomars möjligheter och begränsningar i det interaktiva och mobila kommunikationssamhället blir allt mer betydelsefull i strävan att nå ökad delaktighet.²⁵ Den digitala sfären öppnar många vägar för ungdomars deltagande och inflytande i samhällsutvecklingen och frågor som berör dem. Trots ökade möjligheter är det viktigt för beslutsfattare att tänka på att det genuina engagemanget nödvändigtvis inte är lika omfattande som det ger sken av. Detta då det är en sak att tänka och en helt annan att agera, vilket leder till bortfall av individer. Ungdomarnas engagemang kan beskrivas i termer som *"a mile wide, but only an inch deep"*. Det är viktigt att vara medveten om att ungas förutsättningar för delaktighet och inflytande i samhället ser olika ut beroende på vilken nivå det är. Graden av medvetande har kanske större betydelse i det regionala och kommunala ungdomspolitiska arbetet.²⁶

Ekonomi - barnfattigdom

I ett land som Sverige ska barn och unga inte behöva leva i ekonomisk utsatthet. År 2012 var det närmare en kvarts miljon barn och unga som ändå gjorde det. Det visar att Sverige inte följer Barnkonventionens

²² Wågman, 2011

²³ Wågman, 2011, Fraser, 2003 & Krantz och Lundholm, 2010

²⁴ Hänvisningen är till Ungdomsstyrelsens dokument från 2010, men Ungdomsstyrelsen bytte namn till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2014.

²⁵ Wågman, 2011

²⁶ Ibid

artiklar trots att Sverige ratificerat konventionen. I Sverige har alla kommuner barn och unga som lever i ekonomisk utsatthet (barnfattigdom). De barn och unga som är mest utsatta var de som är bosatta i storstädernas förorter, de till ensamstående föräldrar, samt de som har föräldrar födda utanför Sverige. Barnfattigdom handlar om betydligt mycket mer än att inte kunna ha den nyaste tekniken. Det handlar om att till exempel få lagad mat en gång om dagen eller ha råd med fritidsaktiviteter. Verkligheten för många barn, ungefär 13 procent, är att de inte har möjlighet att följa med på undervisningen då de saknar glasögon som hjälper dem läsa vad läraren skriver på tavlan. För andra kan det vara att inte kunna spela fotboll efter skolan, eftersom de inte har råd med föreningsavgiften eller utrustningen som krävs. Sverige som har antagit Barnkonventionen ska arbeta aktivt för att alla barn och unga ska ha samma rättigheter och lika levnadsvillkor, oavsett socioekonomisk bakgrund i familjen. Konventionen anger att staten ska använda tillgängliga resurser för att säkerställa att barn och unga har "den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling", det vill säga en skälig levnadsnivå.²⁷

Barn och unga som växer upp i ekonomiskt utsatta familjer har ofta mindre aktiv fritid, som en följd av att det inte finns ekonomiska resurser för att bekosta olika aktiviteter så som idrott, musik, teater eller annat. För dessa barn och unga kan tillgänglighet och närhet till fritidsgårdar vara en stor tillgång. Att utsättas för diskriminering, mobbning och utfrysning i skolan är större för dessa barn och unga, på grund av att de inte har samma ekonomiska möjlighet att delta i vissa aktiviteter. Personalen i skolan utgår ofta från att alla har egen cykel vid studiebesök/friluftsdagar eller att alla elever har tillgång till dator och internet för att göra hemläxor. Elever bosatta i socioekonomiskt utsatta områden uppvisar ofta sämre studieresultat än övriga elever i landet. Vidare riskerar dessa barn och unga en ökad risk att drabbas av sjukdomar, till exempel diabetes, fetma och hjärt-/kärlsjukdomar.²⁸ Att som barn och ungdom leva i en ekonomiskt utsatt familj ökar risken för att hamna i ett socialt utanförskap under hela uppväxten. Ett socialt utanförskap kan leda till diskriminering och svårigheter att komma in på arbetsmarknaden och att bli självförsörjande som vuxen. Att vara uppvuxen under ansträngda ekonomiska förhållanden kan bli ett socialt arv som följer med till nästa generation.²⁹ Kort uttryckt så kan ekonomisk utsatthet leda till socialt utanförskap och också till minskad delaktighet och inflytande i samhällsfrågor och utveckling.

Orsaker till barnfattigdom är många och komplexa. Det handlar givetvis främst om arbete, om alla människor hade ett arbete med en inkomst som täckte deras nödvändiga utgifter skulle problemet med barnfattigdom inte existera. Men det finns och kommer alltid finnas föräldrar som, av olika anledningar, inte kan få ekonomin att gå ihop. Det kan handla om att vara tvungen att jobba ofrivillig deltid, vara ensamstående, lida av missbruk, blivit tvungen att vara sjukskriven eller svårigheter för nyanlända att komma in på arbetsmarknaden. Det är därför viktigt att politiker tar ett helhetsgrepp när man talar om barnfattigdom och säkerställer att man har ett barnperspektiv när man gör vissa åtgärder riktade till dessa grupper.³⁰

²⁷ Rädde barnen, 2012 och Socialtjänstlagen 2001:453

²⁸ Rädde barnen, 2012

²⁹ Ibid

³⁰ Ibid

Resultatredovisning del I: Grundskoleelever i årskurs 8

Ungdomar i årskurs 8

Först ges en kort presentation av ungdomarna i årskurs 8 och hur de upplever sin levnadssituation. Sedan fortsätter avsnittet med de sju fokuserade områdena; Fritid, Skola, Politik och samhälle, Trygghet, Hälsa, Arbete samt Framtid.

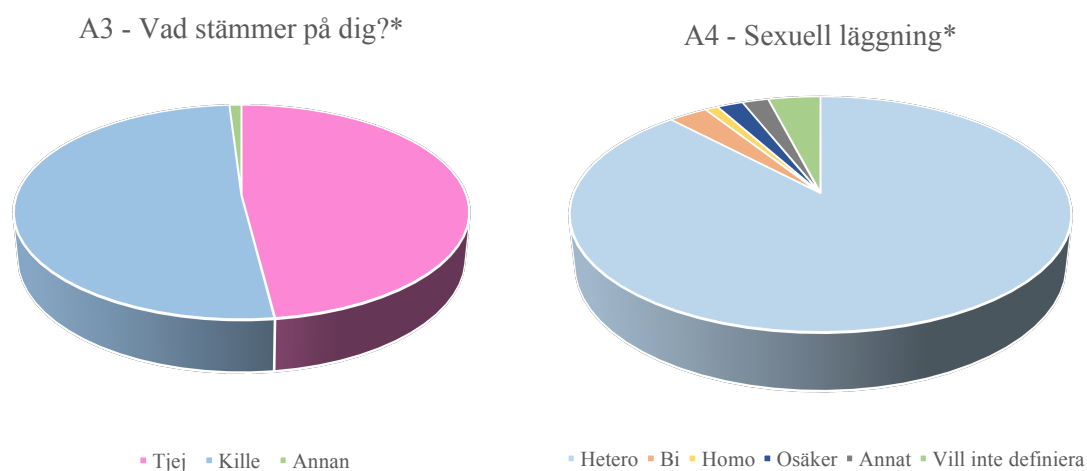
Du och din familj – vilka är respondenterna?

I den inledande delen hanteras bakgrundsfrågor om ungdomen själv och dennes familj. Det handlar om att få en förståelse för vilka respondenterna är, hur ungdomarna betraktar sina föräldrar, samt hur nöjda de är med sitt liv. Syftet med presentationen av vilka ungdomarna är handlar om att det ska vara lättare att förstå resultaten och resultatbeskrivningen, samt de faktorer och omständigheter som omger respondenterna i just denna studie.

I 2015 års undersökning erbjöds 1736 grundskoleelever i årskurs 8 i Kalmar län och Eksjö kommun att delta. Av dessa besvarade 1525 elever enkäten helt eller delvis. Svarefrekvensen för regionen som helhet är således 88 procent. Svarefrekvenser över 50 procent anses tillräckligt för att slutsatser ska kunna dras om populationen i sin helhet anses detta tillfredsställande. Trots den höga svarefrekvensen anses ett par reservationer vara på sin plats. Det första är att svarefrekvensen mellan kommunerna varierar. I Borgholm och Torsås svarade alla elever på enkäten 2015, medan svarefrekvensen i Västervik var 61 procent. För det andra är det viktigt att hålla i minnet att det är elever i grundskolan som besvarat enkäten och dessa är nödvändigtvis inte representativa för alla ungdomar i regionen och respektive kommun i denna årskurs. Lite drygt 320 åttondeklassare bodde i Västerviks kommun 2015, varav 210 enkäter besvarades. Dessa 210 grundskoleelever representerar nödvändigtvis inte intryck och upplevelser som relevanta för alla ungdomar i samma årskurs i kommunen. Reservationerna är viktiga att hålla i minnet vid tolkning av resultaten.

En omständighet för 2015 är fördelningen mellan tjejer, killar och annan könstillhörighet. I grundskolans årskurs 8 uppgav 48 procent att de var tjejer, medan 51 procent var killar i regionen. En procent valde annan könstillhörighet, dvs. att de inte anser sig tillhöra varken ”tjej” eller ”kille”. Andelen ungdomar i regionen som angav att de är heterosexuella var 88 procent, tre procent att de är bisexuella, en procent är homosexuell, två procent är osäkra eller har annan sexuell läggning. Fyra procent valde att inte definiera sin sexuella läggning i undersökningen.

Diagram I:1: Könsfördelning och sexuell läggning

*Tjej 48 procent (730), Kille 51 procent (769) och Annan 1 procent (13)

*Hetero 88 procent (868), Bi 3 procent (30), Homo 1 procent (13), Osäker 2 procent (20), Annat 2 procent (17) och Vill inte definiera 4 procent (38)

Andelen ungdomar i regionen för 2015 som *inte* har någon sjukdom eller funktionsnedsättning som är mer än tillfällig och som begränsar deras möjligheter att delta i olika aktiviteter i antingen skola, med vänner eller på fritiden var 88 procent. Åtta procent svarade att de har någon sjukdom eller funktionsnedsättning som begränsar deras möjligheter till aktiviteter och fyra procent valde att inte besvara frågan.

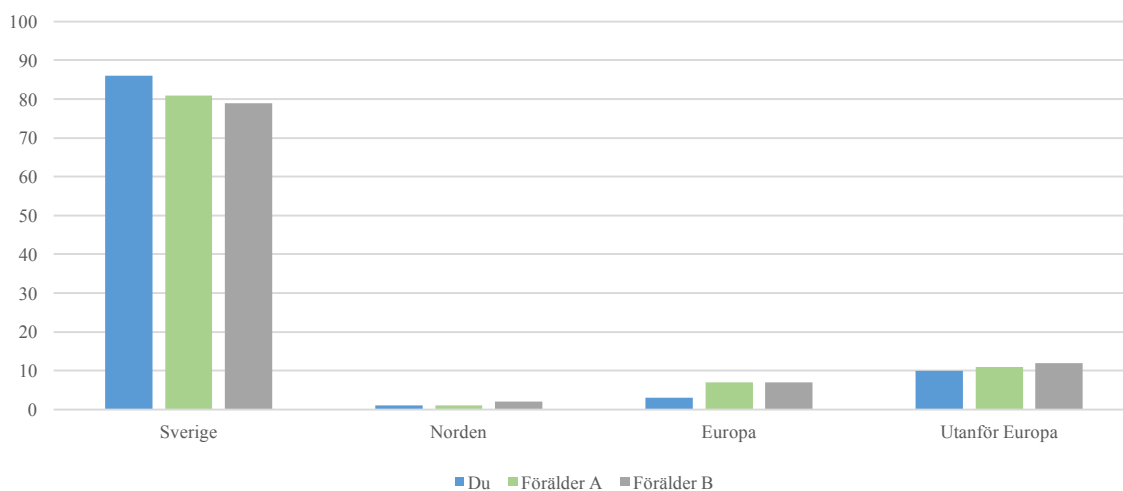
Åttiosex procent av ungdomarna bland regionens grundskola årskurs 8 uppgav att de var födda i Sverige. Andelen ungdomar med föräldrar födda i Sverige är 81 respektive 79 procent³¹. Andelen ungdomar som är födda i Norden var en procent, vilket är överensstämmande med andelen föräldrar som var födda i Norden (en respektive två procent). Tre procent av ungdomarna uppgav att de var födda i ett annat europeiskt land (dvs. ett land utanför Norden), medan andelen föräldrar var sju procent (för båda grupperna). Ungdomar som angav att de var födda utanför Europa var tio procent, och andel föräldrar födda utanför Europa var elva respektive tolv procent³².

³¹ 81 procent representerar förälder A och 79 procent representerar förälder B. Enkäten gör det inte möjligt att urskilja vilken som är för moder eller fadern.

³² Elva procent representerar förälder A och tolv procent representerar förälder B.

Diagram I:2: Utländsk bakgrund – ungdomar och föräldrar

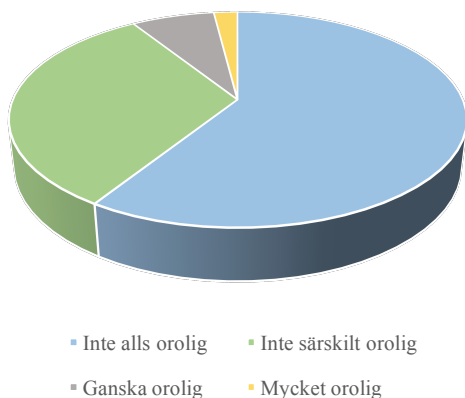
A6 - Utländsk bakgrund

Majoriteten av ungdomarna är inte oroliga för sina föräldrars ekonomi. Femtionio procent av ungdomarna inte alls är oroliga och 32 procent inte är särskilt oroliga för sina föräldrars ekonomiska situation. Trots det finns det ändå en grupp som är ganska eller mycket orolig, vilket till viss del stämmer överens med hur stor andel (sju resp. tio procent) av ungdomarna som inte kunnat köpa något som andra haft råd med. Det innebär att 83 procent inte behövt ta föräldrarnas ekonomi i beräkning vid inköp av något eller att hitta på saker.

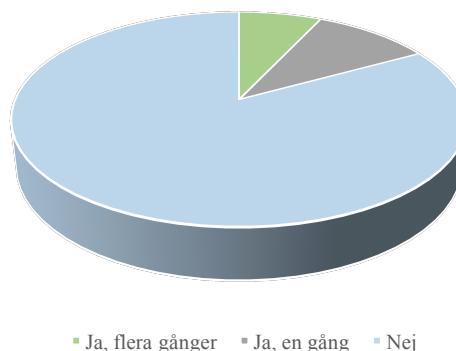
Diagram I:3: Föräldrars ekonomi och fritidssysselsättning

A8 - Föräldrars ekonomi: orolig*

*Inte alls orolig 59 procent (890), Inte särskilt orolig 32 procent (487), Ganska orolig 7 procent (102) och mycket orolig 2 procent (34).

A9 - Ekonomi och sysselsättning/shopping*

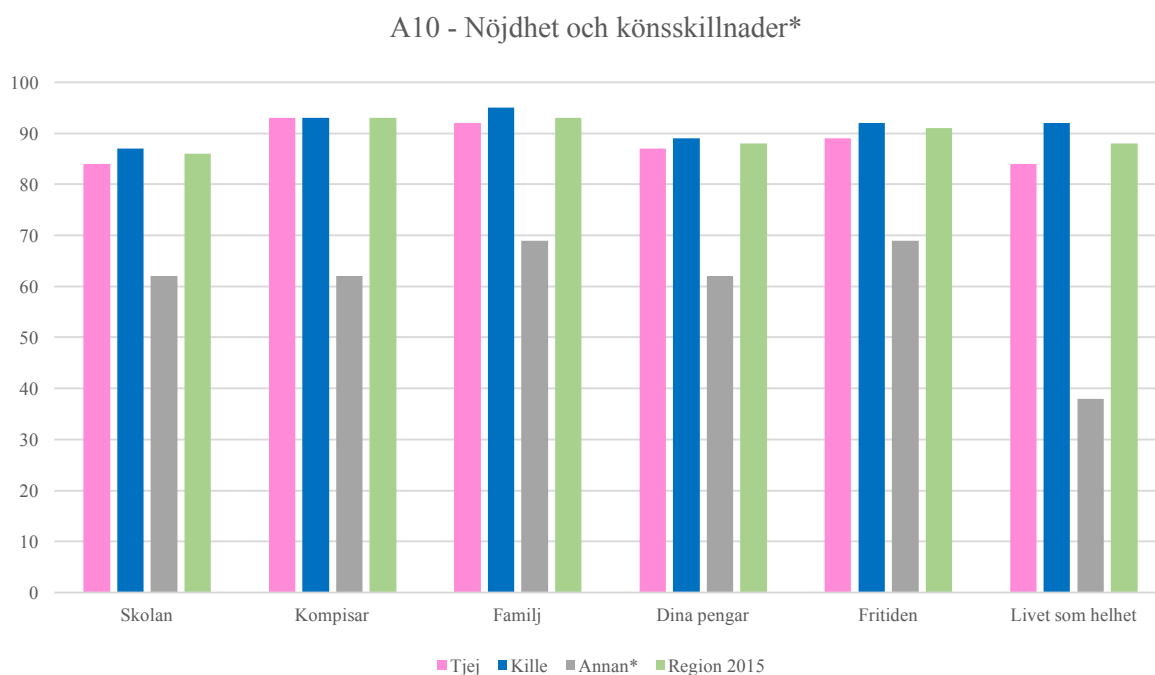
*Ja, flera gånger 7 procent (102), Ja, en gång 10 procent (154) och Nej 83 procent (1221).

Levnadssituationen för regionens ungdomar har förbättrats inom enkätens sex aspekter som är jämförbara över tid. Förändringarna är emellertid marginella. När det gäller *skola* är fem kommuners ungdomar nöjdare än regionen, för *kompisar* är fem kommuners ungdomar nöjdare än regionen, för *familjen* är sex kommuners ungdomar nöjdare än regionen, för *dina pengar* är fyra kommuners ungdomar nöjdare än regionen, för *fritiden* är två kommuners ungdomar nöjdare än regionen och för *livet som helhet* är sex kommuners ungdomar nöjdare än regionen. Speciellt har nöjdheten när det gäller ekonomin förbättrats (ökning med 13 procentenheter för hela regionen). För livet som helhet har det inte skett någon markant förändring, det vill säga cirka nio av tio ungdomar i regionen 2015 är nöjda med sin livssituation ur alla aspekter, vilket är i paritet med riksgenomsnittet. Generellt sett upplever regionens ungdomar sig vara mest nöjda med skola, kompisar, familj och livet som helhet, medan graden av nöjdhet är lägre gällande dina pengar och fritiden³³.

Även om ungdomar generellt sett i regionen upplever sig nöjda med sina liv och tillvaro, vilket har förbättrats sedan 2012, är det framträdande att killar anses vara mer nöjda än tjejer inom alla sex aspekter 2015. Skillnaderna är inte särskilt stora, men än tydliga.

Generellt sett anser sig regionens ungdomar som nöjda med sitt liv och sin tillvaro. Det som framträder är att killarna kan upplevas mer nöjda än tjejerna in om de flesta områdena. Skillnaderna är visserligen små, men ända värda att lyfta fram och titta närmare på. Lupp ger inte möjlighet till det.

Diagram I:4: Nöjdhet – könen

*Gruppen ”annan” är mycket liten (13 av 1512 svarande) vilket gör att varje individ i denna grupp påverkar utfallet kraftigt. Resultaten för gruppen ”annan” ska därför tolkas med försiktighet.

³³ För skola och kompisar är det fem kommuner som ligger högre än genomsnittet för regionen. Sex kommuner gällande familj och livet som helhet ligger högre än regiongenomsnittet. Medan för det för dina pengar är fyra kommuner och för fritiden endast är två kommuner som ligger högre än regiongenomsnittet.

Fritid

Regionens ungdomar är i stor utsträckning nöjda med sin fritidssituation. Cirka sju av tio ungdomar i regionen anser att det finns mycket att göra på fritiden, vilket återspeglas i skillnaden mellan tjejer och killar (67 jfr 74 procent). Resultaten för 2015 är ungefär samma som i Lupp 2012, men lägre än Lupp 2009. Regionen ligger något under riksgenomsnittet (70 jfr 74 procent 2015).³⁴

Möjligheter till fritidsaktivitet

För att ungdomarna ska ha möjlighet att ta del av fritidsutbudet i kommunerna och regionen krävs att de upplever att de har tid att avsätta. I mångt och mycket handlar det om att få olika delar i livet att gå ihop, att fördela tiden och energin mellan skola, fritiden och hemmet på bästa sätt. Drygt sex av tio ungdomar i regionen (vilket i stort återspeglar kommunernas resultat med vissa undantag³⁵) anser att det finns saker att göra på fritiden, men att inte så mycket av det som erbjuds intresserar dem. Det är inte heller förvånande att konstatera att de ungdomar som anser att det finns lite eller inget att göra på fritiden också är de ungdomar som anser att de inte är intresserade av de fritidsaktiviteter som erbjuds. Det omvända gäller också. Åttio procent av ungdomarna som *inte* instämmer i påståendet ”det finns saker att göra, men inget som intresserar mig” anser att det finns mycket att göra på fritiden.

På frågan om vilka *fritidsaktiviteter* eller *ställen ungdomarna träffas* var vissa aktiviteter återkommande. Trots att ungdomarna generellt sett svarade att de hade väldigt/ganska mycket att göra är det framträdande att de upplever att det ändå saknas en del aktiviteter. Önskan om fler sporthallar, parker och ridhus för att nämna några saker berördes av ungdomarna. Fritidsaktiviteter över tid inom temat idrott/träning uppgav ungdomarna sig sakna:

”All of them – alla möjliga sporter. Där jag bor har vi bara fotboll.”

”Att kommunen försöker bygga nya saker till olika intressen, typ en liten parkour bana, ha tillgång till idrottshallar gratis och skatepark t.ex. som livar upp staden lite.”

”Att kunna åka penny board en slags retro skateboard, dom tog ju bort den gamla skateboardrampen.”

”Badhus, spelhall, badminton, basket, lacrosse, innebandy, parkour, inomhusfotboll, paint boll, gym, kick boxning, thaiboxning, boxning - kampsport...”

”Det finns inte så mycket att göra, borde finnas fler aktiviteter som alla kan vara med på.”

”Ett fotbollslag för tjejer i årskullen -01 som är intresserade. Vi har klagat på det förr, men ingenting händer! Det finns mer, men kan inte sätta spets på pennan än.”

”Det skulle vara kul om de byggde någon ny sportaktivitet i någon hall eller något annat i den stilen för i Virserum finns det för lite man kan göra.”

Mötesplatser är ett annat tema som är återkommande. Likheten med riket är påfallande. Några av ungdomarna i regionen anser att:

”Mötesplats – som ett disco – för ungdomar runt 14-16 år där man kan dansa och ha kul istället för att dricka och röka”

³⁴ Se Appendix, tabell AI:7

³⁵ Undantag Eksjö 50 procent, Vimmerby 52 procent och Högsby 78 procent.

"Det finns inget roligt för oss ungdomar. Bara en fritidsgård som är en gång i veckan. Det skulle kunna finnas ett ställe dit man kan gå och bara hänga med kompisar. Föräldrarna är inte så roliga hemma..."

"Det är ingen fritidsaktivitet utan tycker att fritidsgården borde flyttas för det känns konstigt att stanna kvar på skolan."

"Det finns nästan ingen aktivitet alls där jag bor, så jag skulle vara väldigt tacksam för vad som helst kanske ett större bibliotek eller simhall."

"Familjeaktiviteter, fäktning, pingis, filmkvällar, bowling, pysselkväll och liten prat-/myskväll med ungdomar. Gärna en fritidsgård i alla ytterbyar eftersom att bussarna går inte efter en speciell tid eller på helgerna."

"Köpcentrum, köpcentrum och fler köpcentrum, fler affärer, fler affärer och fler affärer, restauranger och caféer."

"Fler mötesplatser!"

Intresset för kultur och nöjen är stort och något som ungdomarna också vill ha mer av, vilket även gäller intresset för IT. Trots att intresset för både kultur/nöjen och IT över tid minskat, uttrycker ungdomarna att de vill ha:

"LAN och träning för yngre"

"LAN, cs träning"

"Olika danskurser framförallt (och inte bara disco och bugg)."

"Ett ställe för e-sport för det är också en sport som många gillar att göra."

"Mer ställen gå till på fritiden och mer events, större utbud – konserter, disco mm."

Generellt sett upplever ungdomarna i regionen färre problem med att utöva fritidsaktiviteter än vad ungdomar i riket gör. Speciellt gäller att färre ungdomar i regionen är förhindrade att utöva fritidsaktiviteter för att familjen säger nej (21 jfr 26 procent för riket 2015) och att kostnaden är ett hinder (34 jfr 38 procent för riket 2015). Regiongenomsnittet för att familjer säger nej till ungdomarnas aktiviteter är 21 procent, vilket är tio procentenheter lägre än i Emmaboda och Torsås (31 procent) medan det är fem procentenheter högre än i Mönsterås och Västervik (16 procent). Regionens genomsnitt när det gäller huruvida aktiviteterna kostar för mycket är 34 procent, vilket är sex respektive tio procentenheter högre i Hultsfred och Emmaboda medan det är sju och nio procentenheter lägre i Oskarshamn och Borgholm.

Aktivitetsmått i enkäten tar endast hänsyn till vilken *frekvens* (dag, vecka, månad etc.) fritidsaktiviteten utförs, men inte till *hur mycket tid* (antal minuter och timmar) respektive fritidsaktivitet tar i anspråk. Därmed är det svårt att fördjupa bilden om ungdomarnas fritid är i balans eller inte.

Diagram I:5.1: Deltagandegrad

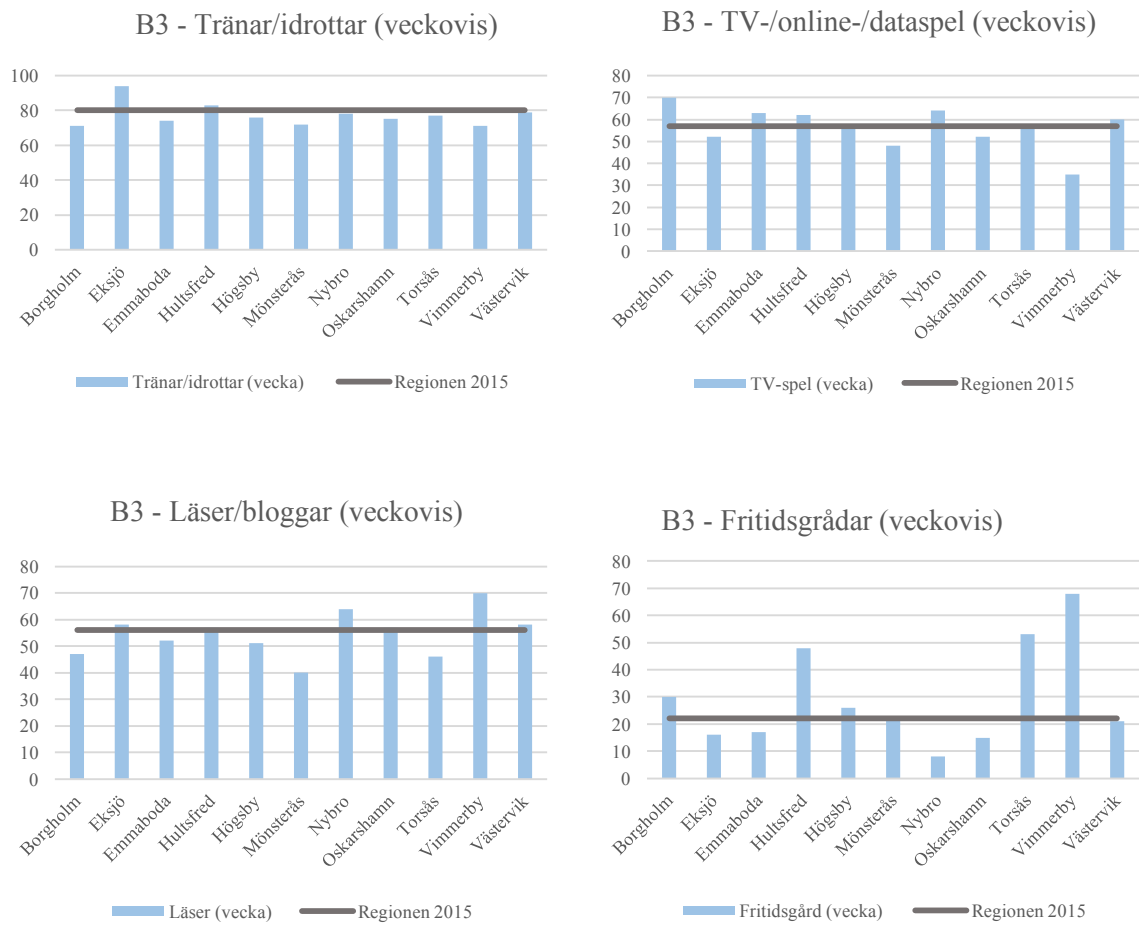
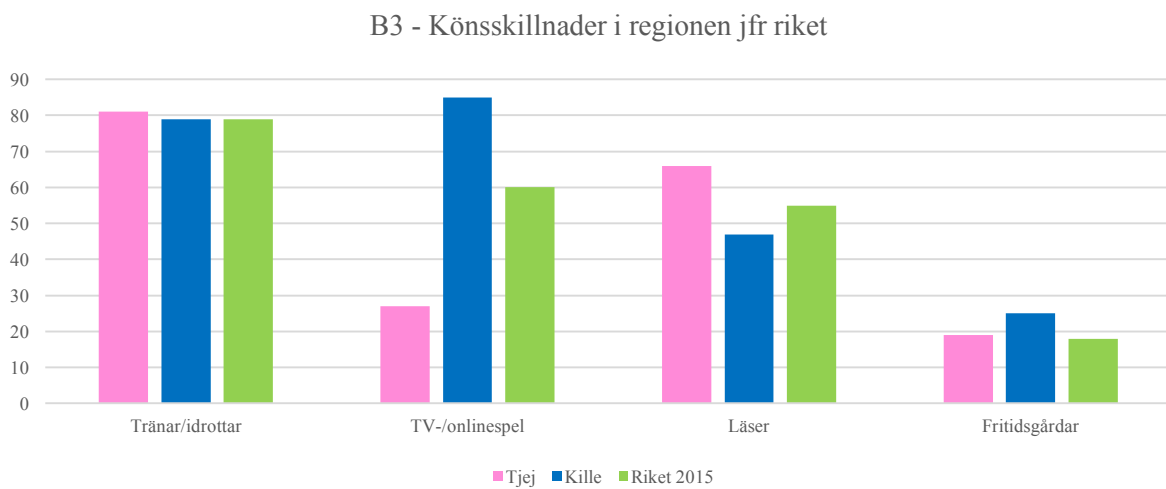

Diagram I:5.2: Deltagandegrad – kön

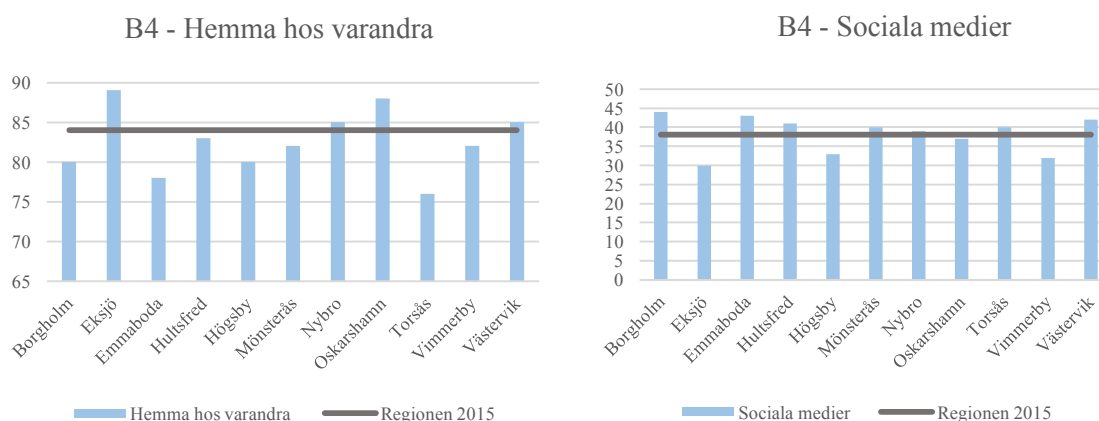

Den mest framträdande fritidsaktiviteten i regionen och riket som ungdomarna utövar varje vecka är träning/idrottande (80 resp. 79 procent 2015). Den kommun vars ungdomar som utmärker sig mest är Eksjö (94 procent) följt av Hultsfred (83 procent). De kommuner där lägst andel ungdomar tränar/idrottar regelbundet är Borgholm och Vimmerby (71 procent). Träning/idrottande varje vecka är högre bland tjejerna än killarna i regionen, även om skillnaden är knappt märkbar (81 jfr 79 procent 2015). Andra vanliga veckovisa aktiviteter i regionen är att spela Tv-spel, att läsa/blogga och att besöka fritidsgårdar/ungdomens hus, också det är i paritet med rikets genomsnitt³⁶. För övriga aktiviteter är skillnaderna mellan regionens kommuner, regionen och riket försumbara. När det gäller TV-/online-/dataspel är skillnaden stor mellan tjej och kille (27 jfr 85 procent 2015). Skillnaden är också stor när det gäller läsning och bloggning där tjejerna överväger (66 jfr 47 procent). Andelen tjejer som besöker fritidsgårdar/ungdomens hus är lägre än andelen killar (19 jfr 25 procent).

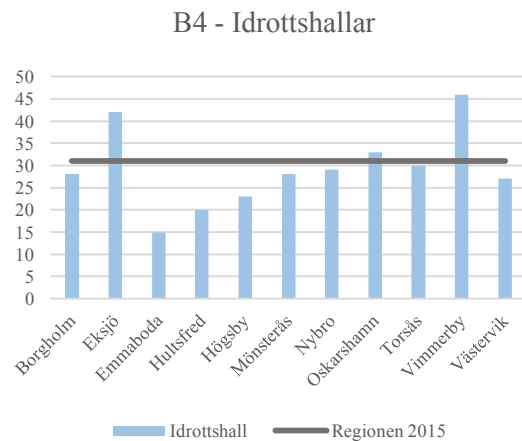
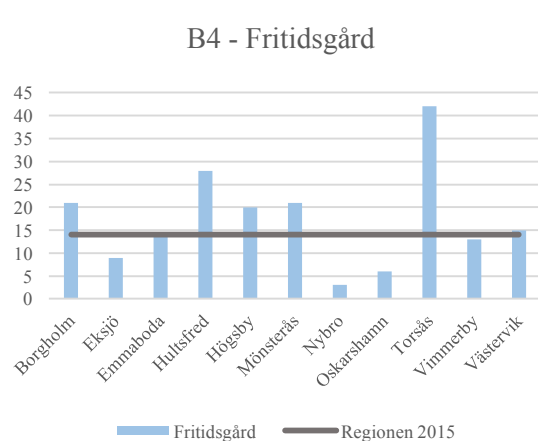
Arena för fritidsaktiviteter och medlemskap

I undersökningen studeras var ungdomarna träffar sina kompisar på fritiden. Ett första konstaterande är att de träffar sina kompisar hemma hos varandra oavsett var i landet de är bosatta. Nytt för enkäten 2015 är *Sociala medier* som blivit vanliga mötesplatser. Att dessa nya mötesplatser har uppstått betyder inte nödvändigtvis att ungdomarna vistas mindre på ungdomens hus/fritidsgårdar eller i en idrottshall/sporthall. Troligen kan de istället dela sina upplevelser och sina intressen med fler i sin omgivning och även skapa nya sociala nätverk/kontakter.

Diagram I:6.1: Mötesplatser och vänskap

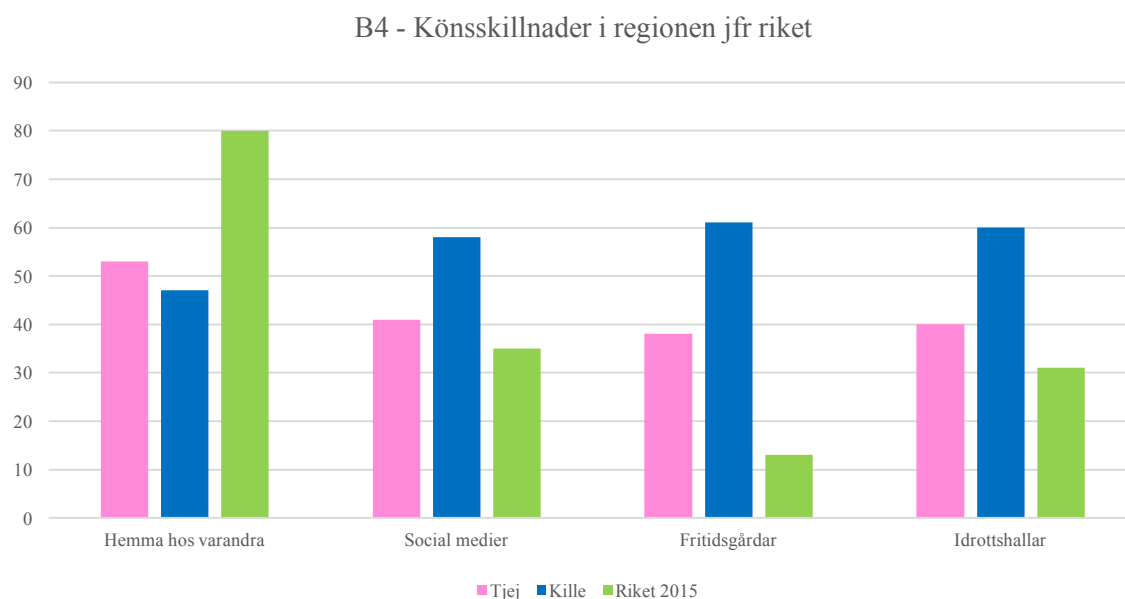

³⁶ Regionens och rikets genomsnitt 2015: Spelar TV-/Online-/dataspel 57 resp. 60 procent, Läser/bloggar 56 resp. 55 procent, samt Fritidsgårdar/ungdomens hus 22 resp. 18 procent.

Ungdomarna i Eksjö och Oskarshamn umgås mer hemma hos varandra än genomsnittet i regionen och riket (Eksjö 89 procent och Oskarshamn 88 procent jfr 84 procent i regionen och 80 procent i riket). Femtiosju procent av tjejerna umgås hemma hos varandra medan det är 47 procent av killarna. Att umgås via sociala medier är däremot högre bland killar än tjejer (58 jfr 41 procent), vilket är 20 procentenheter över regiongenomsnittet. De kommuner där ungdomarna umgås minst via sociala medier är Eksjö och Vimmerby (30 resp. 32 procent), medan andelen är högre än regionen i Borgholm och Emmaboda (44 resp. 43 procent). Det blir allt vanligare att umgås mer på fritidsgårdar/ungdomens hus bland regionens ungdomar. En stadig ökning i regionen är möjlig att urskilja över tid, och 2015 är det 14 procent bland ungdomarna i regionen som väljer fritidsgårdar/ungdomens hus. Det är 14 och 28 procentenheter lägre än i Hulfsfred och Torsås kommuner (28 resp. 42 procent) där intresset verkar ökat sedan 2009 med tio respektive 34 procentenheter. I Oskarshamn och Nybro är regionens genomsnitt åtta och elva procentenheter högre. Vidare är det även vanligare bland killar än tjejer att umgås på fritidsgårdar/ungdomens hus (61 resp. 38 procent). Att umgås i en idrotts-/sporthall är även det vanligare för killar än tjejer (60 resp. 40 procent), vilket är 29 procentenheter högre än i regionen (31 procent). De kommuner där det är vanligare att umgås i idrotts-/sporthall är Eksjö och Vimmerby (42 resp. 46 procent), medan det är mindre vanligt i Emmaboda och Hulfsfred (15 resp. 20 procent).

Diagram I:6.2: Mötesplatser och vänskap – kön

Föreningslivet erbjuder mer än bara aktiviteter av olika karaktär. Det ger ökad möjlighet till insikt och kunskap om sig själv, sociala relationer och samhället. Deltagandefrekvensen inom föreningar är ungefär densamma i regionen som i riket (64 jfr 63 procent 2015), och har ökat i nästan alla regionens kommuner om än mindre märkbart i vissa. I Högsby och Emmaboda har deltagandet minskat med sju respektive 15 procentenheter från föregående år (från 51 till 44 procent i Högsby och från 65 till 50 procent i Emmaboda), vilket är 20 respektive 14 procentenheter lägre än regionen. Torsås och Eksjö har däremot ökat med 14 respektive åtta procentenheter och ligger nio respektive elva procentenheter högre än regionen. Skillnaderna mellan kille och tjej är knappt märkbara (63 jfr 65 procent).

Sammanfattning

- Ungdomarna efterfrågar möjligheter till ett bredare urval av ovanliga aktiviteter, såsom skateplatser, parkour, kick- och thaiboxning.
- Generellt sett upplever de ungdomar i regionen som utövar olika fritidsaktiviteter inga påtagliga problem att göra det. Det är fler tjejer än killar som uppger att familjen säger nej till aktiviteter medan upplevelsen av att aktiviteten är för dyr är lika stor oavsett kön. I Emmaboda och Torsås är det fler ungdomar som upplever hinder på grund av familjen än vad det är i Mönsterås och Västervik. Upplevelser av hinder på grund av att aktiviteten är för dyr är mer framträdande bland ungdomarna i Hultsfred och Emmaboda än i Oskarshamn och Borgholm.
- Nästan fyra av tio ungdomar i regionen är inte medlemmar i en förening. Anledningen kan tänkas bero att ungdomarna träffar sina kompisar på andra arenor i samhället, via sociala medier eller hemma hos varandra. Att umgås hemma hos varandra är vanligare bland tjejer än killar. Killarna väljer i större utsträckning än tjejerna att umgås via sociala medier.
- Möjligheterna att utöva och ta sig till en aktivitet är något som två av fem ungdomar i regionen upplever svår. En möjlig förklaring är att en del kommuner är gles- eller landsbygdskommuner med åtföljande kommunikationsproblem.

Skola

Generellt sett spenderar ungdomar mycket av sin vakna tid i skolan och med skolarbete. Det är därför viktigt att de upplever skolgången som bra och trivsamt samt att de sociala relationerna fungerar. Möjlighet till inflytande och delaktighet i verksamheterna i skolan är även de viktiga faktorer för att ungdomarna ska trivas.

Trivsel, sociala relationer och bemötande

Drygt 80 procent av eleverna i regionen anser att det är god stämning i skolan, ett resultat bättre än riket (78 procent jfr 74 procent 2015). Sedan Lupp 2012 har ungdomarnas upplevelse av god stämning minskat med 38 procentenheter i Emmaboda (från 84 till 46 procent), medan upplevelsen bland ungdomarna i Eksjö ökat med 26 procentenheter (från 57 till 83 procent). Vad minskningen respektive ökningen beror på är svårt att gå djupare in på i denna undersökning, men värt att notera och titta vidare på. Upplevelsen om god stämning är högre bland tjejerna än killarna i regionen (67 jfr 54 procent).

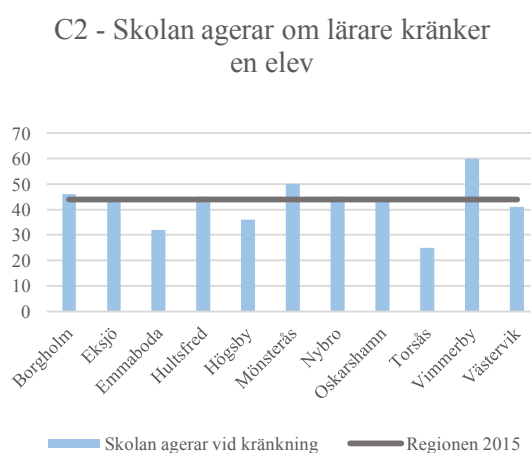
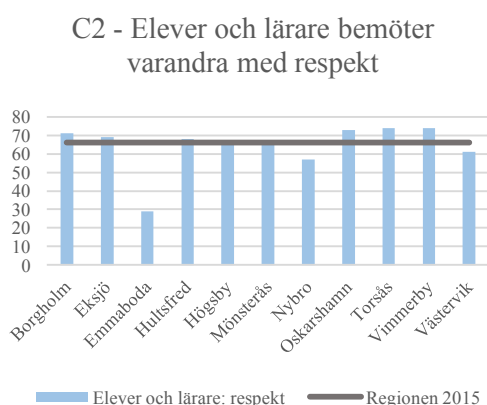
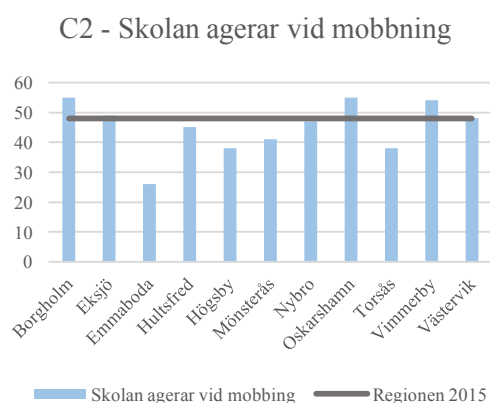
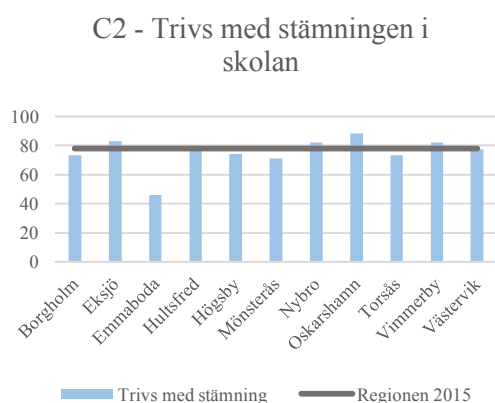
Förekomst av mobbning och främlingsfientlighet upplevs av 16 och 17 procent av regionens ungdomar, och att även sexuella trakasserier och våld förekommer (åtta resp. 13 procent). Det återspeglas också i att hur stor andel av regionens ungdomar som *inte* håller med om påståendet att skolan agerar vid mobbning, strax över hälften har den upplevelsen. Det är en ökning med sex procentenheter sedan 2009. I sju av regionens elva kommuner, som ingår i undersökningen, är andelen ungdomar som upplever att skolan *inte* agerar vid mobbning lägre än regionen. Värt att notera är ändå att de elever som uppfattar stämningen som god i skolan är också i stor utsträckning elever som anser att skolan agerar vid såväl mobbning som kränkande behandling. För ytterligare information se diagram I:7.1 och I:7.2.

I Torsås och Vimmerby har eleverna upplevelser om huruvida elever och lärare bemöter varandra med respekt ökat över tid. År 2015 var det 74 procent av eleverna som upplevde ett respektfullt bemötande, vilket är högre än regionens genomsnitt på 66 procent. I Nybro³⁷ har andelen varit densamma sedan 2012 det vill säga 57 procent, vilket är lägre än regionen. Emmaboda däremot har gjort en drastisk minskning med 47 procentenheter (från 76 till 29 procent), vilket även är 37 procentenheter lägre än regionen. Vad minskningen beror på är svårt att urskilja och undersökningen tillåter inte djupare analys. Sex av tio tjejer och killar upplever ett respektfullt bemötande mellan elever och lärare i regionen.

Precis som vid respektfullt bemötande upplever Emmabodas ungdomar att skolan *inte* agerar om en lärare kränker en elev, endast 32 procent 2015 upplever att skolan gör det. Det är en minskning med 16 procentenheter sedan 2009. Ytterligare en kommun där ungdomarna upplever brist på agerande vid kränkande behandling från lärare är Torsås, 25 procent 2015 vilket även det är minskning med 24 procentenheter sedan 2009. Emmaboda och Torsås ligger tolv respektive 19 procentenheter lägre än genomsnittet i regionen. Det som är intressant är att eleverna i Torsås upplever en hög grad av respektfullt bemötande lärare och elever mellan. Frågan värd att ställa sig är: *Vad är det som gör att 75 procent av eleverna inte tycker att skolan agerar vid kränkande behandling från lärare?* I Mönsterås och Vimmerby upplever 50 respektive 60 procent av eleverna att skolan agerar vid kränkande behandling, vilket är sex och 16 procentenheter högre än genomsnittets 44 procent. Skillnaderna mellan killar och tjejer är inte särskilt påtaglig, men det är ändå fler tjejer än killar som upplever att skolan agerar (37 jfr 31 procent).

³⁷ Nybro var inte med i undersökningen 2009.

Diagram I:7.1: Trivsel, bemötande och sociala relationer

Fyra av tio ungdomar i regionen upplever att killar och tjejer blir olika behandlade av lärarna, vilket är lägre jämfört med Högsby och Vimmerby (sju av tio) men högre än Emmaboda (tre av tio). Genomsnittet i regionen över hur killar och tjejer upplever om de behandlas olika eller inte är inte speciellt märkbar, även om det är fler killar än tjejer som upplever att de *inte* behandlas lika (54 jfr 49 procent).

Drygt hälften regionens ungdomar anger att de upplever att de vet vad de ska inflytande över, att elevrådet tas på allvar och att skolan aktivt uppmantrar dem att medverka i klassråd/eleveråd. Skillnaderna i fördelningen mellan könen är obefintlig när det kommer till inflytande och uppmantran för aktivt medverkande, medan det är fler tjejer än killar som upplever att personalen lyssnar på elevrådet (57 jfr 46 procent).

Diagram I:7.2: Trivsel, bemötande och sociala relationer

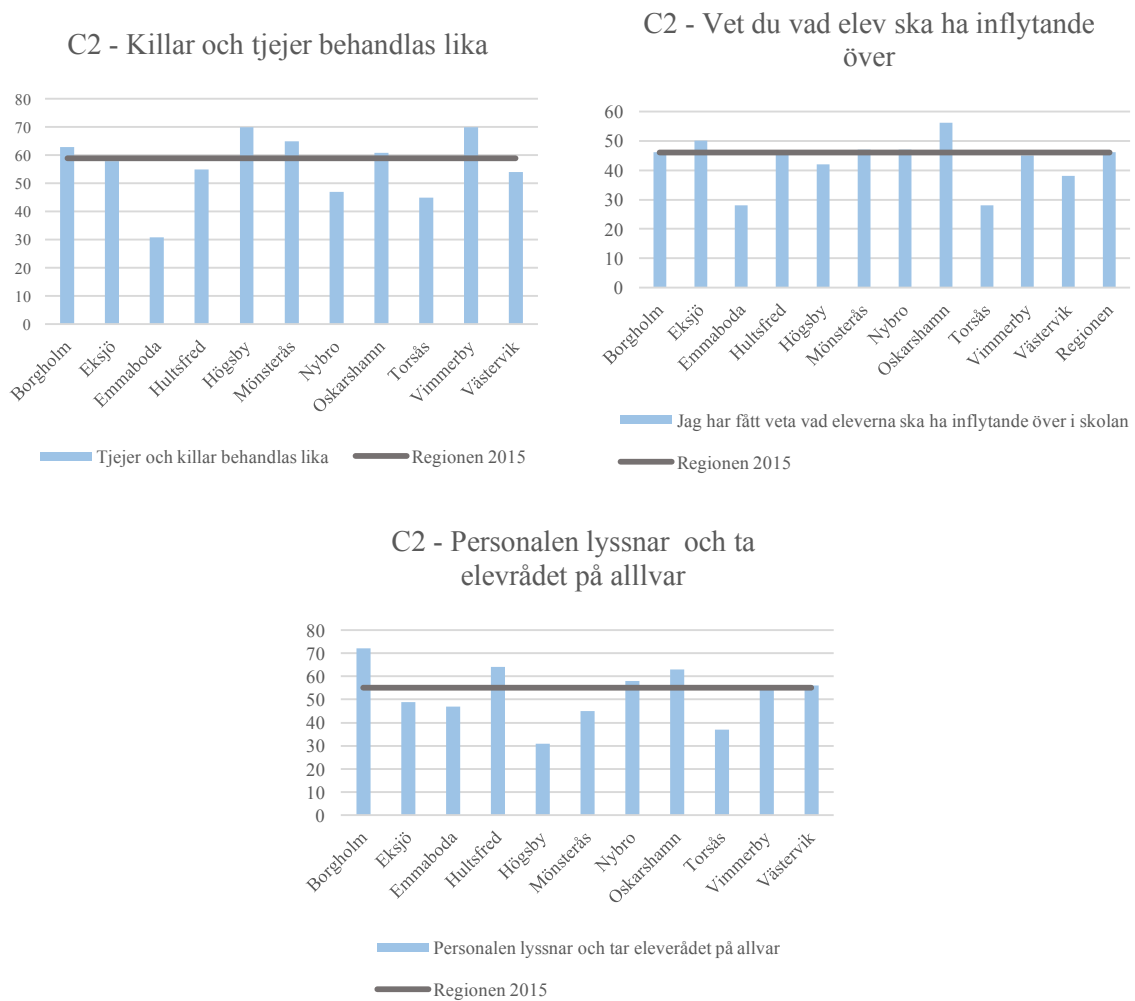
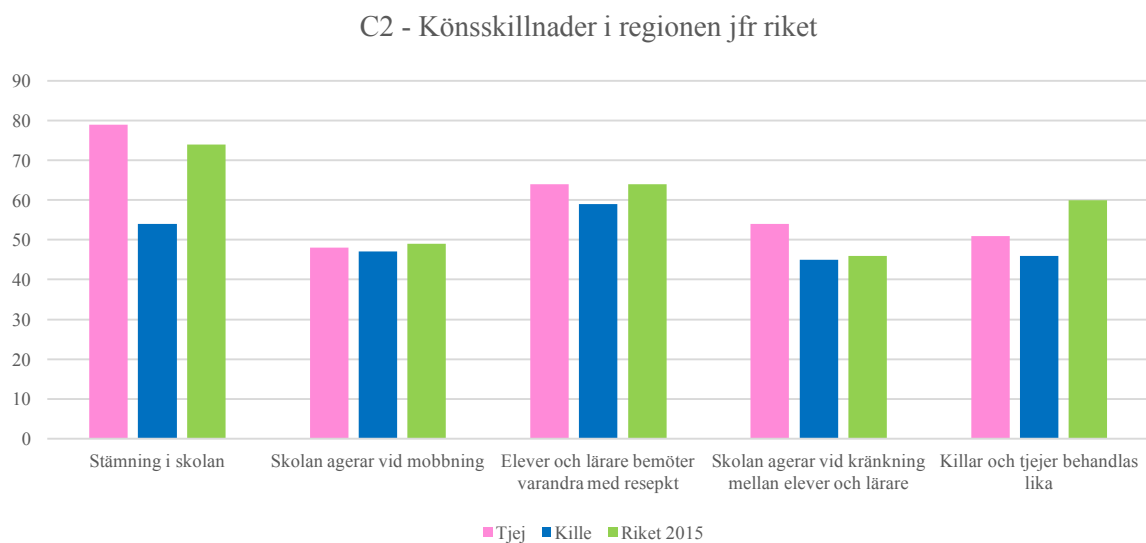

Diagram I:7.3: Trivsel, bemötande och sociala relationer – kön

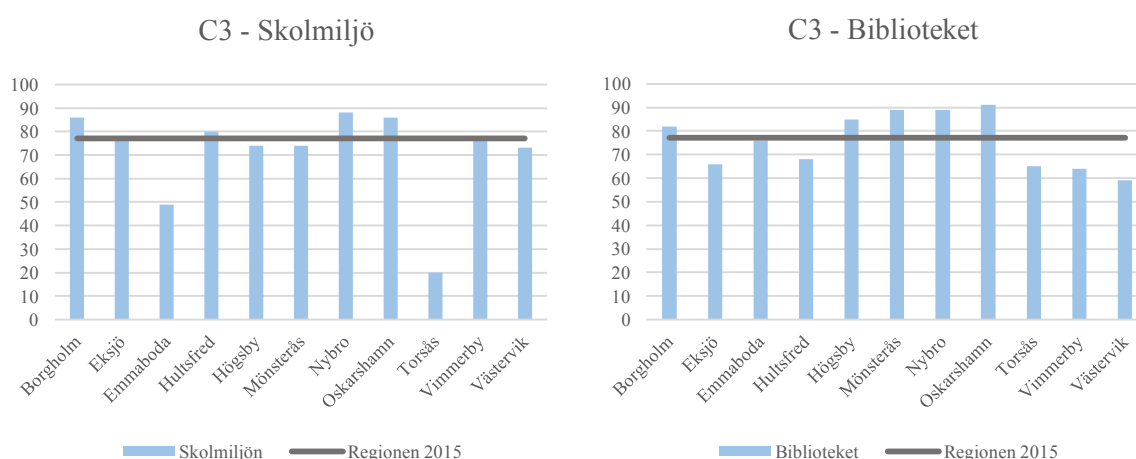

Miljö och upplevelser

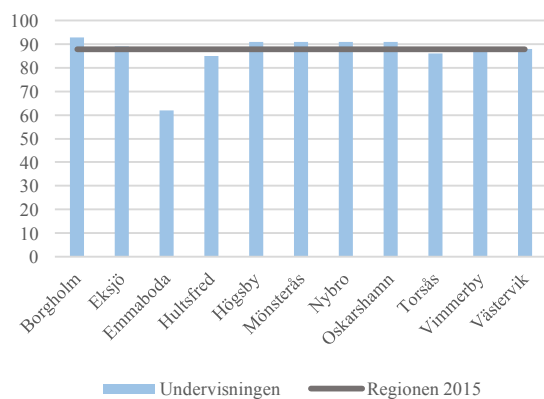
Upplevelsen av en förbättrad miljö i skolan gäller samtliga åtta aspekter som är jämförbara över tid, i synnerhet skolmiljön, skolbibliotek, undervisning, möjlighet till extra hjälp/stöd av lärarna, elevhälsa, samt tillgång till datorer. I sex av regionens kommuner upplever ungdomarna *skolmiljön* som bra. *Undervisningen* är en central funktion för ungdomarnas studier. Undervisning tillsammans med schemaplanering (som ungdomarna även *vill* vara med och påverka) påverkar ungdomarnas vardag och sätter ramarna för deras handlingsutrymme. Ungdomarnas upplevelse av undervisningen är en viktig pusselbit för möjligheten att uppnå uppsatta kunskapsmål. *Skolbiblioteket* är en annan central funktion för ungdomarna i deras skolgång, eftersom biblioteket ger möjlighet till en lugn och tyst studieplats. Att *skolmaten upplevs vara god och håller hög kvalitet* är viktigt för att ungdomarna ska orka med en hel arbetsdag i skolan. *Möjligheten till extra stöd/hjälp från lärarna* om behov finns stärker ungdomarnas trygghet och förutsättningarna för att faktiskt uppnå uppsatta kunskapsmål.

Som framgår av diagram I:8.1 nedan faller kommunerna väl ut i jämförelse med sig själva över tiden och med riket som helhet. Elevernas uppfattning om skolmiljön, biblioteket, undervisningen, möjligheten att få extra stöd, skolmaten, elevhälsan och lärarna har generellt sett förbättrats sedan 2009. Trots att samtliga aspekter har förbättrats finns det undantag bland vissa av regionens kommuner. Ett undantag är skolmiljön för Emmaboda och Torsås. Trots att de andra nio kommunerna och regionen som helhet har ökat över tid har dessa två kommuner gått en stadig nedgång till mötes sedan 2009. Resultatet för 2015 var resultatet 49 procent för Emmaboda respektive 20 procent för Torsås, vilket är 28 respektive 57 procentenheter lägre än regionen. Vad nedgången beror på är svårt att urskilja i denna undersökning, men är definitivt värt att göra en djupare analys på. Ett annat undantag är skolmaten för Borgholm och Emmaboda. Dessa kommuner har sedan 2012 gått ned med 15 respektive 14 procentenheter till skillnad från regionens övriga kommuner. En jämförelse av skolmaten med regionens övriga kommuner vore intressant för att se vilka skillnader som finns och om maten är så mycket bättre i till exempel Eksjö och Hultsfred där en markant ökning med 29 respektive 26 procentenheter skett sedan 2012. Vidare är det fler tjejer än killar som upplever att skolmaten håller en bra kvalitet, även om skillnaden inte är så påfallande. Ett tredje undantag är tillgången till datorer för Oskarshamns ungdomar. Andelen som anser att den är bra har minskat med 41 procentenheter sedan 2012 (från 61 till 20 procent), vilket är 43 procentenheter lägre än genomsnittet i regionen.

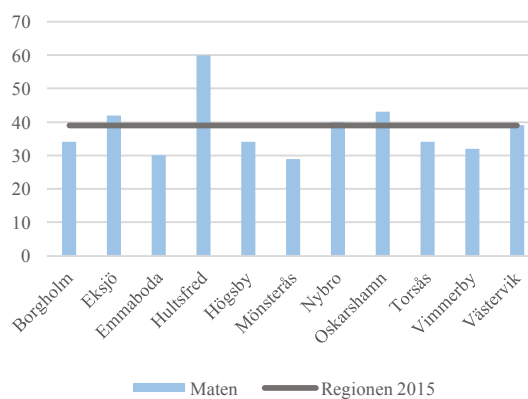
Diagram I:8.1: Skolmiljö

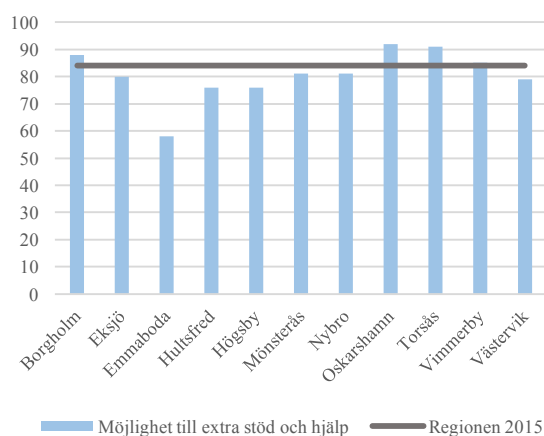
C3 - Undervisningen

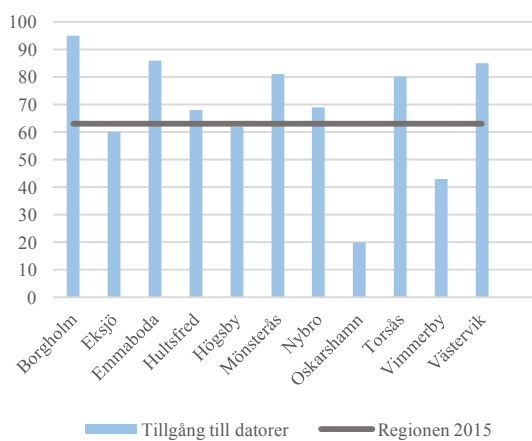
C3 - Skolmaten

C3 - Extra hjälp och stöd av lärarna

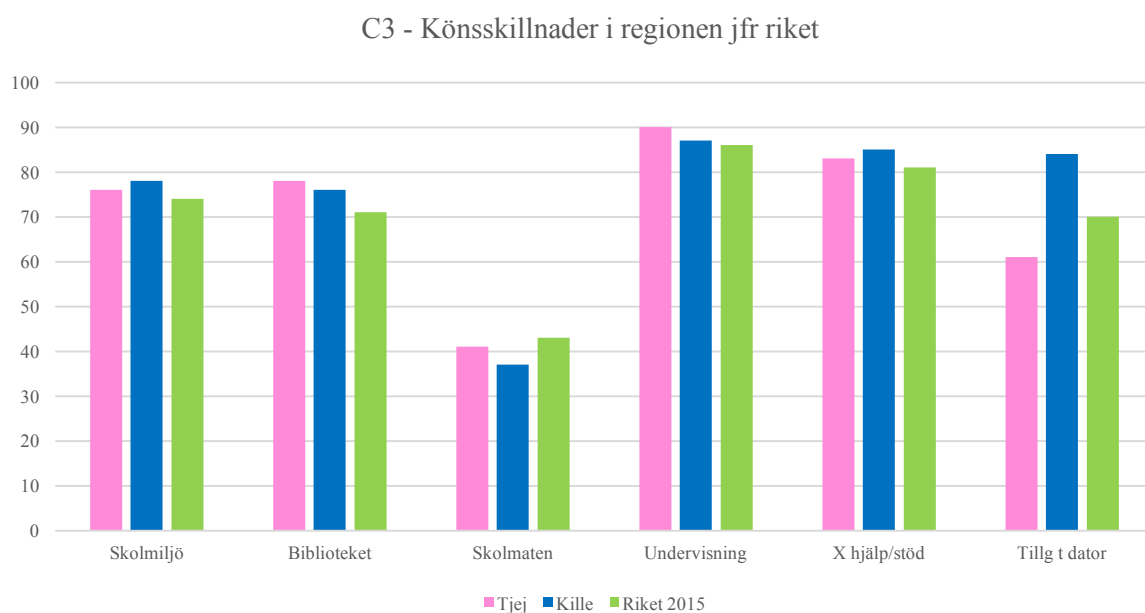

C3 - Tillgång till datorer

Resultatet över regionens kommuner visar att ungdomarna i grundskolan upplever att samtliga aspekter håller en hög kvalitet i förhållande till föregående studie 2012.

Diagram I:8.2: Skolmiljö – kön

Inflytande och delaktighet i skolan

Det första steget för att skolungdomarna ska kunna vara med och påverka, ha inflytande och känna delaktighet i skolan är att de är medvetna om sina möjligheter och rättigheter. Nästa steg i processen är att veta inom vilka områden de kan påverka och vilka forum som är tillgängliga för inflytande och delaktighet. För att inflytande och delaktighet sedan ska fungera måste skolans personal i sin tur respektera de forum som finns och uppmuntra skolungdomarna att vilja delta.³⁸

Enkäten för Lupp ställer frågor om hur mycket eleverna *vill* vara med och påverka olika aspekter i skolan och skolarbetet. Resultatet är ett mått på elevernas önskan att ha inflytande över skolmiljön och skolarbetet.³⁹ För samma aspekter ställs även frågan om i vilken omfattning eleverna upplever att de *får* vara med och påverka. Det kan ses som ett mått på i vilken omfattning eleverna upplever att skolan tar hänsyn till deras önskemål.

Det är inte särskilt förvånande att eleverna vill mer än de får. Alltså innebär det att vissa önskemål förblir ouppfyllda. Det gäller för alla aspekter under studiens tre år, men även för alla kommuner, i regionen och riket som helhet om än i varierande utsträckning. Skillnaden mellan *vill* och *får* varierar på sätt som förtjänar en närmare analys.

Möjligheten att betrakta skillnaden mellan *vill* och *får* (alltså *vill* minus *får*) som ett mått på hur stor andel av önskemålen som eleverna upplever *inte* blir uppfyllda. Desto högre tal, ju större andel av elevernas önskemål upplevs som att de blivit ignorerade eller inte tagna på allvar. Omvänt, desto lägre tal, desto större är elevernas inflytande och delaktighet i frågor som berör skolan och skolarbetet. Viktigt att poängtera är att det är *skillnaden* mellan vill och får som är lyfts fram och görs tydlig. Ett exempel, anta att 90 procent av eleverna *vill* påverka skolmaten och 60 procent upplever att de *får* påverka den. Det viktiga här är inte att över hälften av eleverna upplever att de får påverka den. Det viktiga är istället att frågan om skolmaten i detta tänkta exempel är mycket viktig, då nio av tio *vill* påverka. Dessutom är

³⁸ Wågman 2011.

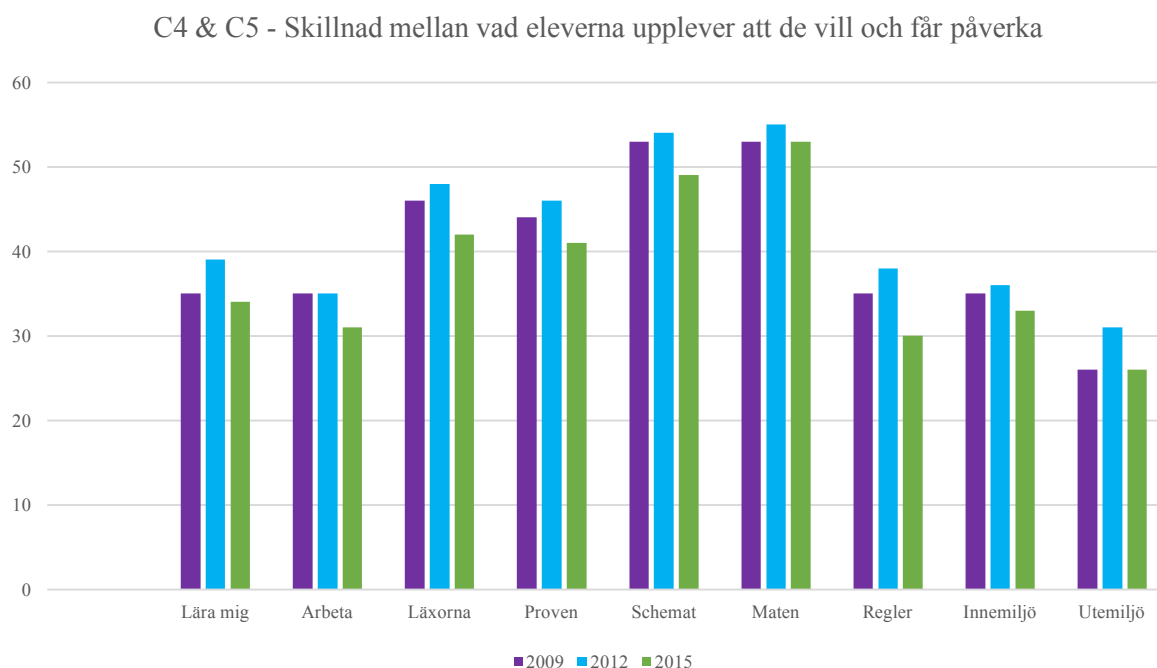
³⁹ De aspekter av skolmiljö och skolarbete som berörs av *vad jag får lära mig, hur vi ska arbeta, läxorna, proven, schemat, maten, skolans regler, innemiljö och utemiljö*.

det så att 30 procent av eleverna upplever att de önskemål de framför inte lyssnas till, tas på allvar och inte genomförs. Ett liknande resonemang skulle kunna göras om en aspekt där intresset är relativt lågt. Låt säga att intresset för att påverka är 40 procent, samtidigt som möjligheten att påverka också är mycket låg, låt säga tio procent. I båda exemplen är det 30 procent av alla önskemål som eleverna upplever inte uppfylls.

I diagram I:9.1 visas skillnaden mellan *vill* och *får* för regionen över tid. Det första som kan konstateras är att det är svårt att urskilja några större förändringar över tid gällande ungdomarna i åk 8 i regionen. För det andra kan det konstateras att de aspekter eleverna har minst möjligheter och svårast att få igenom sina önskemål är de frågor som rör schemat och skolmaten. Orsaken till detta är svårt att fastställa, särskilt då anledningarna kan variera från kommun till kommun. I diagram I:9.2 jämförs tjej och kille i regionen med riket för 2015. Även här är det viktigt att vara uppmärksam. Det som är mest påtagligt för samtliga aspekter är att skillnaderna mellan *vill* och *får* är större för tjejer än killar. Hur det ska tolkas kräver en djupare analys vilket materialet i undersökningen inte tillåter.

Utifrån att diagrammen bygger på differensen mellan vill och får går det inte att säga att tjejer har mer önskemål eller att tjejer inte vill vara med och påverka, eftersom det inte går att utläsa i diagrammet. Det som däremot kan sägas är att tjejer i betydligt högre grad upplever att deras önskemål och viljor inte tas i beaktning eller får samma gehör som killarnas.

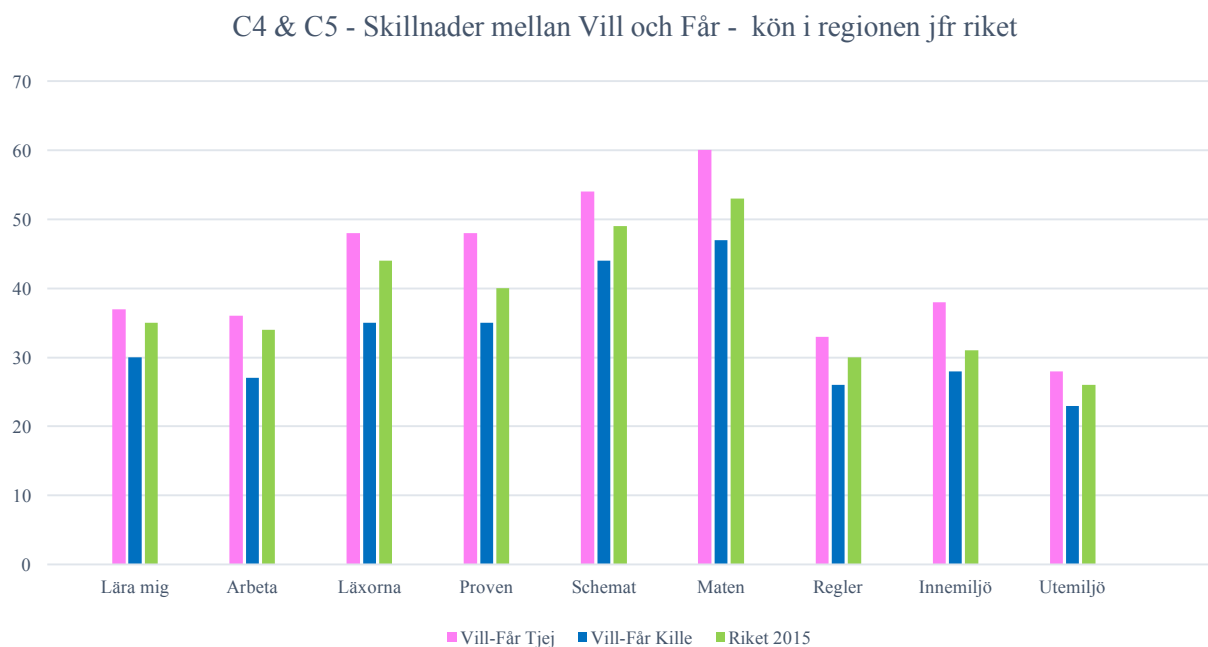
Diagram I:9.1: Delaktighet i skolan

Vid en närmare granskning är skillnaden mellan tjejer och killar vilja att påverka marginell. Det samtidigt som killar i betydligt större omfattning upplever att de får vara med och påverka, vilket kan tolkas som att deras önskemål får uppmärksamhet. Till exempel visar 41 procent av killarna ett större intresse av att vilja påverka vad som ska läras ut i skolan, medan motsvarande upplevelse för tjejerna är 29 procent. Andra aspekter av upplevelser hur eleverna får vara med och påverka där skillnaderna mellan tjejer och killar är tydliga är proven, läxor, schema och skolmaten. När det kommer till möjligheterna att vilja påverka finns en tendens som visar på att tjejerna har fler önskemål än killarna. Skillnaderna är dock mindre än skillnader för hur tjejerna upplever att de får vara med och påverka.

Trots att skolorna ska, enligt skollagen, ha och följa en likabehandlingsplan finns här skäl att begrunda orsakerna till att tjejerna systematiskt upplever att de har mindre inflytande i skolorna än killarna.

Diagram I:9.2: Delaktighet i skolan

Sammanfattning

- Den generella stämningen i skolan upplevs som bra både i regionen och riket, trots att det förekommer mobbning, rasism, sexuella trakasserier, våld och kränkande/orättvis behandling.
- Den kommun där upplevelsen av god stämning ökat mest sedan förra undersökningen är Eksjö, medan den kommun som minskat mest är Emmaboda.
- Strax under hälften av eleverna i regionen och riket anser att skolan agerar om en lärare kränker en elev. Värt att notera är att en fjärdedel av eleverna i Torsås 2015 anser att skolan agerar om en lärare kränker en elev, medan det motsatta gäller för Vimmerby.
- Generellt sett är ungdomar i regionen tillfreds med sin skolgång. Skolmiljön, skolbiblioteket, undervisningen, och möjligheten till extra stöd/hjälp är de områden där regionens kommuner verkar vara mest överens i sina upplevelser och som förbättrats sedan 2012.
- Det som utmärker sig som mindre bra bland eleverna i regionen är skolmaten, endast fyra av tio elever är nöjda. Eleverna i Emmaboda är minst nöjda och har försämrats med 14 procentenheter, medan eleverna i Eksjö och Hultsfred är mest nöjda och har förbättrats med 29 respektive 26 procentenheter. Anledningen till varför skolmaten i Emmaboda upplevs ha försämrats är värt att analysera vidare.
- I regionen anser eleverna att tillgången på datorer ökat från 57 procent 2012 till 63 procent 2015. Tillgången till datorer har försämrats i Oskarshamn med 41 procentenheter, medan den förbättrats i Emmaboda med 43 procentenheter. Lupp ger inte utrymme för en fördjupad analys.
- Ungdomar i regionen och riket *vill* rent generellt gärna vara med och påverka och ha inflytande, betydligt mer än vad de upplever att de *får*. Vilket även återspeglas i hur tjejer respektive killar *vill* och *får* vara med och påverka. Genomgående är att det är fler tjejer än killar som *vill* påverka i regionen, medan det är fler killar än tjejer som upplever att de *får* vara med och påverka. Killarna vill helst påverka vad de får lära sig och upplever även att de får det i större utsträckning

än tjejerna. Tjejer vill helst påverka hur de ska arbeta, men där upplevelsen att de får inte är större än killarnas. Genomgående gäller att skillnaden mellan *vill* och *får* (alltså andelen önskemål som inte uppfylls) är betydligt större för tjejer än för killar.

Politik och samhälle

Generellt sett vill ungdomar i regionen, precis som i riket vara med och påverka, ha inflytande och känna delaktighet i frågor som berör dem i skolan. I ett demokratiskt samhälle bör alla människor få känna delaktighet och ha möjligheter till inflytande inom alla områden som berör dem.⁴⁰

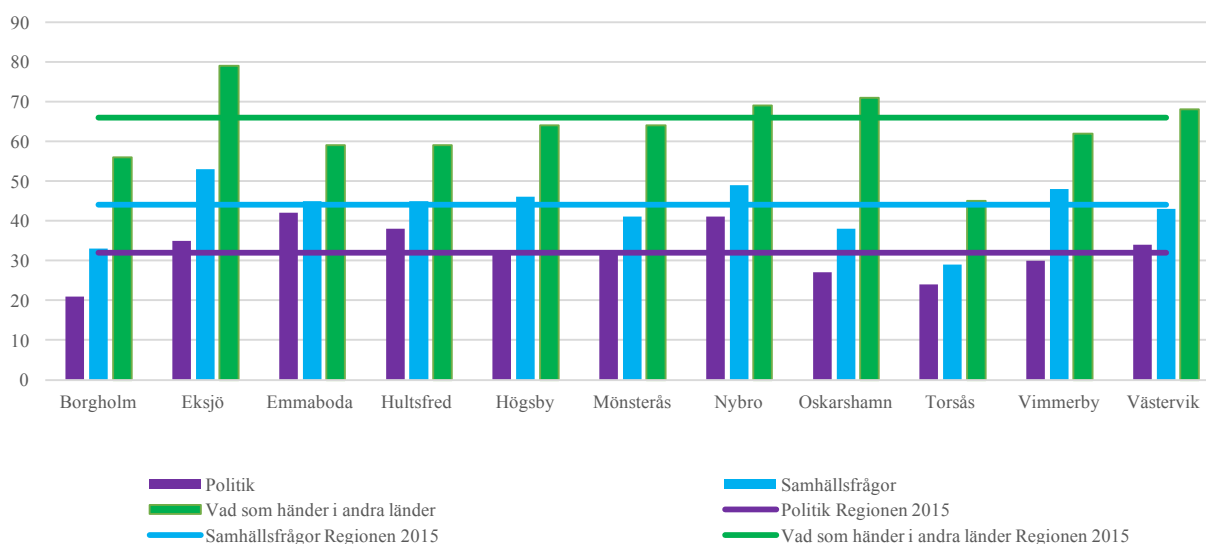
Intresse på nationell och internationell nivå

Intresset för vad som händer i andra länder och samhällsfrågor i allmänhet är större än politik och har så varit över tid. Samtidigt visar Luppundersökningen 2015 på ett ökat intresse för inrikes samhälls- och politikerrelaterade frågor, oavsett var i landet de är bosatta.

I Emmaboda och Nybro är intresset för politik större än genomsnittet i regionen (42 resp. 41 jfr 32 procent). Sedan 2009 har intresset för politik och samhällsfrågor både på lokal och internationell nivå ökat med 13, 14 och 17 procentenheter, vilket är i paritet med rikets genomsnitt och ökning⁴¹. Ungdomarnas intresse för frågor gällande samhället och politik i allmänhet har genomgått en positiv utveckling under de jämförbara åren. Särskilt utmärkande för alla kommuner i regionen, precis som för riket, är intresset för vad som händer i andra länder, men ökningen är störst i Eksjö och Oskarshamn. Ungdomarnas intresse för samhällsfrågor har ökat mest över tid i Eksjö och Vimmerby.

Diagram I:10.1: Intresse för politik och samhällsfrågor

D1 - Intresse för politik och samhällsfrågor

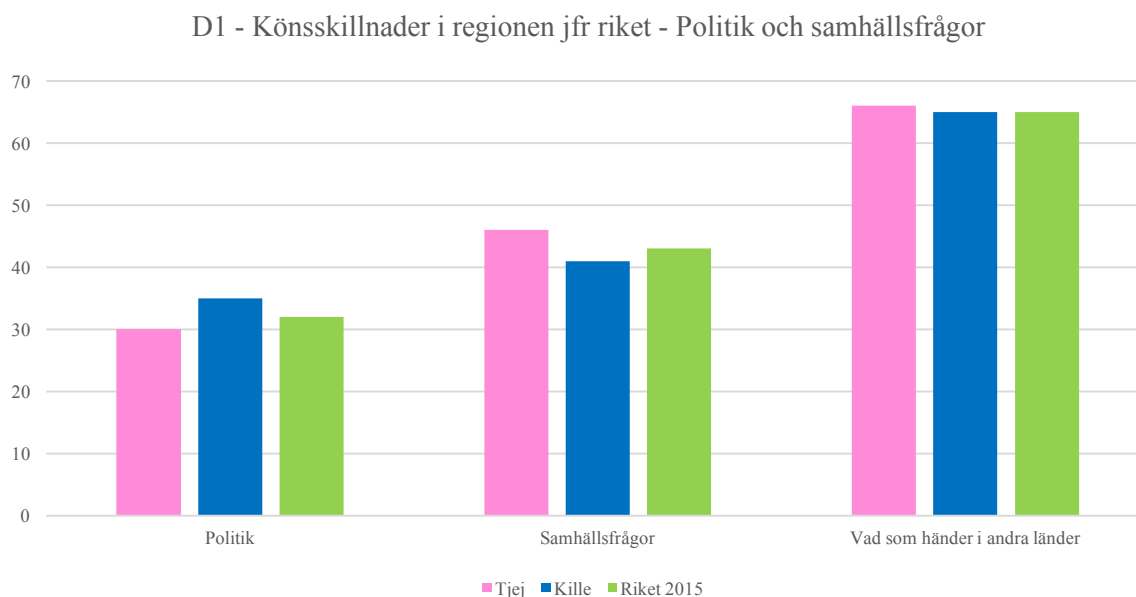

⁴⁰ Wågman 2011.

⁴¹ Politik från 15 till 32 procent, samhällsfrågor från 31 till 44 procent och vad som händer i andra länder 52 till 66 procent i regionen för riket är följande resultat 14 till 32 procent, 29 till 43 procent och 52 till 65 procent.

Intresset för samhälls- och politikerrelaterade frågor har ökat över tid bland ungdomarna i regionens kommuner och även i riket. Intresset för samhällsfrågor och vad som händer i andra länder är högt och har så varit sedan 2009. Killarnas intresse för politik är större än tjejernas (35 jfr 30 procent), medan intresset av samhällsfrågor är större bland tjejerna än killarna (46 jfr 41 procent). Skillnaderna är inte speciellt stora, men likväl värda att notera. Däremot är skillnaden mellan tjejers och killars intresse för vad som händer i andra länder knappt synlig, även om tjejers intresse för de internationella frågorna är snäppet större än både killarnas och regionens genomsnitt 2015. Detaljer se diagram I:10.2.

Diagram I:10.2: Intresse för politik och samhällsfrågor – kön

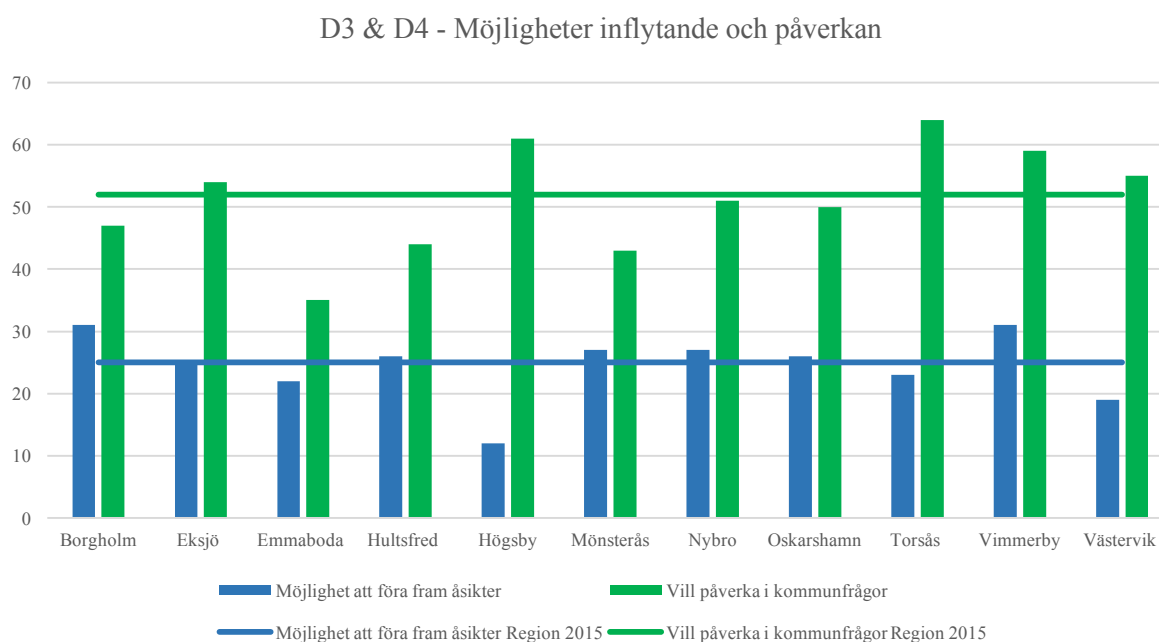

Inflytande och delaktighet – förutsättningar och villkor

Enligt den nationella ungdomspolitiken ska alla ungdomar ha inflytande och känna sig delaktiga i beslut som berör dem, både på lokal och nationell nivå. För att det ska vara möjligt krävs att ungdomar vill vara med och påverka, samt att de känner att de kan föra fram sina synpunkter och att de tas på allvar oavsett politisk nivå. Om det ska vara möjligt för ungdomar att vara delaktiga och vara med och ha inflytande måste det finnas strukturer för detta. Organisatoriska strukturer och forum behöver i sin tur inte nödvändigtvis innebära att fler vill vara med och påverka, men det ökar chanserna och ger människor känslan av att de kan.

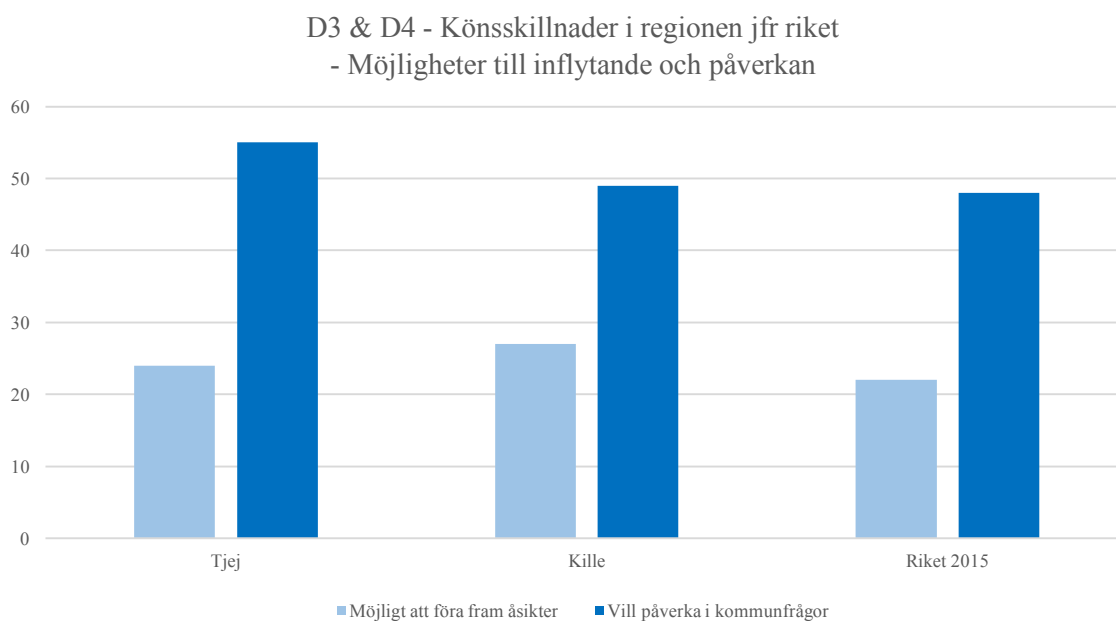
Det politiska intresset är som framgår i diagram I:10.1 inte så stort, förutom i Emmaboda och Nybro som ligger över en bit över regionens genomsnitt. Möjligheten att det finns en koppling mellan det svaga intresset och den känsla som finns hos ungdomarna av att inte heller kunna påverka speciellt mycket, varken i regionen eller riket (25 jfr 22 procent). För ytterligare detaljer se diagram I:11.1. Dock förefaller det som att intresset bland ungdomarna till att vilja vara med och påverka är högre (förutom i Emmaboda och Mönsterås), än vad som framkom av det politiska intresset i diagram I:10.1. Vilket är överensstämmande med genomsnittet för regionen och riket (52 jfr 48 procent). En orsak till denna skillnad kan vara ovana och bristande insyn i och förståelse kring politikens organisation och funktionssätt. Värt att notera att dock att möjligheterna till inflytande, i regionen såväl som i riket, har ökat enligt ungdomarnas egna upplevelser.

Diagram I:11.1: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka

Precis som för intresset för politik upplever killarna i marginellt högre utsträckning än tjejerna (27 jfr 24 procent) att de kan föra fram sina åsikter till de som bestämmer i regionens kommuner, vilket är i paritet med genomsnittet i regionen och riket (25 jfr 22 procent). Däremot upplever fler tjejer än killar (55 jfr 49 procent) att de vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, vilket även det är i paritet med regionens och rikets genomsnitt (52 jfr 48 procent).

Diagram I:11.2: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka – kön

Även om ungdomar uppfattar att deras möjligheter till inflytande har ökat över tid, är det värt att notera att gruppen ungdomar som *inte vill* vara med och påverka är fortsatt hög i regionen (48 procent 2015) även om en viss minskning jämfört med tidigare år skett (minus tio jfr åtta procent). Det visar på att gruppen ungdomar som *vill* vara med och påverka har ökat. Regionen ligger här i paritet med övriga riket (52 jfr 48 procent 2015) för de ungdomar som *vill* påverka. Genomsnittet för regionen är dock snäppet lägre än för riket, om än marginellt (48 jfr 52 procent).

När ungdomarna fritt fick ange vad de skulle vilja påverka är sport-/mötesplatser, skolmaten och miljörelaterade frågor mest framträdande under årens lopp. Några av ungdomarna sa så här om sport-/mötesplatser:

"Att ungdomar ska ha större inflytande i samhället och att ungdomarna också ska höras."

"Att man inte ska trakasseras på grund av sin sexuella läggning eller färgen på sin hud."

"Jag vill påverka samhället som jag lever i och helst hela världen. Framförallt jämställhet och att kunna acceptera andra folkslag."

"Kommunens sätt att få in våra invandrare i vårt samhälle."

"Flyktingfrågan och integrationspolitiken."

"Förbättra möjligheterna i samhället för barn och ungdomar. Jag skulle vilja förändra och förbättra möjligheterna för flyktingar."

"Jag vill förminska invandringen i Sverige och jag vill också att vi ska sluta anpassa oss efter dem. De ska anpassa sig efter oss."

"Invandringspolitiken i Sverige och hur mycket man måste lägga på våra gamla och unga som går i skolan. SATSA PÅ SVERIGES UNGA OCH ÄLDRE!"

Om påverkan i skolan uttryckte några...

"Allt som händer i skolan."

"Skolmaten, skolmaten och skolmaten..."

"Att killarna ska bli lika behandlade av lärarna i skolan som tjejerna."

"Att alla ska kunna känna sig trygga i skolan och trivas. Få bättre datorer i skolan. Jag skulle vilja påverka skolan så vi får fler klassrum och nya datorer samt bättre mat."

"Att invandrare INTE ska få mer hjälp än svenskar i skolan. Svenskar har lika mycket rätt till hjälp och annat som invandrarna."

"Jag skulle vilja påverka skolpolitiken mer. Jag tror att vi som går i skolan vet bättre vad vi vill förbättra eftersom vi befinner oss i den miljön."

Om påverkan på miljön sa några...

"Busstider, busstider och busstider. Större satsning på landsbygden.. Mer bussar!"

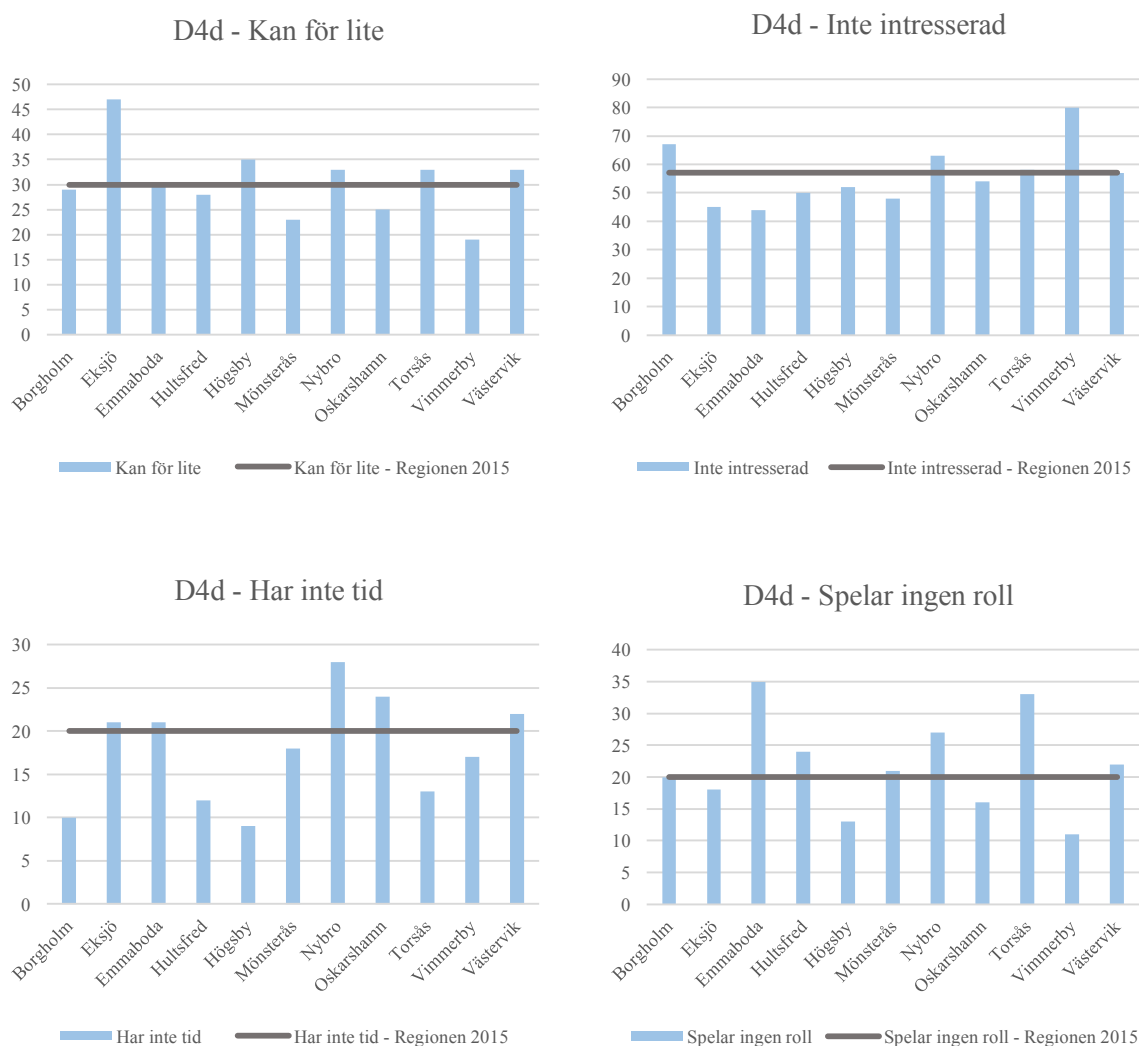
"Mer roliga aktiviteter."

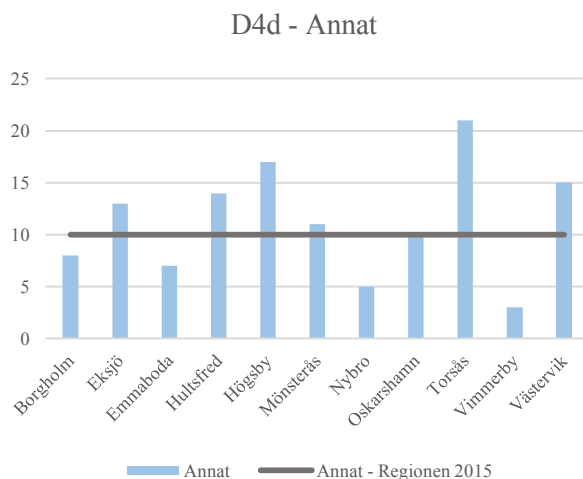
"MILJÖÖÖÖN"

Även om många ungdomar vill vara med och påverka, är gruppen ungdomar som *inte är tillräckligt intresserade* stor i både regionen och riket (52 jfr 54 procent 2015). Borgholm och Emmaboda är de kommuner i regionen med högst andel ungdomarna som inte är intresserade (74 resp. 76 procent), vilket är 22 respektive 24 procentenheter högre än regionen. Det trots att genomsnittet för regionen minskat med sju procentenheter sedan 2012. Av de ungdomar som inte vill vara med och påverka anger framförallt ungdomarna i Emmaboda sitt bristande intresse som främsta anledning följt av bristande kunskap och tidsbrist. Mönstret är liknande för regionen och riket, med undantag för att betydligt färre i Vimmerby och Högsby anger att de inte tror att påverkan spelar någon roll (åtta procent vardera).

Diagram I:12.1: Anledningar till att inte påverka

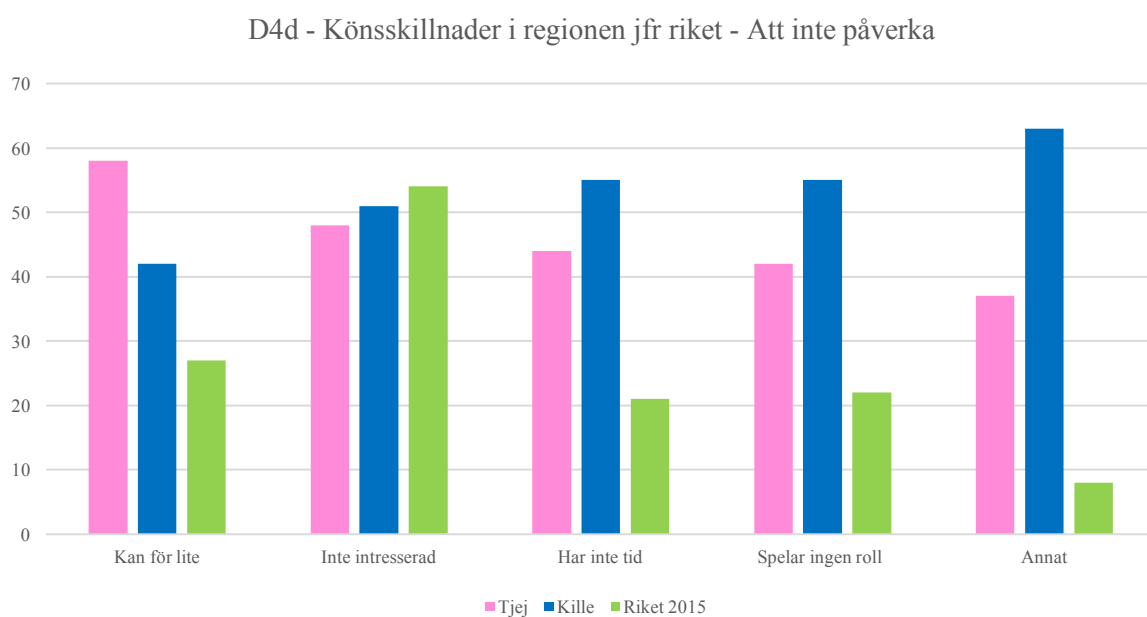
Diagrammen nedan visar procent av individer som inte vill vara med och påverka

Majoriteten av tjejerna upplever att de kan mindre än killarna när det gäller anledningar att *inte* vara med och påverka (58 jfr 42 procent), vilket är i paritet med både regionen och riket (52 resp. 54 procent). Fler killar än tjejer anger att de inte har tid för att försöka påverka (55 jfr 44 procent), och killarna tror i högre utsträckning inte att det spelar någon roll om de påverkar eller inte (55 jfr 42 procent), vilket är betydligt högre än genomsnittet för regionen och riket (18 resp. 19 procent jfr 21 resp. 22 procent). Förvånande är att andelen killar i regionen som anger annat som anledning att inte påverka är betydligt högre än tjejer, regionen och riket (killar 63 jfr 37 procent tjejer, nio resp. åtta procent för region och rike). Vad ”annat” är förklaras inte i Luppenkäten.

Diagram I:12.2: Anledningar till att inte påverka – kön

Ungdomars förtroende för vuxna personer

För att ungdomar ska vilja och våga vara med och påverka i frågor och beslut som rör dem och samhällsutvecklingen i stort krävs att det finns förtroende för politiker och vuxna i allmänhet. Med bristande förtroende minskar intresset för att vilja och våga framföra sina åsikter, samt tron på att synpunkterna tas på allvar.

Ungdomars förtroende för vuxna i allmänhet är något högre i regionen än riket (77 jfr 73 procent), och speciellt i Oskarshamn och Vimmerby (83 resp. 86 procent). Även om förtroendet för vuxna är relativt högt i regionen som helhet och i majoriteten av kommunerna, finns det ändå en grupp ungdomar som har begränsat eller inget förtroende för vuxna i regionen (23 procent). Den kommun där ungdomarna upplever minst förtroende för vuxna i allmänhet är Emmaboda, med 27 procentenheter lägre än genomsnittet i regionen (50 procent). Andelen tjejer som har förtroende för vuxna i allmänhet är densamma som för regionen, medan killarna ligger snäppet högre (77 procent för regionen jfr 79 procent för killarna). Det bristande förtroendet för vuxna i allmänhet kan kopplas samman med graden av trygghet på fysiska platser (se avsnitt Trygghet, nedan). Drygt hälften av alla ungdomar i regionen som anger att de har mycket stort förtroende för vuxna i allmänhet känner sig oftast eller alltid trygga i sitt bostadsområde eller på väg till eller från skolan. Omvänt, hälften av de som *aldrig* känner sig trygga i sitt bostadsområde eller på väg till eller från skolan har mycket lågt förtroende för vuxna i allmänhet. Detaljer om trygghet återfinns i diagram I:13.1, I:13.2 och I:13.3.

Förtroendet för politiker är, precis som för vuxna i allmänhet, högre i regionen än i riket, om än marginellt (47 jfr 45 procent). Utmärkande är att ungdomarna i Emmaboda upplever avsevärt lägre förtroende för politiker än ungdomarna i Borgholm och regionen som helhet (Emmaboda 32 jfr Borgholm 52 procent och regionen 47 procent). Även här uppger tjejerna att de har lägre förtroende för politiker än killarna (45 jfr 50 procent). Beträffande ungdomar, tjejer som killar, som har bristande förtroende för politiker finns en klar koppling till att eleverna inte vill vara med och påverka för att de tror att det inte spelar någon roll. Ungefär två tredjedelar av dessa ungdomarna har mycket eller litet förtroende för politiker.

Sammanfattning

- Ungdomarnas intresse för politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder skiljer sig inte mycket åt oavsett var i landet de är bosatta.
- Genomgående för kommunerna i regionen är att engagemanget för politik och samhällsfrågor nationellt och internationellt har gått upp sedan 2009. Störst ökning har skett bland ungdomarna i Emmaboda gällande politik och samhällsfrågor (plus 32 procentenheter för båda områdena) och Oskarshamn för vad som händer i andra länder (plus 21 procentenheter).
- Intresset för vad som händer i andra länder är större än för politik och samhällsfrågor i allmänhet för ungdomar i både regionen och riket. Engagemanget för de tre områdena har ökat över tid och en trend är möjlig att urskilja. Skillnaderna mellan tjejers och killars intresse för politik och samhällsfrågor på nationell och internationell nivå är inte speciellt tydliga, men tjejers intresse är dock marginellt högre.
- Det samhällspolitiska intresset är inte stort. En koppling mellan intresset och ungdomarnas upplevelser av de inte kan påverka speciellt mycket kan göras. Intresset att vilja vara med och påverka sådant som berör ungdomarna själva är högt, så intresset för samhällspolitiska frågor kan vara större än vad de egentligen uttrycker.
- De områden som dominerar mest när det gäller ungdomarnas vilja att vara delaktiga och ha inflytande över är skolan och fritiden (utifrån citat). Det är delar som är centrala i deras liv.
- Upplevelsen av delaktighet och inflytande kan kopplas samman med upplevelsen av förtroende till vuxna i allmänhet och politiker i stort. Resultatet visar på att ungdomar i regionen generellt sett har ett större förtroende för vuxna i allmänhet än för politiker. Vidare har tjejer större förtroende för både politiker och vuxna i allmänhet än killar, även om skillnaderna inte särskilt

stora. Tjejernas förtroende för vuxna i allmänhet är, precis som för ungdomar i helhet i regionen, större än för politiker i övrigt.

- De ungdomar som har bristande förtroende är i hög grad samma grupp som inte vill vara med och påverka eller som inte tror att det spelar någon roll. Ungdomar med bristande förtroende för vuxna är ofta även de ungdomar som känner sig otrygga på fysiska platser i samhället.

Trygghet

Trygghet är en subjektiv upplevelse hos en person. Känslan av trygghet kan handla om den egna personen och även vara kopplad till andra. Viktigt att ta hänsyn till är att trygghet är en generell och ospecifik känsla som är svår att definiera.

Känslan av trygghet och otrygghet på fysiska platser

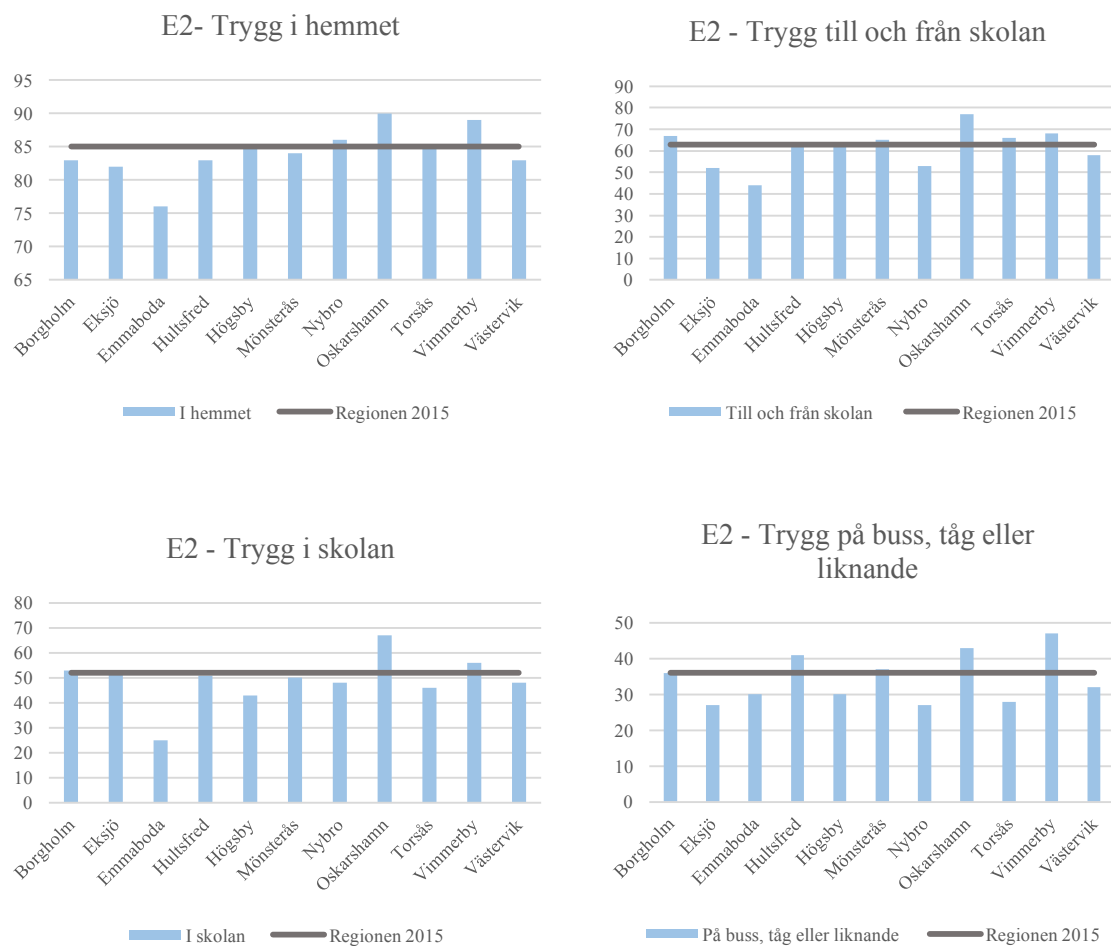
Ungdomarna upplever en hög grad av trygghet på samtliga av samhällets fysiska platser som är jämförbara över tid, i synnerhet i hemmet och på väg till och från skolan. Det trots att det minskat något över tid, oavsett var i landet ungdomarna bor. *Hemmet* är den fysiska plats som ska vara just trygg och erbjuda lugn och ro från omvärlden. Ungdomar i regionen upplever samma grad av trygghet i hemmet som riksgenomsnittet (85 procent 2015). Trots att gruppen ungdomar som upplever hemmet som den tryggaste platsen är hög, är det ändå en grupp som upplever det som mindre tryggt, i både regionen och riket (15 procent 2015). I Eksjö och Emmaboda är gruppen ungdomar som upplever hemmet som mindre tryggt högre, än regionen och riket (18 resp. 24 procent), medan gruppen är mindre i Oskarshamn och Vimmerby (tio resp. elva procent). Killar upplever en högre grad av trygghet i hemmet än tjejer, även om skillnaderna är marginella, (88 jfr 83 procent).

Ytterligare en fysisk plats i samhället där ungdomar bör kunna känna sig trygga är *På väg till och från skolan*, men trygghetskänslan på denna arena uppvisar ingen klar trend. För regionens ungdomar skedde en minskning med 21 procentenheter från 2009 till 2012. Motsvarande siffror för riket visar även det på nedgång över perioden med sju procentenheter mellan 2009 och 2015. Ungdomarna i Emmaboda upplever att de är *mindre* trygga på väg till och från skolan med 19 procentenheter än genomsnittet i regionen, medan ungdomarna i Oskarshamn upplever sig mer trygga än regionen (plus 14 procentenheter). Tjejerna uppgav att de upplever sig mindre trygga än killarna på väg till och från skolan (53 jfr 72 procent). Tjejernas upplevelser är mer i paritet med både regionens och rikets (63 resp. 58 procent) genomsnitt än killarnas. Tryggheten på väg till eller från skolan kan kopplas samma med känslan av trygghet i skolan. På frågan om hur ofta känner du dig trygg i skolan svarade 52 procent i regionen alltid, jämfört med 49 procent 2015 för riket. En fjärdedel av Emmabodas ungdomar känner sig *mindre* trygga i skolan, vilket är 27 procentenheter lägre än genomsnittet i regionen. Knappt hälften av tjejerna upplever trygghet i skolan, medan sex av tio killar i regionen upplever att det är tryggt i skolan.

Känslan av trygghet i skolan och till och från skolan kan kopplas ihop med ungdomarnas upplevelse av trygghet på buss, tåg och liknande, vilket även speglas i skillnaderna mellan tjejer och killar (24 jfr 46 procent). Andelen tjejer som känner sig trygga i kollektivtrafiken är lägre i förhållande till andelen ungdomar i regionen och riket som känner sig trygga (36 resp. 32 procent). Eksjö och Nybro är de kommuner där ungdomarna upplever en lägre grad av trygghet när de åker kollektivt, medan i Vimmerby och Oskarshamn är upplevelsen mer positiv och högre än regions- och riksgenomsnittet. Vad anledningen till den höga graden av otrygghet i att åka kollektivt är värt att analysera djupare, men underlaget i undersökningen gör det inte möjligt.

Upplevelsen av trygghet i hemmet, till och från skolan, i skolan, samt på buss, tåg eller liknande kan sättas i relation till om ungdomarna blivit utsatta för våld, hot och trakasserier i det egna hemmet eller skolan.

Diagram I:13.1: Trygghet på fysiska platser

Det är möjligt att göra en koppling mellan ungdomarnas fritidsaktiviteter (sociala medier och fritidsgårdar)⁴² och trygghet på internet och fritidsgårdar/ungdomens hus. Andelen ungdomar som ägnar sig åt sociala medier är också de ungdomar som känner sig trygga på internet. Det gäller för såväl regionen som riket. De kommuner vars ungdomar känner sig mindre trygga på Internet än övriga kommuner i regionen är Eksjö och Emmaboda (34 resp. 22 procent), medan ungdomarna i Borgholm och Vimmerby upplever en högre grad av trygghet och befinner sig även över regions- och riksgenomsnittet (58 resp. 48 procent). Däremot finns det inga klara skillnader mellan könen i sambandet mellan trygghet på internet och sociala medier, mer än att tjejernas känsla av trygghet är lägre än killarnas.

Andelen ungdomar som träffas och umgås på fritidsgårdar/ungdomens hus är låg i både regionen och riket (14 resp. 13 procent), där bristande känslan av trygghet kan vara en orsak till varför ungdomarna

⁴² Se diagram I:6.1 och I:6.2

väljer att inte träffas där. Anmärkningsvärt är dock att andelen ungdomar som anser sig trygga på fritidsgårdar är lägre i regionen än riket (32 jfr 47 procent). det innebär att det är 32 respektive 47 procent av de ungdomar som faktiskt träffar sina kompisar där som känner sig trygga. Vidare är det möjligt att göra en koppling mellan de ungdomar som är trygga och besöker fritidsgårdar och de ungdomar som är mindre trygga i sitt eget hem. Ungdomar som inte upplever någon högre grad av trygghet i den fysiska miljön som ska tillhandahålla det, väljer att söka trygghet på andra platser i samhället och fritidsgårdar/ungdomens hus kan vara det de söker. Att det endast är 25 procent av tjejerna och 38 procent av killarna i regionen som känner sig trygga på fritidsgårdar är inte särskilt förvånande.

Diagram I:13.2: Trygghet på fysiska platser

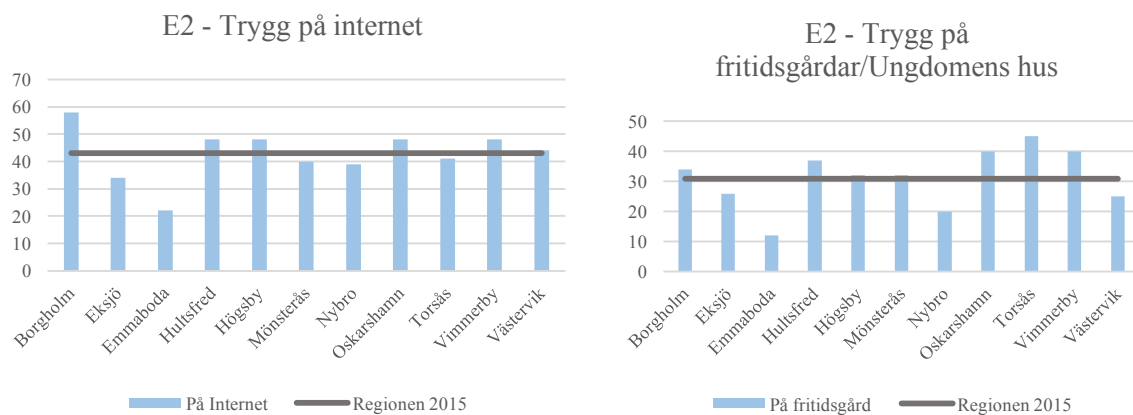
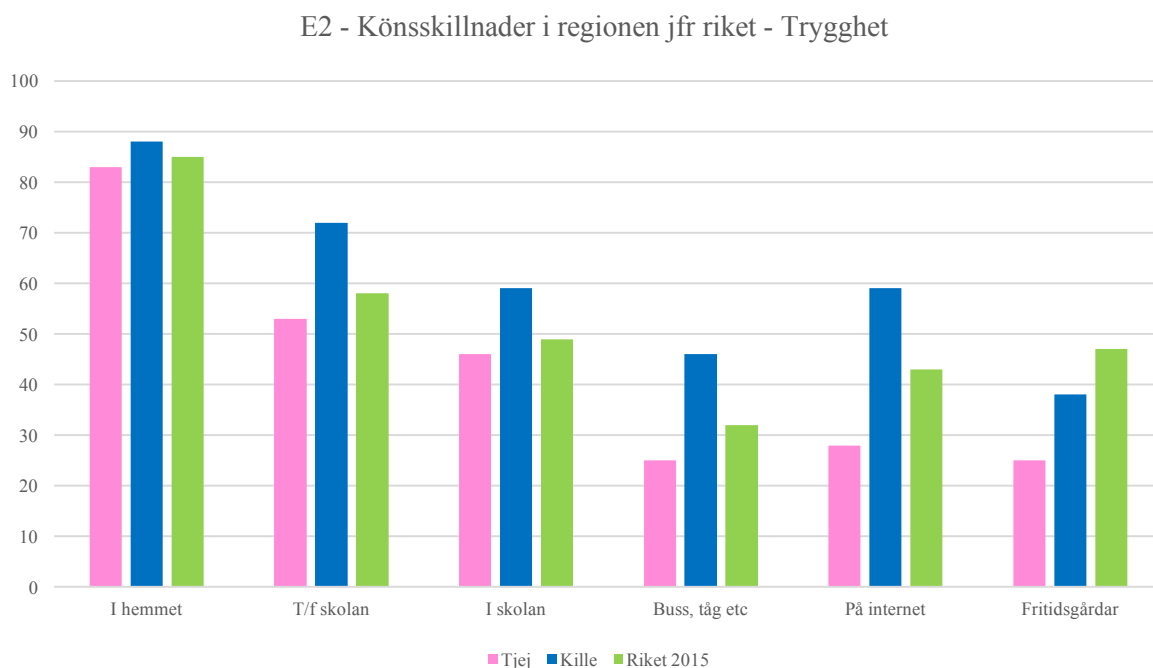

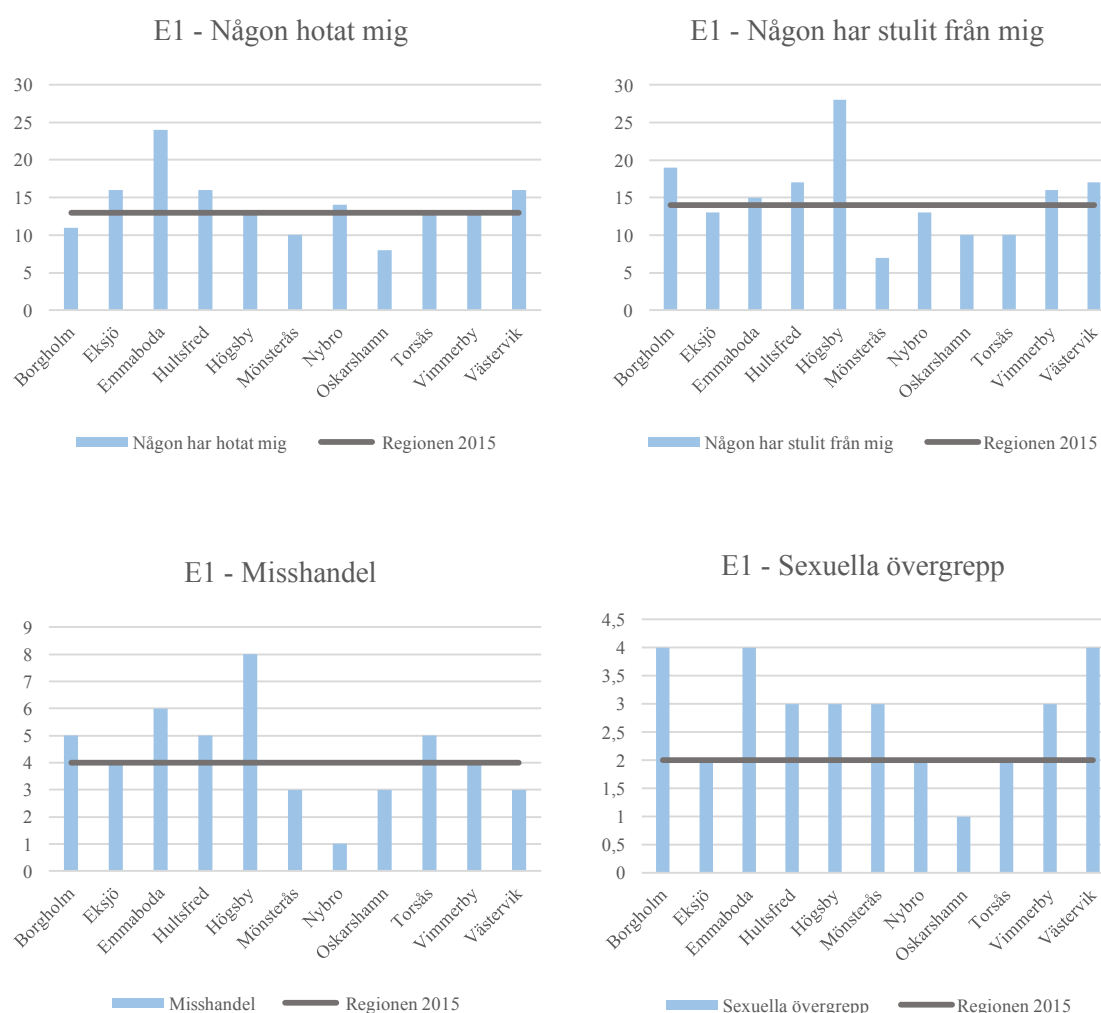
Diagram I:13.3: Trygghet på fysiska platser – kön

Hot, våld och kränkande/orättvis behandling

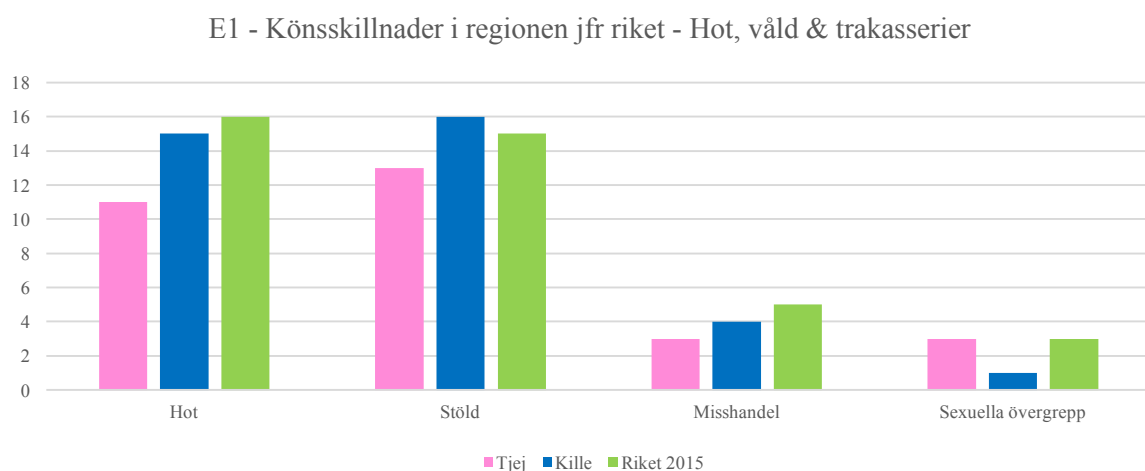
Det har över tid varit relativt konstant hur ungdomarna upplevt att de utsatts för hot, stöld, misshandel och sexuellt våld/utnyttjande, samt kränkande/orättvis behandling och mobbning. Värt att notera är att gruppen ungdomar som *blivit utsatt för stöld* har legat på en jämn nivå i regionens kommuner, förutom i Emmaboda och Eksjö där det ökat drastiskt sedan 2009 (plus 16 resp. åtta procentenheter). För regionen har det också skett en ökning, men inte lika drastisk, från 2012 har det ökat med sex procentenheter. Även om skillnaden inte är speciellt stor är det fler killar än tjejer som utsatts för stöld (16 jfr 13 procent). Övriga övergrepp har inte ändrats något märkbart över tid bland regionens ungdomar.⁴³ Hoten förefaller ha ökat och sexuellt våld minskat. Notera dock att förändringarna sker från mycket låga nivåer. Exempelvis är det 35 individer (av 1525) i regionen som anger att de utsatts för sexuella övergrepp, varav det är fler tjejer än killar som anger att de utsätts för denna typ av övergrepp (tre jfr en procent). OBS! Det var 1525 individer som totalt besvarade enkäten, men specifikt för denna fråga var det endast 1494 individer som valde att besvara. Ett bortfall med 31 individer.

Diagram I:14.1: Hot, våld och trakasserier

⁴³ Eftersom antalet utsatta är lågt bör resultaten tolkas och behandlas med viss försiktighet. Mörkertalet är ofta stort i dessa avseenden, och då främst vid utsatthet av sexuellt våld/utnyttjande. Anledningen bedöms ofta vara kopplad samman med skam och skuld hos den utsatta.

Diagram I:14.2: Hot, våld och trakasserier – kön

Andelen ungdomar som blivit utsatta för mobbning, trakasserier eller utfrysning under de senaste sex månaderna hade ökat oavsett var i landet de är bosatta. I regionen och riket var det en ökning med nio procentenheter sedan 2009. Ungdomars upplevelser av utsatthet varierar mellan 17 till 46 procent 2015 vilket är ökningarna mellan 14 och 43 procentenheter sedan 2012. De kommuner med lägst andel ungdomar som upplevt utsatthet de senaste sex månaderna är Oskarshamn och Vimmerby (17 resp. 19 procent), medan Högsbys och Emmabodas ungdomar upplever en högre grad av utsatthet (32 resp. 46 procent 2015). Den största ökningen sedan 2012 har även skett bland Emmabodas ungdomar. Under de senaste sex månaderna är det fler killar än tjejer i regionen upplevt att de utsätts för hot, stöld och misshandel, medan fler tjejer upplevt att de utsätts för mobbning, trakasserier och utfrysning (28 jfr 16 procent). Undersökningen gör det inte möjligt att undersöka skillnaden vidare, men det är ändå värt att notera.

Diagram I:15.1: Utsatthet

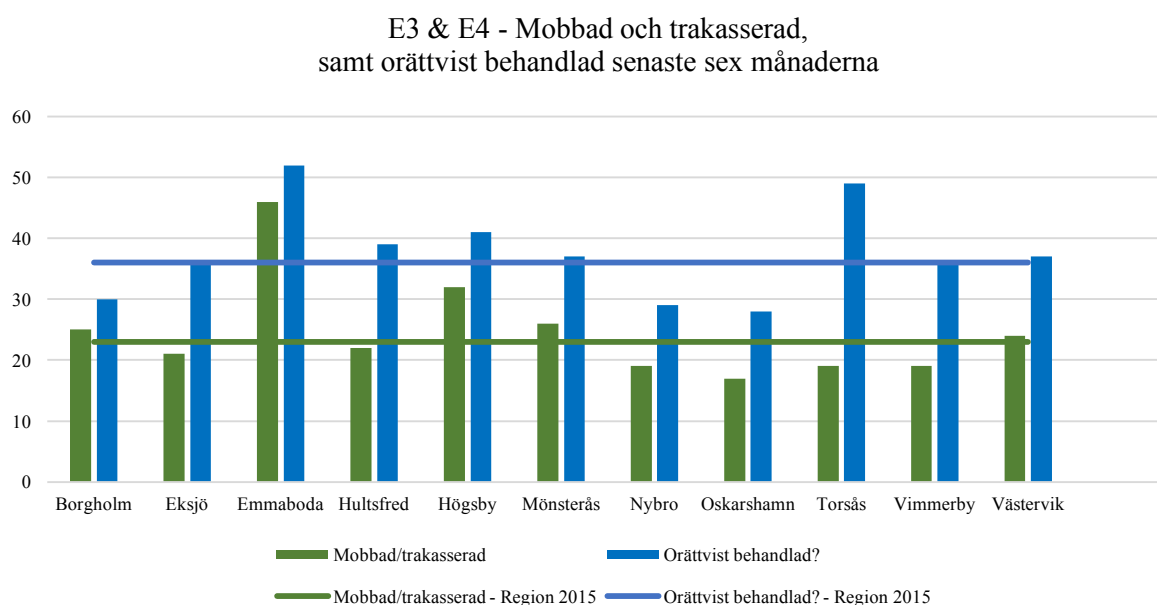
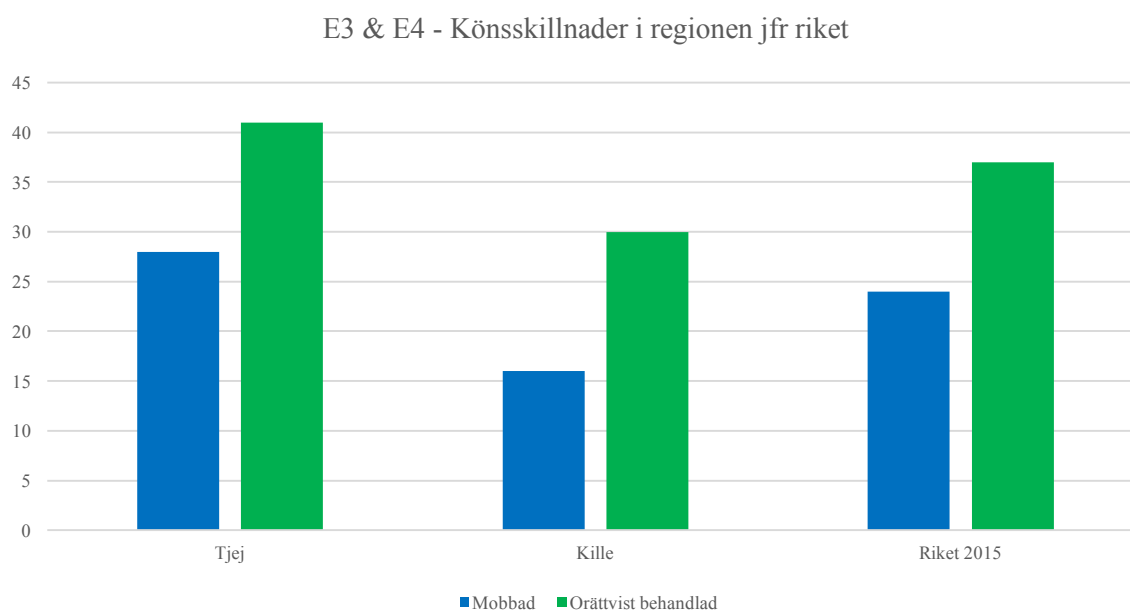

Diagram I:15.2: Utsatthet – kön

Det är främst i skolan som ungdomarna upplever sig blivit hotade, trakasserade och kränkta, vilket innebär att det sker i klassrummen, på rasterna eller till och från skolan. Ungdomarna i regionen och riket som blivit utsatta för orättvist behandlad är i paritet med varandra. Värt att notera är att 58 procent av ungdomarna i regionen som känt sig orättvist behandlade på sådant sätt att de mått dåligt av det uppger att det främst är från andra elever/ungdomar. Siffrorna är marginellt lägre än rikets 60 procent. Det som däremot utmärker sig är att tjejer i högre utsträckning än killar upplever att de utsatts för orättvis behandling (61 jfr 36 procent). Ungdomarna i både regionen och riket uppger att de utsatts för orättvis behandling av personal i skolan, skillnaden är liten om än lite högre i regionen (40 jfr 37 procent). Skillnaderna mellan tjejer och killars utsatthet av personal i skolan är i stort sätt lika hög (49 resp. 50 procent). Exakt vad orättvist behandlad innebär är oklart. Möjligen finns ett visst samband med tillit och förtroende, där endast 44 procent uppgav att ”skolan agerar om en lärare kränker en elev”, samt det relativt låga förtroendet för vuxna i allmänhet. Luppenkäten tillåter inte en närmare analys av detta.

Den digitala sfären är också en vanlig plats för ungdomar att bli utsatta för kränkande/orättvis behandling eller övergrepp. Utsattheten sker då via internet/mobil och följer på så sätt även med ungdomarna in i den privata sfären. Ungdomarna utsätts när de går in och ska läsa sin e-post, läser inlägg på sociala medier, läser eller skriver sms/mms, ringer eller surfar på nätet. Utsatthet via den digitala sfären har haft en stadig om än marginell ökning över tid och andelen ungdomar som utsatts är densamma oavsett var i landet de bor.

Ungdomar som blivit orättvist behandlade och mått dåligt av det har över tid ökat i både regionen och i riket, om än marginellt. Det är inga stora grupper som blivit orättvist behandlade, men det är ändå en grupp som bör uppmärksammas.

De kategorier som utsätter ungdomarna för orättvis behandling är andra ungdomar, familj/släkt, personal inom skolan eller annan person. Den övervägande delen av de som känt sig orättvist behandlade har utsatts för det av andra ungdomar eller av personal inom skolan. Antalet elever som berörs är relativt lågt. Det gäller 307 ungdomar (av totalt 1471 svarande) som blivit orättvist behandlade av andra

ungdomar och 214 som blivit det av personal inom skolan.⁴⁴ Majoriteten av ungdomarna vet vart de ska vända sig när de blivit illa behandlade eller mår dåligt. Trots det finns det ändå en grupp som inte vet (16 procent i regionen och 17 procent riket 2015). Vad det beror på och hur kommunerna ska kunna nå de sista ungdomarna är värt att titta närmare på.

Sammanfattning

- Upplevelsen av ungdomarnas trygghet påverkas av i vilken utsträckning de blivit eller blir utsatta för hot, misshandel, stöld, sexuellt våld/utnyttjande, samt kränkande/orättvis behandling och mobbning. Den enskilda kategori som ökat mest över tid i regionen är stöld, precis som i riket. Det är dessutom fler killar än tjejer som utsatts för stöld, och det är i Borgholm och Högsby ungdomarna utsatts mest. Hot är den andra kategorin som ökat över tid, och även här är det fler killar än tjejer som utsatts för hot. Ungdomarna i Eksjö och Emmaboda är de som utsatts för flest hot.
- I regionen uppger nästan fyra av tio ungdomar att de utsatts för kränkande/orättvis behandling under 2012 och 2015. Majoriteten av dessa är tjejer.
- Majoriteten av ungdomarna i regionen uppger att de alltid är trygga i sina hem, vilket överensstämmer med ungdomarna i riket. Killarna upplever en högre grad av trygghet i sina hem jämfört med tjejerna, även om skillnaden inte är särskilt markant. Trots att cirka nio av tio ungdomar är trygga i hemmet är det ändå en grupp ungdomar som inte är det. I Vimmerby och Oskarshamn är ungdomarna mest trygga, medan i Emmaboda och Eksjö är det färre ungdomar som är trygga i det egna hemmet.
- Genomgående både i regionen och i riket gällande trygghet på samhällets olika fysiska ställen, är att andelen ungdomar som alltid känner sig trygga minskar. Speciellt på arenorna *i hemmet, till och från skolan, på stan, på bussen/tåget eller liknande, på Internet och på fritidsgården*. Ungdomarna i Eksjö och Emmaboda upplevs vara minst trygga (utifrån resultatet) över tid, då det skett en minskning i ungdomarnas upplevelse sedan 2009. Visserligen är det inte enbart i Eksjö och Emmaboda som ungdomarnas grad av trygghet minskat, utan även i regionens alla kommuner. Generellt sett är det även fler killar än tjejer som känner sig trygga på samhällets olika fysiska platser.
- Ungdomar som blivit utsatta för orättvis behandling och mått dåligt av det har främst blivit det av andra ungdomar, familj/släkt eller personal inom skola. Sex av tio tjejer uppger att de utsatts för kränkande/orättvis behandling av andra elever, familjen och annan person, medan samma antal för killarna är mellan tre och fyra av tio. När det gäller kränkande behandling från skolpersonal är andelen tjejer som berörs lika stor som andelen killar.
- Majoriteten av ungdomarna vet vart de ska vända sig om de blivit illa behandlade eller mår dåligt, men det finns ändå en grupp – lite drygt 15 procent – som inte har kunskap om det.

⁴⁴ Andra fysiska platser ungdomar i riket blivit utsatta för orättvis behandling av personal är: inom skolan, socialtjänsten, organisation/föreningar, sjukvården, fritidsgårdar eller annan verksamhet.

Hälsa

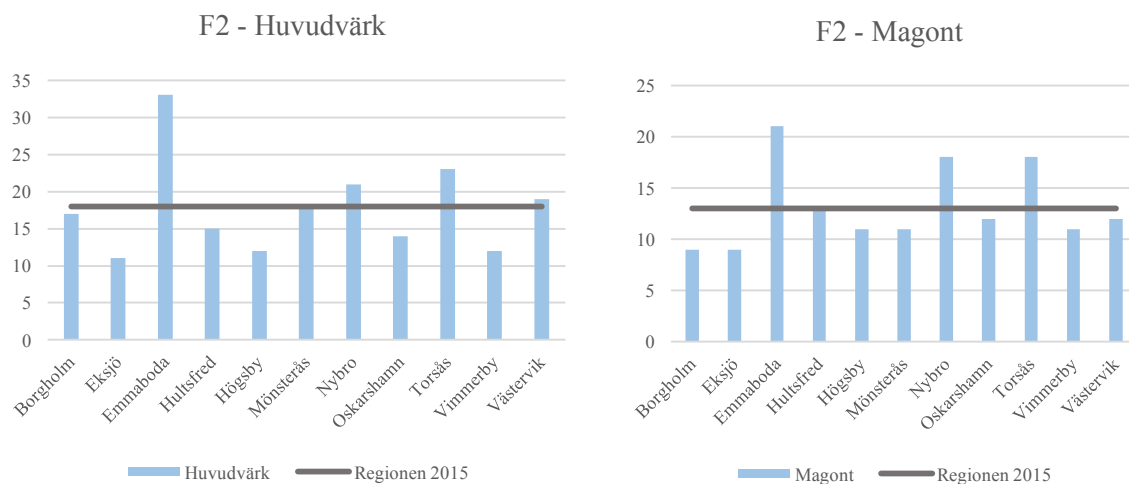
Enligt MUCF är det en rad faktorer som spelar roll för en persons hälsotillstånd. Det är faktorer som självförtroende/självttillit, levnadsvanor, sexuell läggning, ekonomisk situation, koppling till arbetsmarknaden, samt olika former av kränkningar⁴⁵. Ett annat hälsorelaterat område som Folkhälsomyndigheten lyfter fram är skolstress. Skolstressen har sin grund i:

- Strävan att få bra betyg
- En press i mycket eget ansvar
- Att ha för höga krav
- Att nå skönhetsidealet som förmedlas via media och reklam
- Tidsbrist

Ungdomarnas allmänna hälsotillstånd

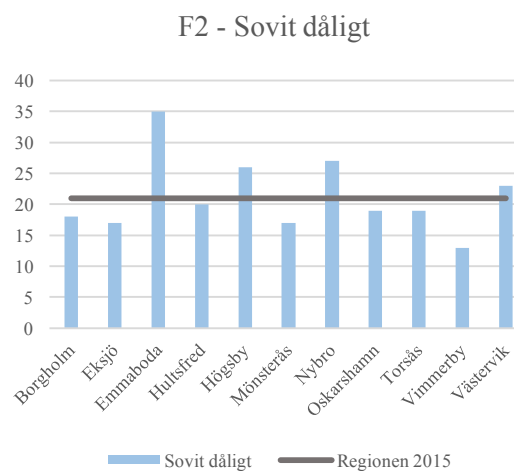
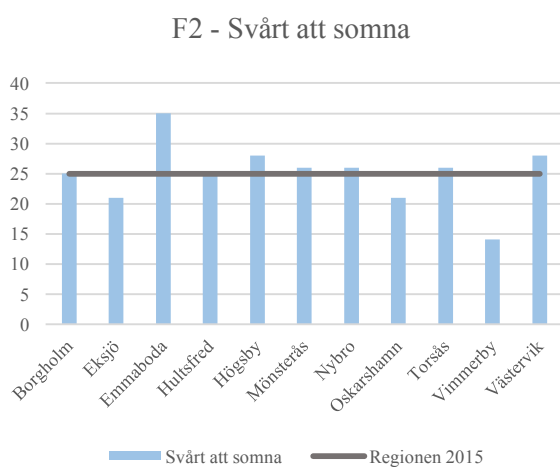
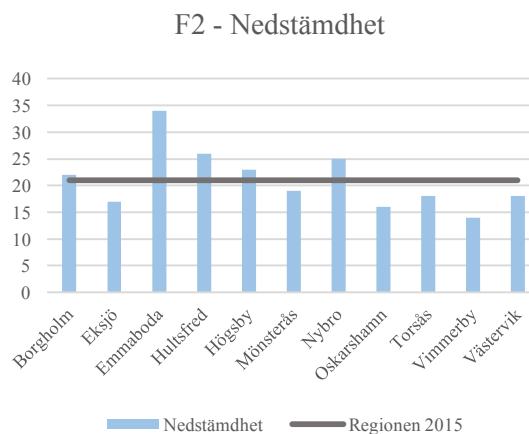
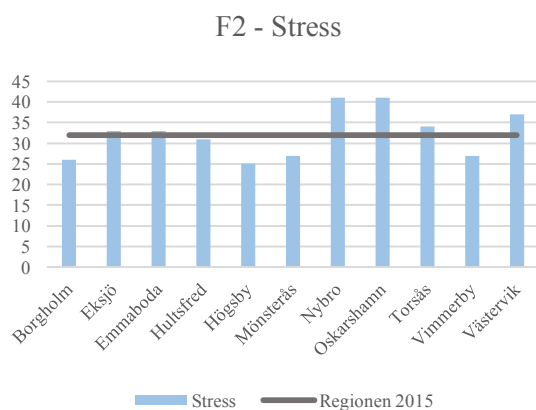
Ungdomarnas hälsotillstånd är relativt gott, åtta av tio ungdomar både i regionen och i riket uppger att de har god hälsa. Killar anger i högre utsträckning än tjejer att de har god hälsa (91 jfr 76 procent 2015). Att tjejer bedömer sitt allmänna hälsotillstånd sämre än killarna kan bero på Folkhälsomyndighetens ovannämnda anledningar. Vid närmare granskning visar det sig att en inte obetydlig andel haft både fysiska och psykosociala besvär så som huvudvärk, ont i magen, stress, nedstämdhet, svårigheter att somna och sömnproblem vid ett flertal tillfällen i veckan. Besvären kan hänga samman på ett komplext sätt och kan ha olika orsaker.⁴⁶

Diagram I:16.1: Fysiska och psykosociala besvär

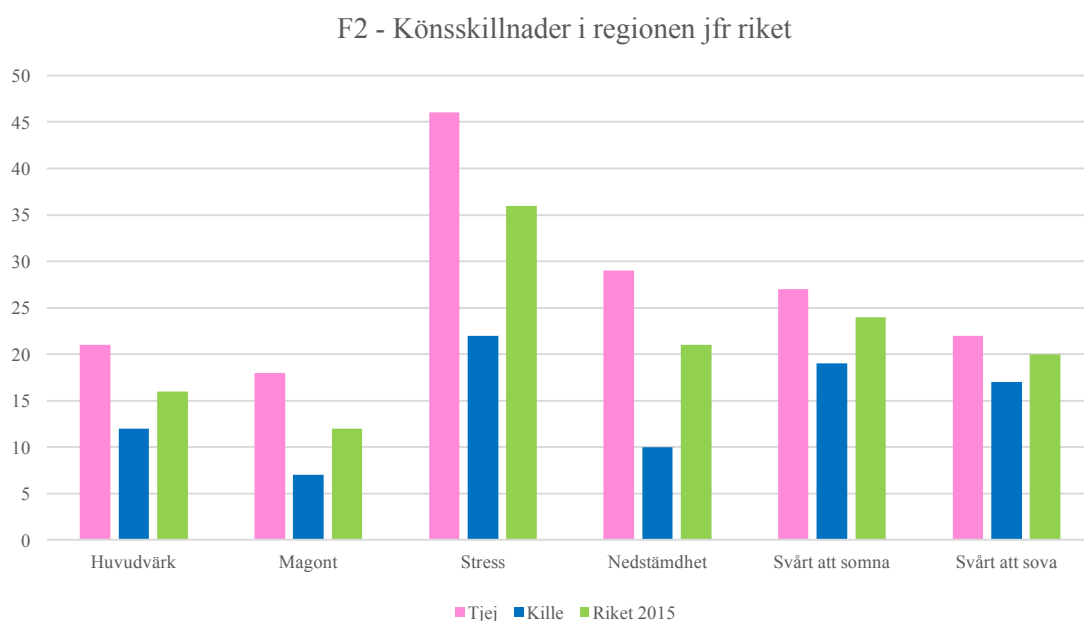
⁴⁵ Ungdomsstyrelsen (2007).

⁴⁶ Wågman 2011 & SOU 2006:77.

Känslan av stress i regionen har i stort sätt varit konstant sedan 2009. Ur diagram I:16.2 framgår att ungdomar i regionen känner sig något mindre stressade än ungdomar i övriga riket (32 jfr 36 procent 2015) och att denna stress även kan hänga ihop med att sju procentenheter har svårare att somna 2015 jämfört med 2009. Ungdomarna i Nybro och Oskarshamn upplever en högre grad av stress än övriga kommuner i regionen (41 procent), medan ungdomarna i Högsby och Borgholm upplevs mindre stressade än regionen i övrigt (25 resp. 26 procent). Tjejer upplevs i regel mer stressade än killar (46 jfr 22 procent). Vidare anger fler tjejer än killar (27 jfr 19 procent) även att de har svårare att somna, vilket verkar höra samman med känslan av stress. Ungdomarna i Emmaboda och Västervik tenderar att ha svårare att somna än ungdomar i övriga kommuner i regionen (35 resp. 28 procent), medan andelen ungdomar i Oskarshamn och Vimmerby inte verkar uppleva lika stora svårigheter att somna (20 resp. 14 procent). För övriga besvär är variationen mellan kommuner liten.

Diagram I:16.2: Fysiska och psykosociala besvär – kön

Träning, kostvanor, samt konsumtion av alkohol, tobak och droger

Kost, träning och alkohol är exempel på levnadsvanor som undersöks i Lupp. Innan resultaten presenteras bör något sägas om hur de kan kopplas samman med hälsotillståndet. Regelbunden träning bidrar ofta till en mer positiv bedömning av hälsotillståndet. I regionen tränar sju av tio ungdomar, så att de är andfådda flera gånger i veckan, vilket även motsvarar riksgenomsnittet i Lupp. Ungdomarna i Eksjö och Torsås är de som i genomsnitt tränar mest, vilket är 17 respektive 25 procentenheter högre än i Mönsterås och Högsby (78 jfr med 61 resp. 53 procent 2015). Andelen killar i regionen som tränar så att de blir andfådda/svettiga är högre än tjejer (73 jfr 66 procent 2015). Relationen mellan träning, kost, alkohol och psykosociala besvär kan se ut på lite olika sätt. Att hoppa över en måltid kan leda till magont, men magont kan även leda till att en måltid hoppas över. Utebliven måltid leder till andra psykosociala besvär (huvudvärk, trötthet, sömnproblem m.fl.). Viktigt att komma ihåg är att hälsotillståndet påverkas av en kombination av faktorer.

Bra och regelbunden kosthållning medför precis som regelbunden träning en mer positiv effekt på hälsotillståndet. Genomsnittet för regionen att hoppa över frukost har över tid varit relativt konstant. Ungdomar i både regionen och riket som väljer att hoppa över frukost är i paritet med varandra. I Emmaboda och Hultsfred är det fler ungdomar än i regionen som väljer att hoppa över frukosten (44 resp. 33 procent jfr 28 procent 2015), medan det är färre ungdomar i Oskarshamn och Nybro än i regionen (22 resp. 23 procent jfr 28 procent). Det är fler tjejer än killar som väljer att hoppa över frukost (30 jfr 25 procent 2015). Liknande skillnader finns för att hoppa över lunch och middag. Siffrorna för regionen och riket är i likvärdiga med varandra (för lunch: 17 resp. 18 procent och för middag: 13 procent 2015). Ungdomarna i Högsby och Emmaboda är de som i högre utsträckning väljer att hoppa över lunchen (28 resp. 27 procent), medan i Vimmerby och Västervik är det färre ungdomar än i regionen (nio resp. tolv procent). Precis som vid frukosten är det ungefär lika många tjejer som killar som väljer att hoppa över lunchen (18 resp. 17 procent). När det kommer till middagen är det fler ungdomar i Emmaboda och Högsby som hoppar över den än i Oskarshamn och Torsås (26 resp. 22 procent jfr sju resp. åtta procent). Det är fler killar som väljer att hoppa över middagen än tjejer (15 jfr elva procent).

I såväl regionen som riket har konsumtionen av alkohol, tobak och droger minskat. Trots det är det ändå några få som röker, snusar, dricker folköl eller starkare alkoholhaltiga drycker, samt använder narkotika av olika slag. Konsumtionen av alkohol och tobak är något högre bland killar än tjejer 2015. Ungdomarna i Emmaboda snusar, dricker folköl och starksprit i större utsträckning än ungdomar i resten av regionen. I Eksjö är det färre ungdomar än genomsnittet i regionen som röker, dricker folköl och starksprit. Fler ungdomar i Nybro och Mönsterås än regionen uppger att de får dricka alkohol för sina föräldrar (åtta jfr fyra procent), medan ungdomar som tillåts dricka alkohol i Vimmerby och Torsås är lägre än genomsnittet med regionen (en resp. två procent). Det är fler killar än tjejer som tillåts konsumera alkohol av sina föräldrar, även om skillnaden knappt är synbar (fyra jfr tre procent). Det vanligaste att få tag på alkohol är genom kompisar/kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner, från annan vuxen eller på annat sätt. Inte heller här har det skett någon förändring över tid. Användningen av narkotika har varit konstant och låg både i regionen och riket, men trots det finns en grupp i både regionen och riket (tre jfr fyra procent) som använder droger. Precis som för konsumtion av tobak och alkohol är det fler killar än tjejer som använder narkotika, även om denna skillnad är liten (tre jfr två procent 2015).

Sammanfattning

- Ungdomarna i regionen upplever sitt allmänna hälsotillstånd som bra och uppvisar även en förbättring över tid. Trots att hälsan bedöms som god, finns tendenser till olika fysiska och psykosociala besvär. Det besvär som utmärker sig är känslan av *stress*. Upplevelsen av stress för ungdomarna är något högre i Nybro och Oskarshamn än regionen. Känslan av stress är även dubbelt så hög bland tjejerna än killarna.
- Ungdomarnas kostvanor har ändrats över tid. Det är färre ungdomar i Oskarshamn och Nybro än regionen som väljer att hoppa över frukost. Medan det bland ungdomarna i Emmaboda och Hultsfred är vanligare att hoppa över frukost. Att hoppa över lunch och middag har även det ökat, vilket syns bland ungdomarna i Emmaboda och Högsby. Medan det är färre i Oskarshamn. Valet att hoppa över antingen frukost eller lunch är vanligare bland tjejerna, medan det är vanligare att killarna hoppar över middagen. Att slarva med näringsintaget och hoppa över en måltid kan i förlängningen leda till psykosociala besvär som i sin tur leder till försämrad hälsa.
- Konsumtionen av alkohol, tobak och droger är låg oavsett var i landet ungdomarna är bosatta, samt är det marginella skillnader i tjejers och killars konsumtion. Det vanligaste sättet och att få tag på alkohol är genom att ta från sina föräldrar och att ta från sina kompisar/kompisars syskon/flickvän/pojkvän/partner, vilket även de vanligaste sättet för tjejerna.

Arbete

Många ungdomar tar sina första steg in på arbetsmarknaden genom extrajobb och sommarjobb. Några har inga planer på att läsa någon gymnasieutbildning efter grundskolans slut, utan väljer att börja planera för att söka jobb för att lösa sin försörjningsfråga.

Extrajobb och sommarjobb

Det är fler ungdomar i regionen som har sommarjobb än i övriga riket (21 jfr 18 procent 2015), även om andelen minskat sedan 2009. Detsamma gäller den andel som har ett extrajobb. Andelen ungdomar med sommarjobb har varierat genom åren, men regionen uppvisar en fallande trend. Sju av elva kommuner har sedan 2009 haft en negativ utveckling när det gäller ungdomars sommarjobb.

Kommunerna där utvecklingen varit mest negativ för ungdomarna är Emmaboda och Högsby i förhållande till regionens genomsnitt (minus 18 resp. elva procentenheter). Medan det varit en positiv utveckling i Västervik och Mönsterås jämfört med genomsnittet i regionen (plus sex resp. fyra procentenheter). Däremot har ungdomarna i Borgholm och Vimmerby goda möjligheter till sommarjobb jämfört med genomsnittet i regionen (46 resp. 31 procent jfr 21 procent). I regionen är det fler killar än tjejer som har haft sommarjobb 2015 (23 jfr 19 procent). Det vanligaste sättet för ungdomarna att få sommarjobb är genom sina sociala nätverk, det vill säga någon i den närmaste familjen alternativt annan släkting eller bekant.

Diagram I:17.1: Extra- och sommarjobb

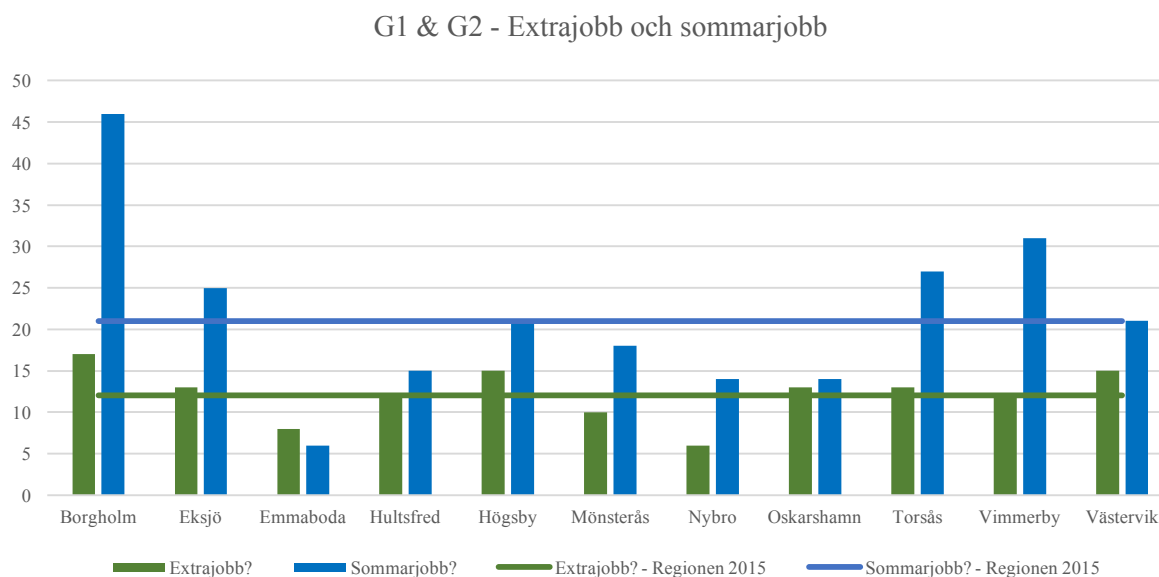
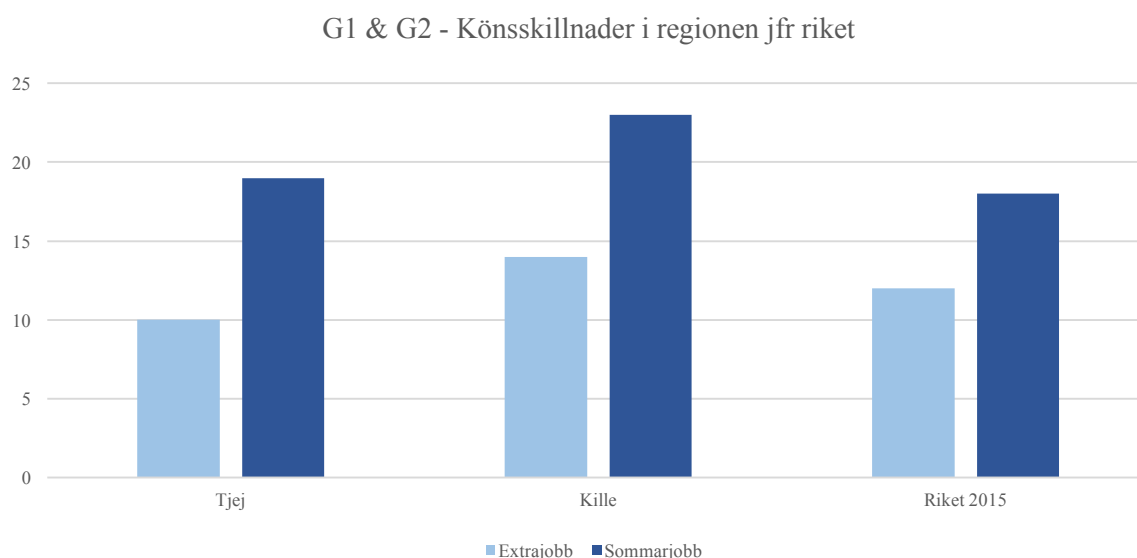

Diagram I:17.2: Extra- och sommarjobb – kön

Sammanfattning

- Regionens ungdomar etablerar sig på arbetsmarknaden i ungefär samma omfattning som ungdomar i riket. Möjligheten till extra- och sommarjobb är vanligare bland killar än tjejer, men skillnaderna inte är särskilt tydliga.
- Majoriteten ungdomar i regionen får sitt sommarjobb genom sitt egna sociala nätverk, vilket även matchar ungdomarna i riket. Även här är det vanligare för killar än tjejer att få sitt jobb via det sociala nätverket, medan fler tjejer än killar väljer att kontakta arbetsplatsen själv.

Framtid

Framtidsutsikter kan ta sig i uttryck i fortsatta studier på gymnasiet, universitetet, arbetsmarknaden, flytta eller inte flytta från kommunen, samt giftermål. Resultatet som redovisas nedan är ungdomarnas tankar om sin framtid på kort och lång sikt, det vill säga vad de vill och kommer göra utifrån sin livssituation idag.

Nästa steg i livet – efter grundskolan

Majoriteten av ungdomarna som har planer på att läsa vidare efter grundskolan i regionen har precis som riket ökat över tid, med plus tolv respektive åtta procentenheter.⁴⁷ Intresset för att läsa en gymnasieutbildning i sin egen kommun har sedan 2012 ökat bland regionens ungdomar (från 27 till 35 procent). I Oskarshamn och Nybro är det fler ungdomar än i regionen (44 resp. 50 jfr 35 procent 2015), medan det i Torsås och Borgholm är färre ungdomar än genomsnittet i regionen (sex resp. elva jfr 35 procent). Att det är färre ungdomar i Torsås och Borgholm som vill läsa vidare i sin kommun har sin grund i att dessa kommuner inte har någon egen gymnasieskola. Så att fler ungdomar i dessa kommuner uppger att de vill läsa i annan kommun är inte anmärkningsvärt (Torsås: 75 procent resp. Borgholm: 77 procent). Ungdomarna i Oskarshamn och Västervik är de som i minst utsträckning vill läsa i annan kommun (35 resp. 36 procent). Även om skillnaderna inte är särskilt stora så är det fler tjejer än killar (38 jfr 32 procent resp. 50 jfr 47 procent) som vill läsa på gymnasiet i sin respektive annan kommun.

De allra flesta ungdomarna i regionen vill läsa vidare på gymnasiet, i antingen egen eller allan kommun (84 procent). Trots det är det ändå en grupp som antingen planerar att börja jobba efter grundskolan eller som ännu inte vet (fem resp. elva procent 2015). Bland dessa ungdomar är det fler killar än tjejer (börja jobba: sju jfr två procent resp. vet inte: 13 jfr nio procent). Sedan 2009 har gruppen som vill börja jobba minskat med åtta procentenheter, medan den grupp som inte vet har ökat med detsamma (åtta procentenheter).

⁴⁷ Sammanslagning av fråga H1:s svarsalternativ ”Gå en gymnasieutbildning i min kommun” och ”Gå en gymnasieutbildning i annan kommun”, över både regionen och riket.

Diagram I:18.1: Planer efter grundskolan

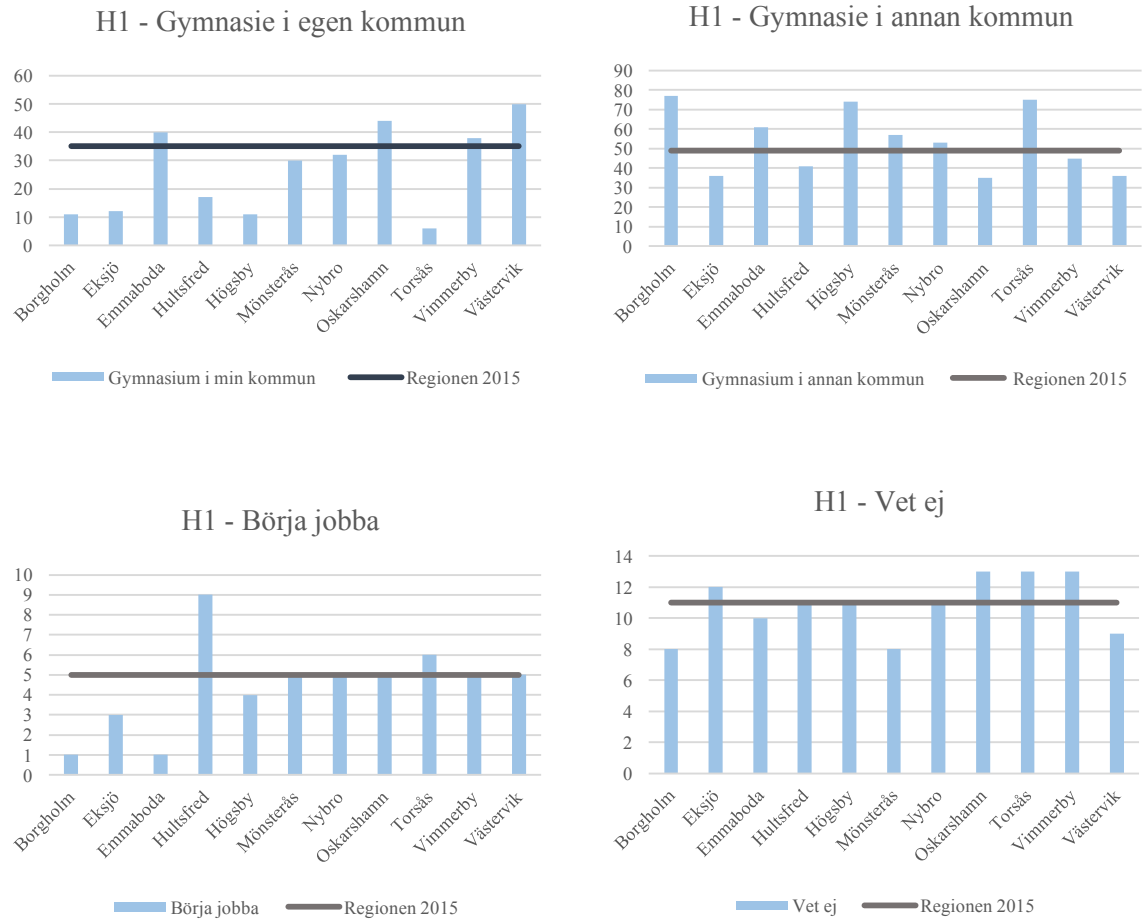
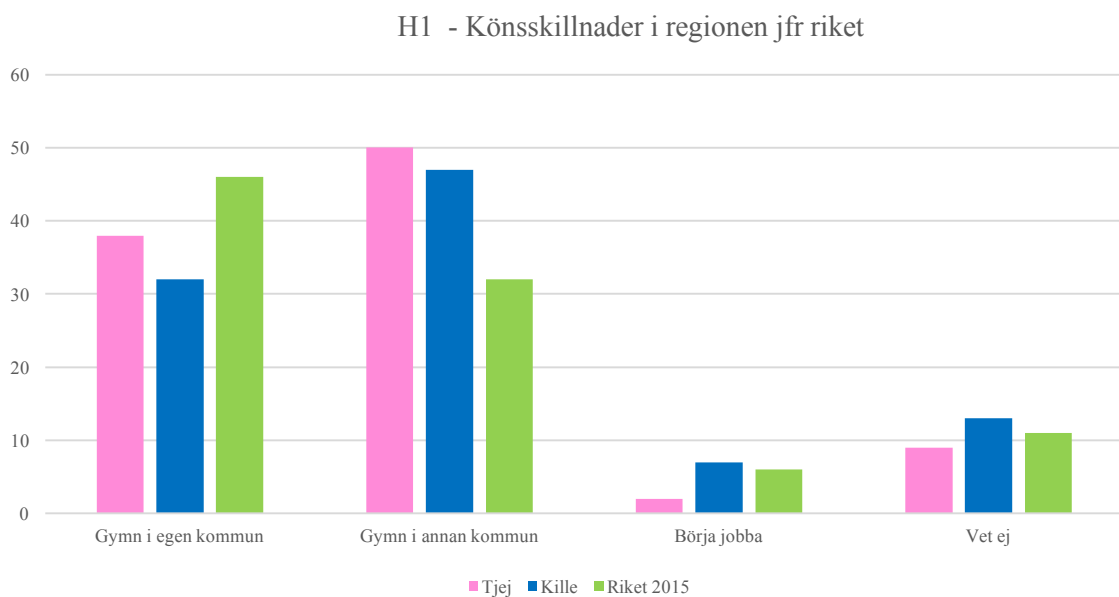

Diagram I:18.1: Planer efter grundskolan – kön

Flyttplaner

Andelen ungdomar som planerar att flytta från regionen har minskat sedan 2012, om än marginellt (minus tre procentenheter). Ungdomarna Hultsfred och Torsås är mer flyttbenägna än ungdomarna i Eksjö och Vimmerby (57 resp. 61 procent jfr 43 resp. 43 procent). En större andel tjejer än killar planerar att flytta, men skillnaderna är små (51 jfr 48 procent). De ungdomar i regionen som ännu inte tagit ställning har över den senaste perioden ökat sedan 2009, även om skillnaden knappt är synlig. Flyttplaner går att koppla samman med ungdomarnas framtida studie- och arbetsplaner, då de utgör ungefär hälften av orsakerna till att flytta från regionen. Att vilja komma närmare en större ort eller stad är ytterligare en orsak och utgör 30 procent (se diagram I:20.1: Anledning till flytt), av alla de ungdomar i regionen som uppger att de troligtvis kommer flytta från sin kommun och eventuellt även regionen. Det är fler killar än tjejer som väljer att flytta pga. arbete (55 jfr 44 procent), medan det är fler tjejer än killar som planerar att flytta på grund av studier (53 jfr 46 procent). Att flytta på grund av närheten till större ort eller stad så är det fler tjejer än killar som planerar att gör det (62 jfr 38 procent).

Diagram I:19.1: Flyttplaner

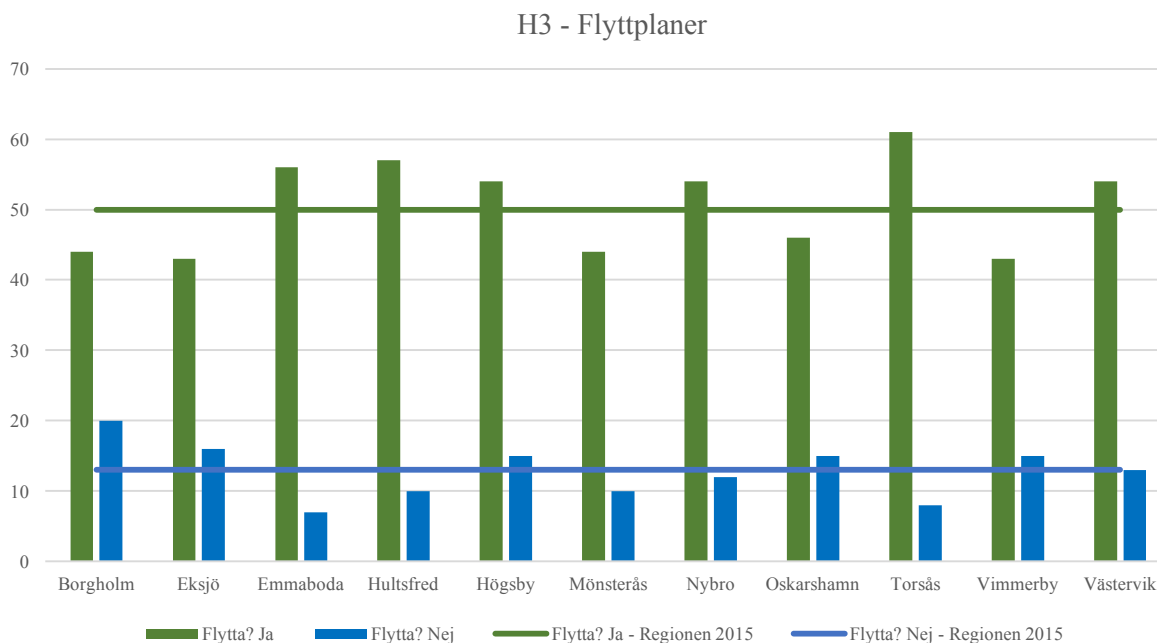
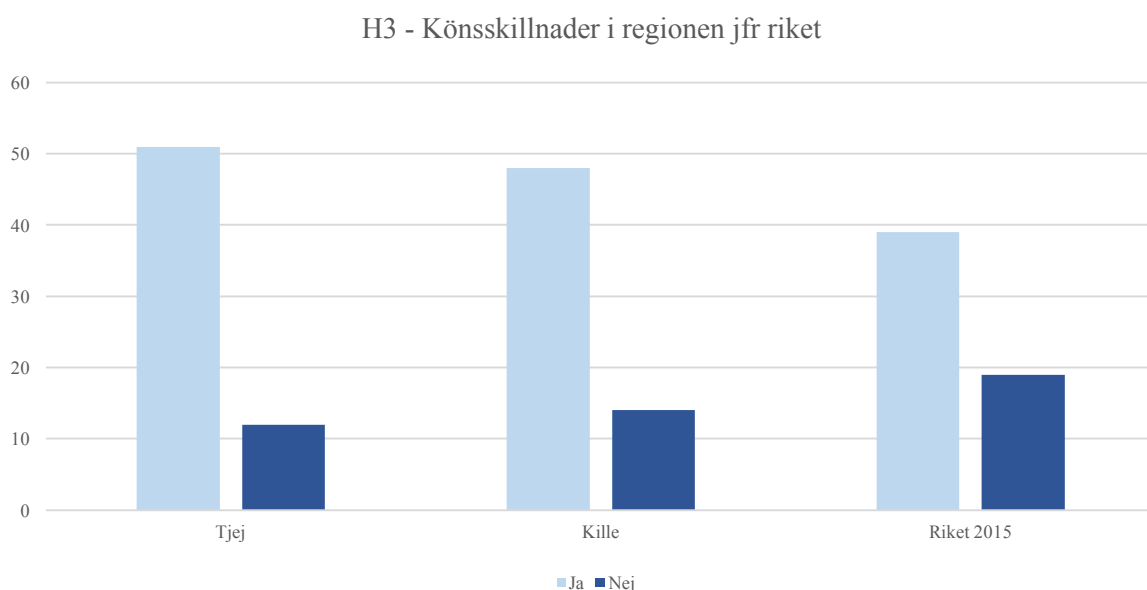

Diagram I:19.3: Flyttplaner – kön

Studier eller arbete är de viktigaste skälen till att vilja flytta från regionen, vilka även ökat sedan 2009 med åtta respektive 15 procentenheter. Bland ungdomarna i Borgholm och Torsås är intresset för att flytta på grund av arbete större än i Eksjö och Emmaboda (57 resp. 57 procent jfr 17 resp. 19 procent). Ungdomarnas framtida flyttplaner i regionen är relativt likvärdiga som för ungdomarna i riket (för arbete 49 jfr 46 procent; för studier 49 jfr 45 procent). Det visar på att intresset för flytt ökat för ungdomarna oavsett var de är bosatta. Att flytta på grund av studier är precis som för arbete större i Borgholm och Torsås än i Högsby och Vimmerby (52 resp. 52 procent jfr 20 resp. 20 procent). Flytt för att komma närmare en större ort eller stad är större bland ungdomarna i Borgholm och Torsås än i Högsby och Eksjö (27 resp. 27 procent jfr 13 resp. 14 procent). De två första alternativen har ökat över tid, vilket visar på en trend bland regionens ungdomar om varför de planerar att flytta. Alternativ tre, vill vara närmare större ort eller stad är ny för enkäten 2015, vilket leder till att jämförelse över tid inte är möjlig. Vidare är även detta alternativ i förhållande lägre i regionen än riket (19 jfr 29 procent).⁴⁸

⁴⁸ Notera i tabellerna i Appendix att en dryg tredjedel av ungdomarna svarar ”vet inte”.

Diagram I:20.1: Anledningar till flytt

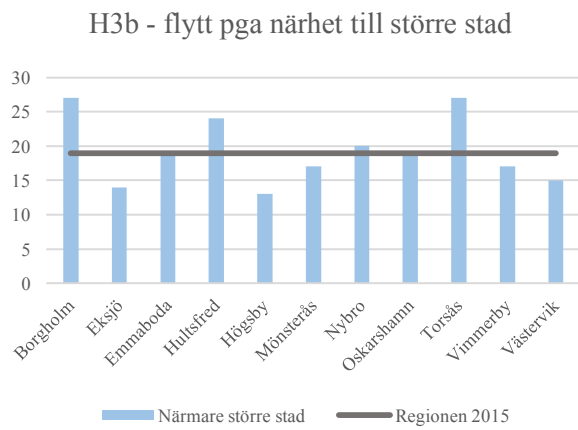
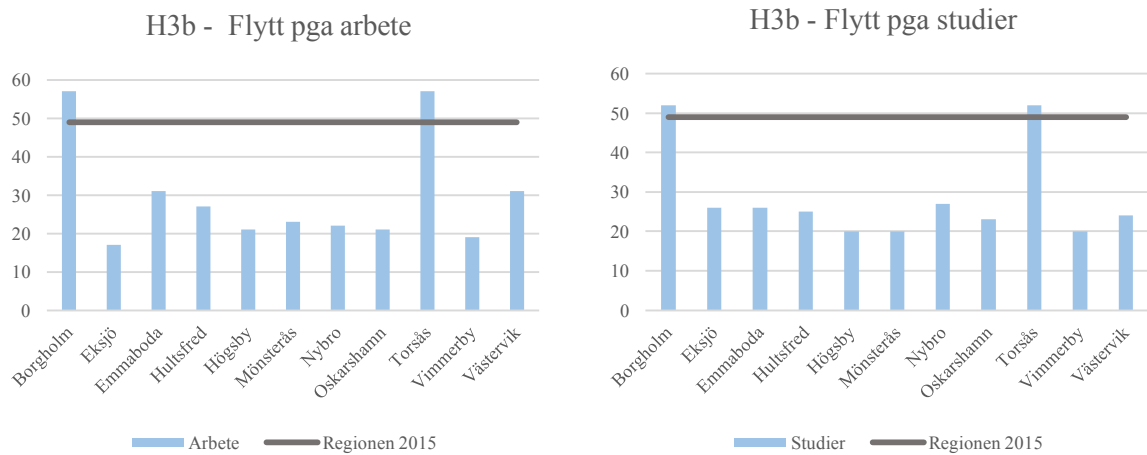
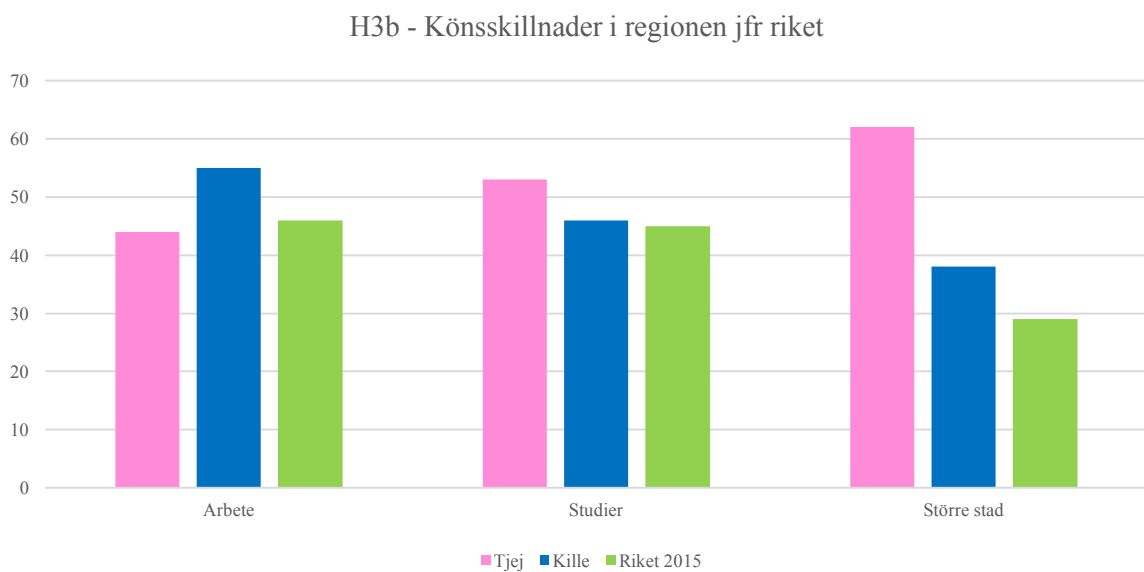

Diagram I:20.2: Anledningar till flytt – kön

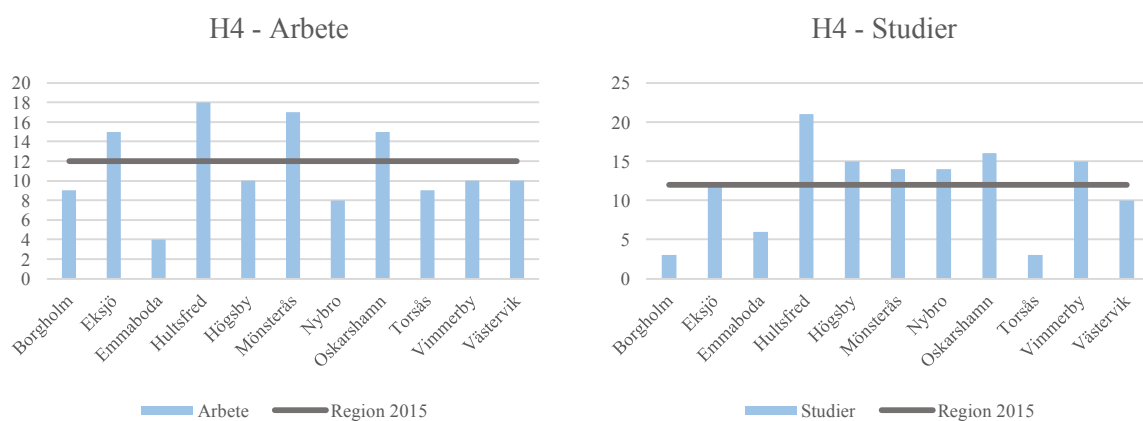

Sociala relationer

De största anledningarna till flytt från regionen eller den egna kommunen är arbete och studier. Trots det är det många av ungdomarna som upplever att just arbete och studier är något av det bästa med sin kommun. Fler ungdomarna i Hultsfred och Mönsterås än regionen som helhet anger att möjligheterna till arbete är bra (18 resp. 17 jfr tolv procent), medan Emmabodas och Nybros ungdomar upplever motsatsen (fyra resp. åtta procent). Det är även en större andel killar än tjejer som upplever att arbetsmöjligheterna är bra i regionen (70 jfr 30 procent 2015). När det gäller studier är det främst ungdomarna i Hultsfred och Oskarshamn som upplever bättre möjligheter än ungdomarna i regionen (21 resp. 16 jfr 12 procent), medan det motsatta gäller för ungdomarna i Borgholm och Torsås (tre procent). Även här är det en större andel killar än tjejer som upplever bra studiemöjligheter, även om skillnaden inte är lika stor som när det gäller arbete (56 jfr 44 procent 2015).

Närheten till familjen/släkten, och kompisar eller flickvän/pojkvän/partner upplevs som det bästa med att bo i regionens kommuner enligt ungdomarna. En liknande observation kan göras för riket. Vidare är det även fler tjejer än killar som anser att närheten till kompisar eller flickvän/pojkvän/partner är viktig, precis som för närheten till familj och släkt (för kompisar/partner 53 jfr 46 procent; för familj/släkt 54 jfr 45 procent). Ungdomarna i Borgholm och Eksjö värderar den sociala relationen med kompisar/partner marginellt högre än regionen (51 resp. 51 jfr 44 procent), medan ungdomarna i Emmaboda och Hultsfred värderar den lägre (28 resp. 37 procent). Relationen med familj/släkt upplevs marginellt mer betydelsefull bland ungdomarna i Oskarshamn och Torsås än regionen (52 resp. 51 jfr 48 procent), medan i Emmaboda och Hultsfred upplevs relationen mindre viktig (32 resp. 44 procent). I Borgholm och Torsås uppger ungdomarna att kommunen är bra för barn att växa upp i (29 jfr 21 procent), medan Mönsterås och Emmaboda upplevs som mindre bra av sina ungdomar (elva resp. tio procent). Precis som när det kommer till närheten till familj/släkt och kompisar/partner är det fler tjejer än killar som upplever sin regionen som en bra miljö för barn att växa upp i (57 jfr 43 procent).

Diagram I:21.1: Bästa med kommunen

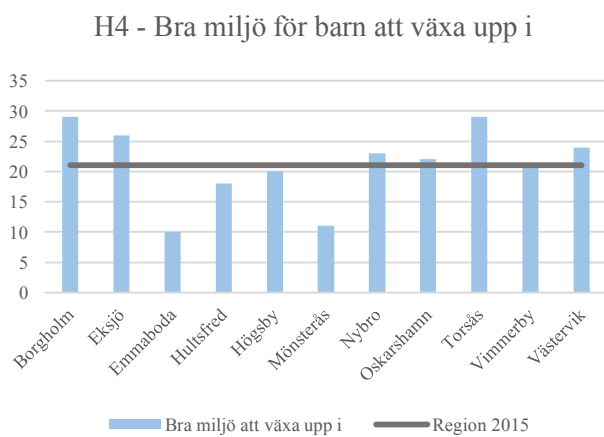
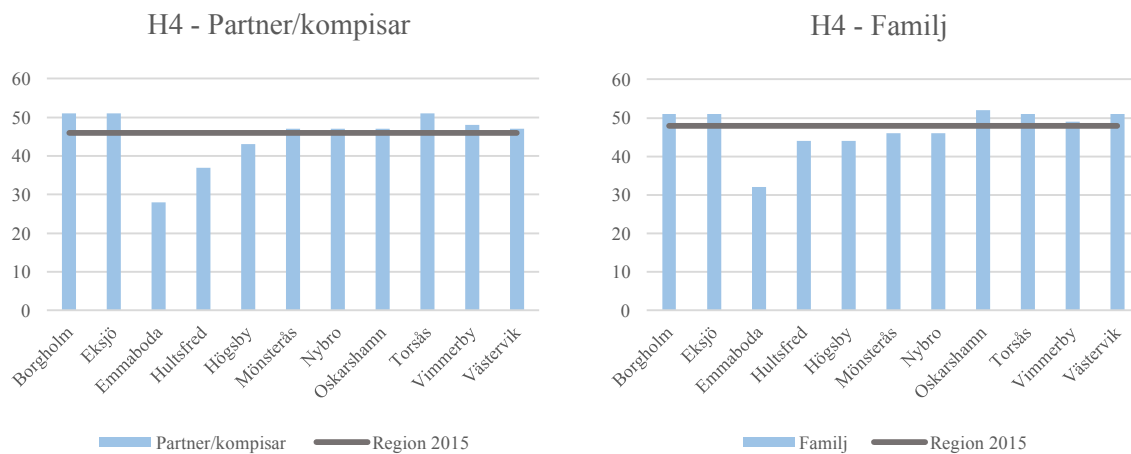
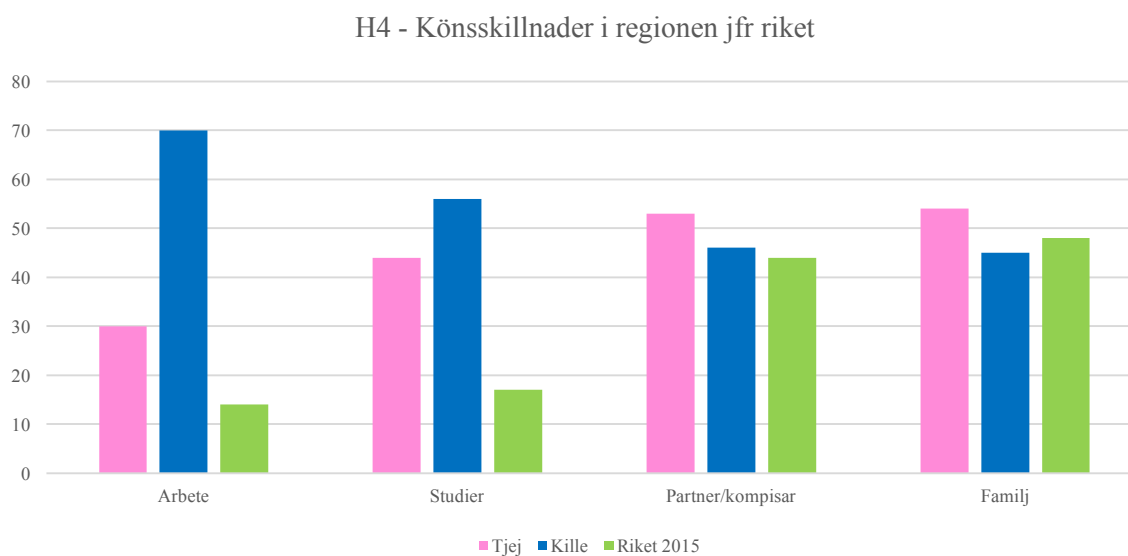

Diagram I:21.2: Bästa med kommunen – kön

Framtidsutsikter

När det kommer till upplevelsen av valfrihet angående framtida maka/make/partner har denna varit oförändrad i både regionen och riket sedan 2012 (84 procent). Däremot upplever ungdomarna i Borgholm och Torsås en högre grad av valfrihet än övriga kommuner i regionen, vilket även ökat sedan 2012 (för båda 90 procent 2015 och ökat från 80 procent 2012). Upplevelsen av valfrihet bland ungdomarna i Hultsfred och Högsby har sedan 2012 minskat med tio procentenheter (Hultsfred från 86 till 76 procent; Högsby från 85 till 75 procent), vilket även är lägre än genomsnittet i regionen. Hälften av både killar och tjejer i regionen upplever att de får gifta sig med vem de vill. Trots att majoriteten av regionens ungdomar har valfrihet, finns det ändå en grupp som inte får välja helt fritt. Aspekter som har betydelse i valet av maka/make/partner är: *bara om personen har samma religiösa/etniska/kulturella bakgrund som min egen familj* eller *om personen är av ett annat kön än mig*. Skillnaderna är inte särskilt tydliga mellan kommunerna, regionen eller riket och inte heller över tid. Skillnader som däremot är mer tydliga är könsskillnaden som finns inom alternativen. Det är fler tjejer än killar (för *Ja, samma bakgrund* 70 jfr 30 procent; för *Ja, motsatt kön* 56 jfr 37 procent 2012). Däremot är det större andel killar än tjejer som inte får eller som inte vet om de får gifta sig med vem de vill (för nej 46 jfr 38 procent och för vet inte 63 jfr 35 procent).

Nio av tio ungdomar i både regionen och riket ser positivt på framtiden, även om skillnaden är marginell (95 jfr med 93 procent). Ungdomarnas upplevelser på framtiden är mest positiv i Hultsfred och Högsby (98 procent vardera), även om skillnaderna mellan regionens kommuner är liten. En kommun där ungdomarna inte har en lika positiv framtidssyn som övriga kommuner i regionen är Emmaboda, tio procentenheter lägre än genomsnittet för regionen (84 jfr 94 procent). Positivt är att majoriteten av ungdomarna i regionen ser ljus på sin framtid, men det finns ändå en grupp om sex procent som inte upplever sin framtid lika ljus. Orsaken till detta bör utredas ytterligare.

Diagram I:22.1: Framtidsutsikter

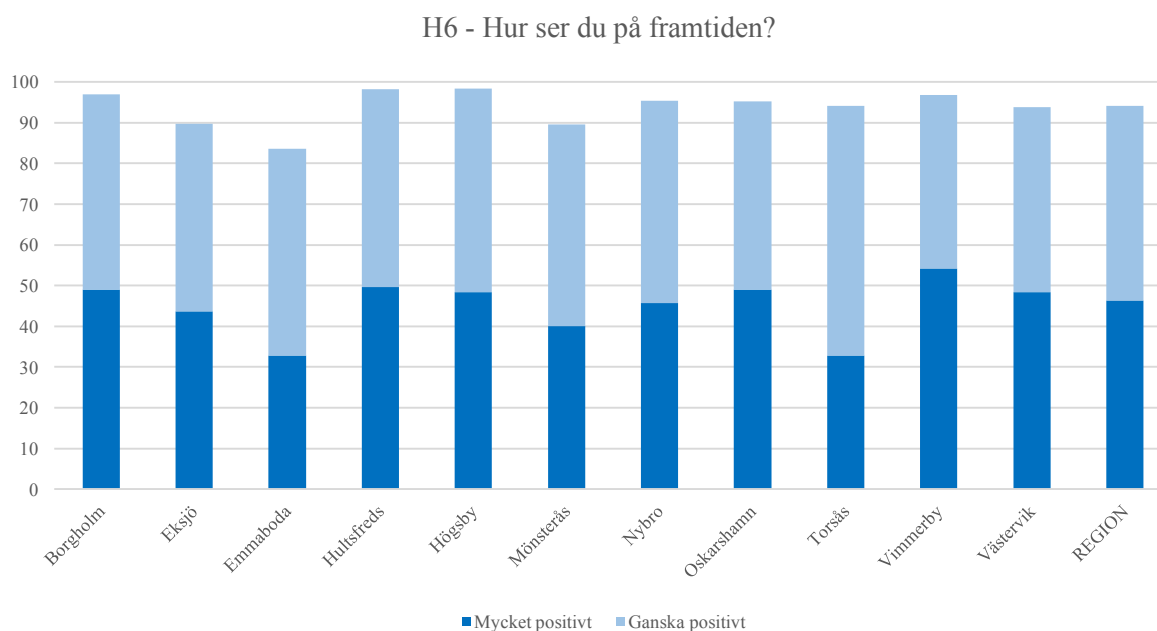
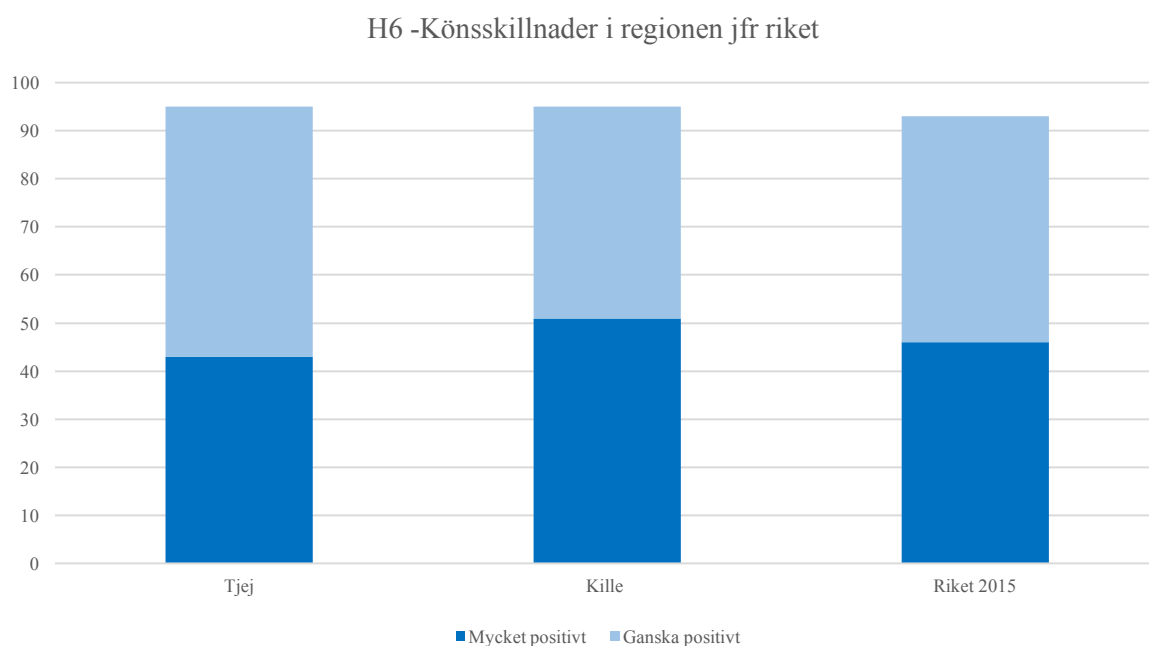

Diagram I:22.2: Framtidsutsikter – kön

Sammanfattning

- De flesta av regionens ungdomar som vill läsa vidare efter grundskolan vill göra det i en annan kommun än sin egna. Det är dessutom fler tjejer än killar som vill läsa vidare efter grundskolan oavsett om det är i egen eller annan kommun.
- De vanligaste anledningarna till att ungdomarna väljer att flytta från kommunen är möjligheterna till arbete och studier, men även att de vill vara närmare en större ort/stad. Det är fler killar än tjejer som uppger att de kommer att flytta på grund av arbete, medan det är fler tjejer än killar som kommer göra det på grund av studier och vill vara närmare större ort/stad. Lupp tillåter inte en djupare analys av detta.
- Enligt ungdomarna är det bästa med regionen närheten till familj och släkt, kompisar eller flickvän/pojkvän/partner, men även att det är bra miljö för barn att växa upp i. Hälften av ungdomarna i Borgholm och Eksjö anser att det bästa med deras kommun är närheten till partner/kompisar, vilket är detsamma för ungdomarna i Oskarshamn och Torsås när det gäller närheten till familjen. Borgholm och Torsås upplevs av sina ungdomar som en kommun med bra miljö för barn att växa upp i.
- Oberoende av var i landet ungdomarna är bosatta, eller deras vilken könstillhörighet de har ser de lika positivt på framtiden. Ungdomarna i Hultsfred och Högsby upplevs dock ha en positivare framtidssyn än ungdomarna i regionen i övrigt, och framförallt jämfört med ungdomarna i Emmaboda.

Resultatredovisning del II: Gymnasieelever i årskurs 2

Ungdomar i årskurs 2

Först ges en kort presentation av ungdomarna i årskurs 8 och hur de upplever sin levnadssituation. Sedan fortsätter avsnittet med de sju fokuserade områdena; Fritid, Skola, Politik och samhälle, Trygghet, Hälsa, Arbete samt Framtid.

Du och din familj – vilka är respondenterna?

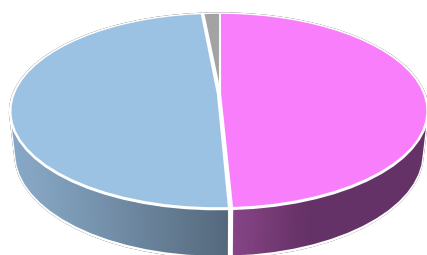
I den inledande delen hanteras bakgrundsfrågor om ungdomen själv och dennes familj. Presentationen syftar till att ge läsaren en förståelse för vilka respondenterna är, hur ungdomarna betraktar sina föräldrar, samt hur nöjda de är med sitt liv. Vidare handlar det även om att det ska vara lättare att förstå resultaten och resultatbeskrivningen, samt de faktorer och omständigheter som omger respondenterna i just denna studie.

Totalt för Kalmar län och Eksjö kommun erbjöds 1269 elever i gymnasiets årskurs 2 att delta i studien. Av dessa lämnade 991 in helt eller delvis besvarade enkäter. Svarsfrekvensen för regionen som helhet är således 78 procent. Eftersom svarsfrekvenser över 50 procent normalt anses tillräckligt för att kunna dra slutsatser om populationen i sin helhet får detta anses tillfredsställande. Ett par påpekanden är dock på plats. För det första varierar svarsfrekvensen mellan kommuner. I Vimmerby svarade i princip alla (126 av 127) på enkäten 2015 medan svarsfrekvensen i Nybro samma år var 41 procent. För det andra är antalet enkäter mycket litet i vissa kommuner. I Högsby registrerades 12 enkäter och i Mönsterås 30 stycken. Det gör att varje individuellt svar får stort genomslag när kommunvisa resultat redovisas. I Högsby, exempelvis, utgör varje individuellt svar drygt åtta procent av alla svar för åk 2 i kommunen. För det tredje är det viktigt att hålla i minnet att det är elever i gymnasiet som besvarat enkäten och dessa är inte nödvändigtvis representativa för alla kommunens ungdomar i denna åldersklass. Ett snabbt överslag ger lite drygt 200 stycken 17-åringar bodde i Nybro kommun 2015 medan 82 enkäter besvarades. Dessa 82 gymnasieelever representerar inte nödvändigtvis intryck och upplevelser som är relevanta för andra 17-åringar i kommunen. Reservationerna är viktiga att hålla i minnet vid tolkning av resultaten.

En omständighet för 2015 är fördelningen mellan tjejer, killar och annan könstillhörighet. I gymnasiets årskurs 2 uppgav 49 procent att de var tjejer respektive killar, medan 2 procent valde ”annan könstillhörighet”, det vill säga att de inte anser sig tillhöra varken ”tjej” eller ”kille”. Andelen ungdomar i regionen som angav att de är heterosexuella var 87 procent, tre procent att de är bisexuella, en procent är homosexuell, fyra procent är osäkra eller har annan sexuell läggning, och ytterligare fyra procent valde att inte definiera sin sexuella läggning i undersökningen.

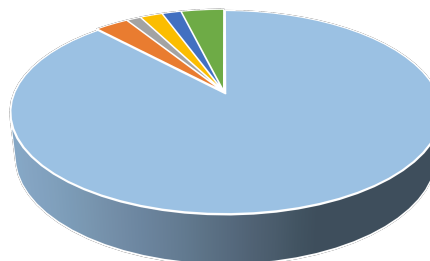
Diagram II:1: Könsfördelning och sexuell läggning

A3 - Vad stämmer på dig?*

• Tjej • Kille • Annan

A4 - Sexuell läggning*

• Hetero • Bi • Homo • Osäker • Annat • Vill inte definiera

*Tjej 49 procent (485), Kille 49 procent (485), Annan 2 procent (20)

*Hetero 87 procent (868), Bi 3 procent (30), Homo 1 procent (17), Osäker 2 procent (20), Annat 2 procent (17), Vill inte definiera 4 procent (38)

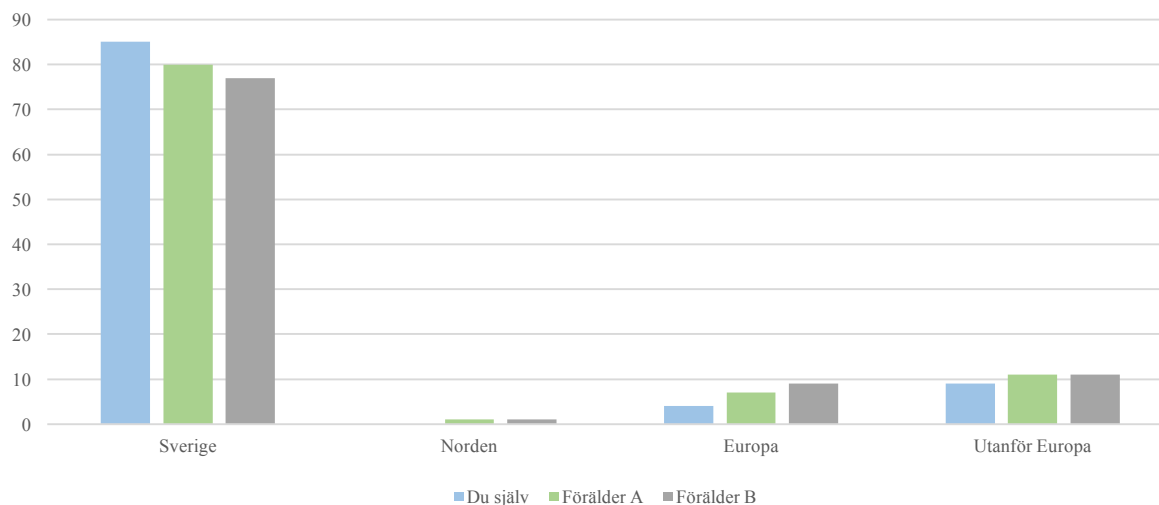
Andelen ungdomar i regionen för 2015 som *inte* har någon sjukdom eller funktionsnedsättning som är mer än tillfällig och som begränsar deras möjligheter att delta i olika aktiviteter i antingen skola, med vänner eller på fritiden var 86 procent. Tio procent svarade att de har någon sjukdom eller funktionsnedsättning som begränsar deras möjligheter till aktiviteter och fyra procent valde att inte besvara frågan.

Åttiofem procent av ungdomarna bland regionens elever i gymnasiets årskurs 2 uppgav att de var födda i Sverige. Andelen ungdomar med föräldrar födda i Sverige 80 respektive 77 procent⁴⁹. Andelen ungdomar som är födda i Norden var resultatet i princip noll (tre individer), och en procent har en eller båda föräldrar som är födda i Norden utanför Sverige. Fyra procent av ungdomarna uppgav att de var födda i ett annat europeiskt land (dvs. ett land utanför Norden), medan andelen föräldrar var sju respektive åtta procent. Ungdomar som angav att de var födda utanför Europa var nio procent, och andel föräldrar födda utanför Europa var elva procent.

⁴⁹ 80 procent representerar föräldrar A och 77 procent representerar föräldrar B. Enkäten tillåter inte en distinktion mellan modern och fadern.

Diagram II:2: Utländsk bakgrund – ungdomar och föräldrar

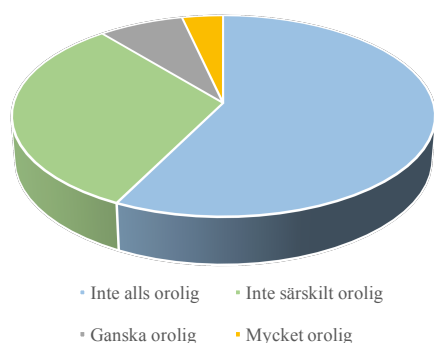
A6 - Utländsk bakgrund

Även om de flesta ungdomarna inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi – 89 procent är inte alls eller inte särskilt oroliga – är resterande elva procent ganska eller mycket oroliga. Detta visar sig också i det faktum att vissa ungdomar uppger att de vid ett eller flera tillfällen varit förhindrade att delta i aktiviteter eller shopping på grund av ekonomiska hinder. Fyra femtedelar av de ungdomar som är mycket oroliga för sina föräldrars ekonomi uppger att de vid flera tillfällen tvingats avstå från aktiviteter eller shopping. Nästan 60 procent av de som flera gånger tvingats avstå från aktiviteter är också ganska eller mycket oroliga för sina föräldrars ekonomi.

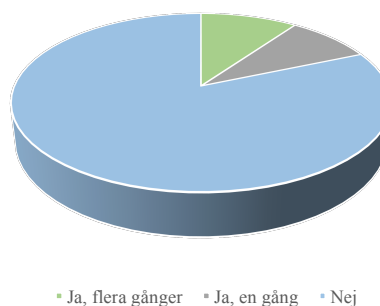
Diagram II:3: Föräldrars ekonomi och fritidssysselsättning

A8 - Föräldrars ekonomi: orolig*

*Inte alls orolig 57 procent (566), Inte särskilt orolig 31 procent (312), ganska orolig 7 procent (73) och mycket orolig 4 procent (35)

A9 - Ekonomi - sysselsättning/shopping*

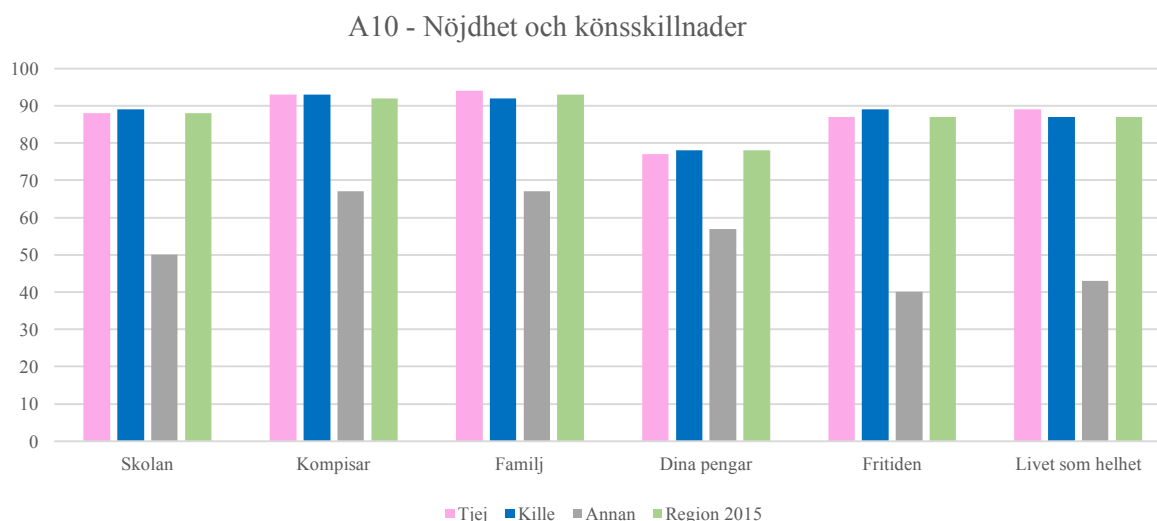

*Ja, flera gånger 10 procent (97), Ja, en gång 9 procent (86) och Nej 83 procent (803)

Levnadssituationen för regionens ungdomar har förbättrats inom enkätens fem möjliga aspekter som är jämförbara över tid. Förändringarna är emellertid i vissa fall betydande. Vad gäller ekonomi har andelen ungdomar som är ganska eller mycket nöjda ökat från 57 procent 2012 till 78 procent 2015 och vad gäller skolan så har andelen nöjda ökat från 74 procent 2012 till 88 procent 2015. Frågan om hur nöjda ungdomarna är med *livet som helhet* (som får sägas vara ett sammanfattande omdöme) så har andelen nöjda ökat med elva procentenheter, från 76 till 87 procent. Kommunvariationen är betydande. Den andel av ungdomarna som uppger att de är mycket nöjda med livet som helhet varierar från 33 procent i Högsby kommun till 49 procent i Oskarshamn. Liknande variationer existerar för de övriga aspekterna som enkäten frågar om, det vill säga skola, vänner, familj och ekonomi.

Sammanfattningsvis kan vi alltså konstatera att en stor majoritet av ungdomarna är nöjda med sina liv, och att skillnaderna mellan könen är marginell. De som svarat och uppgivit annan könsidentitet ligger konsekvent lägre i nöjdhet än tjejer och killar, men det bör påpekas att det är totalt 15 individer (av 993 svarande), så varje individuellt svar får ett stort inflytande över slutresultatet.

Diagram II:4: Nöjdhet –könen

Fritid

Regionens ungdomar är i stor utsträckning nöjda med sin fritidssituation. Cirka 55 procent av ungdomarna i regionen anser att det finns mycket att göra på fritiden. Det finns en viss skillnad mellan tjejer och killar (53 jfr 59 procent). Resultaten för 2015 är lägre än Lupp 2009 (55 jfr 66 procent). Regionen ligger något under riksgenomsnittet (55 jfr 61 procent 2015).

Möjligheter till fritidsaktivitet

För att ungdomarna ska ha möjlighet att ta del av fritidsutbudet i kommunerna och regionen krävs att de upplever att de har tid att avsätta. I mångt och mycket handlar det om att få olika delar i livet att gå ihop, att fördela tiden och energin mellan skola, fritiden och hemmet på bästa sätt. Drygt sex av tio ungdomar i regionen (vilket i stort återspeglar kommunernas resultat med vissa undantag⁵⁰) anser att det finns saker att göra på fritiden, men att inte så mycket av det som erbjuds intresserar dem. Det är inte heller förvånande att konstatera att de ungdomar som anser att det finns lite eller inget att göra på fritiden också är de ungdomar som anser att de inte är intresserade av de fritidsaktiviteter som erbjuds. Det omvända gäller också, 80 procent av ungdomarna som *inte* instämmer i påståendet ”det finns saker att göra, men inget som intresserar mig” anser att det finns mycket att göra på fritiden.

På frågan om vilka *fritidsaktiviteter* eller *ställen ungdomarna träffas* var vissa aktiviteter återkommande. Trots att en majoritet av ungdomarna svarade att de hade väldigt/ganska mycket att göra är det framträdande att de upplever att det ändå saknas en del aktiviteter. Önskan om fler sporthallar, crossbana och curlingbana för att nämna några saker berördes av ungdomarna. Fritidsaktiviteter inom temat idrott/träning uppgav ungdomarna sig sakna:

”En crossbana mer i närheten”

”Curlingförening”

Innebandyförening

Saker att göra, speciellt idrottsaktiviteter”

Mötesplatser är ett annat tema som är återkommande. Likheten med riket är påfallande. Några av ungdomarna i Region Kalmar anser att:

”Det ska finnas mer att göra, folk sitter bara inne”

”Ställen som vi ungdomar kan vara på/hänga på”

Intresset för kultur och nöjen är något som ungdomarna också vill ha mer av, vilket även gäller intresset för IT. Trots att intresset för både kultur/nöjen över tid minskat, uttrycker ungdomarna att de vill ha:

Affärer...”

”Ett dansställe för oss ungdomar”

”Ett ställe för e-sport för det är också en sport som många gillar att göra.”

Generellt sett upplever ungdomarna i regionen andra problem med att utöva fritidsaktiviteter än vad ungdomar i riket gör. Speciellt gäller att ungefär lika många ungdomar i regionen är förhindrade att

⁵⁰ Undantag Högsby 33 procent, Oskarshamn 49 procent och Kalmarsunds Gymnasieförbund 73 procent.

utöva fritidsaktiviteter för att familjen säger nej som i riket (nio jfr tio procent) och att kostnaden är ett mindre hinder i regionen än i riket (42 jfr 47 procent). Regiongenomsnittet för att familjer säger nej till ungdomarnas aktiviteter är nio procent och variationen mellan kommunerna är måttlig, från Vimmerbys och Hultsfreds tio procent till Högsbys noll procent. Det bör tilläggas att i Högsby var det tolv elever som överhuvudtaget svarade på frågan och i alla kommuner var det bara en – Oskarshamn – där fler än två procent av de svarande helt instämde i frågan om det finns saker att göra, men familjen säger nej. Regionens genomsnitt när det gäller huruvida aktiviteterna kostar för mycket är 42 procent. Ett tal kring vilket de flesta kommuner ligger. Undantagen är möjligtvis Mönsterås där enbart 20 procent delvis instämde i påståendet (och ingen instämde helt i påståendet).

Aktivitetsmått i enkäten tar endast hänsyn till vilken *frekvens* (dag, vecka, månad etc.) fritidsaktiviteten utförs, men inte till *hur mycket tid* (antal minuter och timmar) respektive fritidsaktivitet tar i anspråk. Därmed är det svårt att fördjupa bilden om ungdomarnas fritid är i balans eller inte.

Diagram II:5.1: Deltagandegrad

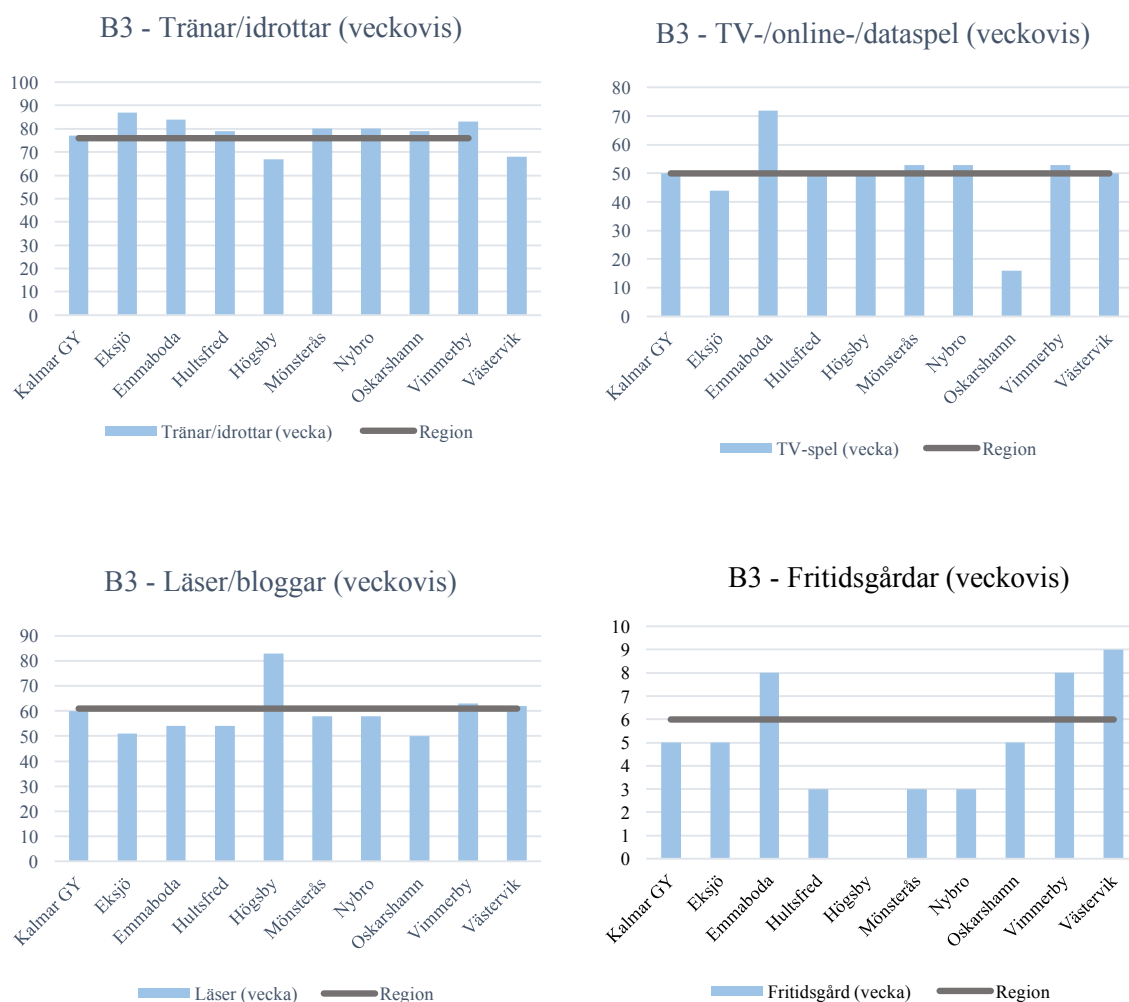
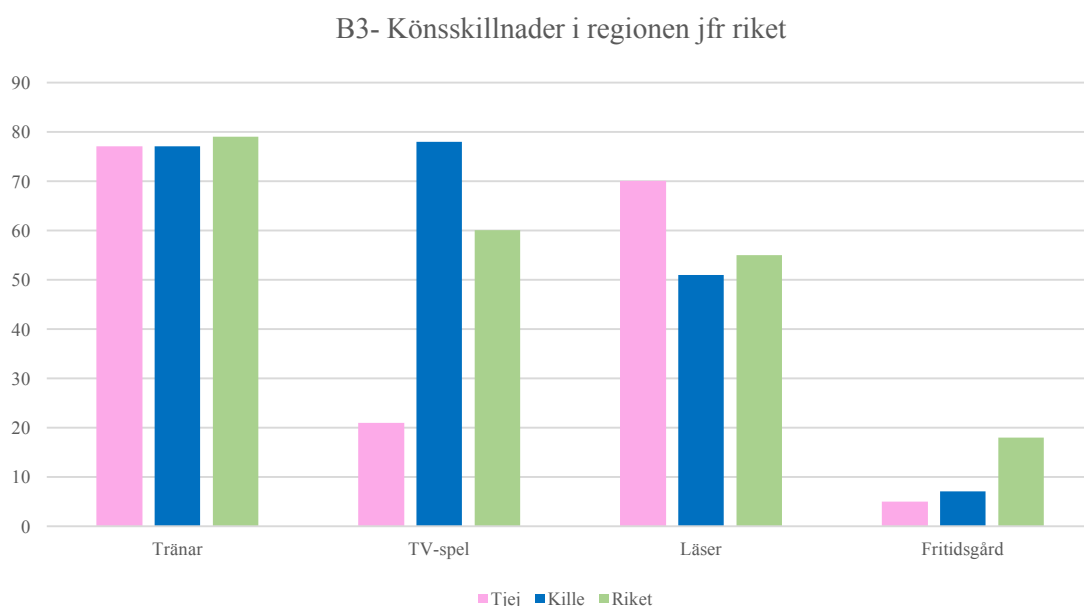

Diagram II:5.2: Deltagandegrad – kön

Den mest framträdande fritidsaktiviteten i regionen och riket som ungdomarna utövar varje vecka är träning/idrottande (76 jfr 74 procent 2015). Den näst vanligaste aktiviteten i såväl riket som regionen är att läsa, tätt följt av att spela TV-spel. Övriga skillnader mellan riket och regionen när det gäller fritidsaktiviteter är inte uppseendeväckande.

Däremot finns det skillnader inom regionen som bör uppmärksammas. Andelen elever som spelar TV-spel i regionen är 50 procent, men den är över 70 procent i Emmaboda och endast 16 procent i Oskarshamn. Besök på fritidsgårdar varierar kraftigt. I Västervik, Emmaboda och Vimmerby besöker åtta procent av ungdomarna fritidsgårdar minst en gång i veckan. Det kan kontrasteras mot det faktum att i Högsby är det ingen som går på fritidsgård. I Hultsfred, Mönsterås och Nybro förefaller intresset svagt. I vilken utsträckning detta beror på avsaknad av fritidsgårdar med lämpliga aktiviteter, förekomst av konkurrerande, attraktiva aktiviteter eller helt enkelt att elever i gymnasiets mycket väl kan uppleva att de växt ifrån denna aktivitet kan Lupp-materialet inte svara på.

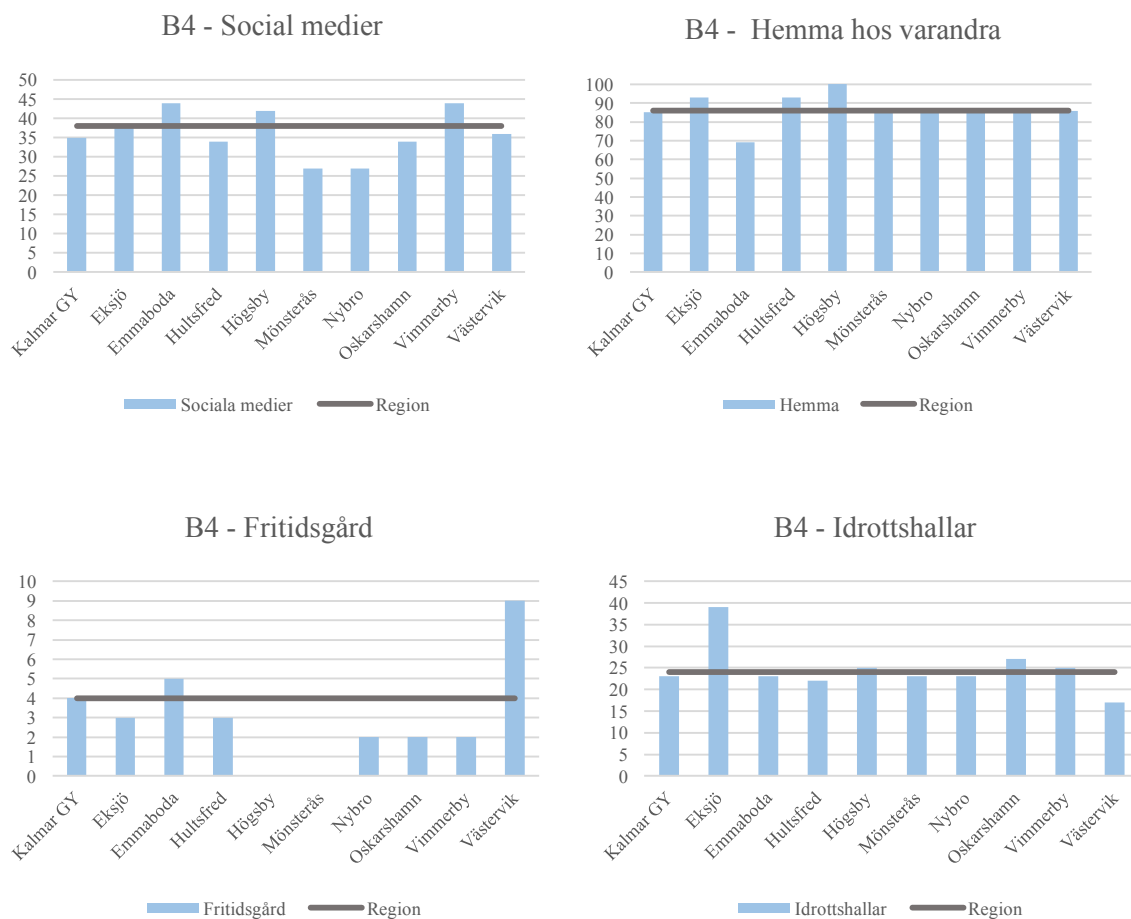
Könsskillnader framträder tydligt när det gäller fritidsaktiviteter. Tjejer och killar tränar ungefär lika mycket, men killar ägnar mycket mer tid åt TV-spel än tjejer (78 jfr 21 procent). Däremot ägnar tjejerna mer tid åt att läsa (70 jfr 51 procent). Både killarnas TV-spelande och tjejernas läsande ligger på betydligt högre nivåer än vad som är genomsnitt för riket (78 jfr 60 procent för TV-spel och 70 jfr 55 procent för riket). Skillnaderna kan naturligtvis förklaras med att i data för riket skiljer vi inte mellan tjejer och killar.

Arena för fritidsaktiviteter och medlemskap

Att många träffar vänner hemma hos varandra är inte förvånande. Genomsnittet för regionen är 86 procent och för riket 83 procent. Variationen mellan kommunerna är mellan Emmaboda (69 procent) och Högsby (100 procent). Det stärker hypotesen att det inte finns speciellt många alternativa mötesplatser i Högsby för umgänge med vänner. Sociala medier är också ett relativt vanligt forum både i regionen (38 procent) och i riket (35 procent). Kommunvariationen är här betydligt mindre än för mötesplatsen hemma hos varandra. Att använda sociala medier för umgänge sträcker sig från 27 procent i Mönsterås och Nybro till 44 procent i Emmaboda och Vimmerby. För fritidsgårdar, där region- och

riksgenomsnittet är fyra procent, skiljer sig kommunerna från Högsby och Mönsterås åt. Där träffas eleverna aldrig på fritidsgårdar, men i Västervik träffar nio procent av ungdomarna sina vänner på fritidsgårdar. Att träffas i idrottshallar är något vanligare i riket (26 procent) mot regionens 24 procent. De kommuner som sticker ut i regionen är Eksjö (33 procent) och Västervik (17 procent).

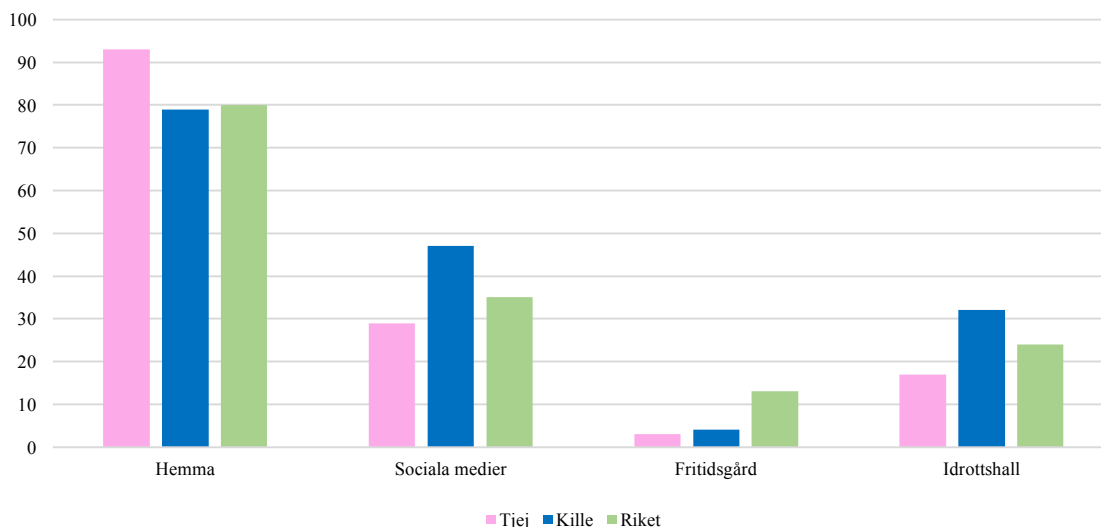
Diagram II:6.1: Mötesplatser och vänskap

Vad gäller kön är det vanligare att tjejer träffas hemma (93 procent jfr 79 för killar och 80 procent för riket). Killar besöker å andra sidan sociala medier oftare än tjejer (47 jfr 29 procent). Liknande skillnad gäller idrottshallar som mötesplats (17 procent för tjejer; 32 procent för killar). Precis som i resonemanget ovan om skillnader mellan regionens killar och tjejer så ligger riksgenomsnittet mittemellan. Detsamma gäller naturligtvis också regionssnittet.

Diagram II:6.2: Mötesplatser och vänskap – kön

B4 - Könsskillnader i regionen jfr riket

Sammanfattning

- Ungdomarna efterfrågar mer, gärna ovanliga, fritidsaktiviteter så som crossbana, curling, innebandy
- Många förefaller sakna naturliga mötesplatser, främst sådana där ungdomar är välkomna.
- När det gäller *vad* ungdomarna i regionen som helhet gör på sin fritid är mönstret påfallande likt genomsnittet för hela riket: att träna, att spela TV-spel, att läsa.
- Det finns betydande skillnader mellan kommuner. För TV-spel skiljer det 54 procentenheter mellan den kommun där högst andel angav detta som en regelbunden sysselsättning och den kommun med lägst andel. Vad gäller läsning och fritidsgårdar finns stora skillnader. Vad skillnaderna beror på är inte möjligt att analysera utifrån materialet.
- Könsskillnaderna är stora. Pojkar spelar mer TV-spel och tjejer läser mer.
- I såväl regionen som riket är de vanligaste mötesplatserna hemma hos varandra och via sociala medier. Visserligen sticker en kommun ut när det gäller att träffa kompisar på fritidsgårdar, men det gäller ändå mindre än tio procent av den kommunens elever.
- Könsskillnaderna vad gäller mötesplatser är påfallande. Tjejer träffas hemma i större utsträckning, medan killarna i högre utsträckning umgås via sociala medier och på idrottshallar.

Skola

Generellt sett spenderar ungdomarna mycket av sin vakna tid i skolan och med skolarbete. Det är därför viktigt att de upplever skolgången som bra och trivsamt samt att de sociala relationerna fungerar. Möjlighet till inflytande och delaktighet i verksamheterna i skolan är även de viktiga faktorer för att ungdomarna ska trivas.

Trivsel, sociala relationer och bemötande

Drygt 80 procent av eleverna i regionen anser att det är god stämning i skolan, ett resultat marginellt bättre än riket (84 procent jfr 82 procent 2015). Förekomst av mobbning och främlingsfientlighet upplevs av tio och 15 procent av regionens ungdomar, och att även sexuella trakasserier och våld förekommer (åtta resp. elva procent). Det återspeglas också i hur regionens ungdomar *inte* håller med om påståendet att skolan agerar vid mobbning, fyra av tio anser detta. Det är en ökning med sex procentenheter sedan 2012. I tre av regionens nio kommuner, som ingår i undersökningen, är andelen ungdomar som upplever att skolan *inte* agerar vid mobbning lägre än regionen. Värt att notera är ändå att de elever som uppfattar stämningen som god i skolan är också i stor utsträckning elever som anser att skolan agerar vid såväl mobbing som kränkande behandling.

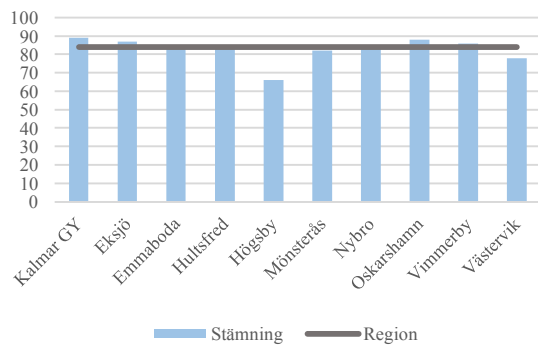
I alla kommuner som deltar i LUPP 2015 har eleverna upplevelser om huruvida elever och lärare bemöter varandra med respekt ökat över tid, i vissa fall med en betydande andel. I Hultsfred, till exempel, ökade andelen från 71 procent 2009 till 72 procent 2012 och till 87 procent 2015. Det är en ökning med 16 procentenheter sedan 2009. På motsvarande sätt har andelen elever i Vimmerby som anser att de får ett respektfullt bemötande ökat med tolv procentenheter sedan 2009. Dessa siffror ska förstås i ljuset av att regionens genomsnitt är 76 procent, en ökning med sex procentenheter sedan 2012. Vad förändringarna beror på är svårt att urskilja och undersökningen tillåter inte djupare undersökning, men det är definitivt värt att titta närmare på och undersöka vidare. Tre fjärdedelar av eleverna anser att de bemöts med respekt. Skillnaderna mellan könen är små.

För tre av regionens kommuner, Eksjö, Högsby och Västervik, anser fler än sex av tio elever att skolan *inte* agerar vid kränkning. Till det hör också att andelen som anser att skolan agerar ökar, i vissa fall med stora andelar. I Nybro fördubblas andelen elever som anser att skolan agerar (från 20 till 40 procentenheter). I Emmaboda ökar motsvarande andel från 24 procent 2012 till 53 procent 2015 och i Högsby är ökningen från 15 procent 2012 till 33 procent 2015. Visserligen en ökning från en låg andel, men inte desto mindre mer än fördubbling av den andel elever som anser att skolan agerar. Regionens genomsnitt år 2015 är 43 procent. Det reser naturligtvis frågan: *Vad är det som gör att nästan 60 procent av eleverna anser att skolan hanterar kränkande behandling för passivt?* I Hultsfred och Mönsterås upplever ungefär hälften att skolan agerar vid kränkande behandling, Skillnaderna mellan killar och tjejer är inte särskilt påtagliga, men det är ändå fler killar än tjejer som upplever att skolan agerar (45 jfr 41 procent).

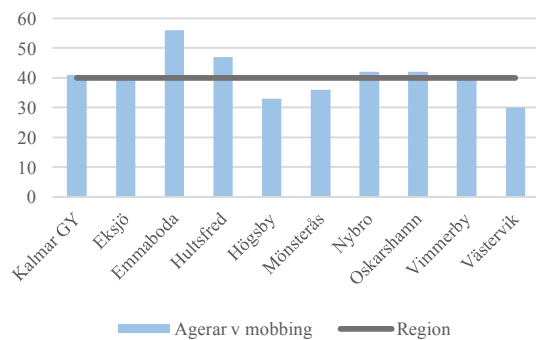
I Högsby anser 83 procent av eleverna att tjejer och killar behandlas lika, i Mönsterås är motsvarande andel 46 procent. Det vill säga mer än hälften av eleverna i Mönsterås anser att skolan diskriminerar något kön. Genomsnittet för regionen är att 65 procent av eleverna anser att tjejer och killar behandlas lika. Med undantag av de två ovan nämnda kommunerna befinner sig de flesta kommuner i närheten av genomsnittet i regionen. Det är något fler tjejer som anser att könsdiskriminering inte förekommer (67 jfr 63 procent).

Diagram II:7.1: Trivsel, bemötande och sociala relationer

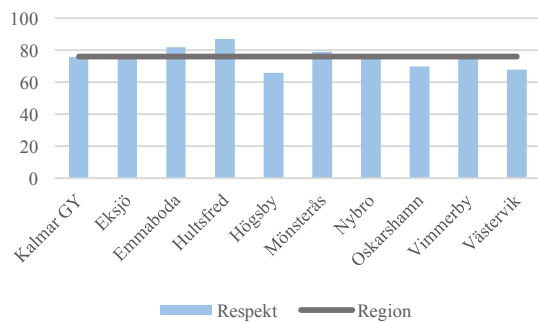
C2 - Trivs med stämningen i skolan

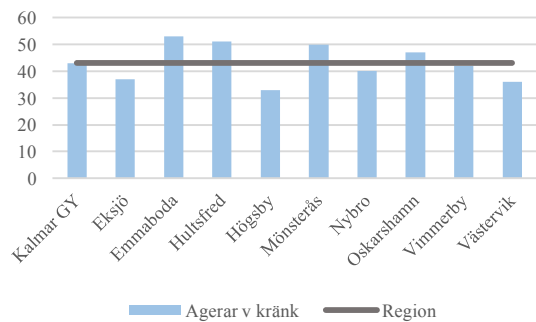
C2 - Skolan agerar vid mobbing

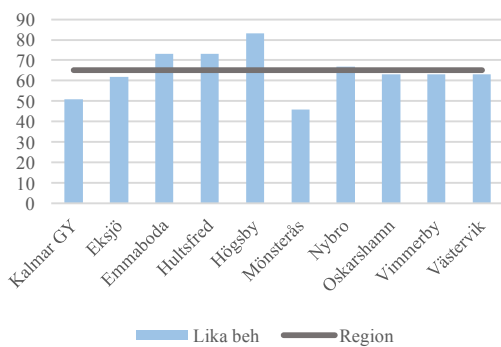
C2 - Elever och lärare behandlar varandra med respekt

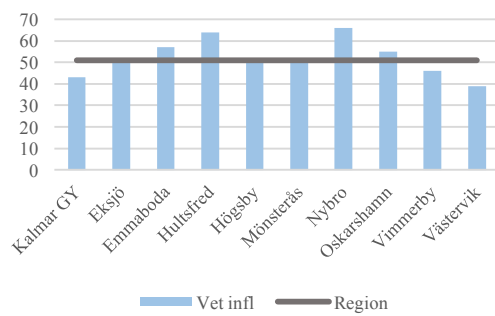
C2 - Skolan agerar vid kränkning mellan lärare och elev

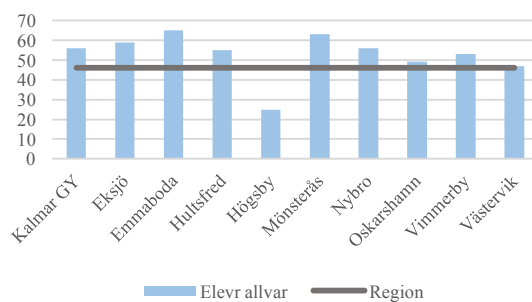
C2 - Killar och tjejer behandlas lika

C2 - Vet du vad elever ska ha inflytande över

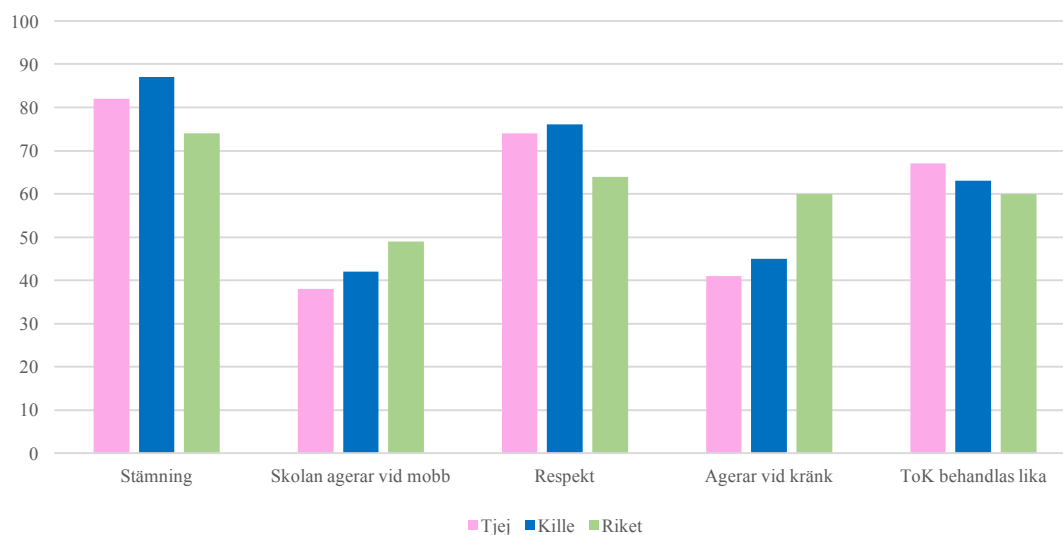
C2 - Personalen lyssnar och tar elevrådet på allvar

Ungefär hälften regionens ungdomar anger att de upplever att de vet vad de ska ha inflytande över. En något mindre andel anser att elevrådet tas på allvar och att skolan aktivt uppmuntrar dem att medverka i klassråd/elevråd. Skillnaderna är små mellan kommunerna, med undantag för Högsby där 75 procent av de svarande anser att elevrådet inte tas på allvar. Skillnaderna i fördelningen mellan könen är mycket små när det kommer till inflytande och uppmuntran för aktivt medverkande.

Diagram II:7.2: Trivsel, bemötande och sociala relationer – kön

C2 - könsskillnader i regionen jfr riket

Miljö och upplevelser

Upplevelsen av en förbättrad miljö i skolan gäller samtliga sex aspekter som är jämförbara över tid, skolmiljön, skolbibliotek, undervisning, möjlighet till extra hjälp/stöd av lärarna, elevhälsa, samt tillgång till datorer. Med undantag av Högsby upplevs *skolmiljön* som bra, högre än genomsnittet för regionen. Samma sak gäller *undervisningen*. Undervisning, tillsammans med schemaplanering (som ungdomarna även *vill* vara med och påverka) inverkar på ungdomarnas vardag och sätter ramarna för deras handlingsutrymme. Ungdomarnas upplevelse av undervisningen är en viktig pusselbit för möjligheten att uppnå uppsatta kunskapsmål. *Skolbiblioteket* är en annan central funktion för ungdomarna i deras skolgång, eftersom biblioteket ger möjlighet till en lugn och tyst studieplats. Att *skolmaten* upplevs vara god och håller hög kvalitet är viktigt för att ungdomarna ska orka med en hel arbetsdag i skolan. *Möjligheten till extra stöd/hjälp från lärarna* om behov finns stärker ungdomarnas trygghet och förutsättningarna för att faktiskt uppnå uppsatta kunskapsmål.

I Lupp studeras åtta olika aspekter av hur eleverna uppfattar sin skolmiljö, här redovisas sex av dessa. Diagrammen nedan visar att eleverna överlag är nöjda med sin skolmiljö. Vad gäller hur eleverna uppfattar sin skolmiljö, som får sägas vara ett sammanfattande mått på elevernas upplevelser, anser tre fjärdedelar att den är mycket eller ganska bra. I fem av kommunerna (Kalmarsunds gymnasieförbund, Emmaboda, Hultsfred, Oskarshamn och Vimmerby) anser över 90 procent att miljön är mycket eller ganska bra. Det främsta skälet till att regionens resultat dras ned något är det faktum att i Högsby är det mindre än hälften som håller med om att skolmiljön är mycket eller ganska bra.

Att Högsby sticker ut, går igen när eleverna bedömer olika aspekter av sin skolmiljö. Vad gäller bibliotek, möjligheten till extra undervisning och stöd, skolmaten och undervisningens kvalitet är bedömningen från Högsbyungdomarna betydligt mer negativ än den bedömning andra elever i regionen gör. Visserligen tål det att påpekas att endast tolv enkäter samlades in från Högsbys elever så varje enskild enkät får ett stort genomslag på resultatet. Att eleverna i Högsby så konsekvent gör en mer negativ värdering av sin skolmiljö än andra kommuner (med undantag för tillgången på datorer, där Högsby gör en mer positiv värdering än regiongenomsnittet) är ett faktum som förtjänar att tas på stort allvar. Luppresultatet tillåter inte en närmare granskning av just detta fenomen.

Vid en närmare jämförelse mellan regionen och riket framgår att skillnaderna är ganska små. Det framgick av det ovanstående att eleverna i Kalmarregionen är i stort sett nöjda med sin skola. Av tjejerna är det 87 procent och av killarna 92 procent som uppger att de är mycket eller ganska nöjda med sin skola. Motsvarande siffra för riket är 77 procent. Motsvarande skillnader, att regionens elever är mer nöjda än riksgenomsnittet, står att finna för övriga aspekter som diskuterats. Med undantag för möjligheten till extra stöd, där 78 procent av regionens tjejer anser att det är mycket eller ganska bra. Genomsnittet för riket är marginellt högre, 81 procent. I ett par fall är skillnaderna betydande, 61 procent av regionens elever anser att maten är mycket eller ganska god; motsvarande tal för riket är 43 procent. Vad gäller biblioteket anser 84 procent av regionens elever (90 procent bland tjejerna och 78 procent bland killarna) att det är bra, medan motsvarande tal för riket är 71 procent.

Diagram II:8.1: Skolmiljö

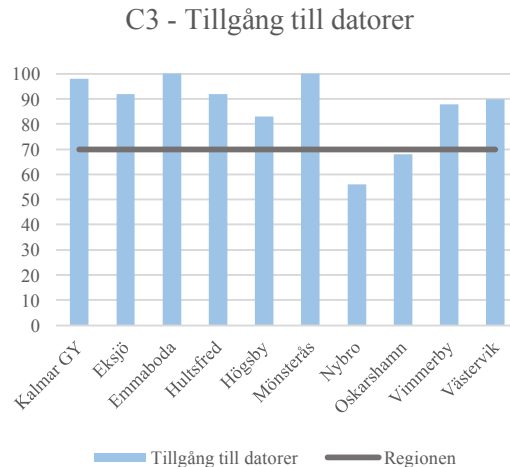
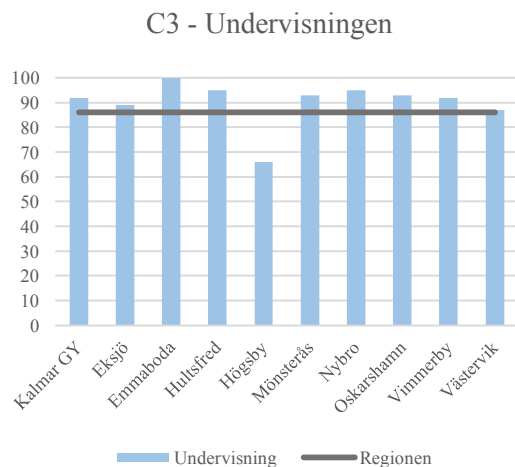
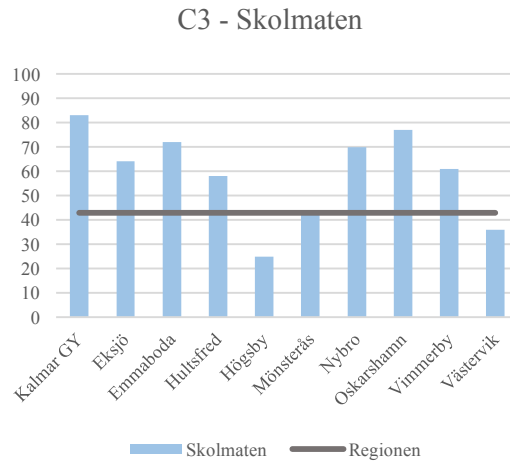
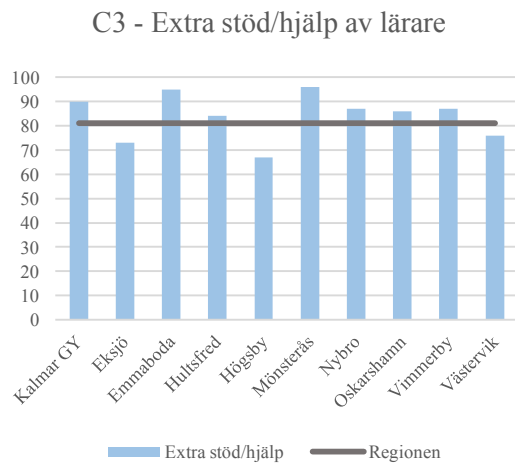
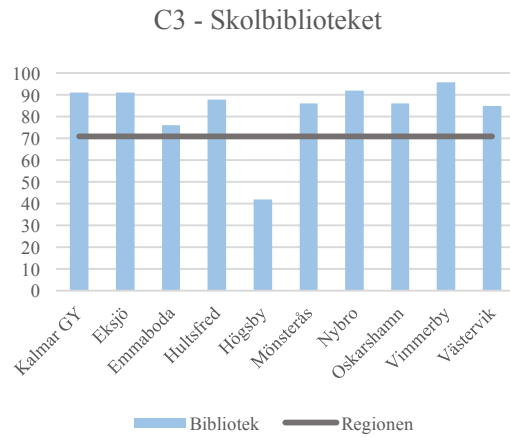
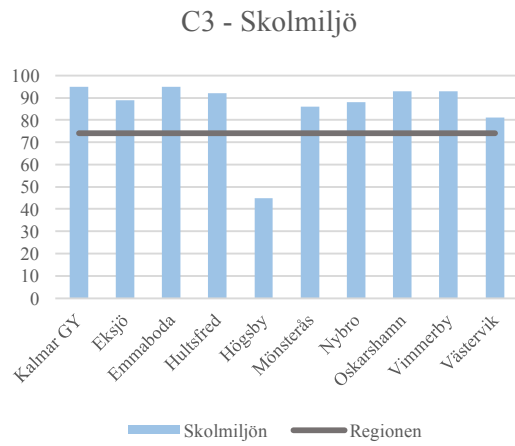
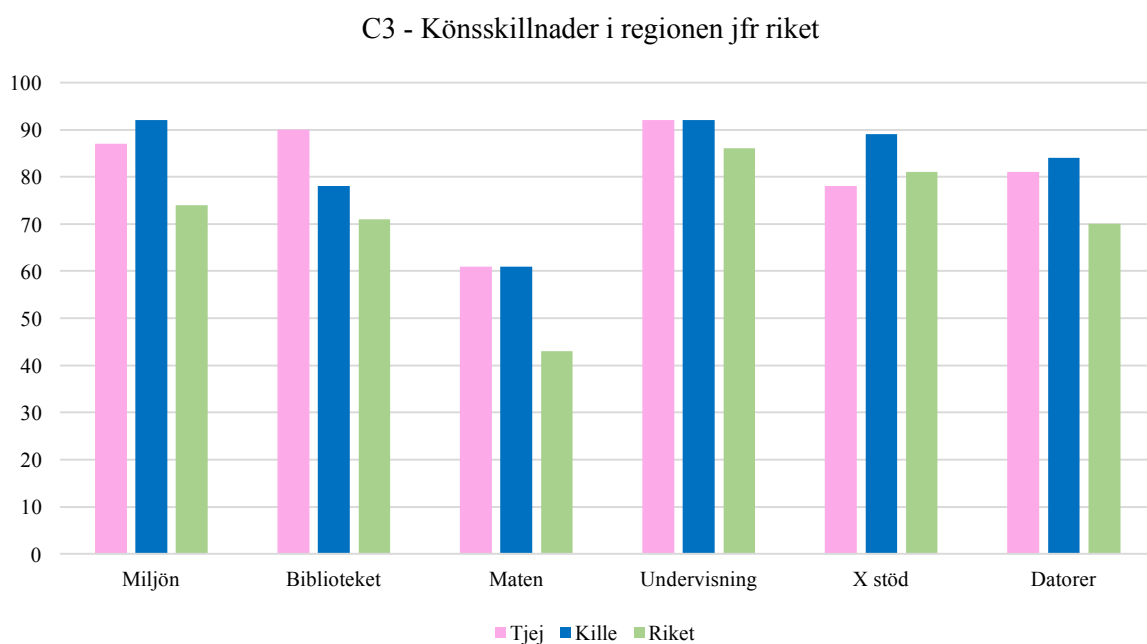

Diagram II:8.2: Skolmiljö – kön

Inflytande och delaktighet i skolan

Det första steget för att skolungdomarna ska kunna vara med och påverka, ha inflytande och känna delaktighet i skolan är att de är medvetna om sina möjligheter och rättigheter. Nästa steg i processen är att veta inom vilka områden de kan påverka och vilka forum som är tillgängliga för inflytande och delaktighet. För att inflytande och delaktighet sedan ska fungera måste skolans personal i sin tur respektera de forum som finns och uppmuntra skolungdomarna att vilja delta.⁵¹

I Lupp-enkäten ställs frågor om hur mycket elever *vill* vara med och påverka vissa aspekter av skolan och skolarbetet. Resultatet är ett mått på elevernas önskan att ha inflytande över sin skolmiljö och sitt skolarbete.⁵² För samma aspekter ställs också frågan om i vilken utsträckning eleverna upplever att de *får* vara med och påverka. Ett mått på i vilken utsträckning eleverna upplever att skolan tar hänsyn till elevernas önskemål.

Det är knappast förvånande att eleverna vill mer än de får, alltså att vissa av elevernas önskemål förblir ouppfyllda. Detta gäller, i varierande utsträckning, för alla aspekter, alla kommuner, regionen och riket och för alla de tre år som rapporten täcker. Skillnaden mellan *vill* och *får* varierar på sätt som förtjänar en närmare analys.

Det är möjligt att betrakta skillnaden mellan *vill* och *får* (alltså *vill* minus *får*) som ett mått på hur stor andel av önskemålen som eleverna upplever inte blivit uppfyllda. Ju högre tal, desto större andel av elevernas önskemål upplevs som att de blivit ignorerade. Omvänt, ju lägre tal, desto större är elevernas inflytande och delaktighet. Det är viktigt att poängtera att det är *skillnaden* mellan *vill* och *får* som är

⁵¹ Wågman 2011.

⁵² De aspekter av skolmiljö och skolarbete som berörs är *vad jag får lära mig, hur vi skall arbeta, läxorna, proven, schemat, maten, skolans regler, innemiljön samt utemiljön*.

viktig här. Ett exempel, om 90 procent av eleverna *vill* påverka maten och 60 procent upplever att de *får* påverka maten är inte det viktiga det faktum att över hälften av eleverna upplever att de får påverka maten, utan att matfrågan för eleverna i detta tänkta exempel är mycket viktig. Nio av tio vill påverka. Dessutom är det så att det fortfarande är 30 procent av eleverna som upplever att de önskemål de framför inte genomförs. Ett liknande resonemang skulle kunna föras om en aspekt där intresset är relativt lågt, säg 40 procent, men också att möjligheten att påverka är mycket låg, säg tio procent.

I diagram II:9.1 visas skillnaden mellan *vill* och *får* för regionen över tid. För det första kan konstateras att det är svårt att urskilja några större förändringar över tid. Möjligen har en viss förändring skett mellan 2012 och 2015 för aspekterna regler och inomhusmiljö där skillnaderna mellan *vill* och *får* minskat, dvs elevernas möjlighet att få igenom sina önskemål ökat.

För det andra förefaller det som om de aspekter där eleverna har svårast att få igenom sina önskemål är frågor som rör schemat och maten. Orsaken till detta är svårt att fastslå, speciellt eftersom anledningarna kan variera från kommun till kommun.

I diagram II:9.2 jämförs kille och tjej i regionen med riket med data för 2015. Även här finns anledning att uppmärksamma ett par saker. Det mest iögonfallande är att för alla nio aspekterna är skillnaderna mellan *vill* och *får* större för tjejer än för killar. Hur ska det tolkas?

Eftersom diagrammen bygger på differensen mellan *vill* och *får* går det inte säga att tjejer har mer önskemål eller att tjejer inte vill vara med och påverka. Det kan inte utläsas ur diagrammen. Vad som kan sägas är att tjejer i betydligt högre grad upplever att de inte får gehör för sina önskemål. En närmare granskning av tabell AII:12a och 12b i Appendix visar att skillnaden mellan killar och tjejer när det gäller att vilja påverka är marginell. Samtidigt som killar i betydligt högre utsträckning upplever att de får vara med och påverka, alltså att de får gehör för sina önskemål. Exempelvis anser 40 procent av killarna att de får vara med och påverka vad som ska läras ut, medan motsvarande tal för tjejerna är 27 procent. Andra aspekter av upplevelsen av möjligheten att få vara med och påverka där skillnaderna mellan killar och tjejer är påfallande är inne- och utemiljö, schemat, proven och läxorna. När det gäller möjligheten att vilja påverka finns en tendens att tjejerna har mer önskemål än killarna, men skillnaderna är mindre än skillnaden för möjligheten att få vara med och påverka. Även om skolor har och följer en likabehandlingsplan finns här skäl att begrunda orsakerna till att tjejerna systematiskt anser att de har mindre inflytande i skolorna än killarna. Det också noterbart att för alla aspekter, utom schemat, upplever killarna i regionen att de har mer inflytande än genomsnittet i riket.

Diagram II:9.1: Delaktighet i skolan

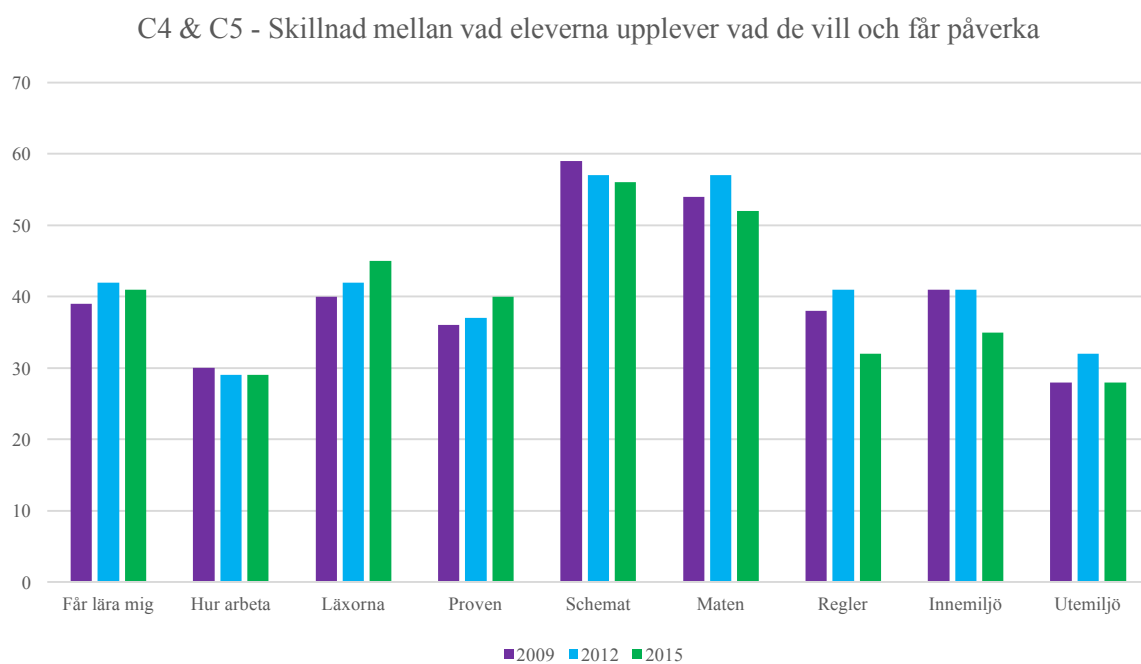
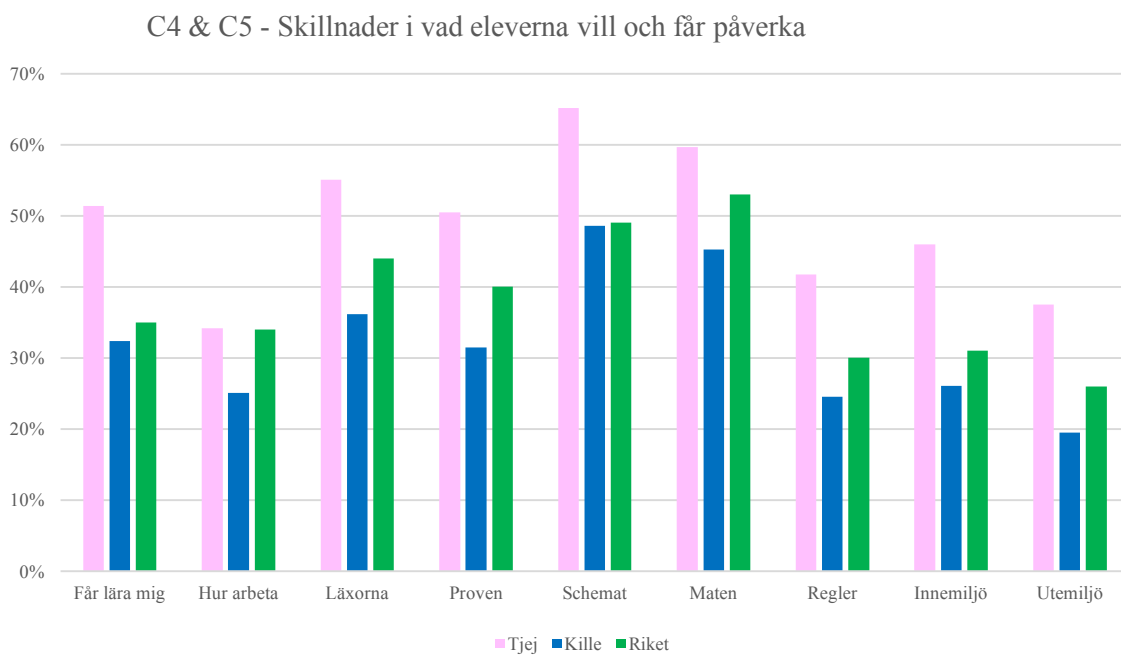

Diagram II:9.2: Delaktighet i skolan

Sammanfattning

- Den generella trivseln i skolan upplevs hög i åtta av de nio kommunerna. I fyra kommuner anser över 90 procent att trivseln i skolan är hög, trots att det förekommer mobbning, rasism, sexuella trakasserier, våld och kränkande/orättvis behandling.
- Ungefär 40 procent av eleverna i regionen anser att skolan agerar vid mobbing, men variationen mellan kommunerna är stor. Från 30 procent i Västervik till 56 procent i Emmaboda. Ett liknande mönster kan ses för frågan om skolan agerar vid kränkande behandling. I regionen anser ungefär 40 procent att skolan ingriper, men variationen mellan kommunerna är stor.
- Skillnaderna mellan tjejer och killar är mycket liten när det gäller trivsel, hur skolan agerar vid mobbing och kränkande behandling. När det gäller de två sista aspekterna är det färre i regionen än i riket som anser att skolan agerar.
- När det gäller olika aspekter av skoltrivsel dras regionen ned av att Högsbys elever systematiskt har en mer negativ upplevelse än elever i andra kommuner. Viss variation förekommer mellan kommuner, speciellt vad gäller skolmaten där den andel som anser att den är mycket eller ganska god varierar med 65 procentenheter mellan de två kommuner som sticker ut.
- Knappt hälften av regionens elever anser att elevrådet tas på allvar. Återigen är kommunvariationen stor, där Högsby sticker ut.
- Generellt vill eleverna vara med och påverka i mycket högre utsträckning än de får. Framför allt när det gäller frågor om schema och skolmat är skillnaderna mellan *vill* och *får* påfallande.
- Skillnaden mellan *vill* och *får* kan ses som ett mått på i vilken ungdomarnas önskemål uppmärksammas och tas tillvara. Skillnaden mellan killar och tjejer är här stor för alla de aspekter som inkluderas i analysen. Ett viktigt resultat är att tjejer i betydligt högre utsträckning än killar upplever att deras önskemål inte uppmärksammas och åtgärdas.

Politik och samhälle

Generellt sett vill ungdomar i regionen, precis som i riket vara med och påverka, ha inflytande och känna delaktighet i frågor som berör dem i skolan. I ett demokratiskt samhälle bör alla människor få känna delaktighet och ha möjligheter till inflytande inom alla områden som berör dem.⁵³

Intresse på nationell och internationell nivå

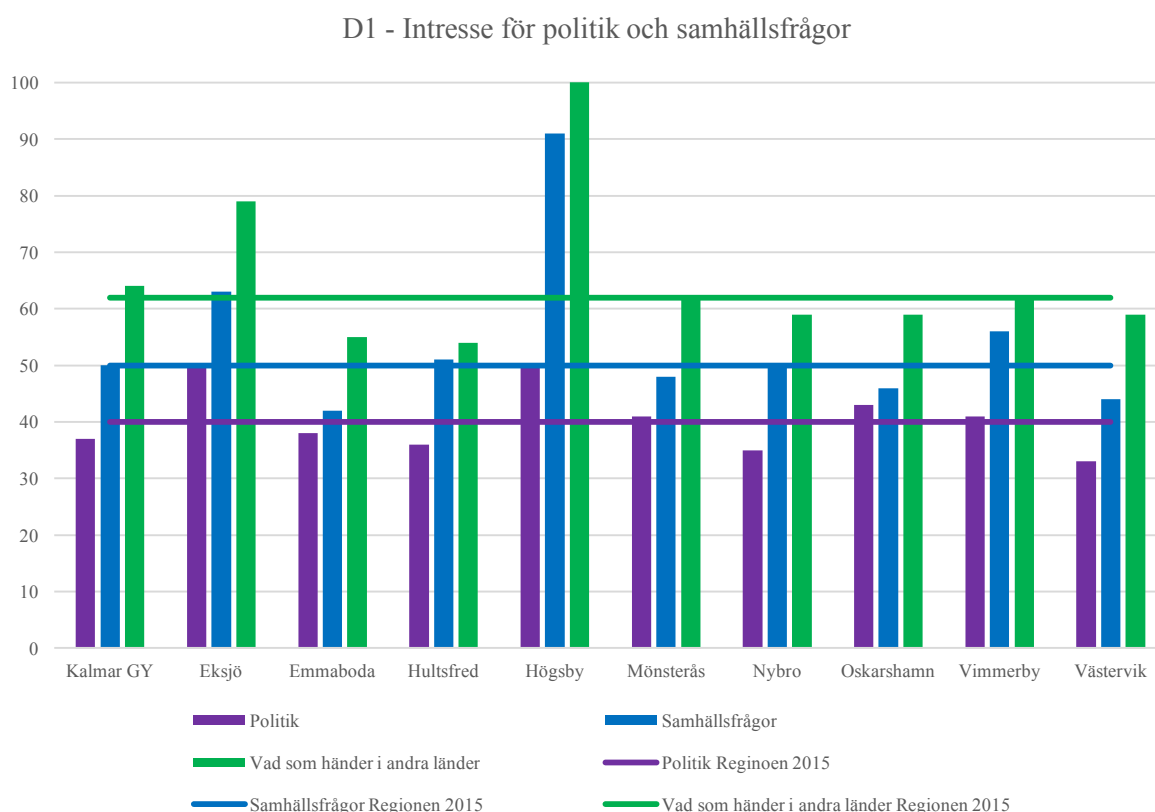
Intresset för internationell politik är större än intresset för inhemsk politik och inrikes samhällsfrågor och har så varit över tid. Samtidigt visar Luppundersökningen 2015 på ett ökat intresse för inrikes samhälls- och politikerrelaterade frågor, oavsett var i landet de är bosatta.

Intresset för politik är högst i Eksjö och Högsby (båda 50 procent 2015) jämfört med genomsnittet för regionen (40 procent). Sedan 2009 har intresset för politik och samhällsfrågor både på lokal och internationell nivå ökat med 13, 14 och 17 procentenheter, vilket är i paritet med rikets genomsnitt⁵⁴. Ungdomars intresse för frågor gällande samhället och politik i allmänhet har genomgått en positiv utveckling under de jämförbara åren. Särskilt utmärkande för alla kommuner i regionen, precis som för riket, är intresset för vad som händer i andra länder, men ökningen är störst i Eksjö och Högsby. Dessa två kommuner uppvisar också den största ökningen av intresse för samhällsfrågor i allmänhet.

⁵³ Wågman 2011.

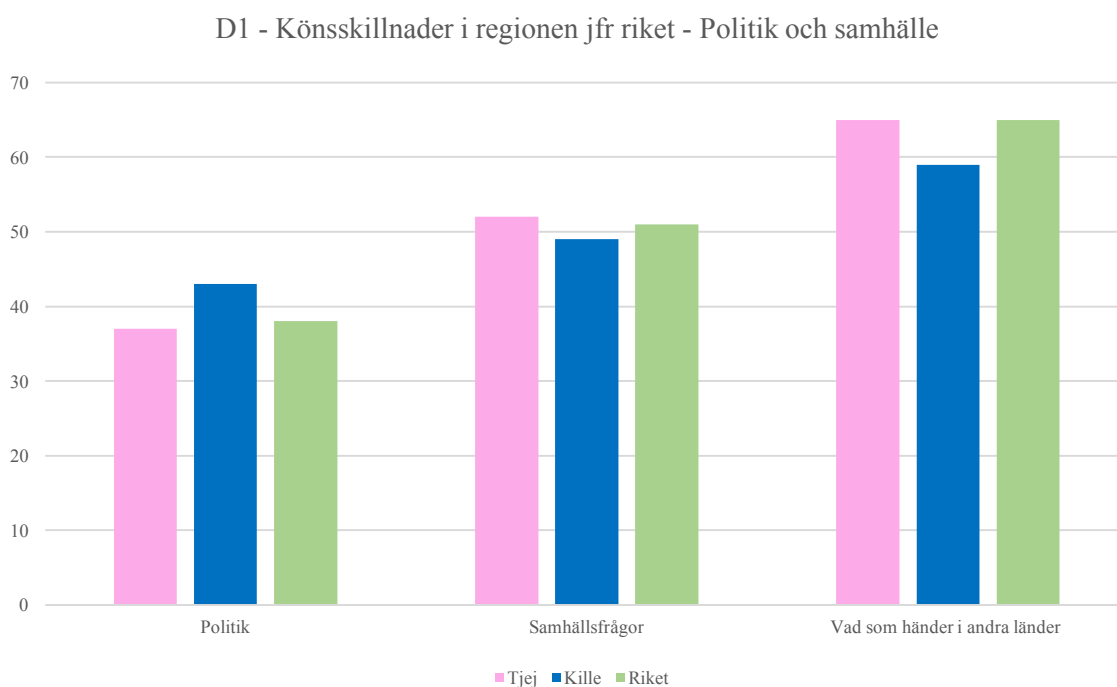
⁵⁴ Politik från 24 till 40 procent, samhällsfrågor från 47 till 50 procent och vad som händer i andra länder 59 till 62 procent i regionen. För riket är motsvarande tal 24 till 38 procent, 44 till 51 procent respektive 56 till 62 procent.

Diagram II:10.1: Intresse för politik och samhällsfrågor

Tillfredsställande är att intresset för samhälls- och politikerrelaterade frågor ökat över tid bland ungdomarna i regionens kommuner och även i riket. Intresset för samhällsfrågor och vad som händer i andra länder är högt och har så varit sedan 2009. Det höga intresset kan även återspeglas i skillnaden mellan tjej och kille. Killarnas intresse för politik är större än tjejernas (43 jfr 37 procent), medan intresset av samhällsfrågor är något större bland tjejerna än killarna (52 jfr 49 procent). Skillnaderna är inte speciellt stora, men likväl värda att notera. Däremot är skillnaden mellan tjejers och killars intresse för vad som händer i andra länder mer markant, tjejers intresse för de internationella frågorna är större än både killar och regionens genomsnitt 2015. Detaljer se diagram II:10.2.

Diagram II:10.2: Intresse för politik och samhällsfrågor – kön

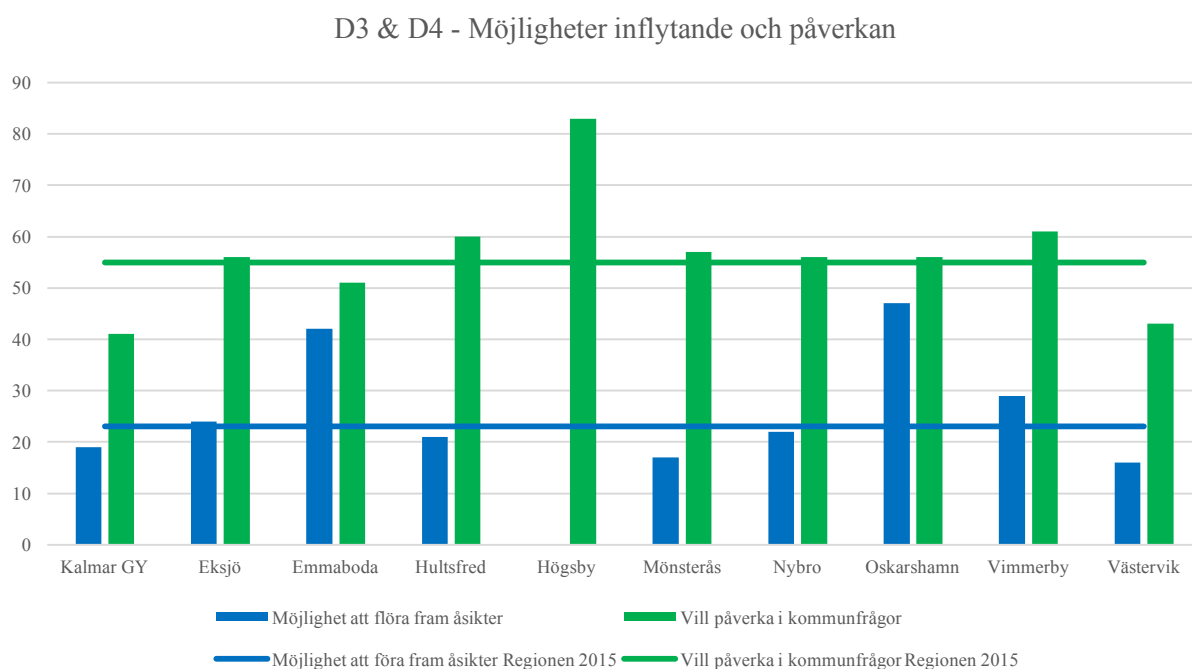

Inflytande och delaktighet – förutsättningar och villkor

I enlighet med den nationella ungdomspolitiken ska ungdomar få ha inflytande och känna sig delaktiga i beslut som berör dem, både på lokal och nationell nivå. För att det ska vara möjligt krävs att ungdomar vill vara med och påverka, samt att de känner att de kan föra fram sina synpunkter och att de tas på allvar oavsett politisk nivå. Om det ska vara möjligt för ungdomar att vara delaktiga och vara med och ha inflytande bör det finnas strukturer för detta. Organisatoriska strukturer och forum behöver i sin tur inte nödvändigtvis innebära att fler vill vara med och påverka, men det ökar chanserna och ger människor känslan av att de kan.

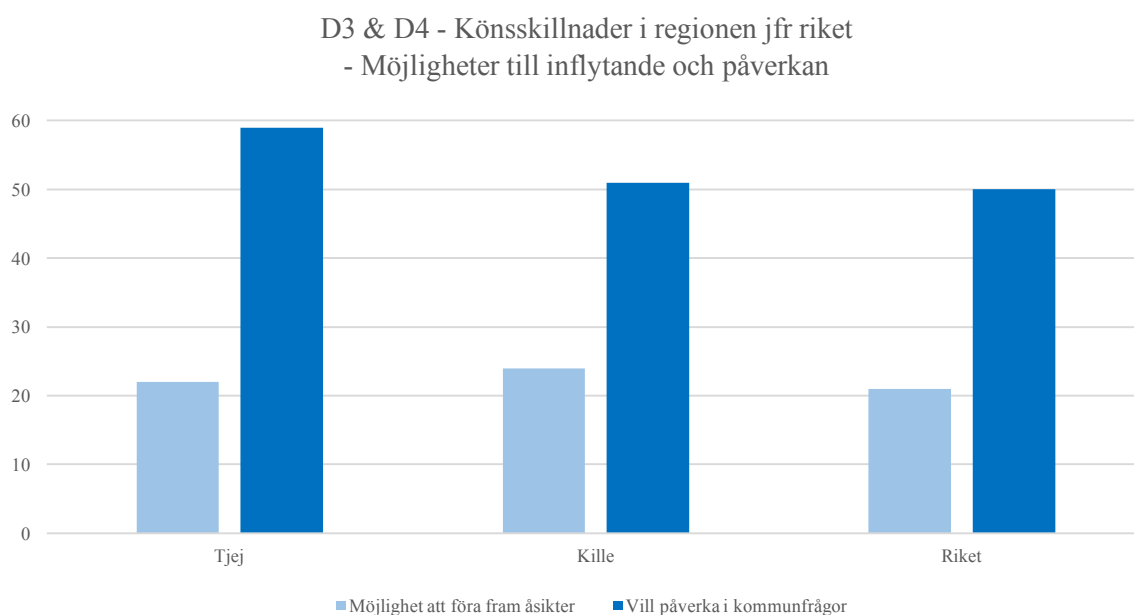
Det politiska intresset är som framgår i diagram II:10.1 inte så stort, förutom i Eksjö och Högsby som ligger över regionens genomsnitt med marginal. Möjligheten att det finns en koppling mellan det svaga intresset och den känsla som finns hos ungdomarna av att inte heller kunna påverka speciellt mycket, varken i regionen eller riket (55 jfr 50 procent). För ytterligare detaljer se diagram II:11.1. Tron att det går att påverka är störst i Emmaboda och Oskarshamn, men också generellt förefaller det som att intresset bland ungdomarna till att vilja vara med och påverka är högre än vad som framkom av det politiska intresset i diagram II:10.1, vilket är överensstämmande med genomsnittet för regionen och riket (52 jfr 48 procent). Notera också Högsby där ingen av eleverna tror att det går att påverka medan drygt 80 procent vill vara med att påverka. En orsak till denna skillnad kan vara ovana och bristande insyn i och förståelse kring politikens organisation och funktionssätt. Värt att notera att dock att möjligheterna till inflytande, i regionen såväl som i riket, har ökat enligt ungdomarnas egna upplevelser.

Diagram II:11.1: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka

Precis som för intresset för politik upplever killarna i högre utsträckning än tjejerna (24 jfr 22 procent), om än marginellt, att de kan föra fram sina åsikter till de som bestämmer i regionens kommuner, vilket är i paritet med genomsnittet i regionen och riket (23 jfr 21 procent). Däremot upplever fler tjejer än killar (59 jfr 51 procent) att de vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, vilket även det är i paritet med regionens och rikets genomsnitt (55 jfr 48 procent). För detaljer se diagram II:11.1 och II:11.2.

Diagram II:11.2: Möjligheter till inflytande och viljan att påverka – kön

Även om ungdomar uppfattar att deras möjligheter till inflytande har ökat över tid, är det värt att notera att gruppen ungdomar som *inte vill* vara med och påverka är fortsatt hög i regionen (45 procent 2015) även om en viss minskning jämfört med tidigare år skett. Det visar på att gruppen ungdomar som *vill* vara med och påverka har ökat 2015. Regionen ligger här något högre än övriga riket (55 jfr 50 procent 2015) för de ungdomar som *vill* påverka.

När ungdomarna fritt fick ange vad de skulle vilja påverka är invandring, kollektivtrafik och skolan mest framträdande. Några av ungdomarna sa så här om invandring:

"Alla invandrare som kommer till Hultsfred".

"Lära de nya flyktingarna Sveriges LAGAR SNÄLLA"

"Alla invandrare och flyktingar, Sverige har gått för långt tycker jag"

Om kollektivtrafiken...

"Bättre bussförbindelser, särskilt under helger"

"Skolskjutsar"

Om skolan sa några...

"Skolan borde förbättras, vi har inte kompetenta lärare"

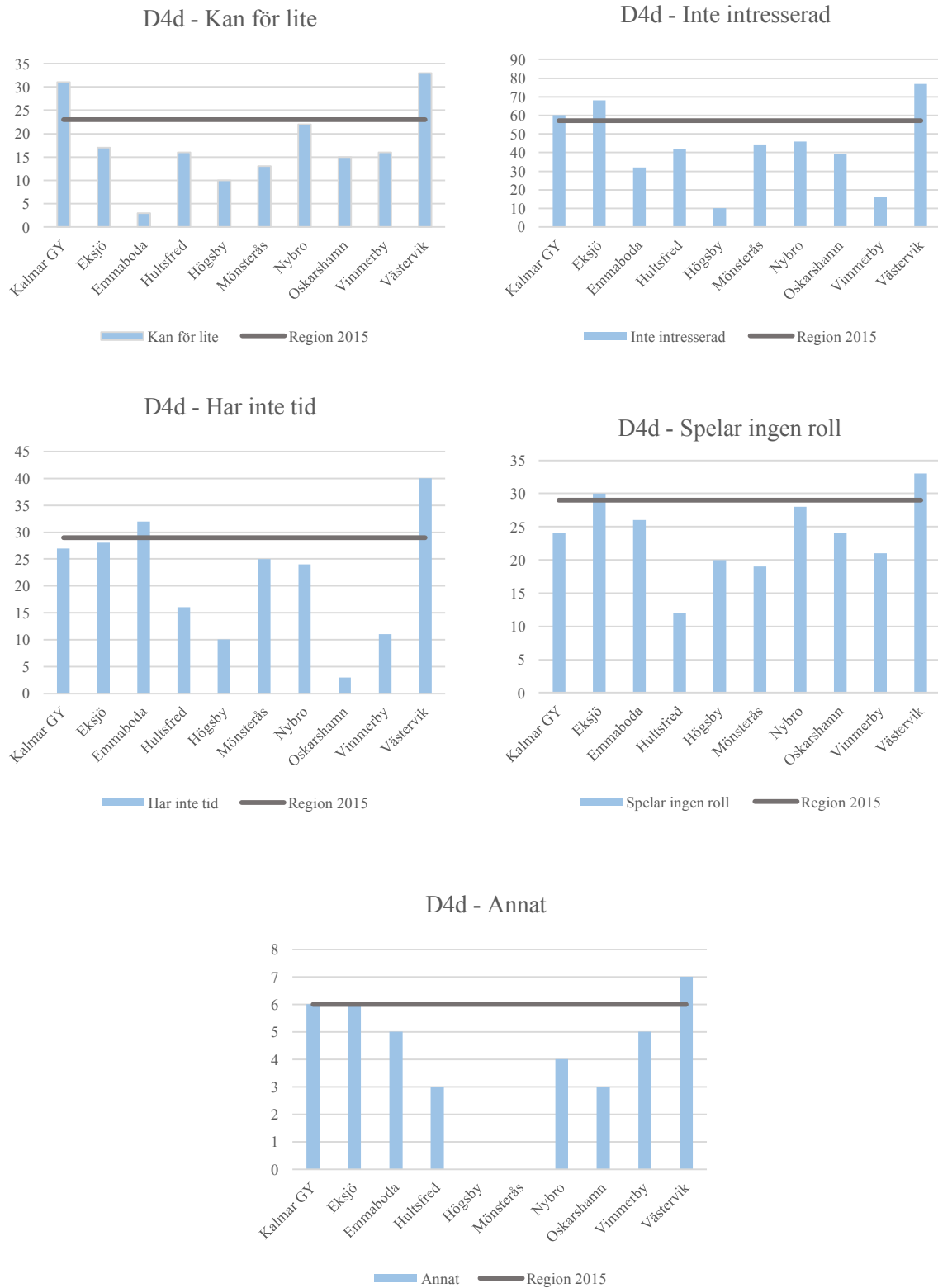
"Språkgruppen borde arbeta integrerat med de svenska eleverna, skapa en mångkulturell skola"

Även om många ungdomar *vill* vara med och påverka, är gruppen ungdomar som *inte är tillräckligt intresserade* stor i både regionen och riket. Kalmarsunds Gymnasieförbund och Västervik sticker ut genom att ligga över regiongenomsnittet för alla de fem skäl som kunde anges som orsak till ointresset. I Emmaboda är tidsbrist ett viktigt skäl och i Högsby och Nybro tror många elever att det inte spelar

någon roll. I några kommuner anger ungdomarna ”annat” som skäl till varför de inte engagerar sig. Det framgår inte av Lupp vad ”annat” är.

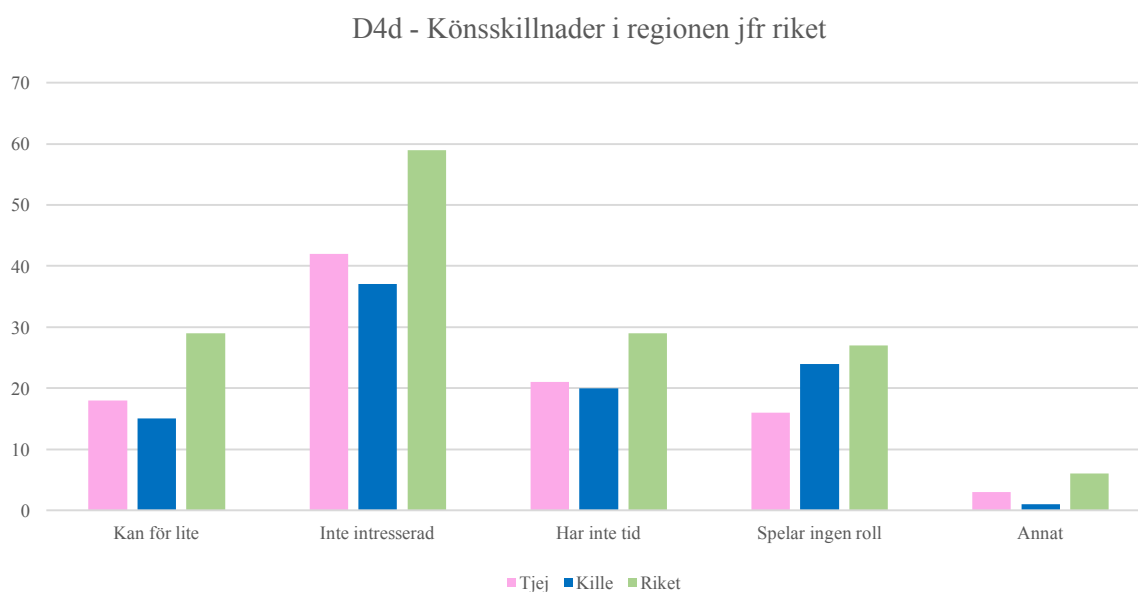
Diagram II:12.1: Anledningar till att inte påverka

Diagrammen nedan visar procent av individer som inte vill vara med och påverka

Majoriteten av tjejerna upplever att de kan mindre än killarna när det gäller anledningar att *inte* vara med och påverka (18 jfr 15 procent), vilket är lägre än både regionen och riket (19 resp. 29 procent). Bristande intresse är ett annat skäl till inte försöka påverka – 42 procent av tjejerna och 37 procent av killarna uppgav detta som skäl, vilket är betydligt lägre än rikets 59 procent. När det kommer till huruvida ungdomarna upplever att de inte har tid att påverka är det marginellt fler tjejer än killar (21 jfr 20 procent), och även lägre än rikets 29 procent. En större andel killar än tjejer anser att det inte spelar någon roll om de försöker påverka (24 jfr 16 procent), också detta lägre än genomsnittet för riket.

Diagram II:12.2: Anledningar till att inte påverka – kön

Ungdomars förtroende för vuxna personer

För att ungdomar ska vilja och våga vara med och påverka i frågor och beslut som rör dem och samhällsutvecklingen i stort krävs att det finns förtroende för politiker och vuxna i allmänhet. Med bristande förtroende minskar intresset för att vilja och våga framföra sina åsikter, samt tron på att deras synpunkter tas på allvar.

Ungdomars förtroende för vuxna i allmänhet är något högre i regionen än riket (76 jfr 73 procent), och än högre i Emmaboda och Vimmerby (83 resp. 84 procent). Även om förtroendet för vuxna är relativt högt i regionen som helhet och i majoriteten av kommunerna, finns det ändå en grupp ungdomar som har begränsat eller inget förtroende i regionen (24 procent). Den kommun där ungdomarna upplever minst förtroende för vuxna i allmänhet är Högsby som ligger 29 procentenheter lägre än genomsnittet i regionen (47 procent). Både tjejer och killar litar på vuxna i allmänhet i ungefär samma utsträckning som genomsnittet i regionen (75 resp 76 procent). Det bristande förtroendet för vuxna i allmänhet kan kopplas samman med graden av trygghet på fysiska platser (se avsnitt Trygghet, nedan). Drygt hälften av alla ungdomar i regionen som anger att de har mycket stort förtroende för vuxna i allmänhet känner sig oftast eller alltid trygga i sitt bostadsområde eller på väg till eller från skolan. Omvänt, hälften av de som *aldrig* känner sig trygga i sitt bostadsområde eller på väg till eller från skolan har mycket lågt förtroende för vuxna i allmänhet. Detaljer om trygghet återfinns i diagram II:13.1, II:13.2 och II:13.3.

Förtroendet för politiker är, precis som för vuxna i allmänhet, högre i regionen än i riket, om än marginellt (37 jfr 34 procent). Utmärkande är att ungdomarna i Högsby upplever avsevärt lägre förtroende för politiker än ungdomarna i regionen (32 jfr 37 procent). Inte heller här finns några betydande könsskillnader, både tjejer och killar uppger att mer än sex av tio ungdomar i regionen känner litet eller inget för politiker. Skillnaderna mot regionen och riket är marginella.

Sammanfattning

- För ungdomarna i såväl regionen som riket är intresset för internationella frågor större än intresset för samhällsfrågor i allmänhet och samhällsfrågor i allmänhet genererar ett större intresse än politik. I allmänhet har dock intresset tenderat att öka över tid.
- Variationer mellan kommunerna är betydande, speciellt vad gäller intresset för allmänna samhällsfrågor och internationella frågor. När det gäller allmänna samhällsfrågor skiljer det 40 procentenheter mellan de två kommuner som sticker ut mest, och när det gäller internationella frågor skiljer det 46 procentenheter.
- I regionen uppger sex av tio ungdomar att de är ointresserade av politik. Det kan möjligen hänga samman med att en stor majoritet anser att de inte har stora möjligheter att föra fram sina åsikter till kommunens beslutsfattare. Intresset för att vilja vara med och påverka sådant som berör dem är högt, så intresset för politik i en vidare mening kan vara större än vad de är medvetna om.
- Citaten antyder att skola, invandring och kollektivtrafik är viktiga frågor där ungdomarna vill vara med och påverka.
- I allmänhet uppger ungdomarna att de känner högre förtroende för vuxna i allmänhet än för politiker. Variationen mellan kommuner när det gäller förtroende för vuxna i allmänhet är dock stor.

Trygghet

Trygghet är en subjektiv upplevelse hos en person. Känslan av trygghet kan handla om den egna personen, och även vara kopplad till andra. Viktigt att ta hänsyn till är att trygghet är en generell och ospecifik känsla som är svår att definiera.

Känslan av trygghet och otrygghet på fysiska platser

Ungdomarna upplever en hög grad av trygghet på samtliga av samhällets fysiska platser som är jämförbara över tid, i synnerhet i hemmet och på väg till och från skolan. Det trots att det minskat något över tid, oavsett var i landet ungdomarna bor. *Hemmet* är den fysiska plats som ska vara just trygg och erbjuda lugn och ro från omvärlden. Ungdomar i regionen upplever i stort sett samma grad av trygghet i hemmet som riksgenomsnittet, om än litet (88 jfr 86 procent 2015). Trots att gruppen ungdomar som upplever hemmet som den tryggaste platsen är hög, är det ändå en grupp som upplever det som mindre tryggt, i både regionen och riket (tolv jfr 14 procent 2015). Ungdomarna i Västervik och Emmaboda upplever hemmet som mindre tryggt i paritet med andelen för region och riket (16 resp. 15 procent). I Vimmerby är gruppen mindre (åtta procent) och i Högsby är gruppen helt obefintlig (noll procent). Killar upplever en högre grad av trygghet i hemmet än tjejer, även om skillnaderna är relativt små, (90 jfr 87 procent).

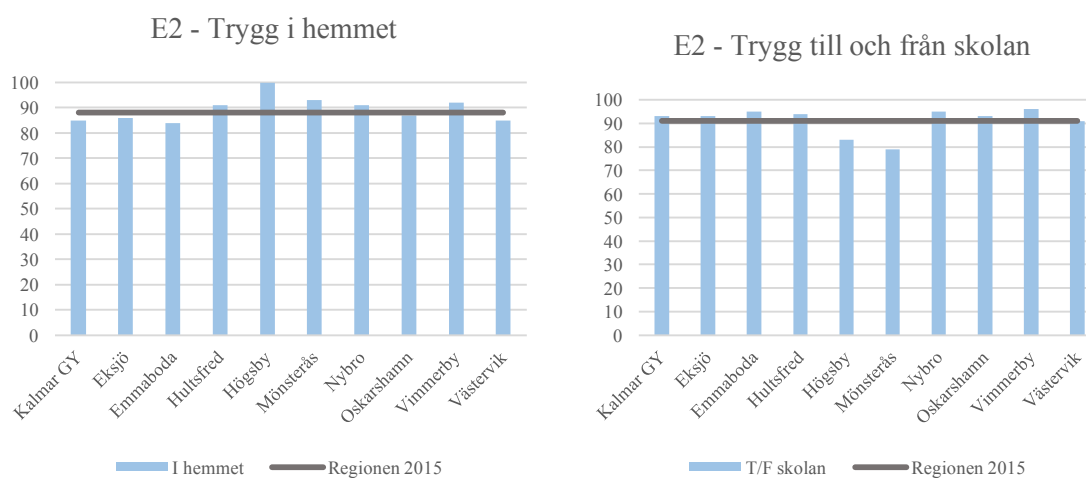
En annan fysisk plats i samhället där ungdomar bör kunna känna sig trygga är *På väg till och från skolan*, men känslan av trygghet på denna plats uppvisar en tydlig och klar nedåtgående trend. För regionens ungdomar skedde en minskning med 19 procentenheter från 2009 till 2012. Motsvarande siffror för riket visar även det på nedgång över perioden med 23 procentenheter mellan 2009 och 2015. Ungdomarna i

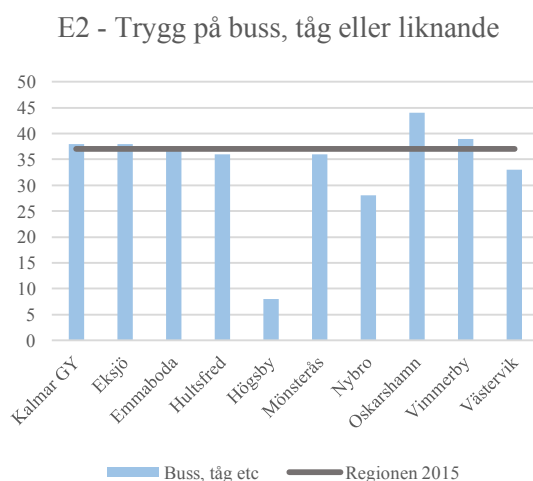
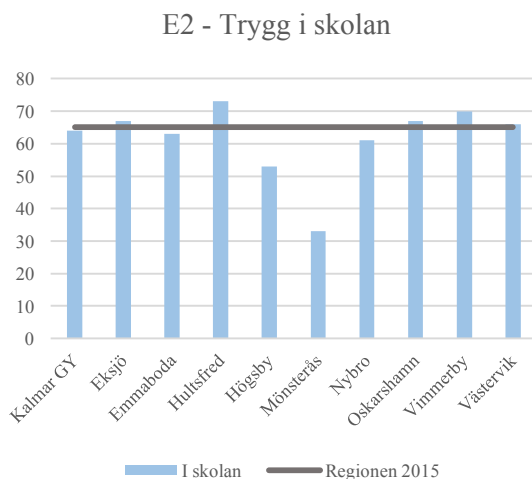
Högsby upplever att de är *mindre* trygga på väg till och från skolan med 18 procentenheter än genomsnittet i regionen, medan ungdomarna i Oskarshamn upplever sig mer trygga än regionen (plus sju procentenheter). Tjejerna uppgav att de upplever sig mindre trygga än killarna på väg till och från skolan (60 jfr 78 procent). Tryggheten på väg till eller från skolan kan kopplas samma med känslan av trygghet i skolan. På frågan om hur ofta känner du dig trygg i skolan svarade 65 procent i regionen alltid, vilket även är i paritet med rikets 64 procent för 2015. Två tredjedelar av ungdomarna i Högsby känner sig *mindre* trygga i skolan. En orsak kan vara ungdomars bristande känsla av trygghet till och från skolan i Högsby (50 procent). Tjejerna upplever en lägre grad av trygghet i skolan jämfört med killarna (44 jfr 55 procent).

Känslan av trygghet i skolan och till och från skolan kan kopplas ihop med ungdomarnas upplevelse av trygghet på buss, tåg och liknande, vilket även speglas i skillnaderna mellan tjejer och killar (21 jfr 54 procent). Andelen tjejer som känner sig trygga i kollektivtrafiken är lägre i förhållande till andelen ungdomar i regionen och riket som känner sig trygga (39 resp. 31 procent). Högsby och Nybro är de kommuner där ungdomarna upplever en lägre grad av trygghet när de åker kollektivt, medan i Eksjö och Oskarshamn är upplevelsen mer positiv och högre än regions- och riksgenomsnittet. Anledningen till den höga graden av otrygghet i att åka kollektivt är värd att analysera djupare, men underlaget i undersökningen gör det inte möjligt.

Upplevelsen av trygghet i hemmet, till och från skolan, i skolan, samt på buss, tåg eller liknande kan sättas i relation till om ungdomarna blivit utsatta för våld, hot och trakasserier i det egna hemmet eller skolan.

Diagram II:13.1: Trygghet på fysiska platser

Koppling mellan ungdomarnas fritidsaktiviteter (sociala medier och fritidsgårdar) och trygghet på internet och fritidsgårdar/ungdomens hus är möjlig att göra.⁵⁵ Det med anledning av att andelen ungdomar i regionen och riket som ägnar sig åt sociala medier och som känner sig trygga på internet är relativt överensstämmande. De kommuner vars ungdomar känner sig mindre trygga på internet än övriga kommuner i regionen är Mönsterås och Högsby (36 resp. åtta procent), medan ungdomarna i Vimmerby och på Kalmarsunds Gymnasieförbund upplever en högre grad av trygghet och befinner sig även över regions- och riksgenomsnittet (48 procent vardera). Däremot finns det inga likheter i könsskillnaderna mellan trygghet på internet och sociala medier, mer än att tjejernas känsla av trygghet är 29 procentenheter lägre än killarnas (30 jfr 59 procent).

Andelen ungdomar som träffas och umgås på fritidsgårdar/ungdomens hus är relativt låg i både regionen och riket, och har haft en stadig nedåtgående trend sedan 2009. Bristande känsla av trygghet kan vara en orsak till varför ungdomarna väljer att inte träffas där. Andelen ungdomar som anser sig trygga på fritidsgårdar i regionen är ändå högre än i riket (26 jfr 22 procent). Det innebär att dessa ungdomar som faktiskt träffar sina kompisar på fritidsgårdar/ungdomens hus upplever sig trygga. Vidare är det möjligt att göra en koppling mellan de ungdomar som är trygga och besöker fritidsgårdar och de ungdomar som är mindre trygga i sitt eget hem. Ungdomar som inte upplever någon högre grad av trygghet i den fysiska miljön som ska tillhandahålla det, väljer att söka trygghet på andra platser i samhället och fritidsgårdar/ungdomens hus kan vara det de söker. Att det endast är 35 procent av tjejerna och 65 procent av killarna i regionen som känner sig trygga på fritidsgårdar är inte särskilt förvånande. Speciellt med anledning av att fler tjejer än killar upplever en lägre grad av trygghet inom samhällets olika fysiska arenor som ingår i Luppundersökningen.

⁵⁵ Se diagram II:6.1 och II:6.2

Diagram II:13.2: Trygghet på fysiska platser

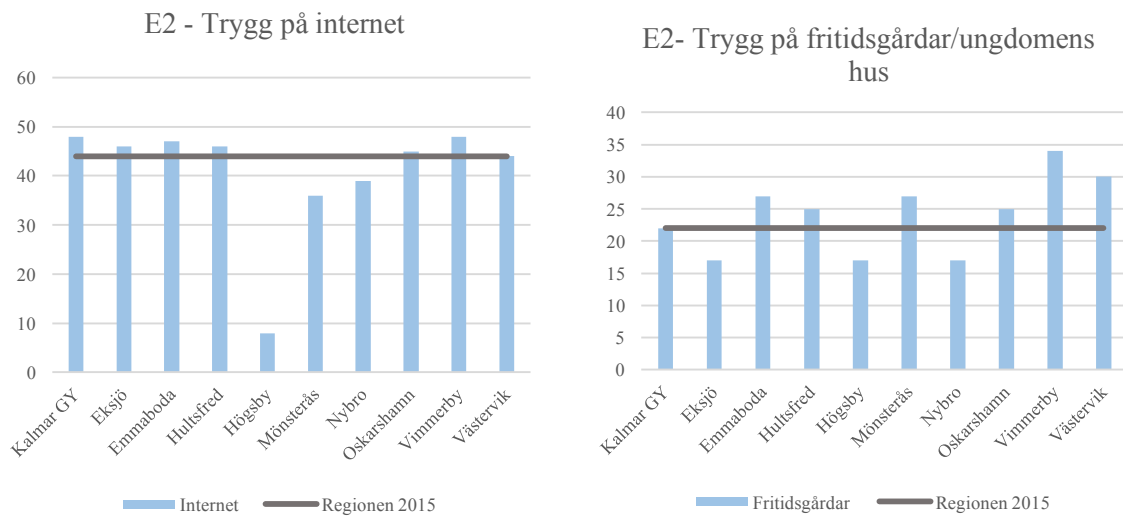
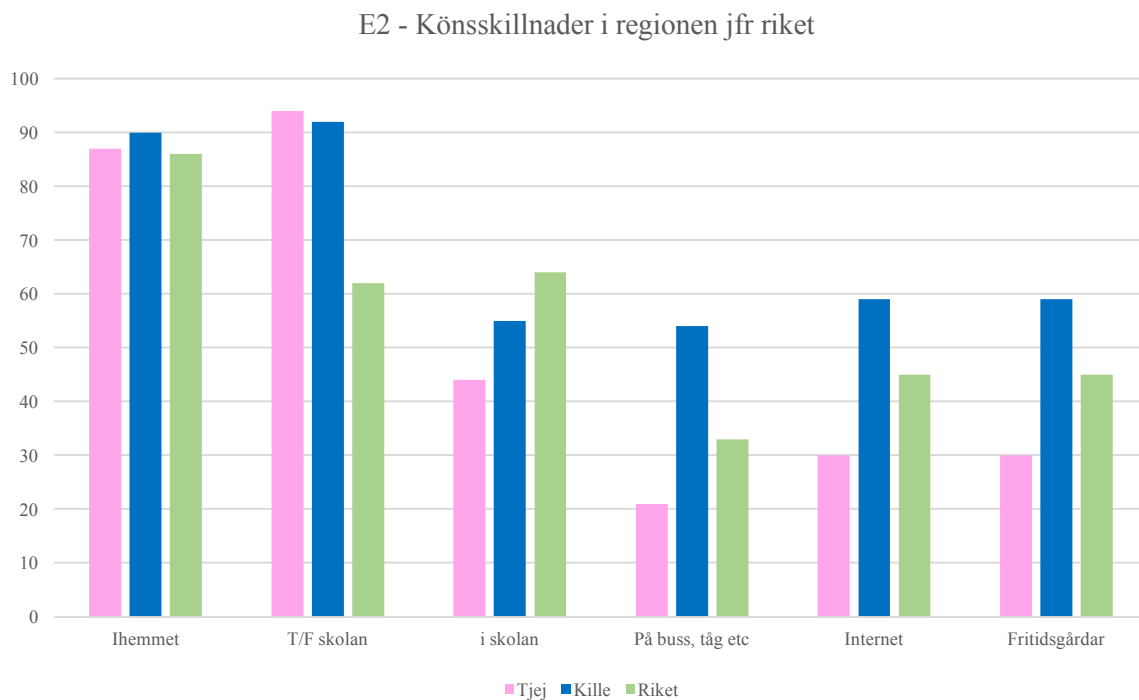

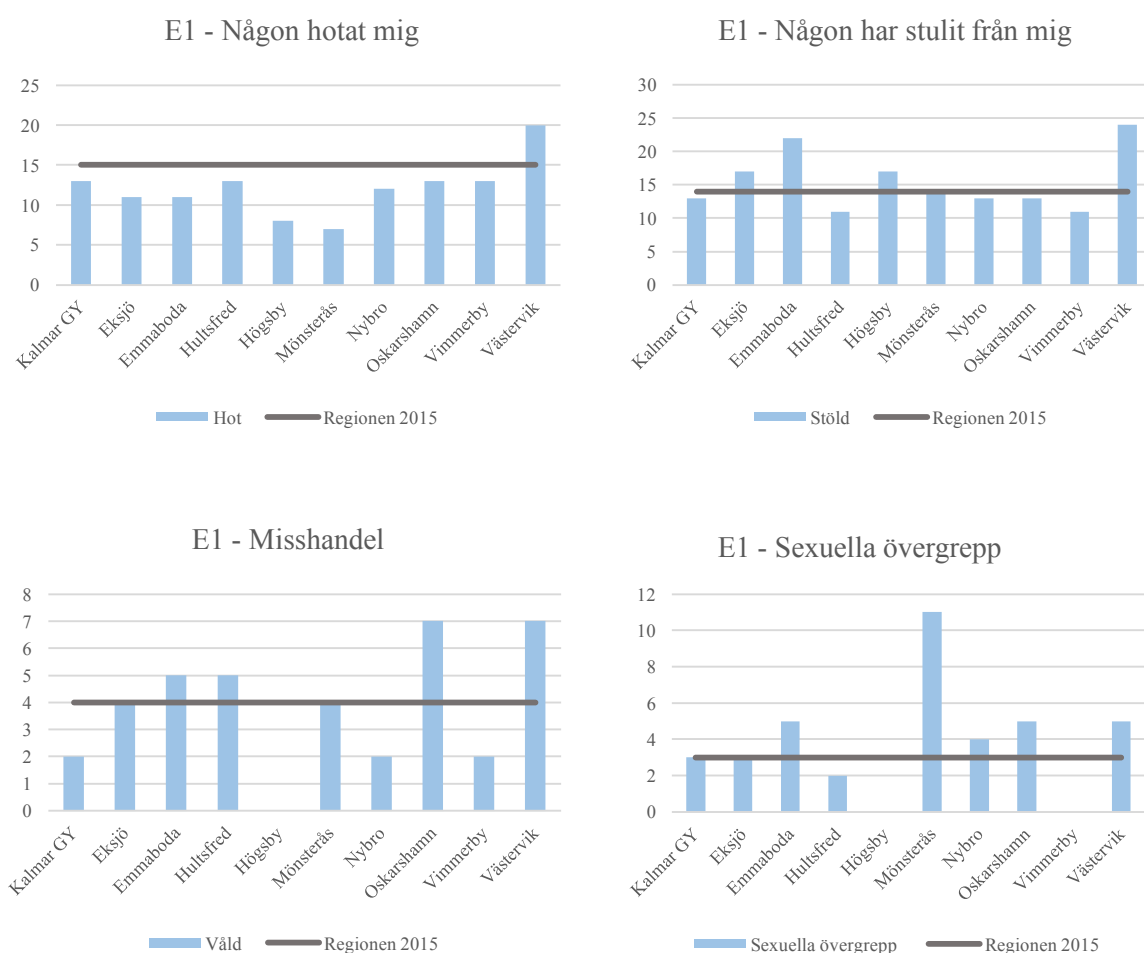
Diagram II:13.3: Trygghet på fysiska platser – kön

Hot, våld och kränkande/orättvis behandling

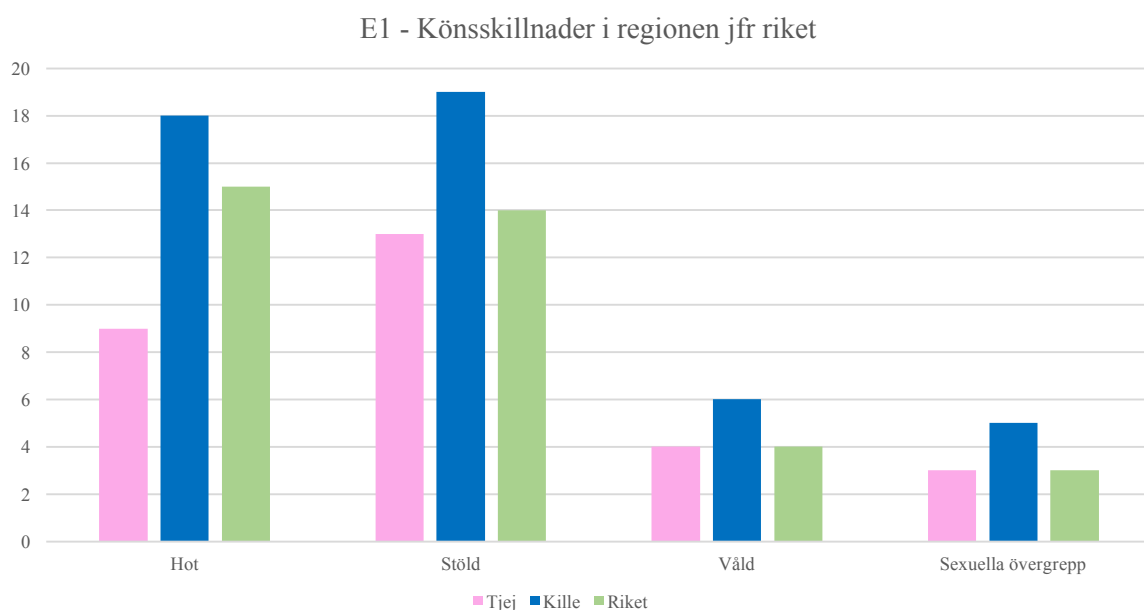
Det har över tid varit relativt konstant hur ungdomarna upplevt att de utsatts för hot, stöld, misshandel och sexuellt våld/utnyttjande, samt kränkande/orättvis behandling och mobbning. Gruppen ungdomar som *blivit utsatt för stöld* har, precis som *blivit utsatt för hot*, ökat i regionens kommuner sedan 2009. Tydligast ökning bland regionens kommuner är det i Västervik både när det kommer till *stöld* och *hot* (plus 13 procentenheter för stöld resp. elva procentenheter för hot). För regionen har det också skett en ökning, men inte lika drastisk, från 2012 har det ökat med sex procentenheter. Skillnader i utsattheten mellan könen är tydlig. Dubbelt så många killar än tjejer upplever att de utsätts för hot, medan endast sex procentenheter fler killar än tjejer utsätts för stöld. Övriga övergrepp har inte ändrats märkbart över tid bland regionens ungdomar.⁵⁶ Hot och stöld förefaller ha ökat, medan misshandel och sexuellt våld varit relativt konstanta. Dock utsattes tre procent av tjejerna och fyra procent av killarna för sexuella övergrepp.

Diagram II:14.1: Hot, våld och trakasserier

⁵⁶ Eftersom antalet utsatta är lågt bör resultaten tolkas och behandlas med viss försiktighet. Mörkertalet är ofta stort i dessa avseenden, och då främst vid utsatthet av sexuellt våld/utnyttjande. Anledningen bedöms ofta vara kopplad samman med skam och skuld hos den utsatta.

Diagram II:14.2: Hot, våld och trakasserier – kön

Andelen ungdomar som blivit utsatta för mobbning, trakasserier eller utfrysning under de senaste sex månaderna hade ökat oavsett var i landet de är bosatta. I regionen och riket var det en ökning med åtta respektive nio procentenheter sedan 2009. Ungdomars upplevelser på utsatthet varierar mellan elva till 33 procent 2015. De kommuner med lägst andel ungdomar som upplevt utsatthet de senaste sex månaderna är Emmaboda och Oskarshamn (elva resp. 14 procent). Ungdomarna i Mönsterås och Högsby upplever en högre grad av utsatthet (18 resp. 33 procent 2015), vilket är 18 respektive tre procentenheter högre än genomsnittet i regionen. Den största ökningen sedan 2012 har även skett bland Högsbys ungdomar. När det gäller utsatthet i form av hot, stöld och misshandel är det fler killar än tjejer som upplever det. Däremot vid mobbning, trakasserier och utfrysning är det fler tjejer än killar som utsatts de senaste sex månaderna, även om skillnaden är marginell (18 jfr elva procent).

Diagram II:15.1: Utsatthet

E3 & E4 - Mobbad och trakasserad,
samt orättvist behandlad senaste 6 månaderna

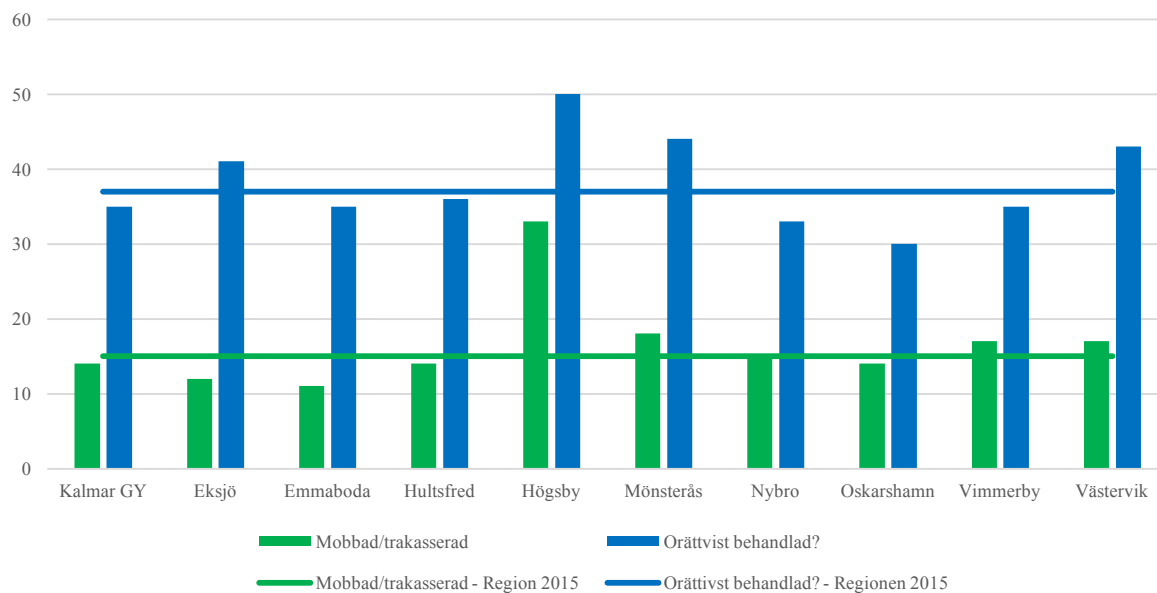
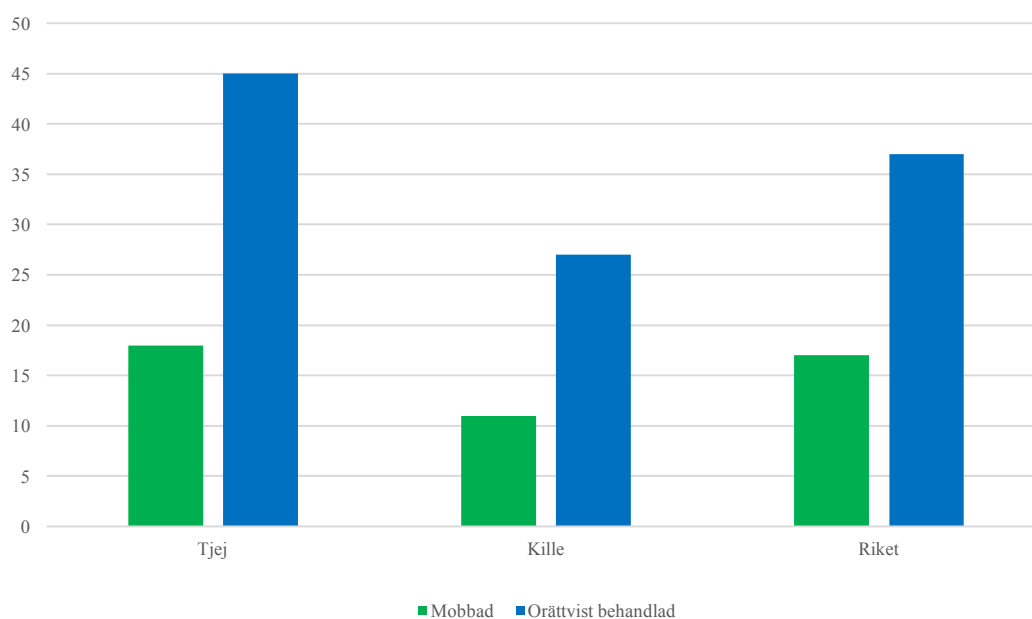

Diagram II:15.2: Utsatthet – kön

E3 & E4 - Könsskillnader i regionen jfr riket

Det är främst i skolan som ungdomarna upplever sig blivit hotade, trakasserade och kränkta, vilket innebär att det sker i klassrummen, på rasterna eller till och från skolan. Ungdomarna i regionen och riket som blivit utsatta för orättvist behandling är i paritet med varandra. Under 2015 var det 37 procent av ungdomarna i regionen som känt sig orättvist behandlade på sådant sätt att de mått dåligt av det uppger att det främst är från andra elever/ungdomar. Siffrorna för regionen är marginellt lägre än rikets 51 procent. Det som däremot utmärker sig är att tjejer i högre utsträckning än killar upplever att de utsatts för orättvis behandling (45 jfr 24 procent). Ungdomarna i både regionen och riket uppger att de utsatts för orättvis behandling av personal i skolan, skillnaden är liten om än lite högre i regionen (39 jfr 34 procent). Värt att notera är att könsskillnaderna för påståendet är tydliga. Det är fler tjejer än killar som upplever orättvis behandling av personalen i skolan (59 jfr 36 procent). En djupare analys är att föredra, men utifrån rådande material är det inte möjligt. Sedan är det otydligt vad orättvist behandlad faktiskt innebär i sammanhanget. Möjligen finns ett visst samband med tillit och förtroende, där endast 43 procent uppgav att *skolan agerar om en lärare kränker en elev*, samt det relativt låga förtroendet för vuxna i allmänhet. Luppenkäten tillåter inte en närmare analys av detta.

Den digitala sfären är också en vanlig plats för ungdomar att bli utsatta för kränkande/orättvis behandling eller övergrepp. Utsattheten sker då via internet/mobil och följer på så sätt även med ungdomarna in i den privata sfären. Ungdomarna utsätts när de går in och ska läsa sin e-post, läser inlägg på sociala medier, läser eller skriver sms/mms, ringer eller surfar på nätet. Utsatthet via den digitala sfären har haft en stadig om än marginell ökning över tid och antalet ungdomar som utsatts är densamma oavsett var i landet de bor.

Ungdomar som blivit orättvist behandlade och mått dåligt av det har över tid ökat i både regionen och i riket, om än marginellt. Det är inga stora grupper som blivit orättvist behandlade, men det är ändå en grupp som bör uppmärksammas.⁵⁷

De kategorier som utsätter ungdomarna för orättvis behandling är andra ungdomar, familj/släkt, personal inom skolan eller annan person. Den övervägande delen av de som känt sig orättvist behandlade har utsatts för det av andra ungdomar eller av personal inom skolan. Tillfredsställande är att majoriteten vet vart de ska vända sig när de blivit illa behandlade eller mår dåligt. Trots det finns det ändå en grupp som inte vet (21 procent i regionen och 18 procent riket 2015). Vad det beror på och hur kommunerna ska kunna nå de sista ungdomarna är värt att titta närmare på.

Sammanfattning

- Känslan av att vara trygg har minskat över tid på de flesta platser ungdomar vistas. Känslan av otrygghet förstärks för de ungdomar som utsatts för olika typer av övergrepp, mobbing och kränkningar.
- Med undantag för hemmet, där nästan 90 procent av alla ungdomar alltid känner sig trygga, upplever tjejer generellt mer otrygghet. Genomgående för de andra nämnda platserna är att tjejerna känner sig mindre trygga än killarna. Skillnaden är som mest markant när det gäller kollektivtrafiken, i skolan, till och från skolan, samt på fritidsgårdar.
- Andelen ungdomar som utsätts för olika typer av övergrepp, så som hot, stöld, misshandel och sexuella övergrepp är relativt konstant över tid. Variationen mellan kommuner är däremot stor.
- Andelen ungdomar som utsätts för trakasserier eller orättvis behandling är betydligt större än andelen som uppger att de blivit mobbade. Spridningen mellan kommunerna är stor, men mönstret för mobbing och kränkningar är liknande. Det vill säga i kommuner med en hög andel mobbade elever är det också troligt att det finns en stor andel ungdomar som känt sig orättvist behandlade.

⁵⁷ Se Appendix för tabell AII:19

- En större andel tjejer än killar upplever att de utsatts för mobbing och kränkande/orättvis behandling.
- En knapp femtedel av de ungdomar som utsatts för mobbing eller kränkande/orättvis behandling och som mår dåligt av det vet inte vart de kan vända sig för att få hjälp med detta.

Hälsa

Enligt MUCF är det en rad faktorer som spelar roll för en persons hälsotillstånd. Det är faktorer som självförtroende/självförtroende, levnadsvanor, sexuell läggning, ekonomisk situation, koppling till arbetsmarknaden, samt olika former av kränkningar⁵⁸. Ett annat hälsorelaterat område som Folkhälsomyndigheten lyfter fram är skolstress. Skolstressen har sin grund i:

- Strävan att få bra betyg
- En press i mycket eget ansvar
- Att ha för höga krav
- Att nå skönhetsidealet som förmedlas via media och reklam
- Tidsbrist

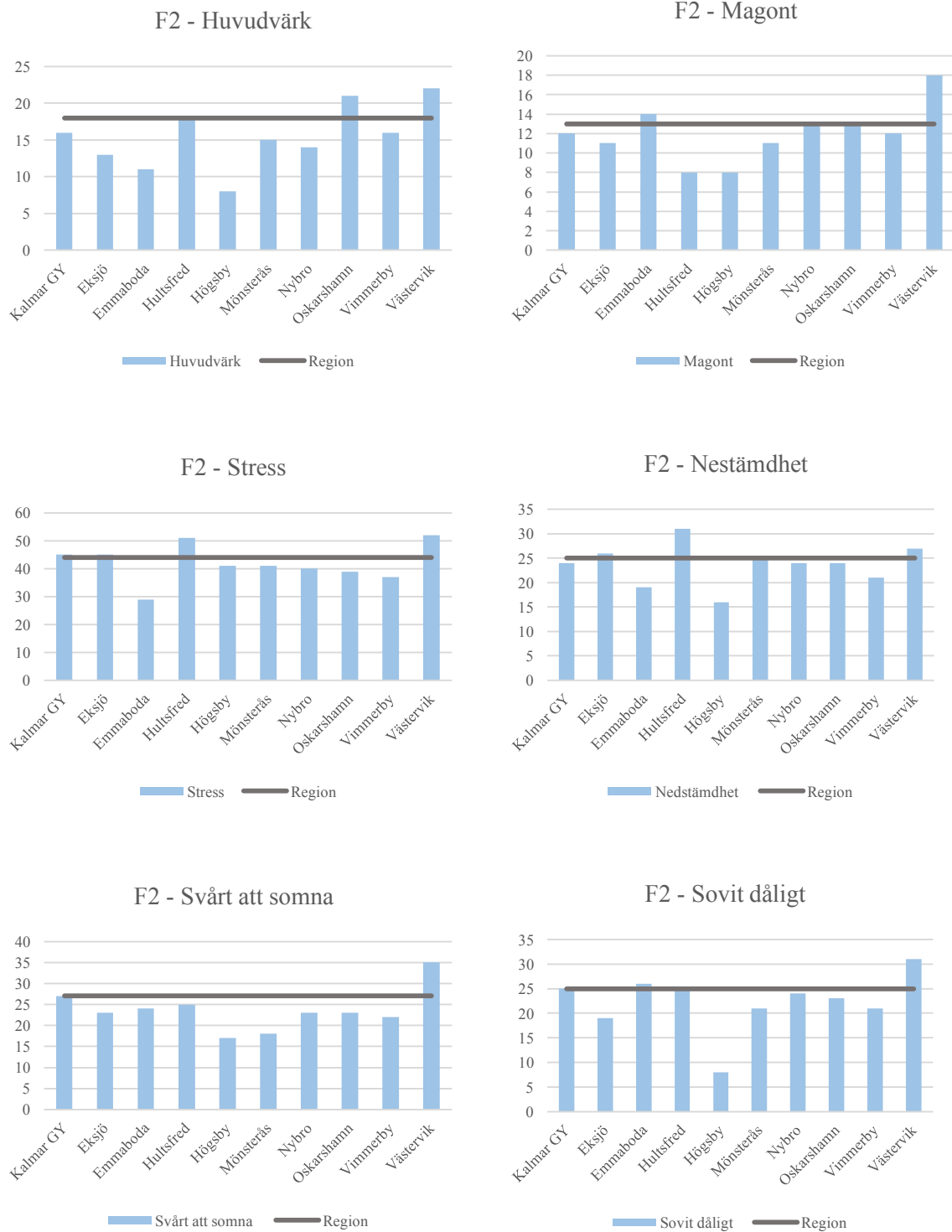
Ungdomarnas allmänna hälsotillstånd

Ungefär tre fjärdedelar av ungdomarna i regionen och riket bedömer sitt hälsotillstånd som mycket eller ganska bra (74 jfr 72 procent). Killar i regionen uppger i högre utsträckning än tjejer att deras hälsotillstånd är gott (82 jfr 68 procent) Att tjejer bedömer sitt allmänna hälsotillstånd sämre än killarna kan ha olika orsaker, bland annat de orsaker som Folkhälsomyndigheten lyfter fram i punktlistan ovan. Vid närmare granskning visar det sig att en inte obetydlig andel haft både fysiska och psykosociala besvär så som huvudvärk, ont i magen, stress, nedstämdhet, svårigheter att somna och sömnproblem vid ett flertal tillfällen i veckan. Besvären kan hänga samman på ett komplext sätt och kan ha olika orsaker.⁵⁹

⁵⁸ Ungdomsstyrelsen (2007).

⁵⁹ Wågman 2011 & SOU 2006:77.

Diagram II:16.1: Fysiska och psykosociala besvär

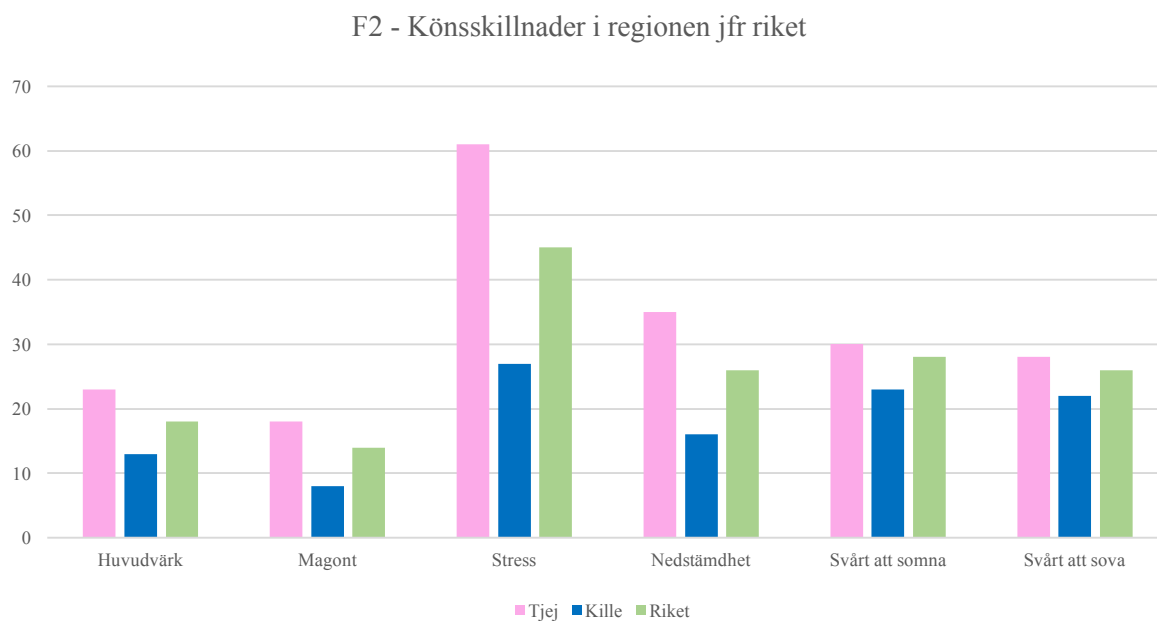

När det gäller specifika besvär visar det sig dels att den andel som uppger sig ha dessa besvär varierar mycket mellan kommuner, dels att andelen som har besvären varierar mycket beroende på vilket besvär det gäller.

För huvudvärk, till exempel, varierar andelen som uppger att de har detta besvär minst flera gånger i veckan från Högsby (åtta procent) till Västervik (22 procent). För hela regionen uppger 18 procent att de ofta har huvudvärk. Mönstret är liknande för magont, svårigheter att somna och sover dåligt. I Högsby är det en liten andel som uppger att de har dessa besvär, medan i Västervik är det en hög andel som rapporterar besvär. Vad gäller nedstämdhet så är bilden delvis en annan. Här sticker Hultsfred tillsammans med Västervik ut (31 resp. 27 procent jfr regionen 25 procent).

Den vanligast förekommande åkomman är stress. Genomsnittet för regionen är 44 procent. Visserligen uppger en högre andel ungdomar i Hultsfred och Västervik stress (51 resp. 52 procent), men den kommun där den minsta andelen ungdomar uppger sig vara stressade är Emmaboda. I Emmaboda är det ändå tre av tio som känner sig stressade minst flera gånger i veckan. Övriga kommuner ligger samlade runt regiongenomsnittet.

Diagram II:16.2: Fysiska och psykosociala besvär – kön

I diagram II:17.2 framgår tydligt dels att tjejer i högre grad än killar uppger att de har besvär, dels att stress är det dominerande problemet. I regionen som helhet är det sex av tio tjejer som upplever att de känner sig stressade minst flera gånger i veckan. Lupp-enkäten ger knappast utrymme att närmare studera orsakerna till detta, även om Folkhälsomyndighetens analys av orsaker till skolstress sannolikt sätter fingret på åtminstone en del av anledningarna.

Notera också den stora skillnaden mellan tjejer och killar vad gäller nedstämdhet. Det är en mer än dubbelt så hög andel tjejer som uppger att de känner sig nedstämda flera gånger i veckan. Det ligger nära till hands att tro att det finns ett samband med den höga andel tjejer som ofta känner stress.

Träning, kostvanor, samt konsumtion av alkohol, tobak och droger

Kost, träning och alkohol är exempel på levnadsvanor som undersöks i Lupp. Innan resultaten presenteras bör något sägas om hur de kan kopplas samman med hälsotillståndet. Regelbunden träning bidrar ofta till en mer positiv bedömning av hälsotillståndet. I regionen tränar sex av tio ungdomar, så att de är andfädda flera gånger i veckan, vilket även motsvarar riksgenomsnittet i Lupp. Relationen mellan träning, kost, alkohol och psykosociala besvär kan se ut på lite olika sätt. Att hoppa över en måltid kan leda till magont, men magont kan även leda till att en måltid hoppas över. Utebliven måltid leder till andra psykosociala besvär (huvudvärk, trötthet m.fl.). Viktigt att komma ihåg är att hälsotillståndet påverkas av en kombination av faktorer.

En indikator på (eller orsak till) ett mindre bra hälsotillstånd är oregelbunden mathållning. I så väl riket som regionen är det vanligare att hoppa över frukost än att hoppa över lunch och vanligare att hoppa över lunch än att hoppa över middag. Siffrorna för regionen är i paritet med riket. En tredjedel av ungdomarna hoppar över frukost minst flera gånger i veckan, knappt 15 procent hoppar över lunch och ungefär tio procent hoppar över middag, också detta minst flera gånger i veckan.

I såväl regionen som riket har konsumtionen av alkohol, tobak och droger minskat. Trots det är det ändå en liten andel som röker, snusar, dricker folköl eller starkare alkoholhaltiga drycker, samt använder narkotika av olika slag. Det vanligaste att få tag på alkohol är genom kompisar/kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner, eller från annan vuxen. Inte heller här har det skett någon märkbar förändring över tid. Användningen av narkotika har över tid minskat, men trots det finns en liten grupp i både regionen och riket (sju jfr elva procent) som någon gång använt narkotika.

Sammanfattning

- Majoriteten av ungdomarna i regionen upplever sitt hälsotillstånd som gott och uppvisar även en förbättring över tid. Även om så är fallet, finns tendenser till olika psykosociala besvär. Det besvär som utmärker sig är känslan av *stress*. Upplevelsen av stress för ungdomarna är något högre i regionen än riket. Den är, vilket för övrigt också gäller övriga psykosociala besvär som undersöks i Lupp, markant högre för tjejer än för killar.
- Oregelbunden mathållning är relativt vanligt. Ungefär en tredjedel av eleverna i regionen väljer att hoppa över frukosten minst flera gånger i veckan. Andelen som regelbundet hoppar över lunch eller middag är betydligt lägre.
- Konsumtionen av alkohol, tobak och droger är låg i både regionen och riket. Bland de ungdomar som konsumerar alkohol är det vanligaste sättet att få tag på det genom kompisar/kompisars syskon eller genom partnern.

Arbete

Många ungdomar tar sina första steg in på arbetsmarknaden genom extra- och sommarjobb. En del har inga planer på att läsa någon gymnasieutbildning efter grundskolans slut, utan börjar planera för att söka jobb för att lösa sin försörjningsfråga.

Extrajobb och sommarjobb

I riket hade 25 procent av ungdomarna extrajobb jämfört med 29 procent i regionen. För sommarjobb gäller en liknande skillnad där en större andel av ungdomarna i regionen hade sommarjobb jämfört med riket (73 jfr 68 procent). Andelen med sommarjobb har varierat genom åren i regionen, men uppvisat en fallande trend i riket. Kommunvariationen inom regionen är inte obetydlig, den sträcker sig från

Nybro (51 procent) till Mönsterås (90 procent). Fler tjejer än killar har sommarjobb, men skillnaderna är relativt små (77 jfr 70 procent). Det vanligaste sättet för ungdomar att få sommarjobb är genom sina sociala nätverk, det vill säga någon i den närmaste familjen alternativt annan släkting eller bekant. Andelen med extrajobb i regionen har ökat över tid, medan den motsatta trenden gäller för riket. Förändringar över tid och skillnader mellan regionen och riket är små.

Diagram II:17.1: Extra- och sommarjobb

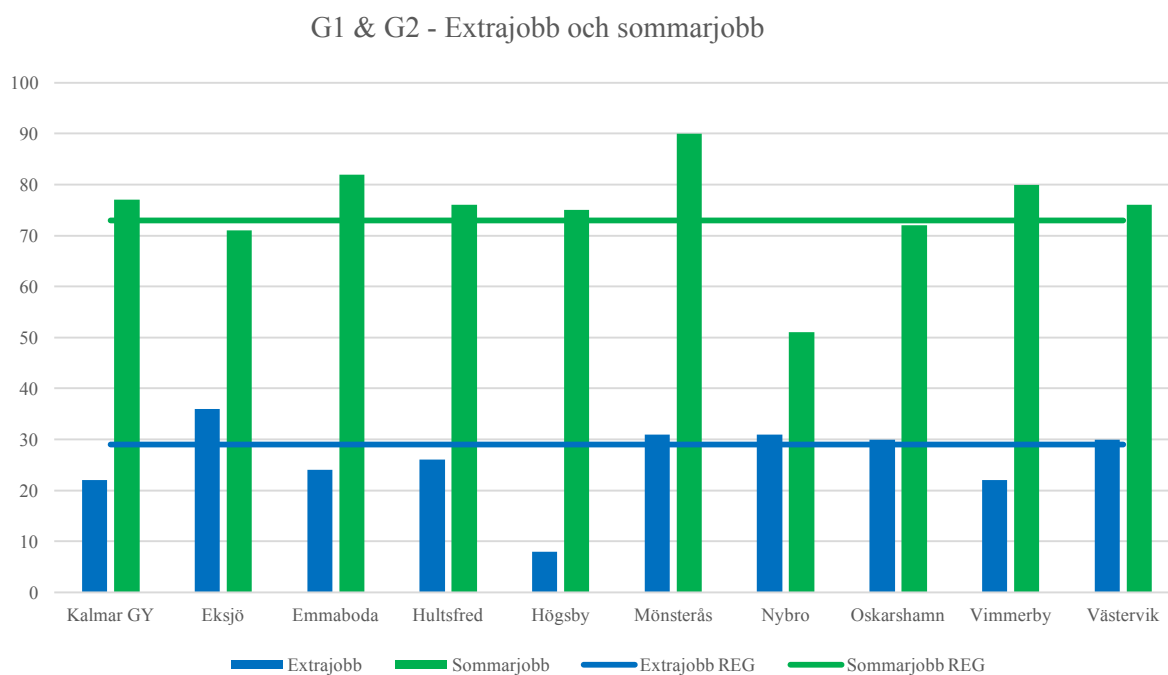
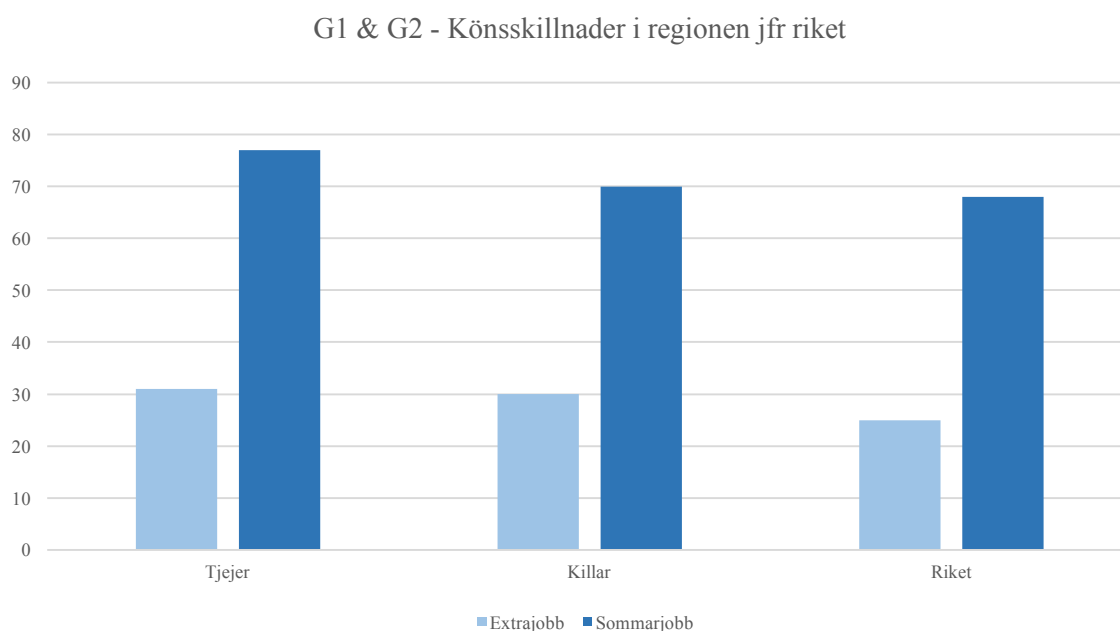

Diagram II:17.2: Extra- och sommarjobb – kön

Sammanfattning

- Regionens ungdomar etablerar sig på arbetsmarknaden snabbare än ungdomar i riket.
- Variationer mellan kommuner är relativt stora och tjejer har haft sommarjobb i högre utsträckning än killar.
- Bland ungdomar som sommarjobbat var det vanligaste sättet att få det genom egna sociala nätverket.

Framtid

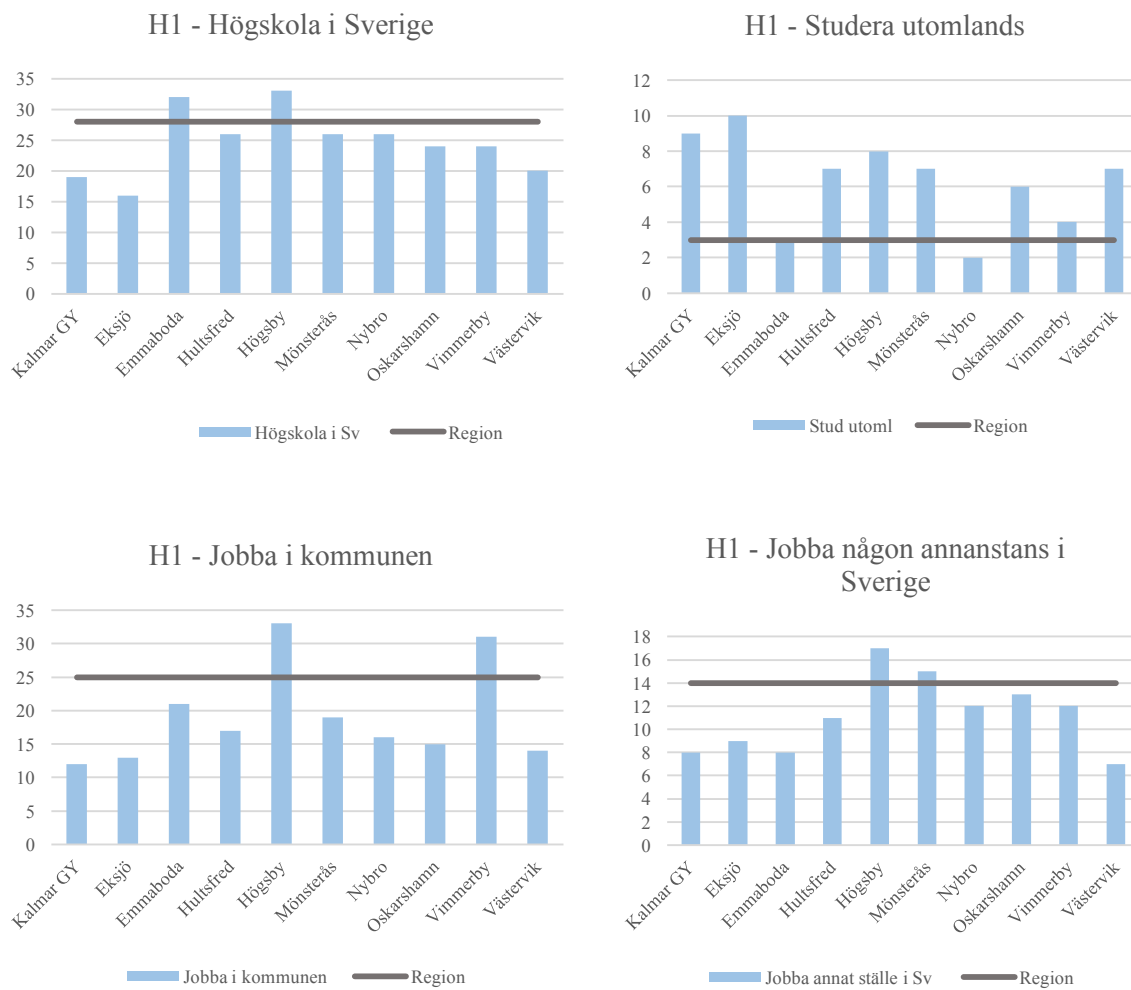
Planerna för framtiden kan ta sig i uttryck i fortsatta studier på högskola eller universitet, arbetsmarknaden, att flytta eller inte flytta från kommun, samt giftermål. Nedan redovisas ungdomarnas tankar om sin framtid på kort och lång sikt. Det vill säga vad de vill och kommer göra utifrån sin livssituation idag.

Nästa steg i livet – efter gymnasiet

Ungefär 30 procent av ungdomarna planerar att studera vidare efter gymnasiet, i Sverige (28 procent) eller utomlands (tre procent). Kommunvariationerna i studieplaner är betydande. Medan en tredjedel av Högsbys ungdomar planerar att läsa vid en svensk högskola gäller detsamma för endast 16 procent av ungdomarna i Eksjö, som istället planerar studier utomlands (tio procent jfr tre procent för regionen). De som inte planerar att läsa vidare planerar oftast att börja jobba (undantaget är de som ännu inte vet). Av de som planerar att arbeta i den egna kommunen är variationerna stora. Av Högsbys elever planerar en tredjedel att börja jobba i Högsby eller en närliggande kommun, liknade tal står att finna för Vimmerby. När det gäller planer på att börja jobba utanför regionen sticker Högsby ut (17 procent) tillsammans med Mönsterås (15 procent). Det är de enda två kommunerna som ligger över genomsnittet för regionen (14 procent).

När det gäller planer på fortsatta studier är skillnaderna mellan tjejer och killar ganska små. Precis som skillnaderna mot riket är obetydliga. När det gäller planer på att börja jobba efter gymnasiet är det en betydligt större andel killar som hyser sådana planer, både när det gäller jobb i hemkommunen och jobb någon annanstans. Dessutom är regionens killar mer inställda på att börja jobba än ungdomarna i övriga riket.

Diagram II.:18.1: Planer efter gymnasiet

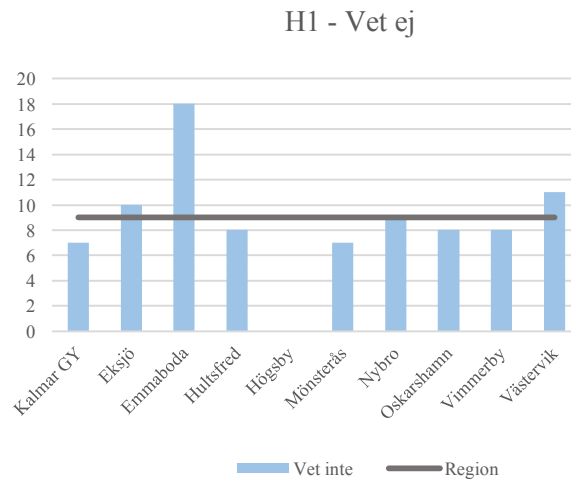
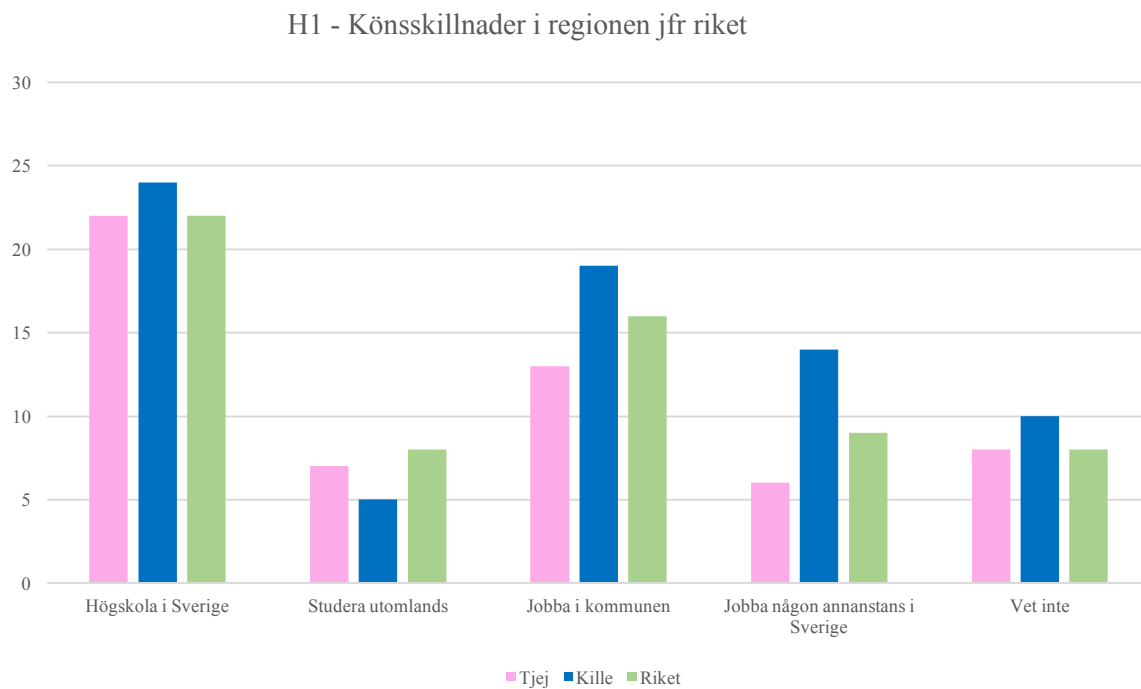

Diagram II.:18.2: Planer efter gymnasiet – kön

Flyttplaner

Av ungdomarna i regionen har fyra av fem planer på att flytta från kommunen. Variationerna mellan kommuner är relativt liten, från Mönsterås och Emmaboda där 70 procent planerar att flytta, till Eksjö och Nybro där ungefär 85 procent hyser flyttplaner. Fler tjejer än killar planerar flytt, vilket kan hänga samman med att en större andel killar planerar att börja jobba i sin kommun efter gymnasiet.

Diagram II:19.1: Flyttplaner

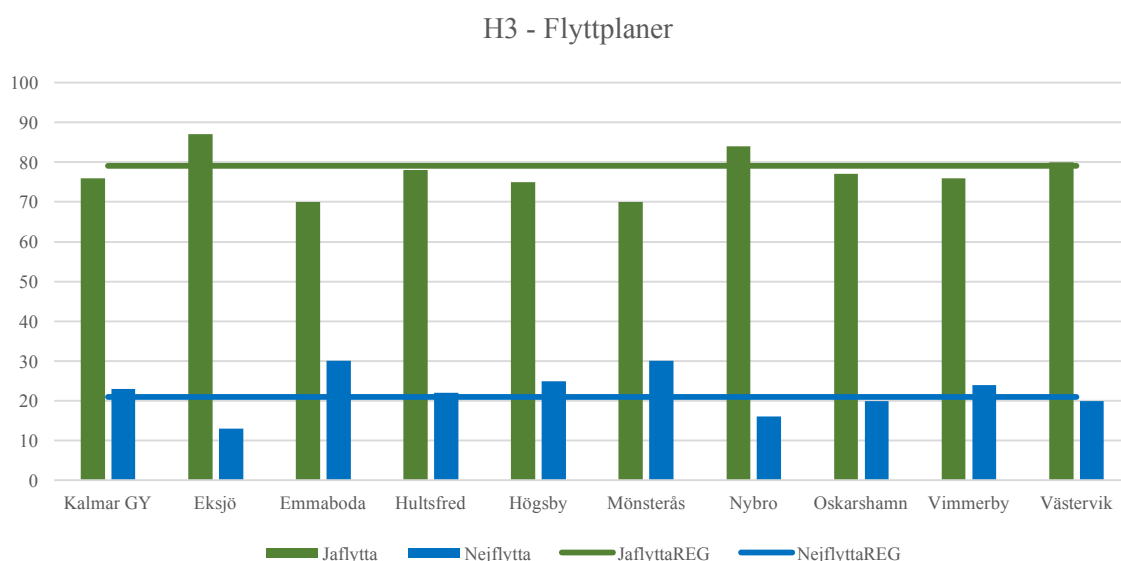
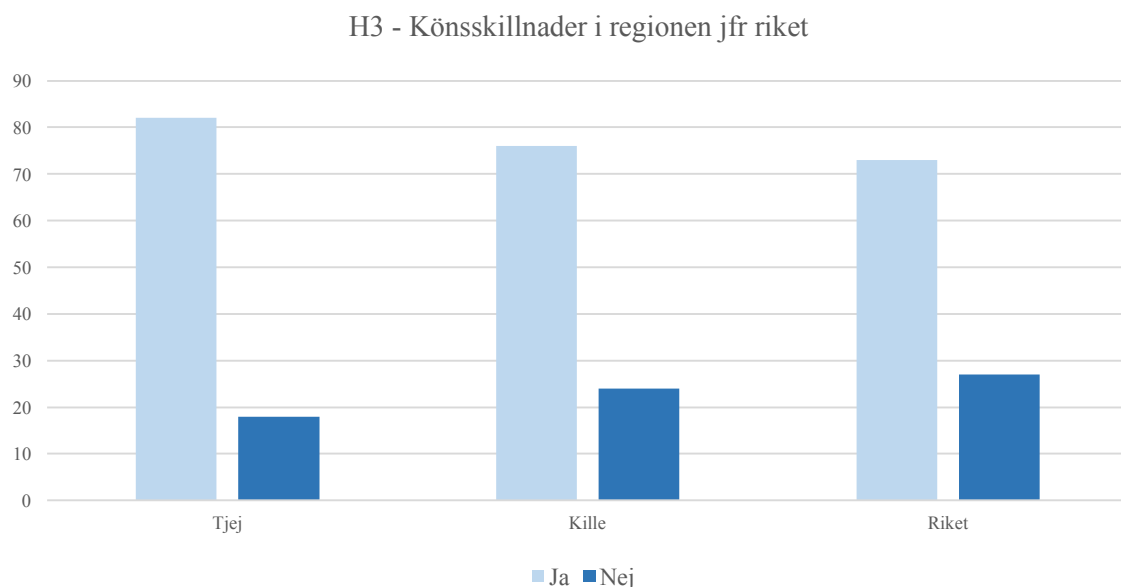

Diagram II:19.2: Flyttplaner – kön

Studier eller arbete är de viktigaste skälen till att vilja flytta från kommunen. Mellan 2012 och 2015 minskade andelen ungdomar som planerar att flytta från kommunen markant, en trend som går igen för riket. Anledningarna till flytt för både arbete och studier är betydligt lägre i regionen än i riket (för arbete 21 jfr 46 procent; för studier 23 jfr 45 procent). Det kan vara värt att notera att andelen ungdomar som planerar att flytta från Mönsterås på grund av arbete eller studier är betydligt lägre än regiongenomsnittet. Det kan hänga samman med att Mönsterås är en av de två kommuner som har den högsta andel ungdomar som planerar att inte flytta från kommunen.

Två andra framträdande skäl till att vilja flytta från kommunen är partner/kompisar och familj. I regionen anger tio respektive fyra procent detta som skäl till flytt. Här sticker Högsby och Oskarshamn ut. I Högsby kan 25 procent av eleverna tänka sig att flytta på grund av partner eller kompisar

(regiongenomsnitt är tio procent), medan i Oskarshamn kan sju procent tänka sig att flytta på grund av familjen (fyra procent är regiongenomsnitt).

En större andel tjejer än killar kan tänka sig att flytta på grund av studier och/eller partner eller kompisar. Speciellt markant är skillnaden när det gäller att flytta på grund av studier. Medan 48 procent av tjejerna anger detta som ett möjligt skäl är motsvarande tal för killarna 37 procent. Notera också att andelen som anger arbete eller studier som möjligt skäl till flytt ligger lägre (för både killar och tjejer) än för riket.

Diagram II:20.1: Anledning till flytt

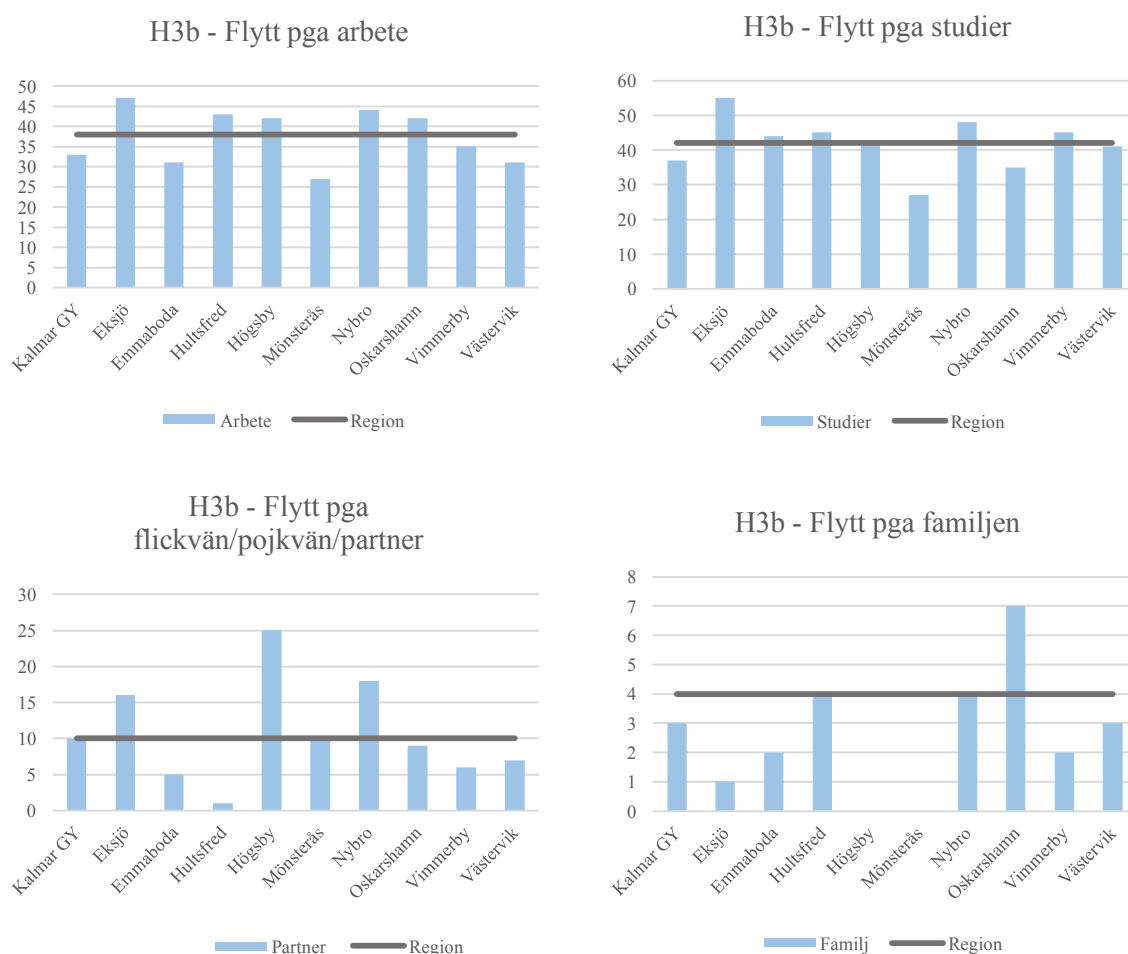
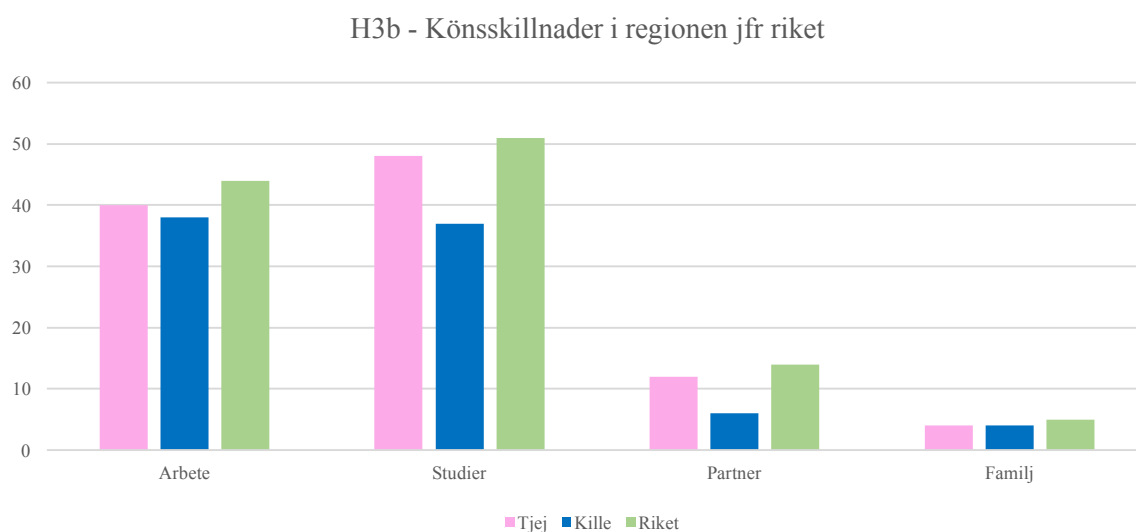

Diagram II:20.2: Anledning till flytt – kön

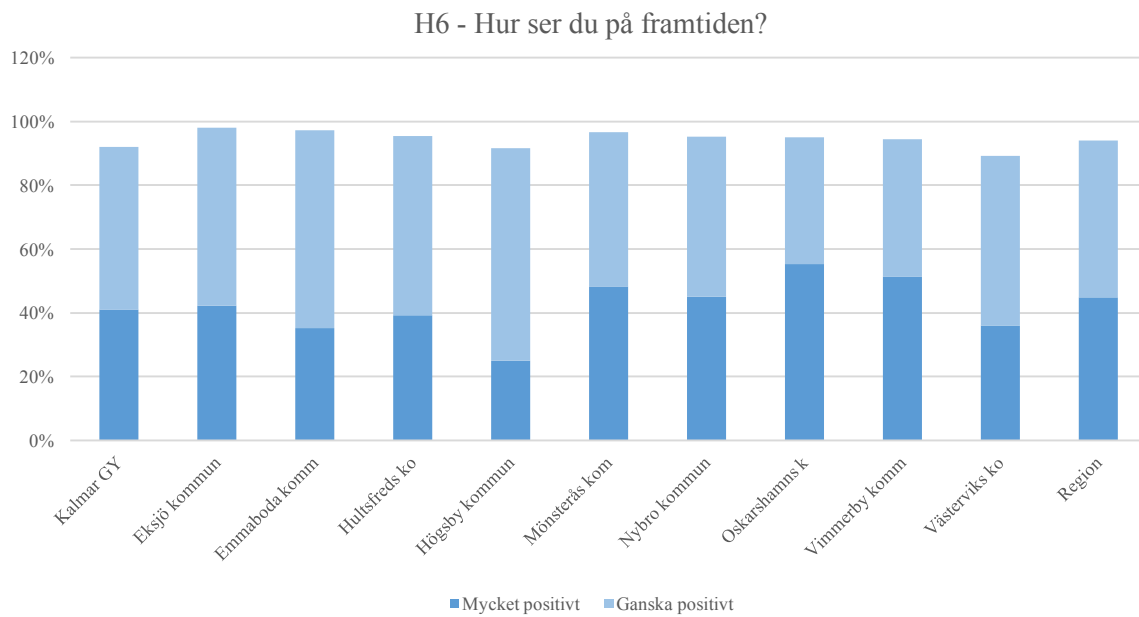

Sociala relationer och framtidsutsikter

Närheten till familjen/släkten, och kompisar eller partner upplevs som det bästa med regionen kommun enligt ungdomarna. En liknande observation kan göras för riket. Eleverna i regionen värderar dessa sociala relationer högre än riket. Generellt upplevs Kalmar län och Eksjö kommun som ett område som ungdomarna betraktar som en plats med bra miljö för barn att växa upp i.

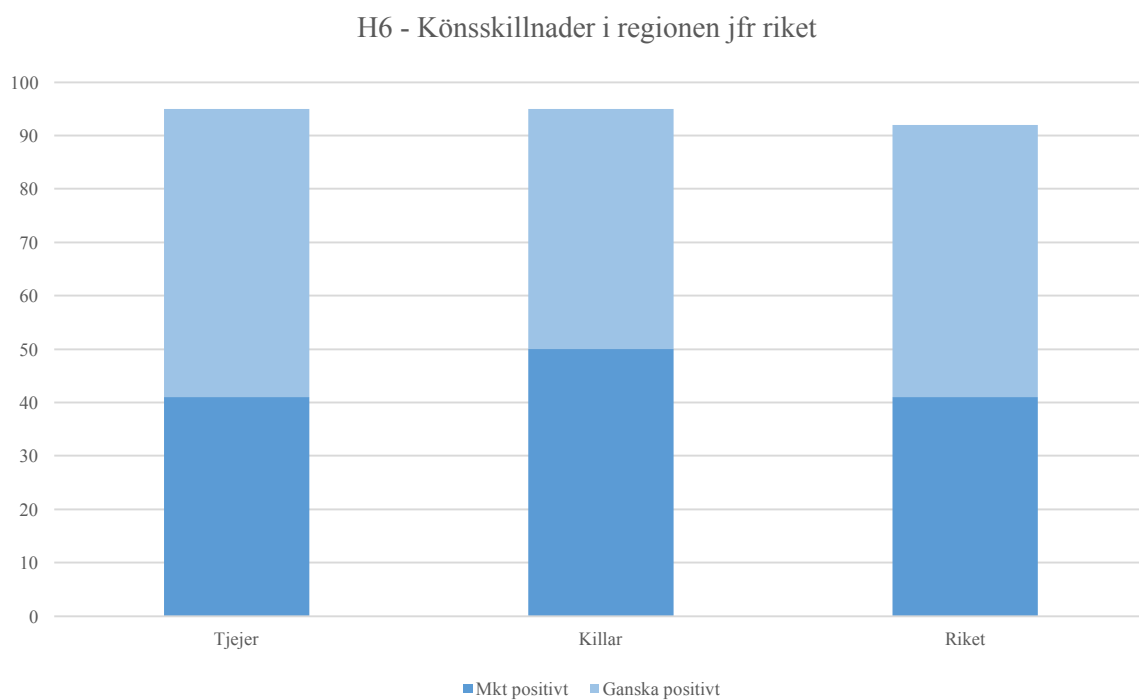
När det kommer till upplevelsen av valfrihet angående framtida maka/make är andelen marginellt lägre i regionen än riket (89 jfr 91 procent 2015). Trots den höga valfriheten finns det ändå en grupp ungdomar som inte får välja helt fritt. Aspekter som har betydelse i valet av maka/make/partner är: *bara om personen har samma religiösa/etniska/kulturella bakgrund som min egen familj* eller *om personen är av ett annat kön än mig*. Skillnaderna är inte särskilt tydliga i varken regionen eller riket.

Diagram II:21.1: Framtidsutsikter

Ungdomarna i regionen ser generellt mer positivt på framtiden än vad ungdomar gör i riket, även om skillnaden är marginell (94 jfr med 93 procent). Positivt är att majoriteten ser ljus på sin framtid, men trots det finns ändå en grupp om sex respektive sju procent av ungdomarna i landet som inte gör det. Orsaken till detta bör utredas ytterligare.

Diagram II:21.2: Framtidsutsikter – kön

Sammanfattning

- Huvuddelen av ungdomarna som vill läsa vidare efter gymnasiet vill göra det i Sverige, även om en relativt liten andel vill läsa vidare utomlands.
- En relativt stor andel planerar att börja jobba efter gymnasiet. Variationer mellan kommuner är stor.
- Arbete och studier är de vanligaste orsakerna till flytt från kommunen, även om det ändrats över tid.
- Enligt ungdomarna är det bästa med kommunen närheten till familj och släkt, kompisar eller flickvän/pojkvän/partner, men även att det är bra miljö för barn att växa upp i.
- Ungdomarna i regionen ser mer positivt på framtiden än vad ungdomar i riket gör, skillnaden är marginell.

Slutsatser

I detta slutsatskapitel lyfts studiens viktigaste resultat fram. Resultat som utmärker sig genom att siffrorna avviker på ett speciellt sätt uppåt eller neråt gentemot genomsnittet i regionen över tid lyfts fram. Avsikten är som nämnts inledningsvis, att fungera som en värdeomätare i tiden samt att ge ett komprimerat underlag över hur ungdomarna upplevt sin livssituation över tid. Främst inom de fokuserade områdena: Fritid, Skola, Politik och samhälle, Trygghet, samt Hälsa. Förhoppningsvis kommer resultaten att fungera som ett underlag för att identifiera olika behov som i sin tur kan leda till lämpliga åtgärdsplaner och konkreta handlingsinsatser för det fortsatta ungdomspolitiska arbetet. Vidare följer slutsatskapitlet upplägget som används i resultatbeskrivningen, det vill säga en del för respektive årskurs.

Resultatsammanställning grundskolan årskurs 8

Nedan knyts resultaten för grundskolan åk 8 ihop till en helhet. Kommunernas resultat har kontinuerligt presenterats i relation till genomsnittet i region, skillnader mellan könen, och även riksgenomsnittet i vissa fall. Nedan lyfts några huvudresultat från resultatredovisningen fram. Resultat som belyser det negativa snarare än det positiva. Tanken är att de ska ge regionen och dess kommuner möjlighet att beakta ungdomarnas levnadssituation i sitt fortsatta barn- och ungdomspolitiska arbete.

Fritid

Människors vardag handlar om att få livets alla delar att gå ihop, det gäller även ungdomar. För ungdomar handlar det om att fördela tiden och uppmärksamheten mellan skola, fritid och familjen utifrån de förutsättningar som ges. Det är drygt nio av tio ungdomar i regionen som uppger att de känner sig nöjda med sin fritid.

Den populäraste och vanligaste fritidssysselsättningen bland ungdomar är idrott/träning, oavsett om det är strukturerad träning inom föreningslivet eller ostrukturerad träning utanför föreningslivet. Åtta av tio ungdomar anser att det finns fritidsaktiviteter att utöva, men att mycket av utbudet som finns inte intresserar dem. Bland regionens ungdomar efterfrågas ett bredare urval av både vanliga och ovanliga aktiviteter, allt från simhall, crossbana, parkour och penny board (retro skateboard) till curling och rullskridskobana.

Sex av tio ungdomar är medlemmar i en förening. Regionens ungdomar upplever olika problem i anslutning till att de ska utöva olika fritidsaktiviteter. En möjlig förklaring kan vara att det största utbudet av aktiviteter är koncentrerat till centralorten i respektive kommun. En annan, att kollektivtrafiken inte är anpassade efter de olika aktiviteternas tider eller fysiska lokalisering.

Svårigheter att ta sig till aktiviteterna kan kopplas samman med ekonomiska förutsättningar. Det är inte enbart aktiviteten i sig som kostar pengar, utan även resorna till och från tillkommer. Ekonomiska begränsningar påverkar möjligheterna till utövande och deltagande. Av grundskoleeleverna är det 34 procent i regionen som upplever att det finns ekonomiska begränsningar. Vad det beror på (brist på pengar, dyrare fritidsaktiviteter eller tilläggskostnader av olika slag) är svårt att identifiera. Ekonomiska begränsningar verkar ändå vara av mindre betydelse i regionen än övriga riket, precis som för ungdomarna i Borgholm och Oskarshamn.

Trots vissa skillnader är umgängesmönstren i regionen och riket likartade. Viktiga mötesplatser är *hemma hos varandra, på sociala medier, utomhus och i sporthallar.*

Skola

Skolan lägger grunden för ungdomarnas framtida förutsättningar för fortsatta studier på gymnasial och eftergymnasial nivå, samt för möjligheter till arbete. Mycket av ungdomarnas tid läggs i skolan och i de sociala relationer som utvecklas där. För att ungdomarna ska ha möjlighet att skapa goda sociala relationer krävs att eleverna trivs i skolan.

Regionens ungdomar ger skolan ett bra omdöme. Ungefär åtta av tio elever uppger att de tycker skolmiljön är bra och trivs med stämningen i sin skola. Även om omdömet är gott, betyder det inte att inget är så bra att det inte kan göras bättre. Det förekommer *rasism, mobbning, våld* och olika former av *trakasserier*. Sedan 2009 uppger regionens ungdomar att rasism, mobbning, våld och trakasserier minskat, med Emmaboda som undantag. Även om regionens genomsnitt som helhet visar på minskning, existerar ändå problem och det förebyggande arbetet behöver fortsätta och vidareutvecklas.

Ungdomarnas uppfattning om hur skolan agerar om en *lärare kränker en elev* är relativt låg oavsett var i landet ungdomarna är bosatta. Färre än hälften av regionens elever anser att skolan agerar om en lärare kränker en elev. Värt att notera är att trenden över tid är, att fler ungdomar i regionen upplever att skolan agerar när lärare kränker en elev. Även om fler elever upplever en ökad tilltro, visar resultaten att tilliten till skolans agerande vid kränkande/orättvis behandling är bristfällig. Vad den bristande tilliten har sin grund i är svårt att veta, men fortsatt arbete är nödvändigt. Det kan vara allt från trygghet, delaktighet och inflytande, eller upplevelsen av att lärare uppges behandla killar och tjejer olika. Skillnaden i regionen mellan hur tjejer och killar upplever olika behandling är inte särskilt anmärkningsvärd. Det till trots, är det fler tjejer än killar som upplever att de olika könstillhörigheterna behandlas olika.

Lupp-undersökningen fördjupar sig i nio områden kring vad tonåringarna upplever att de *vill* och *får* vara med och påverka över i skolan. De nio områden är *vad jag får lära mig, hur vi ska arbeta, läxorna, proven, schemat, maten, skolans regler* samt *skolmiljön inne* och *ute*. Oavsett om det är i regionen eller riket så *vill* ungdomar påverka i större utsträckning än vad de upplever att de *får*. Skillnaden i hur mycket eleverna får påverka skiljer sig inte nämnvärt mellan regionens och rikets grundskoleungdomar. Genomgående bland ungdomarna är att det är fler tjejer än killar som *vill* vara med och påverka, medan det är fler killar som upplever att de *får* vara med och påverka. Genomgående för alla nio områden är att skillnaden mellan *vill* och *får* är större för tjejerna än för killarna, det vill säga tjejernas önskemål uppfylls i mindre utsträckning. Det kan bero på att tjejerna har mer önskemål, att killarnas önskemål tillfredsställs i högre utsträckning eller en kombination av båda.

Grundskoleungdomarna i regionen är tillfreds med sin skola. *Skolmiljön, skolbiblioteket, undervisningen* och *möjligheterna till extra stöd/hjälp* är områden där ungdomarna i regionens grundskolor förefaller överens i sina upplevelser och som förbättrats över tid. Det som däremot utmärker sig som mindre bra bland ungdomarna i regionen och riket är *skolmaten*. Sex av tio ungdomar upplever att skolmaten kan förbättras.

Politik och samhälle – delaktighet och inflytande

Generellt *vill* ungdomarna vara delaktiga och ha inflytande över beslut som berör dem, samtidigt som de upplever att de *inte får* vara med och påverka i och över beslut som berör dem i skolan och samhället i övrigt. Enligt den nya nationella ungdomspolitikerna ska ungdomarna ha inflytande och vara delaktiga i samhällsutvecklingen, men utifrån ungdomarnas upplevelser är det möjligt att visa att Regionförbundet i Kalmar län, i samarbete med kommunerna, har behov av att fortsättningsvis prioritera det ungdomspolitiska arbetet. Ungdomarna behöver mer information om vad de kan ha inflytande över i skolan, samhället i övrigt, och hur de kan vara delaktiga och vilka möjligheter till påverkan som faktiskt finns.

Resultaten visar att ungdomar i regionen generellt sett har bättre förtroende för vuxna och politiker i allmänhet än ungdomar i övrigt riket. Ungdomarnas förtroende är dock störst för vuxna i allmänhet.

Intresset för *politik* och *samhällsfrågor* i allmänhet är inte särskilt högt. Värt att notera är att andelen ungdomar som *inte* är intresserade av politik eller frågor som rör samhället är betydligt högre än de som är intresserade. Grunden till det svala intresset kan ha sin grund i att ungdomarna upplever att de *kan för lite* om hur de ska göra, *inte är tillräckligt intresserade*, anser sig *inte ha tid*, samt att *förtroendet för politiker* är lågt. Det sistnämnda har en nära koppling till känslan av huruvida ungdomarnas åsikter spelar roll eller inte, alltså om de kan påverka eller inte, men även med påståendet att de inte vet hur saker fungerar. Kunskapen och förtroendet kan vara högre om informationen och närheten till politiken prioriteras. Intresset för att vilja vara med och påverka sådant som berör dem är relativt högt. Det innebär att intresset för politik skulle kunna vara större än vad ungdomarna faktiskt är medvetna om. Något som skulle kunna påverka ungdomarnas känsla av att deras åsikter faktiskt har betydelse och spelar roll är en ökad spridning av information om hur politiken i sin helhet fungerar.

Ungdomarna vill, enligt citat ur enkätens öppna svarsalternativ, ha inflytande över såväl skola som fritid. Det är centrala delar i deras nuvarande levnadssituation och viktigt för gruppen som helhet. De ungdomar som upplever att de faktiskt har en möjlighet att påverka är också de ungdomar som känner förtroende för politiker och vuxna i allmänhet. Den grupp ungdomar som inte känner förtroende för vuxna är också i hög grad de ungdomar som känner sig otrygga på olika platser i samhället, så som till och från skolan, i skolan eller när de åker kollektivt.

Trygghet

Genomgående har alla ungdomarna blivit mindre trygga på samhällets olika platser i både regionen och i riket. Känsla av minskad trygghet återfinns på flera platser, i *hemmet, till och från skolan, på bussar, på stan, och på fritidsgårdar*. Detsamma gäller känslan av trygghet på internet. Vilket inte är förvånande utifrån de senaste årens mediala uppmärksamhet kring händelser som sker på sociala medier såsom Twitter, Periscope, Instagram och Facebook med flera. Utifrån den mediala bilden och otryggheten via sociala medier är det inte heller svårt att förstå varför det är betydligt färre tjejer än killar i grundskolan som är trygga på Internet. Inte heller att regionens killarna i större omfattning känner sig mer trygga än tjejerna, totalt sett.

Hemmet bör vara den plats som ger en människa trygghet, oavsett ålder. Så är det inte för alla. Majoriteten av ungdomarna uppgav att de *alltid* känner sig trygga i hemmet. Samtidigt visar trenden att andelen som känner sig trygga minskat över tid och främst i Emmaboda. Den grupp ungdomar som *alltid* känner sig trygga i hemmet är visserligen hög, men det visar ändå på att det finns en liten grupp som *inte alltid* är det. Anledning till otrygghet i hemmet kan ha sin grund i kränkande/orättvis behandling, våld eller andra övergrepp, alkohol, droger eller annat missbruk hos familj och släkt. Att öka andelen ungdomar som alltid känner sig trygga i hemmet är ingen lätt uppgift. Det kräver insatser från regionen och dess kommuner att på ett regionalt och kommunalt plan aktivt arbeta förebyggande och samordnande. Ökad kunskap och informations spridning om tecken på ungas utsatthet, kan minska antalet ungdomar som känner sig otrygga i hemmet eller andra fysiska platser i samhället. Politiker är viktiga i både det regionala och kommunala arbete att prioritera utsatthet hos barn och unga. Det görs lättast (och kanske även bäst) genom att medvetandegöra och synliggöra problemet om att det finns barn och ungdomar som är utsatta i det egna hemmet och på samhällets olika arenor.

Ungdomarnas känsla av trygghet påverkas av i vilken utsträckning de varit utsatta för *hot, stöld, misshandel, sexuellt våld/utnyttjande, kränkande/orättvis behandling och/eller mobbning*. Stöld är det som ökat mest över tid bland ungdomarna i regionen, medan hot ökat mest i riket. På frågan om *mobbning* anger 23 procent av eleverna att de blivit mobbade, trakasserade eller utfrysta under de senaste sex månaderna, en oroande ökning med tio procentenheter. Regionens ungdomar som utsatts för kränkande/orättvis behandling har främst blivit det av andra ungdomar, familj/släkt eller personal inom skolan. Under 2015 angav betydligt fler tjejer än killar i grundskolan att de utsatts för trakasserier, utfrysning eller mobbning (28 jfr 16 procent). Detta indikerar på att skolornas likabehandlingsplaner och koder för uppförande bör ses över och utvecklas vidare.

Kränkande/orättvis behandling förekommer inte enbart på fysiska platser, utan även i den digitala sfären. Det innebär att ungdomar som utsätts för negativ behandling och övergrepp sällan känner sig fria från det. Anledningen är att mobil/internet alltid finns tillgänglig dygnet runt, i hemmet och i skolans olika sfärer som klassrummen, skolbiblioteket, på rasterna etc. Det går varken att gömma sig, värja sig eller fly ifrån hotet.

Ungdomarnas känsla av trygghet eller otrygghet på olika fysiska platser, privata eller offentliga, kan mycket väl inverka på deras allmänna hälsotillstånd. Känslan av att aldrig riktigt känna sig trygg och fri från utsatthet kan ta sig i uttryck i till exempel psykosociala besvär.

Hälsa

Generellt uppfattar ungdomarna sin hälsa i allmänhet som god. År 2015 angav åtta av tio grundskoleungdomar i regionen att de bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra. Ett resultat som är i paritet med rikets. Ungdomarnas hälsotillstånd i regionen har förbättrats över tid, om än marginellt. Trots det upplever ungdomarna ändå olika psykosociala besvär. De besvär som utmärker sig mest är; känslan av *stress*, *svårigheter att somna* och *nedstämdhet*. Upplevelsen av stress är något högre bland rikets grundskoleungdomar än regionens. År 2015 angav 32 procent av ungdomarna i regionens grundskolor att de varit stressade minst flera gånger i veckan, och det är även betydligt fler tjejer än killar som upplever stress (46 jfr 22 procent). Ungdomarnas känsla av stress har ofta sin grund i samhällets och deras egna krav på prestationer. Ungdomar ställer idag höga krav på att klara av och prestera i skolarbetet, utöva och prestera inom idrott/träning, samt att leva upp till förväntningarna inom livets alla områden.

När det gäller ungdomarnas kostvanor finns en tendens att fler väljer att hoppa över en måltid, främst frukost. Generellt sett är det vanligare att hoppa över frukost än lunch och middag, oavsett var i landet ungdomarna är bosatta. Det är även vanligare att det är fler tjejer än killar i regionen som väljer att hoppa över frukost, medan det är fler killar som väljer att hoppa över lunch och middag. Vad som ligger till grund bakom ungdomarnas val att hoppa över en måltid är svårt att analysera på ett djupare plan, eftersom enkäten inte tillhandahåller den kunskapen. Det som kan urskiljas är att utesluten måltid kan leda till försämrad hälsa genom olika typer av besvär som huvudvärk, magont eller nedstämdhet. Försämrad prestationsförmåga både i skolan och på fritiden kan även det bli konsekvens av lägre energinivå.

Konsumtionen av alkohol, tobak och droger är låg i både regionen och riket, vilket även har minskat över tid. Det vanligaste sättet för regionens ungdomar i grundskolan, som konsumerar alkohol, att få tag på det är genom att ta från sina föräldrar eller kompisar/kompisars syskon/partner. Att ta från sina föräldrar är vanligare bland tjejerna än killar, medan det bland killar är vanligare att få det genom kompisar/kompisars syskon/partner.

Resultatsammanställning gymnasiet årskurs 2

De flesta eleverna i årskurs 2 upplever att de har ett bra liv. Många utövar fritidsaktiviteter, de trivs i skolan, de litar generellt på vuxna, de känner sig trygga på de flesta av samhällets arenor och de har en god hälsa. Men också solen har sina fläckar. Nedan lyfts några huvudresultat från studien fram – resultat som betonar det negativa, snarare än det positiva. Tanken är att betona vilka områden som är viktiga att fokusera på i det fortsatta ungdomspolitiska arbetet.

Fritid

Mycket av ungdomars vardag handlar om det som ibland kallas livspusslet, att kunna fördela sin begränsade tid mellan de aktiviteter ungdomarna vill, bör och måste göra. Idrott/träning är den vanligaste fritidssysselsättningen bland ungdomar, oavsett om det är inom eller utom föreningslivet. Det finns dock en stor efterfrågan på aktiviteter som inte nödvändigtvis är förknippade med idrottsutövande.

Knappt sex av tio ungdomar i regionen anser att det finns fritidsaktiviteter att utöva, men att inte så mycket av utbudet som finns intresserar dem. Fyrtio procent av ungdomarna upplever problem med att ta sig till aktiviteterna. Anledningen kan vara att många av ungdomarna bor utanför tätorterna där de flesta aktiviteter finns, och att kommunikationerna är bristfälliga. Jämfört med hur problemet för ungdomar i riket att ta sig till och från aktiviteterna ligger regionen något högre. Svårigheten att ta sig till aktiviteterna kan kopplas samman med vilka ekonomiska förutsättningar en familj har. Det är inte enbart aktiviteten i sig som kostar pengar, utan även resorna till och från tillkommer. Även ekonomiska begränsningar påverkar möjligheterna till utövande och deltagande. Av ungdomarna i regionen upplever knappt hälften att det finns ekonomiska begränsningar och vad de beror på (brist på pengar, dyrare fritidsaktiviteter eller tilläggskostnader av olika slag) är svårt att definiera. Tilläggas bör också att variationen mellan kommuner är betydande.

Skola

Skolan lägger grunden för ungdomarnas framtida förutsättningar för fortsatta studier på gymnasial nivå och universitetsnivå, samt för möjligheter till arbete. Mycket av ungdomarnas tid läggs i skolan och i de sociala relationer som utvecklas där. För att ungdomarna ska ha möjlighet att skapa goda sociala relationer krävs det att den allmänna trivseln håller en hög nivå.

De flesta av regionens ungdomar 2015 uppfattar sin skola som bra. Fyra av fem anser att det är mycket eller ganska god stämning i skolan. I flera av kommunerna anser över 90 procent att det är god stämning. Trots att ungdomarna trivs i skolan förekommer rasism, mobbning, våld och trakasserier. Det visar på att problem existerar och att det förebyggande arbetet behöver fortsätta och vidareutvecklas. Den grupp ungdomar som upplever att trivseln i skolan är hög, är i hög grad samma personer som anser att skolan hanterar såväl problem med mobbing som med kränkande behandling. Ungdomarnas uppfattning om hur skolan agerar om en lärare kränker en elev är inte särskilt hög oavsett var i landet ungdomarna är bosatta. Variationen mellan kommunerna i regionen är dock hög. Det visar att tilltro till skolans agerande vid kränkande/orättvis behandling är bristfällig och att det är något som skolan behöver arbeta vidare med och förbättra. Vad den bristande tilltron har sin grund i är svårt att veta, men det kan vara allt från trygghet, delaktighet och inflytande, samt upplevelsen av att lärare faktiskt behandlar killar och tjejer olika. Det är värt att poängtera att arbetet med likabehandlingsplanerna i skolorna och det ungdomspolitiska arbetet bör fortsätta och vidareutvecklas.

För de nio aspekter som studeras i Luppen gäller att ungdomarna, i regionen såväl som i riket, *vill* påverka mer än de *får*. Framförallt kan data tolkas som att möjligheterna för eleverna att göra sina röster hörda och faktiskt driva igenom förändringar förbättrats i riket, medan det i regionen är svårt att dra klara slutsatser. Vad som sticker ut är dock att skillnaden mellan *vill* och *får* är betydande vad gäller schema och skolmat. Det innebär alltså att schemat och skolmaten är områden där antingen eleverna har

starka önskemål, att elevernas önskemål inte tas i beaktande, eller båda. Vad som också är viktigt att betona är, att skillnaderna mellan *vill* och *får* är större för tjejer än för killar på alla de nio områden som studeras i Lupp. Det kan tolkas på två olika sätt. Antingen framför tjejer fler önskemål eller också ignoreras tjejers önskemål i större omfattning än killars. I den utsträckning tjejers önskemål ignoreras mer än killars finns det anledning att se över hur likabehandlingsplanerna tillämpas.

Politik och samhälle – delaktighet och inflytande

Generellt *vill* ungdomarna vara delaktiga och ha inflytande över beslut som berör dem, samtidigt som de upplever att de *inte får* vara med och påverka i och över beslut som berör dem i skolan och samhället i övrigt. Enligt den nya nationella ungdomspolitikerna ska ungdomarna ha inflytande och vara delaktiga i samhällsutvecklingen. Ungdomarnas upplevelser indikerar att regionen har behov av att fortsättningsvis prioritera det ungdomspolitiska arbetet. Ungdomarna behöver mer information om vad de ska ha inflytande över i skolan, samhället i övrigt och hur de kan vara delaktiga och vilka möjligheter till påverkan som faktiskt finns.

Ungdomarnas intresse för politik och samhällsfrågor i allmänhet är inte särskilt högt. Värt att notera är att andelen ungdomar som *inte* är intresserade är betydligt högre än de som är intresserade. Grunden till det svala intresset kan ha sin grund i att ungdomarna upplever att de kan för lite om hur de ska göra, inte är tillräckligt intresserade, anser sig inte ha tid, samt att förtroendet för politiker är bristande. Det sistnämnda har en nära koppling till känslan av huruvida ungdomarnas åsikter spelar roll eller inte, men även med påståendet att de inte vet hur saker fungerar. Kunskapen och förtroendet kan vara högre om informationen och närheten till politiken prioriteras. Intresset för att vilja vara med och påverka sådant som berör dem är relativt högt. Det innebär att intresset för politik skulle kunna vara större än vad ungdomarna faktiskt är medvetna om. Bättre spridning av information om hur saker går till kan påverka ungdomarnas känsla av att deras åsikter faktiskt har betydelse och spelar roll.

Ungdomarna vill ha inflytande över såväl skola som fritid. De ungdomar som upplever att de faktiskt har en möjlighet att påverka är också de ungdomar som känner förtroende för politiker och vuxna i allmänhet. Den grupp av ungdomar som inte känner förtroende för vuxna är också i stor utsträckning de ungdomar som känner sig otrygga på platser som i skolan, i centrum eller på allmänna transportmedel. Återigen, är variationen mellan kommunerna stor, vilket gör det svårt att dra slutsatser på en regional basis.

Trygghet

Majoriteten av ungdomarna uppgav att de alltid känner sig trygga i hemmet, samtidigt som trenden visar att andelen minskat i regionens alla kommuner över tid. Den grupp ungdomar som känner sig trygga i hemmet är visserligen hög, men det visar ändå på att den finns en, om än liten, grupp som inte är det. Hemmet ska vara den plats som ger en människa, oavsett ålder, trygghet. Så är det inte för alla i samhället. Anledning till otrygghet i hemmet kan ha sin grund i kränkande/orättvis behandling, våld eller andra övergrepp, missbruk hos familj och släkt. Att öka antalet ungdomar som alltid känner sig trygga i hemmet kräver insatser från kommunerna själva, men även på regional nivå. Det krävs ett förebyggande och samordnat arbete för att sprida information om tecken på utsatthet bland barn och unga. Politiker är viktiga i kommunens och regionens arbete att prioritera utsatthet hos barn och unga. Det görs lättast (och kanske även bäst) genom att medvetandegöra och synliggöra problemet om barns och ungas utsatthet i det egna hemmet och samhället i sin helhet.

Ungdomarnas känsla av trygghet till och från skolan, i skolan, på träning/fritidsaktivitet påverkas av i vilken utsträckning de varit utsatta för hot, misshandel, sexuellt våld/utnyttjande, kränkande/orättvis behandling och/eller mobbning. Kränkande/orättvis behandling och andra övergrepp förekommer inte enbart på fysiska platser i kommunen, utan även i den digitala sfären. Det innebär att ungdomar som

utsätts för negativ behandling och övergrepp sällan känner sig fria från det. Anledningen är att mobil/internet alltid finns tillgänglig i skolans olika sfärer, i klassrummen, på skolbiblioteket, på rasterna etc. Denna typ av kränkande/orättvis behandling är svår att gömma sig från eller avskärma sig mot.

Känslan av trygghet på olika platser har minskat över tid och skiljer sig också markant mellan könen. Med undantag från *i hemmet* så känner sig tjejer betydligt mer otrygga än killar. Det gäller flera arenor där ungdomar vistas ofta: *till och från skolan, i skolan, i kollektivtrafiken* och på *internet*.

Andelen ungdomar som utsätts för olika typer av övergrepp, mobbing eller trakasserier varierar kraftigt mellan kommuner. Ett mönster som framträder är att i kommuner med en hög andel mobbade elever finns också en hög andel elever som upplever att de utsätts för orättvis eller kränkande behandling. Såväl mobbing som kränkande behandling sker företrädesvis i skolmiljön. Även om andra elever utpekade vara de som främst står för negativ behandling, uppger många ungdomar att de utsätts för kränkande behandling av skolpersonal. Detta antyder att skolornas likabehandlingsplaner och uppförandekoder bör ses över och utvecklas vidare.

Ungdomarnas känsla av trygghet på olika fysiska platser, privata eller offentliga, i regionen kan ha en inverkan på deras allmänna hälsotillstånd. Känslan av att aldrig riktigt känna sig trygg och fri från utsatthet kan ta sig i uttryck på olika sätt, till exempel i psykosociala besvär, så som aptitlöshet, sömnlöshet, nedstämdhet och stress.

Hälsa

Generellt har ungdomarnas hälsotillstånd i regionen förbättrats över tid, men trots det upplever ungdomarna ändå olika psykosociala besvär. De besvär som utmärker sig mest är; *svårigheter att somna, nedstämdhet* och känslan av *stress*. Ungdomarnas känsla av stress har ofta sin grund i samhällets och deras egna krav på prestationer. Ungdomar ställer idag höga krav på att klara av och prestera i skolarbetet, utöva och prestera inom idrott/träning, samt att leva upp till förväntningarna inom livets alla områden. Kommunvariationen är hög. Det skiljer inte mindre än 23 procentenheter mellan den kommun där lägst andel upplever stress flera gånger i veckan och den kommun med högst värde. Även om stress är det besvär som flest ungdomar anger är också nedstämdhet och olika typer av sömnproblem vanliga.

Ungdomarnas kostvanor har ändrats över tid. Det finns en tendens att en större andel väljer att hoppa över måltider, främst frukost. Ungefär en tredjedel av regionens ungdomar väljer att hoppa över frukosten flera gånger i veckan. Andelen som regelbundet hoppar över lunch eller middag är betydligt lägre.

Konsumtionen av tobak och alkohol är låg i regionen och sjunker dessutom över tid. Det är dock svårt att dra generella slutsatser om användningen av droger. Den är låg och sjunkande i regionen som helhet, men variationen mellan kommuner är betydande.

Slutord

Vi har i denna rapport försökt teckna en bild av ungdomars liv i Kalmar län och Eksjö kommun. Rapporten utgår ifrån Lupp-data och bygger på ungdomarnas egna upplevelser, erfarenheter och förväntningar. Bilden som framträder är förhållandevis ljus. En stor majoritet av ungdomarna har en meningsfull fritid och trivs bra i skolan. Ungdomarna är inte speciellt intresserade av politik, men har åsikter om saker som berör deras vardag; skola, kollektivtrafik och fritidsaktiviteter. En majoritet av ungdomarna känner sig också trygga på samhällets olika arenor och är vid god hälsa.

Rapporten ser vi som ett beslutsunderlag för beslutsfattare i regionen och kommunerna. En viktig uppgift har varit att försöka identifiera vad ungdomarna uppfattar som brister och svagheter i sin vardag. Vissa av dessa brister kan åtgärdas genom ett fortsatt och förstärkt ungdomspolitiskt arbete.

Vi hoppas denna rapport kan bidra till detta arbete.

Växjö 15 juni

Caroline Hansén , Anders Danielsson & Jo Skåmedal

Referenser

Fraser, Nancy (2003) *Den radikala fantasin – mellan omfördelning och erkännande*. Göteborg

Krantz & Lundholm (2010) *Likheter och skillnader i inflytande och deltagande bland ungdomar i Växjö kommun 2009*, Linnéuniversitetet

Manual för Lupp

Prop. 2004/05:2, ”Makt att bestämma – rätt till välfärd”.

Prop. 2013/14:191, ”Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande”, 2013.

RFKL (2006) *Policy för ett barn- och ungdomsperspektiv 2006*, Regionförbundet Kalmar län

RUS (2012) *Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2012-2020*, Regionförbundet Kalmar län

Socialtjänstlagen 2001:453

SOU 2006:77, ”Ungdomar, stress och psykisk ohälsa – analyser och förslag till åtgärder”. Statens offentliga utredningar, 2006.

Ungdomsstyrelsen, (2007) ”Ungdomar, fritid & hälsa – en forskningsöversikt om fritidens skydds- och riskfaktorer”, Nr. 2007:13, ungdomsstyrelsens skrifter. Fritzes tryckeri, ISBN-978-91-89050-99-0.

Westring, M., (2012) ”Resultat och analys av enkätundersökning årskurs 8”, *Lupp rapport 2012*, Oskarshamn kommun, 2012.

Vetenskapsrådet (2005), *Genforskning i korta drag*. Vetenskapsrådets kommitté för genusforskning.

Wågman, T., (2009) ”Det som gäller ungdomars framtid”, *Lupp rapport 2009*, Mörbylånga kommun, 2009.

Wågman, T., (2011) ”Lyssna mer på ungdomarna. Gör inte bara undersökningen, utan gå ut och prata med oss!”, *Lupp rapport 2011*, Skövde kommun, 2011.

Internetkällor

Skolverket 2016-05-25

www.skolverket.se

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhälles frågor, 2016-02-12

www.mucf.se (under fliken Sveriges ungdomspolitik)

Rädda barnen 2016-02-16

www.raddabarnen.se

United Nations International Children Emergency Fund (United Nations Children's Fund) Unicef, 2016-02-26

www.unicef.se

Appendix AI – Tabeller åk 8

All data som ligger till grund för diagrammen i huvudtexten återfinns här för årskurs 8.

Tabell AI:1

A3 – Vad stämmer bäst in på dig?	Procent	Antal
Tjej	48	730
Kille	51	769
Annan	1	13

Tabell AI:2

A4 - Vilken är din sexuella läggning?	Procent	Antal
Heterosexuell	88	868
Bisexuell	3	30
Homosexuell	1	13
Osäker	2	20
Annat	2	17
Vill inte definiera	4	38

Tabell AI:3a

A6. Var är du och dina föräldrar födda? [Du själv]	Procent	Antal
Sverige	86	1310
Norden	1	9
Europa	3	52
Utanför Europa	10	144

Tabell AI:3b

A6. Var är du och dina föräldrar födda? [Förälder a]	Procent	Antal
Sverige	81	1223
Norden	1	21
Europa	7	101
Utanför Europa	11	164

Tabell AI:3c

A6. Var är du och dina föräldrar födda? [Förälder b]	Procent	Antal
Sverige	79	1182
Norden	2	29
Europa	7	110
Utanför Europa	12	179

Tabell AI:4

A8. I vilken utsträckning är du orolig för dina föräldrars ekonomi?	Procent	Antal
Inte alls orolig	59	890
Inte särskilt orolig	32	487
Ganska orolig	7	102
Mycket orolig	34	2

Tabell AI:5

A9. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte har haft råd?	Procent	Antal
Ja, flera gånger	7	102
Ja, en gång	10	154
Nej	83	1221

Tabell AI:6

A10 – Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? (Mycket/ganska nöjd)	Tjej	Kille	Annan*	Region 2015
Skolan	84	87	62	86
Kompisar	93	93	62	93
Familj	92	95	69	93
Dina pengar	87	89	62	88
Fritiden	89	92	69	91
Livet som helhet	84	92	38	88

Tabell AI:7A

B3 – Hur ofta gör du följande saker på din fritid? – Tränar/idrottare (Veckovis, %)	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	71
Eksjö	-	-	94
Emmaboda	-	-	74
Hultsfred	-	-	83
Högsby	-	-	76
Mönsterås	-	-	72
Nybro	-	-	78
Oskarshamn	-	-	75
Torsås	-	-	77
Vimmerby	-	-	71
Västervik	-	-	79
<i>Region</i>	-	-	80
Tjej	-	-	81
Kille	-	-	79
Riket	-	-	79

Tabell AI:7b

B3 – Hur ofta gör du följande saker på din fritid? – TV-/online-/dataspel (Veckovis, %)			
	2009	2012	2015
Borgholm	62	-	71
Eksjö	72	-	94
Emmaboda	64	-	74
Hultsfred	61	-	83
Högsby	60	-	76
Mönsterås	64	-	72
Nybro	-	-	78
Oskarshamn	63	-	75
Torsås	68	-	77
Vimmerby	-	-	71
Västervik	-	-	79
<i>Region</i>	<i>64</i>	<i>-</i>	<i>57</i>
Tjej	-	-	27
Kille	-	-	85
Riket	65	-	60

Tabell AI:7c

B3 – Hur ofta gör du följande saker på din fritid? – Läser/bloggar (Veckovis, %)			
	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	47
Eksjö	-	-	58
Emmaboda	-	-	52
Hultsfred	-	-	57
Högsby	-	-	51
Mönsterås	-	-	40
Nybro	-	-	64
Oskarshamn	-	-	57
Torsås	-	-	46
Vimmerby	-	-	70
Västervik	-	-	58
<i>Region</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>56</i>
Tjej	-	-	66
Kille	-	-	47
Riket	-	-	55

Tabell AI:7d

B3 – Hur ofta gör du följande saker på din fritid? – Fritidsgård/Ungdomens hus (Veckovis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	28	31	30
Eksjö	25	10	16
Emmaboda	11	10	17
Hultsfred	31	30	48
Högsby	21	24	26
Mönsterås	15	-	22
Nybro	-	10	8
Oskarshamn	14	18	15
Torsås	26	11	53
Vimmerby	50	12	68
Västervik	-	15	21
<i>Region</i>	<i>21</i>	<i>18</i>	<i>22</i>
Tjej	-	-	19
Kille	-	-	25
Riket	20	17	18

Tabell AI:8a

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Hemma hos varandra (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	79	83	80
Eksjö	88	88	89
Emmaboda	89	86	78
Hultsfred	73	84	83
Högsby	80	93	80
Mönsterås	90	-	82
Nybro	-	84	85
Oskarshamn	84	82	88
Torsås	86	89	76
Vimmerby	83	87	82
Västervik	-	80	85
<i>Region</i>	<i>83</i>	<i>85</i>	<i>84</i>
Tjej	-	-	53
Kille	-	-	47
Riket	81	81	80

Tabell AI:8b

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Sociala medier (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	44
Eksjö	-	-	30
Emmaboda	-	-	43
Hultsfred	-	-	41
Högsby	-	-	33
Mönsterås	-	-	40
Nybro	-	-	39
Oskarshamn	-	-	37
Torsås	-	-	40
Vimmerby	-	-	32
Västervik	-	-	42
<i>Region</i>	-	-	38
Tjej	-	-	41
Kille	-	-	58
Riket	-	-	35

Tabell AI:8c

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Fritidsgårdar (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	27	31	21
Eksjö	10	4	9
Emmaboda	5	4	14
Hultsfred	18	16	28
Högsby	11	16	20
Mönsterås	4	-	21
Nybro	-	5	3
Oskarshamn	4	3	6
Torsås	8	8	42
Vimmerby	12	6	13
Västervik	-	9	15
<i>Region</i>	10	9	14
Tjej	-	-	38
Kille	-	-	61
Riket	11	10	13

Tabell AI:8d

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Idrottshallar (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	7	12	28
Eksjö	21	22	42
Emmaboda	16	22	15
Hultsfred	23	11	20
Högsby	12	13	23
Mönsterås	8	-	28
Nybro	-	14	29
Oskarshamn	20	22	33
Torsås	19	24	30
Vimmerby	15	18	46
Västervik	-	11	27
<i>Region</i>	<i>17</i>	<i>17</i>	<i>31</i>
Tjej	-	-	40
Kille	-	-	60
Riket	16	19	31

Tabell AI:9a

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Jag trivs med stämningen i min skola (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	76	73
Eksjö	-	57	83
Emmaboda	-	84	46
Hultsfred	-	73	80
Högsby	-	51	74
Mönsterås	-	-	71
Nybro	-	70	82
Oskarshamn	-	83	88
Torsås	-	73	73
Vimmerby	-	65	82
Västervik	-	75	77
<i>Region</i>	<i>-</i>	<i>71</i>	<i>78</i>
Tjej	-	-	67
Kille	-	-	54
Riket	-	68	74

Tabell AI:9b

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	61	55
Eksjö	-	48	49
Emmaboda	-	41	26
Hultsfred	-	48	45
Högsby	-	35	38
Mönsterås	-	-	41
Nybro	-	-	47
Oskarshamn	-	57	55
Torsås	-	28	38
Vimmerby	-	41	54
Västervik	-	20	48
<i>Region</i>	-	48	48
Tjej	-	-	54
Kille	-	-	45
Riket	-	45	49

Tabell AI:9c

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Elever och lärare bemöter varandra med respekt (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	80	71
Eksjö	-	50	69
Emmaboda	-	50	29
Hultsfred	-	68	68
Högsby	-	68	67
Mönsterås	-	-	65
Nybro	-	57	57
Oskarshamn	-	78	73
Torsås	-	58	74
Vimmerby	-	52	74
Västervik	-	65	61
<i>Region</i>	-	62	66
Tjej	-	-	64
Kille	-	-	59
Riket	-	58	64

Tabell AI:9d

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Min skola agerar om en lärare kränker en elev (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	51	46
Eksjö	-	35	43
Emmaboda	-	36	32
Hultsfred	-	40	45
Högsby	-	46	36
Mönsterås	-	-	50
Nybro	-	44	45
Oskarshamn	-	47	43
Torsås	-	33	25
Vimmerby	-	27	60
Västervik	-	28	41
<i>Region</i>	-	38	44
Tjej	-	-	37
Kille	-	-	31
Riket	-	38	46

Tabell AI:9e

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Mina lärare behandlar killar och tjejer lika (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	63
Eksjö	-	-	58
Emmaboda	-	-	31
Hultsfred	-	-	55
Högsby	-	-	70
Mönsterås	-	-	65
Nybro	-	-	47
Oskarshamn	-	-	61
Torsås	-	-	45
Vimmerby	-	-	70
Västervik	-	-	54
<i>Region</i>	-	-	59
Tjej	-	-	51
Kille	-	-	46
Riket	-	-	60

Tabell AI:9f

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	52	46
Eksjö	-	29	50
Emmaboda	-	24	28
Hultsfred	-	46	46
Högsby	-	24	42
Mönsterås	-	-	47
Nybro	-	33	47
Oskarshamn	-	43	56
Torsås	-	21	28
Vimmerby	-	24	45
Västervik	-	24	38
<i>Region</i>	-	33	46
Tjej	-	-	46
Kille	-	-	46
Riket	-	28	44

Tabell AI:9g

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Personalen lyssnar på vad elevrådet säger och tar dem på allvar (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	62	72
Eksjö	-	36	49
Emmaboda	-	54	47
Hultsfred	-	60	64
Högsby	-	46	31
Mönsterås	-	-	45
Nybro	-	56	58
Oskarshamn	-	58	63
Torsås	-	39	37
Vimmerby	-	43	55
Västervik	-	19	56
<i>Region</i>	-	51	55
Tjej	-	-	57
Kille	-	-	46
Riket	-	43	52

Tabell AI:10a

C3 – Vad tycker du om...? – Skolmiljön (Mycket bra/ganska bra, %)			
	2009	2012	2015
Borgholm	50	84	86
Eksjö	61	56	77
Emmaboda	66	60	49
Hultsfred	64	76	80
Högsby	74	53	74
Mönsterås	73	-	74
Nybro	-	68	88
Oskarshamn	74	76	86
Torsås	46	39	20
Vimmerby	52	49	77
Västervik	-	54	73
<i>Region</i>	65	68	77
Tjej	-	-	76
Kille	-	-	78
Riket	56	59	74

Tabell AI:10b

C3 – Vad tycker du om...? – Skolbiblioteket (Mycket bra/ganska bra, %)			
	2009	2012	2015
Borgholm	69	78	82
Eksjö	72	49	66
Emmaboda	72	76	76
Hultsfred	67	66	68
Högsby	86	53	85
Mönsterås	86	-	89
Nybro	-	72	89
Oskarshamn	82	84	91
Torsås	60	48	65
Vimmerby	77	61	64
Västervik	-	78	59
<i>Region</i>	69	68	77
Tjej	-	-	78
Kille	-	-	76
Riket	60	58	71

Tabell AI:10c

C3 – Vad tycker du om...? – Möjligheten att få extra stöd/hjälp av lärare om du behöver det (Mycket bra/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	70	68	88
Eksjö	77	53	80
Emmaboda	74	59	58
Hultsfred	76	79	76
Högsby	83	60	76
Mönsterås	71	-	81
Nybro	-	66	81
Oskarshamn	72	84	92
Torsås	74	59	91
Vimmerby	67	64	85
Västervik	-	52	79
<i>Region</i>	73	69	84
Tjej	-	-	83
Kille	-	-	85
Riket	67	65	81

Tabell AI:10d

C3 – Vad tycker du om...? – Undervisningen (Mycket bra/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	79	93
Eksjö	-	62	89
Emmaboda	-	74	62
Hultsfred	-	81	85
Högsby	-	70	91
Mönsterås	-	-	91
Nybro	-	81	91
Oskarshamn	-	85	91
Torsås	-	68	86
Vimmerby	-	65	88
Västervik	-	66	88
<i>Region</i>	-	77	88
Tjej	-	-	90
Kille	-	-	87
Riket	-	72	86

Tabell AI:10e

C3 – Vad tycker du om...? – Skolmaten (Mycket bra/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	19	49	34
Eksjö	23	13	42
Emmaboda	19	44	30
Hultsfred	46	34	60
Högsby	15	24	34
Mönsterås	28	-	29
Nybro	-	44	40
Oskarshamn	31	39	43
Torsås	18	16	34
Vimmerby	20	7	32
Västervik	-	24	39
<i>Region</i>	<i>31</i>	<i>30</i>	<i>39</i>
Tjej	-	-	41
Kille	-	-	37
Riket	27	29	43

Tabell AI:10f

C3 – Vad tycker du om...? – Tillgången till datorer (Mycket bra/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	50	84	86
Eksjö	61	56	77
Emmaboda	66	60	49
Hultsfred	64	76	80
Högsby	74	53	74
Mönsterås	73	-	74
Nybro	-	68	88
Oskarshamn	74	76	86
Torsås	46	39	20
Vimmerby	52	49	77
Västervik	-	54	73
<i>Region</i>	<i>65</i>	<i>68</i>	<i>77</i>
Tjej	-	-	67
Kille	-	-	54
Riket	56	59	74

Tabell AI:11a

D1 – Hur intresserad är du av...? Politik (Mycket/ganska intresserad, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	12	24	21
Eksjö	17	10	35
Emmaboda	10	19	42
Hultsfred	15	24	38
Högsby	11	22	32
Mönsterås	15	-	32
Nybro	-	19	41
Oskarshamn	12	21	27
Torsås	13	11	24
Vimmerby	13	15	30
Västervik	-	22	34
<i>Region</i>	<i>15</i>	<i>19</i>	<i>32</i>
Tjej	-	-	30
Kille	-	-	35
Riket	14	20	32

Tabell AI:11b

D1 – Hur intresserad är du av...? Samhällsfrågor i allmänhet (Mycket/ganska intresserad, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	34	40	33
Eksjö	38	25	53
Emmaboda	13	33	45
Hultsfred	36	35	45
Högsby	20	38	46
Mönsterås	31	-	41
Nybro	-	32	49
Oskarshamn	32	32	38
Torsås	29	25	29
Vimmerby	27	28	48
Västervik	-	34	43
<i>Region</i>	<i>31</i>	<i>33</i>	<i>44</i>
Tjej	-	-	46
Kille	-	-	41
Riket	29	33	43

Tabell AI:11C

D1 – Hur intresserad är du av...? Internationella frågor (Mycket/ganska intresserad, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	41	67	56
Eksjö	60	55	79
Emmaboda	43	37	59
Hultsfred	45	56	59
Högsby	50	47	64
Mönsterås	48	-	64
Nybro	-	46	69
Oskarshamn	50	54	71
Torsås	51	51	45
Vimmerby	43	49	62
Västervik	-	48	68
<i>Region</i>	52	52	66
Tjej	-	-	66
Kille	-	-	65
Riket	50	52	65

Tabell AI:12

D3 – Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (Mycket/ganska stora, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	12	26	31
Eksjö	17	15	25
Emmaboda	9	20	22
Hultsfred	13	17	26
Högsby	12	12	13
Mönsterås	15	--	27
Nybro	--	11	27
Oskarshamn	14	23	26
Torsås	7	17	23
Vimmerby	15	13	31
Västervik	--	16	19
<i>Region</i>	13	16	25
Tjej	-	-	24
Kille	-	-	27
Riket	13	16	22

Tabell AI:13

D4 – Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun (Ja, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	57	43	47
Eksjö	46	47	57
Emmaboda	24	38	37
Hultsfred	43	33	47
Högsby	51	49	61
Mönsterås	50	--	42
Nybro	--	46	51
Oskarshamn	39	40	50
Torsås	44	28	64
Vimmerby	46	43	58
Västervik	38	40	55
<i>Region</i>	<i>42</i>	<i>40</i>	<i>52</i>
Tjej	-	-	55
Kille	-	-	49
Riket	40	40	48

Tabell AI:14a

Tabellerna nedan visar procent av individer som *inte vill* vara med och påverka.

D4d – Anledningar till att inte påverka – Kan för lite (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	42	28	29
Eksjö	36	24	47
Emmaboda	31	33	30
Hultsfred	31	26	28
Högsby	54	25	35
Mönsterås	42	-	23
Nybro	-	30	33
Oskarshamn	40	30	25
Torsås	37	28	33
Vimmerby	30	37	19
Västervik	-	33	33
<i>Region</i>	<i>36</i>	<i>31</i>	<i>30</i>
Tjej	-	-	39
Kille	-	-	23
Riket	37	34	27

Tabell AI:14b

D4d – Anledningar till att inte påverka – Inte intresserad (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	61	60	67
Eksjö	64	65	45
Emmaboda	59	62	44
Hultsfred	57	70	50
Högsby	65	50	52
Mönsterås	56	-	48
Nybro	-	55	63
Oskarshamn	58	62	54
Torsås	59	68	58
Vimmerby	36	53	80
Västervik	-	54	57
<i>Region</i>	58	59	57
Tjej	-	-	61
Kille	-	-	54
Riket	57	57	54

Tabell AI:14c

D4d – Anledningar till att inte påverka – Har inte tid (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	26	11	10
Eksjö	26	28	21
Emmaboda	34	22	21
Hultsfred	30	16	12
Högsby	19	11	9
Mönsterås	31	-	18
Nybro	-	25	28
Oskarshamn	58	17	24
Torsås	59	32	13
Vimmerby	36	24	17
Västervik	-	21	22
<i>Region</i>	28	21	20
Tjej	-	-	19
Kille	-	-	20
Riket	26	23	21

Tabell AI:14d

D4d – Anledningar till att inte påverka – Spelar ingen roll (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	13	23	20
Eksjö	23	30	18
Emmaboda	16	42	35
Hultsfred	28	29	24
Högsby	41	33	13
Mönsterås	33	-	21
Nybro	-	38	27
Oskarshamn	22	27	16
Torsås	22	28	33
Vimmerby	33	38	11
Västervik	-	37	22
<i>Region</i>	<i>26</i>	<i>34</i>	<i>20</i>
Tjej	-	-	19
Kille	-	-	21
Riket	29	32	22

Tabell AI:14e

D4d – Anledningar till att inte påverka – Annat (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	15	13	8
Eksjö	14	13	13
Emmaboda	8	9	7
Hultsfred	14	5	14
Högsby	8	19	17
Mönsterås	6	-	11
Nybro	-	7	5
Oskarshamn	7	12	10
Torsås	17	9	21
Vimmerby	15	12	3
Västervik	-	12	15
<i>Region</i>	<i>11</i>	<i>11</i>	<i>10</i>
Tjej	-	-	8
Kille	-	-	12
Riket	7	10	8

Tabell AI:15a

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på på följande ställen? – I hemmet (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	93	93	83
Eksjö	93	87	82
Emmaboda	90	97	76
Hultsfred	90	94	83
Högsby	95	96	85
Mönsterås	94	-	84
Nybro	-	98	86
Oskarshamn	93	93	90
Torsås	99	100	85
Vimmerby	96	99	89
Västervik	-	98	83
<i>Region</i>	92	88	85
Tjej	-	-	83
Kille	-	-	88
Riket	92	86	85

Tabell AI:15b

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – På väg till och från skolan (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	82	79	66
Eksjö	85	78	52
Emmaboda	81	90	44
Hultsfred	81	75	62
Högsby	76	72	62
Mönsterås	93	--	65
Nybro	--	80	53
Oskarshamn	87	87	78
Torsås	81	84	65
Vimmerby	75	74	68
Västervik	--	76	57
<i>Region</i>	84	79	63
Tjej	-	-	53
Kille	-	-	72
Riket	81	74	58

Tabell AI:15c

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på på följande ställen? – I skolan (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	53
Eksjö	-	-	52
Emmaboda	-	-	25
Hultsfred	-	-	51
Högsby	-	-	43
Mönsterås	-	-	50
Nybro	-	-	48
Oskarshamn	-	-	67
Torsås	-	-	46
Vimmerby	-	-	56
Västervik	-	-	48
<i>Region</i>	-	-	52
Tjej	-	-	46
Kille	-	-	59
Riket	-	-	49

Tabell AI:15d

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på på följande ställen? – På buss, tåg eller liknande (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	41	42	36
Eksjö	47	45	27
Emmaboda	55	51	30
Hultsfred	50	56	41
Högsby	86	87	30
Mönsterås	91	-	37
Nybro	-	90	27
Oskarshamn	48	54	43
Torsås	88	88	28
Vimmerby	85	89	47
Västervik	-	88	32
<i>Region</i>	51	46	36
Tjej	-	-	25
Kille	-	-	46
Riket	48	43	32

Tabell AI:15e

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på på följande ställen? – På internet (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	42	58
Eksjö	-	47	34
Emmaboda	-	66	22
Hultsfred	-	58	48
Högsby	-	90	48
Mönsterås	-	-	40
Nybro	-	93	39
Oskarshamn	-	52	48
Torsås	-	97	41
Vimmerby	-	95	48
Västervik	-	91	44
<i>Region</i>	-	51	43
Tjej	-	-	28
Kille	-	-	59
Riket	-	49	43

Tabell AI:15f

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på på följande ställen? – På fritidsgårdar (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	52	58	34
Eksjö	69	35	26
Emmaboda	52	59	12
Hultsfred	68	60	37
Högsby	88	62	32
Mönsterås	92	-	32
Nybro	-	46	20
Oskarshamn	35	58	40
Torsås	90	79	45
Vimmerby	91	71	40
Västervik	-	81	25
<i>Region</i>	63	52	32
Tjej	-	-	25
Kille	-	-	38
Riket	61	63	47

Tabell AI:16a

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Någon har hotat mig (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	10	11	11
Eksjö	8	11	16
Emmaboda	8	4	24
Hultsfred	14	6	16
Högsby	8	18	13
Mönsterås	10	-	10
Nybro	-	7	14
Oskarshamn	6	5	8
Torsås	7	12	13
Vimmerby	11	9	13
Västervik	-	11	16
<i>Region</i>	<i>10</i>	<i>9</i>	<i>13</i>
Tjej	-	-	11
Kille	-	-	15
Riket	13	9	16

Tabell AI:16b

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Någon har stulit från mig (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	7	7	19
Eksjö	8	11	13
Emmaboda	8	7	15
Hultsfred	8	11	17
Högsby	15	11	28
Mönsterås	8	-	7
Nybro	-	7	13
Oskarshamn	9	9	10
Torsås	2	5	10
Vimmerby	12	7	16
Västervik	-	9	17
<i>Region</i>	<i>11</i>	<i>8</i>	<i>14</i>
Tjej	-	-	13
Kille	-	-	16
Riket	11	9	15

Tabell AI:16c

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Jag har blivit utsatt för misshandel (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	3	5	5
Eksjö	2	3	4
Emmaboda	5	1	6
Hultsfred	3	3	5
Högsby	4	1	8
Mönsterås	6	-	3
Nybro	-	3	1
Oskarshamn	2	2	3
Torsås	1	3	5
Vimmerby	5	4	4
Västervik	-	3	3
<i>Region</i>	3	3	4
Tjej	-	-	3
Kille	-	-	4
Riket	4	3	5

Tabell AI:16d

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	4	4	4
Eksjö	1	3	2
Emmaboda	1	1	4
Hultsfred	2	3	3
Högsby	4	3	3
Mönsterås	0	-	3
Nybro	-	3	2
Oskarshamn	2	4	1
Torsås	0	3	2
Vimmerby	4	3	3
Västervik	-	4	4
<i>Region</i>	2	3	2
Tjej	-	-	3
Kille	-	-	1
Riket	3	3	3

Tabell AI:17a

E3 – Har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst de senaste sex månaderna? (Ja,%)

	2009	2012	2015
Borgholm	15	17	25
Eksjö	14	18	21
Emmaboda	14	3	46
Hultsfred	14	12	22
Högsby	25	23	32
Mönsterås	13	-	26
Nybro	-	17	19
Oskarshamn	10	7	17
Torsås	17	14	19
Vimmerby	20	14	19
Västervik	-	13	24
<i>Region</i>	<i>14</i>	<i>13</i>	<i>23</i>
Tjej	-	-	28
Kille	-	-	16
Riket	15	14	24

Tabell AI:17b

E4 – Har du de senaste sex månaderna blivit orättvis behandlad på ett sätt så att du mått dåligt? (Ja,%)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	43	30
Eksjö	-	42	36
Emmaboda	-	22	52
Hultsfred	-	28	39
Högsby	-	49	41
Mönsterås	-	-	37
Nybro	-	37	29
Oskarshamn	-	23	28
Torsås	-	28	49
Vimmerby	-	40	36
Västervik	-	38	37
<i>Region</i>	<i>-</i>	<i>35</i>	<i>36</i>
Tjej	-	-	41
Kille	-	-	30
Riket	-	35	37

Tabell AI:18

F1 – Hur bedömer du din hälsa under de senaste sex månaderna? (Mycket/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	79	80	84
Eksjö	83	83	81
Emmaboda	81	84	70
Hultsfred	83	86	82
Högsby	76	71	75
Mönsterås	77	-	85
Nybro	-	74	80
Oskarshamn	83	83	86
Torsås	83	72	79
Vimmerby	81	79	89
Västervik	-	78	87
<i>Region</i>	<i>81</i>	<i>80</i>	<i>84</i>
Tjej	-	-	76
Kille	-	-	91
Riket	79	78	81

Tabell AI:19a

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Huvudvärk (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Borgholm	29	19	17
Eksjö	18	18	11
Emmaboda	14	13	33
Hultsfred	21	16	15
Högsby	23	20	12
Mönsterås	27	-	18
Nybro	-	17	21
Oskarshamn	20	13	14
Torsås	23	23	23
Vimmerby	20	14	12
Västervik	-	25	19
<i>Region</i>	<i>20</i>	<i>18</i>	<i>17</i>
Tjej	-	-	21
Kille	-	-	12
Riket	20	18	16

Tabell AI:19b

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Magont (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Borgholm	12	11	17
Eksjö	10	10	11
Emmaboda	11	6	33
Hultsfred	12	7	15
Högsby	13	10	12
Mönsterås	14	-	18
Nybro	-	12	21
Oskarshamn	13	11	14
Torsås	13	14	23
Vimmerby	14	7	12
Västervik	-	19	19
<i>Region</i>	<i>12</i>	<i>11</i>	<i>13</i>
Tjej	-	-	18
Kille	-	-	7
Riket	13	12	12

Tabell AI:19c

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Kämt dig stressad (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Borgholm	39	32	26
Eksjö	25	31	33
Emmaboda	24	10	33
Hultsfred	28	16	31
Högsby	37	45	25
Mönsterås	35	-	27
Nybro	-	30	41
Oskarshamn	35	33	41
Torsås	32	36	34
Vimmerby	32	27	27
Västervik	-	37	37
<i>Region</i>	<i>32</i>	<i>31</i>	<i>34</i>
Tjej	-	-	46
Kille	-	-	22
Riket	34	32	36

Tabell AI:19d

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Känt dig nedstämd (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	22
Eksjö	-	-	17
Emmaboda	-	-	34
Hultsfred	-	-	26
Högsby	-	-	23
Mönsterås	-	-	19
Nybro	-	-	25
Oskarshamn	-	-	16
Torsås	-	-	18
Vimmerby	-	-	14
Västervik	-	-	18
<i>Region</i>	-	-	20
Tjej	-	-	29
Kille	-	-	10
Riket	-	-	21

Tabell AI:19e

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Svårt att somna (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Borgholm	25	20	25
Eksjö	22	25	21
Emmaboda	20	20	35
Hultsfred	16	14	25
Högsby	21	27	28
Mönsterås	32	-	26
Nybro	-	27	26
Oskarshamn	16	20	21
Torsås	15	32	26
Vimmerby	20	24	14
Västervik	-	30	28
<i>Region</i>	20	24	24
Tjej	-	-	27
Kille	-	-	19
Riket	25	27	24

Tabell AI:19f

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna – Sovit dåligt (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Borgholm	23	18	18
Eksjö	20	23	17
Emmaboda	23	17	35
Hultsfred	19	12	20
Högsby	26	28	26
Mönsterås	25	-	17
Nybro	-	23	27
Oskarshamn	18	21	19
Torsås	17	26	19
Vimmerby	23	23	13
Västervik	-	26	23
<i>Region</i>	<i>20</i>	<i>22</i>	<i>20</i>
Tjej	-	-	22
Kille	-	-	17
Riket	26	24	20

Tabell AI:20a

G1 – Har du något extrajobb just nu? (Ja, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	19	20	17
Eksjö	17	15	13
Emmaboda	14	4	8
Hultsfred	16	5	12
Högsby	16	11	15
Mönsterås	11	-	10
Nybro	-	10	6
Oskarshamn	8	10	13
Torsås	15	14	13
Vimmerby	12	12	12
Västervik	-	11	15
<i>Region</i>	<i>14</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
Tjej	-	-	10
Kille	-	-	14
Riket	14	13	12

Tabell AI:20b

G2 – Hade du ett sommarjobb i somras? (Ja, %)

	2009	2012	2015
Borgholm	45	48	46
Eksjö	30	31	25
Emmaboda	24	16	6
Hultsfred	24	17	15
Högsby	32	24	21
Mönsterås	14	-	18
Nybro	-	17	14
Oskarshamn	16	12	14
Torsås	35	20	27
Vimmerby	31	29	31
Västervik	-	15	21
<i>Region</i>	26	21	21
Tjej	-	-	19
Kille	-	-	23
Riket	24	21	18

Tabell AI:21a

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter grundskolan – Gymnasieutbildning i min kommun (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	13	9	12
Eksjö	31	32	44
Emmaboda	22	14	19
Hultsfred	26	34	34
Högsby	5	11	10
Mönsterås	25	--	30
Nybro	--	23	32
Oskarshamn	35	37	45
Torsås	10	9	6
Vimmerby	22	35	38
Västervik	--	37	50
<i>Region</i>	33	27	35
Tjej	-	-	38
Kille	-	-	32
Riket	31	36	46

Tabell AI:21b

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter grundskolan – Gymnasieutbildning i annan kommun (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	54	72	77
Eksjö	45	44	39
Emmaboda	22	66	68
Hultsfred	26	46	44
Högsby	5	75	74
Mönsterås	25	--	57
Nybro	--	43	53
Oskarshamn	35	41	36
Torsås	10	71	75
Vimmerby	22	45	45
Västervik	--	39	36
<i>Region</i>	38	49	49
Tjej	-	-	50
Kille	-	-	47
Riket	39	39	32

Tabell AI:21c

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter grundskolan – Börja jobba (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	16	5	1
Eksjö	11	9	3
Emmaboda	10	8	1
Hultsfred	8	5	9
Högsby	16	10	3
Mönsterås	17	--	4
Nybro	--	12	5
Oskarshamn	12	9	6
Torsås	19	4	6
Vimmerby	15	5	4
Västervik	--	7	4
<i>Region</i>	13	8	5
Tjej	-	-	2
Kille	-	-	7
Riket	14	8	6

Tabell AI:21d

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter grundskolan – Vet ej (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	14	11	8
Eksjö	10	9	14
Emmaboda	13	12	11
Hultsfred	12	14	12
Högsby	13	4	11
Mönsterås	16	--	8
Nybro	--	19	10
Oskarshamn	11	12	13
Torsås	13	11	12
Vimmerby	15	14	13
Västervik	--	11	9
<i>Region</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>11</i>
Tjej	-	-	9
Kille	-	-	13
Riket	4	4	11

Tabell AI:22

H3 – Tror du att du kommer att flytta från den kommun där du bor (Ja, %)			
	2009	2012	2015
Borgholm	57	58	44
Eksjö	58	47	43
Emmaboda	56	64	58
Hultsfred	56	54	59
Högsby	72	61	54
Mönsterås	59	--	44
Nybro	--	51	54
Oskarshamn	51	56	47
Torsås	46	61	61
Vimmerby	55	47	43
Västervik	--	53	54
<i>Region</i>	<i>53</i>	<i>53</i>	<i>50</i>
Tjej	-	-	51
Kille	-	-	48
Riket	50	47	39

Notera för tabell H3: ungefär en tredjedel svarar ”vet ej”.

Tabell AI:23a

H3b – Vilken är anledningen till att du kommer att flytta – Arbete (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	44	38	57
Eksjö	48	14	40
Emmaboda	41	30	55
Hultsfred	39	24	48
Högsby	46	24	39
Mönsterås	41	-	53
Nybro	-	20	41
Oskarshamn	40	24	46
Torsås	44	38	59
Vimmerby	35	18	46
Västervik	-	27	59
<i>Region</i>	<i>41</i>	<i>23</i>	<i>49</i>
Tjej	-	-	44
Kille	-	-	55
Riket	41	43	46

Tabell AI:23b

H3b – Vilken är anledningen till att du kommer att flytta – Studier (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	34	32	52
Eksjö	38	19	62
Emmaboda	35	32	48
Hultsfred	37	24	43
Högsby	41	32	36
Mönsterås	34	-	47
Nybro	-	19	51
Oskarshamn	33	27	50
Torsås	34	32	49
Vimmerby	32	26	47
Västervik	-	25	45
<i>Region</i>	<i>34</i>	<i>25</i>	<i>49</i>
Tjej	-	-	53
Kille	-	-	46
Riket	32	42	45

Tabell AI:23c

H3b – Vilken är anledningen till att du kommer att flytta – Närhet till större stad (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	27
Eksjö	-	-	33
Emmaboda	-	-	35
Hultsfred	-	-	42
Högsby	-	-	24
Mönsterås	-	-	39
Nybro	-	-	39
Oskarshamn	-	-	41
Torsås	-	-	29
Vimmerby	-	-	40
Västervik	-	-	25
<i>Region</i>	-	-	19
Tjej	-	-	22
Kille	-	-	13
Riket	-	-	29

Tabell AI:24a

H4 – Vad är det bästa med att bo i din kommun? – Möjligheten till arbete (%)

	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	9
Eksjö	-	-	15
Emmaboda	-	-	4
Hultsfred	-	-	18
Högsby	-	-	10
Mönsterås	-	-	17
Nybro	-	-	8
Oskarshamn	-	-	15
Torsås	-	-	9
Vimmerby	-	-	10
Västervik	-	-	10
<i>Region</i>	-	-	12
Tjej	-	-	30
Kille	-	-	70
Riket	-	-	14

Tabell AI:24b

H4 – Vad är det bästa med att bo i din kommun? – Möjligheten till fortsatta studier (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	3
Eksjö	-	-	12
Emmaboda	-	-	6
Hultsfred	-	-	21
Högsby	-	-	15
Mönsterås	-	-	14
Nybro	-	-	14
Oskarshamn	-	-	16
Torsås	-	-	3
Vimmerby	-	-	15
Västervik	-	-	10
<i>Region</i>	-	-	12
Tjej	-	-	44
Kille	-	-	56
Riket	-	-	17

Tabell AI:24c

H4 – Vad är det bästa med att bo i din kommun? – Kompisar eller flickvän/pojkvän/partner (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	51
Eksjö	-	-	51
Emmaboda	-	-	28
Hultsfred	-	-	37
Högsby	-	-	43
Mönsterås	-	-	47
Nybro	-	-	47
Oskarshamn	-	-	47
Torsås	-	-	51
Vimmerby	-	-	48
Västervik	-	-	47
<i>Region</i>	-	-	46
Tjej	-	-	53
Kille	-	-	46
Riket	-	-	44

Tabell AI:24d

H4 – Vad är det bästa med att bo i din kommun? – Familj och släkt (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	51
Eksjö	-	-	51
Emmaboda	-	-	32
Hultsfred	-	-	44
Högsby	-	-	44
Mönsterås	-	-	46
Nybro	-	-	46
Oskarshamn	-	-	52
Torsås	-	-	51
Vimmerby	-	-	49
Västervik	-	-	51
<i>Region</i>	-	-	48
Tjej	-	-	54
Kille	-	-	45
Riket	-	-	48

Tabell AI:24e

H4 – Vad är det bästa med att bo i din kommun? – Bra miljö att växa upp i (%)			
	2009	2012	2015
Borgholm	-	-	29
Eksjö	-	-	26
Emmaboda	-	-	10
Hultsfred	-	-	18
Högsby	-	-	20
Mönsterås	-	-	11
Nybro	-	-	23
Oskarshamn	-	-	22
Torsås	-	-	29
Vimmerby	-	-	21
Västervik	-	-	24
<i>Region</i>	-	-	21
Tjej	-	-	57
Kille	-	-	43
Riket	-	-	20

Tabell AI:25

H6 – Hur ser du på framtiden? – 2015 (%)		
	Mycket positivt	Ganska positivt
Borgholm	49	48
Eksjö	44	46
Emmaboda	33	51
Hultsfred	50	49
Högsby	48	50
Mönsterås	40	50
Nybro	46	50
Oskarshamn	49	46
Torsås	33	61
Vimmerby	54	43
Västervik	48	45
<i>Region</i>		
<i>Region</i>	<i>46</i>	<i>48</i>
Tjej	43	52
Kille	51	44
Riket	46	47

Appendix AII – Tabeller åk 2

All data som ligger till grund för diagrammen i huvudtexten återfinns här för årskurs 2.

Tabell AII:1

A3 – Vad stämmer bäst in på dig?	Procent	Antal
Tjej	49	485
Kille	49	485
Annan	2	20

Tabell AII:2

A4 - Vilken är din sexuella läggning?	Procent	Antal
Heterosexuell	87	868
Bisexuell	3	30
Homosexuell	1	17
Osäker	2	20
Annat	2	17
Vill inte definiera	4	38

Tabell AII:3a

A6. Var är du och dina föräldrar födda? – Du själv	Procent	Antal
Sverige	85	845
Norden	1	3
Europa	4	37
Utanför Europa	9	93

Tabell AII:3b

A6. Var är du och dina föräldrar födda? – Förälder A	Procent	Antal
Sverige	80	797
Norden	1	8
Europa	7	66
Utanför Europa	11	105

Tabell AII:3c

A6. Var är du och dina föräldrar födda? – Förälder B	Procent	Antal
Sverige	77	768
Norden	21	10
Europa	79	84
Utanför Europa	11	112

Tabell AII:4

A8. I vilken utsträckning är du orolig för dina föräldrars ekonomi?	Procent	Antal
Inte alls orolig	57	566
Inte särskilt orolig	31	312
Ganska orolig	7	73
Mycket orolig	4	35

Tabell AII:5

A9. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte har haft råd?	Procent	Antal
Ja, flera gånger	10	97
Ja, en gång	9	86
Nej	81	803

Tabell AII:6 – Nöjdhet och könsskillnader (%)

A10 – Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? (Mycket/ganska nöjd)	Tjej	Kille	Annan*	Region 2015
Skolan	88	89	50	88
Kompisar	93	93	67	92
Familj	94	92	67	93
Dina pengar	77	78	57	78
Fritiden	87	89	40	87
Livet som helhet	89	87	43	87

Tabell AII:7a

B3 – Hur ofta gör du följande på din fritid? – Tränar/idrottare (Veckovis, %)	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	87
Emmaboda	-	-	84
Hultsfred	-	-	79
Högsby	-	-	67
Mönsterås	-	-	80
Nybro	-	-	73
Oskarshamn	-	-	79
Vimmerby	-	-	83
Västervik	-	-	68
Kalmar GYförbund	-	-	77
<i>Region</i>	-	-	76
Tjej	-	-	77
Kille	-	-	77
Riket	-	-	74

Tabell AII:7b

B3 – Hur ofta gör du följande på din fritid? – Spelar TV-/online-/dataspel (Veckovis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	45	-	44
Emmaboda	57	-	72
Hultsfred	53	-	50
Högsby	53	-	50
Mönsterås	48	-	53
Nybro	-	-	42
Oskarshamn	58	-	16
Vimmerby	45	-	53
Västervik	-	-	50
Kalmar GYförbund	-	-	50
<i>Region</i>	23	-	50
Tjej	-	-	21
Kille	-	-	78
Riket	50	-	50

Tabell AII:7c

B3 – Hur ofta gör du följande på din fritid? – Läser/bloggar (Veckovis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	51
Emmaboda	-	-	54
Hultsfred	-	-	54
Högsby	-	-	83
Mönsterås	-	-	58
Nybro	-	-	63
Oskarshamn	-	-	50
Vimmerby	-	-	63
Västervik	-	-	62
Kalmar GYförbund	-	-	60
<i>Region</i>	-	-	60
Tjej	-	-	70
Kille	-	-	51
Riket	-	-	57

Tabell AII:7d

B3 – Hur ofta gör du följande på din fritid? – Går på ungdomens hus/fritidsgårdar (Veckovis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	8	5	5
Emmaboda	4	4	8
Hultsfred	4	6	3
Högsby	0	20	0
Mönsterås	5	-	3
Nybro	-	2	3
Oskarshamn	4	4	5
Vimmerby	4	7	8
Västervik	-	15	9
Kalmar GYförbund	-	5	5
<i>Region</i>	5	14	6
Tjej	-	-	4
Kille	-	-	7
Riket	7	5	6

Tabell AII:8a

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Sociala medier (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	38
Emmaboda	-	-	44
Hultsfred	-	-	34
Högsby	-	-	42
Mönsterås	-	-	27
Nybro	-	-	34
Oskarshamn	-	-	44
Vimmerby	-	-	36
Västervik	-	-	36
Kalmar GYförbund	-	-	35
<i>Region</i>	-	-	38
Tjej	-	-	37
Kille	-	-	60
Riket	-	-	35

Tabell AII:8b

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Hemma hos varandra (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	86	87	93
Emmaboda	92	86	69
Hultsfred	89	82	93
Högsby	83	71	100
Mönsterås	90	-	87
Nybro	-	81	85
Oskarshamn	85	82	85
Vimmerby	87	80	81
Västervik	-	85	86
Kalmar GYförbund	-	80	85
<i>Region</i>	85	82	86
Tjej	-	-	53
Kille	-	-	45
Riket	85	79	83

Tabell AII:8c

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Fritidsgårdar (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	-	5	3
Emmaboda	-	0	5
Hultsfred	-	2	3
Högsby	-	29	0
Mönsterås	-	-	0
Nybro	-	0	2
Oskarshamn	-	3	2
Vimmerby	-	5	2
Västervik	-	11	9
Kalmar GYförbund	-	3	4
<i>Region</i>	-	5	4
Tjej	-	-	38
Kille	-	-	66
Riket	-	4	4

Tabell AII:8d

B4 – När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? – Idrottshallar (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	22	39
Emmaboda	-	24	23
Hultsfred	-	27	22
Högsby	-	14	25
Mönsterås	-	-	23
Nybro	-	25	27
Oskarshamn	-	25	25
Vimmerby	-	14	26
Västervik	-	15	17
Kalmar GYförbund	-	15	23
<i>Region</i>	-	17	24
Tjej	-	-	34
Kille	-	-	66
Riket	-	18	26

Tabell AII:9a

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Jag trivs med stämningen i min skola (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	84	87
Emmaboda	-	87	85
Hultsfred	-	88	84
Högsby	-	62	66
Mönsterås	-	-	82
Nybro	-	80	84
Oskarshamn	-	85	88
Vimmerby	-	76	86
Västervik	-	75	78
Kalmar GYförbund	-	90	89
<i>Region</i>	-	83	84
Tjej	-	-	82
Kille	-	-	87
Riket	-	80	82

Tabell AII:9b

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	36	40
Emmaboda	-	31	56
Hultsfred	-	19	47
Högsby	-	30	33
Mönsterås	-	-	36
Nybro	-	24	42
Oskarshamn	-	31	42
Vimmerby	-	25	40
Västervik	-	19	30
Kalmar GYförbund	-	29	41
<i>Region</i>	-	29	40
Tjej	-	-	38
Kille	-	-	41
Riket	-	30	42

Tabell AII:9c

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Elever och lärare bemöter varandra med respekt (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	69	77
Emmaboda	-	79	82
Hultsfred	-	72	87
Högsby	-	60	66
Mönsterås	-	-	79
Nybro	-	70	75
Oskarshamn	-	69	70
Vimmerby	-	67	77
Västervik	-	65	68
Kalmar GYförbund	-	73	76
<i>Region</i>	-	70	76
Tjej	-	-	74
Kille	-	-	76
Riket	-	70	75

Tabell AII:9d

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Min skola agerar om en lärare kränker en elev (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	34	37
Emmaboda	-	24	53
Hultsfred	-	25	51
Högsby	-	15	33
Mönsterås	-	-	50
Nybro	-	20	40
Oskarshamn	-	31	47
Vimmerby	-	26	42
Västervik	-	28	36
Kalmar GYförbund	-	35	43
<i>Region</i>	-	31	43
Tjej	-	-	41
Kille	-	-	46
Riket	-	32	44

Tabell AII:9e

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Mina lärare behandlar killar och tjejer lika (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	62
Emmaboda	-	-	73
Hultsfred	-	-	73
Högsby	-	-	83
Mönsterås	-	-	46
Nybro	-	-	67
Oskarshamn	-	-	63
Vimmerby	-	-	63
Västervik	-	-	63
Kalmar GYförbund	-	-	51
<i>Region</i>	-	-	65
Tjej	-	-	67
Kille	-	-	63
Riket	-	-	66

Tabell AII:9f

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	52
Emmaboda	-	-	57
Hultsfred	-	-	64
Högsby	-	-	50
Mönsterås	-	-	50
Nybro	-	-	66
Oskarshamn	-	-	55
Vimmerby	-	-	46
Västervik	-	-	39
Kalmar GYförbund	-	-	43
<i>Region</i>	-	-	51
Tjej	-	-	51
Kille	-	-	52
Riket	-	-	51

Tabell AII:9f

C2 – Hur tycker du att följande påståenden stämmer in på hur det är i din skola? – Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan (Stämmer helt/stämmer delvis, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	37	59
Emmaboda	-	52	65
Hultsfred	-	34	55
Högsby	-	63	25
Mönsterås	-	-	63
Nybro	-	38	56
Oskarshamn	-	40	49
Vimmerby	-	29	53
Västervik	-	19	47
Kalmar GYförbund	-	31	56
<i>Region</i>	-	34	46
Tjej	-	-	49
Kille	-	-	45
Riket	-	34	48

Tabell AII:10a

C3 – Vad tycker du om...? Skolmiljön (Mycket/ganska bra, %)			
	2009	2012	2015
Eksjö	87	74	89
Emmaboda	94	81	95
Hultsfred	82	87	92
Högsby	83	57	45
Mönsterås	86	--	86
Nybro	--	54	88
Oskarshamn	70	72	93
Vimmerby	88	85	93
Västervik	--	53	81
Kalmar GYförbund	--	78	95
<i>Region</i>	<i>84</i>	<i>73</i>	<i>87</i>
Tjej	-	-	87
Kille	-	-	91
Riket	74	68	87

Tabell AII:10b

C3 – Vad tycker du om...? Skolbiblioteket (Mycket/ganska bra, %)			
	2009	2012	2015
Eksjö	66	75	91
Emmaboda	35	19	76
Hultsfred	69	69	88
Högsby	44	55	42
Mönsterås	76	-	86
Nybro	-	62	92
Oskarshamn	85	74	86
Vimmerby	96	86	96
Västervik	-	78	85
Kalmar GYförbund	-	75	91
<i>Region</i>	<i>73</i>	<i>69</i>	<i>88</i>
Tjej	-	-	90
Kille	-	-	87
Riket	66	61	82

Tabell AII:10c

C3 – Vad tycker du om...? Möjligheten att få extra hjälp/stöd av lärarna om du behöver det (Mycket/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	66	52	73
Emmaboda	78	58	95
Hultsfred	61	57	84
Högsby	66	74	67
Mönsterås	63	--	96
Nybro	--	58	87
Oskarshamn	73	69	87
Vimmerby	73	69	87
Västervik	--	52	76
Kalmar GYförbund	--	71	90
<i>Region</i>	72	64	82
Tjej	-	-	78
Kille	-	-	89
Riket	64	62	84

Tabell AII:10d

C3 – Vad tycker du om...? Skolmaten (Mycket/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	42	30	64
Emmaboda	25	21	72
Hultsfred	23	30	58
Högsby	11	26	25
Mönsterås	45	-	43
Nybro	-	29	70
Oskarshamn	29	42	77
Vimmerby	41	26	61
Västervik	-	24	36
Kalmar GYförbund	-	67	83
<i>Region</i>	43	43	60
Tjej	-	-	61
Kille	-	-	60
Riket	35	38	58

Tabell AII:10e

C3 – Vad tycker du om...? Undervisningen (Mycket/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	79	89
Emmaboda	-	83	100
Hultsfred	-	77	95
Högsby	-	60	66
Mönsterås	-	-	93
Nybro	-	80	95
Oskarshamn	-	78	93
Vimmerby	-	78	92
Västervik	-	66	87
Kalmar GYförbund	-	77	92
<i>Region</i>	-	75	92
Tjej	-	-	92
Kille	-	-	92
Riket	-	75	91

Tabell AII:10f

C3 – Vad tycker du om...? Tillgången till datorer (Mycket/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	93	92
Emmaboda	-	87	100
Hultsfred	-	94	92
Högsby	-	55	83
Mönsterås	-	-	100
Nybro	-	76	56
Oskarshamn	-	67	68
Vimmerby	-	86	88
Västervik	-	48	90
Kalmar GYförbund	-	97	98
<i>Region</i>	-	79	82
Tjej	-	-	81
Kille	-	-	84
Riket	-	75	90

Tabell A:11a

D1 – Hur intresserad är du av...? Politik (Mycket/ganska intresserad, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	28	32	50
Emmaboda	25	40	38
Hultsfred	21	28	36
Högsby	33	35	50
Mönsterås	25	-	41
Nybro	-	29	35
Oskarshamn	17	27	43
Vimmerby	16	26	41
Västervik	-	30	33
Kalmar GYförbund	-	31	37
<i>Region</i>	<i>24</i>	<i>30</i>	<i>40</i>
Tjej	-	-	36
Kille	-	-	43
Riket	24	30	38

Tabell A:11b

D1 – Hur intresserad är du av...? Samhällsfrågor i allmänhet (Mycket/ganska intresserad, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	45	43	63
Emmaboda	37	51	42
Hultsfred	55	49	51
Högsby	56	35	91
Mönsterås	57	-	48
Nybro	-	38	50
Oskarshamn	45	42	46
Vimmerby	38	42	56
Västervik	-	45	44
Kalmar GYförbund	-	47	50
<i>Region</i>	<i>47</i>	<i>46</i>	<i>50</i>
Tjej	-	-	52
Kille	-	-	49
Riket	44	44	51

Tabell A:11c

D1 – Hur intresserad är du av...? Internationella frågor (Mycket/ganska intresserad, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	58	58	79
Emmaboda	54	63	55
Hultsfred	60	47	54
Högsby	45	57	100
Mönsterås	66	-	62
Nybro	-	42	59
Oskarshamn	54	54	59
Vimmerby	56	47	62
Västervik	-	57	59
Kalmar GYförbund	-	55	64
<i>Region</i>	<i>59</i>	<i>54</i>	<i>62</i>
Tjej	-	-	65
Kille	-	-	59
Riket	56	53	62

Tabell AII:12

D3 – Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (Mycket/ganska stora, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	11	19	24
Emmaboda	8	11	42
Hultsfred	12	14	21
Högsby	11	48	0
Mönsterås	7	--	17
Nybro	--	14	22
Oskarshamn	9	20	27
Vimmerby	12	28	29
Västervik	--	12	16
Kalmar GYförbund	--	15	19
<i>Region</i>	<i>11</i>	<i>17</i>	<i>23</i>
Tjej	-	-	22
Kille	-	-	23
Riket	11	16	21

Tabell AII:13

D4 – Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun (Ja, %)			
	2009	2012	2015
Eksjö	38	29	56
Emmaboda	35	51	51
Hultsfred	45	36	60
Högsby	44	52	83
Mönsterås	42	--	57
Nybro	--	37	56
Oskarshamn	44	43	57
Vimmerby	47	52	61
Västervik	--	50	43
Kalmar GYförbund	--	36	41
<i>Region</i>	<i>41</i>	<i>41</i>	<i>54</i>
Tjej	-	-	59
Kille	-	-	51
Riket	41	42	50

Tabell AII:14a

D4d – Varför vill du inte vara med och påverka – Kan för lite (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	32	28	17
Emmaboda	36	0	3
Hultsfred	34	27	16
Högsby	10	20	10
Mönsterås	47	-	13
Nybro	-	29	22
Oskarshamn	37	28	15
Vimmerby	23	20	16
Västervik	-	30	33
Kalmar GYförbund	-	29	31
<i>Region</i>	<i>33</i>	<i>27</i>	<i>23</i>
Tjej	-	-	27
Kille	-	-	20
Riket	32	28	29

Tabell AII:14b

D4d – Varför vill du inte vara med och påverka – Inte intresserad (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	48	58	68
Emmaboda	55	59	32
Hultsfred	63	63	42
Högsby	60	60	10
Mönsterås	66	-	44
Nybro	-	51	46
Oskarshamn	55	53	39
Vimmerby	59	63	28
Västervik	-	48	77
Kalmar GYförbund	-	58	60
<i>Region</i>	<i>56</i>	<i>56</i>	<i>57</i>
Tjej	-	-	62
Kille	-	-	52
Riket	31	56	59

Tabell AII:14c

D4d – Varför vill du inte vara med och påverka – Har inte tid (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	27	37	28
Emmaboda	27	27	32
Hultsfred	18	20	16
Högsby	10	20	10
Mönsterås	32	-	25
Nybro	-	24	24
Oskarshamn	24	32	23
Vimmerby	22	16	11
Västervik	-	19	40
Kalmar GYförbund	-	27	27
<i>Region</i>	<i>26</i>	<i>26</i>	<i>29</i>
Tjej	-	-	30
Kille	-	-	28
Riket	27	27	29

Tabell AII:14d

D4d – Varför vill du inte vara med och påverka – Spelar ingen roll (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	37	26	30
Emmaboda	33	37	26
Hultsfred	37	32	12
Högsby	20	50	20
Mönsterås	32	-	19
Nybro	-	38	28
Oskarshamn	31	30	24
Vimmerby	32	25	21
Västervik	-	37	33
Kalmar GYförbund	-	33	24
<i>Region</i>	32	32	29
Tjej	-	-	24
Kille	-	-	34
Riket	30	32	29

Tabell AII:14e

D4d – Varför vill du inte vara med och påverka – Annat (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	6	15	6
Emmaboda	6	8	5
Hultsfred	10	10	3
Högsby	10	10	0
Mönsterås	11	-	0
Nybro	-	11	4
Oskarshamn	5	9	3
Vimmerby	6	8	5
Västervik	-	8	7
Kalmar GYförbund	-	8	6
<i>Region</i>	8	9	6
Tjej	-	-	5
Kille	-	-	6
Riket	9	8	6

Tabell AII:15a

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – I hemmet (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	96	88	86
Emmaboda	94	93	84
Hultsfred	93	87	91
Högsby	100	81	100
Mönsterås	96	-	93
Nybro	-	93	91
Oskarshamn	96	91	87
Vimmerby	100	98	92
Västervik	-	87	85
Kalmar GYförbund	-	89	85
<i>Region</i>	95	88	88
Tjej	-	-	87
Kille	-	-	90
Riket	92	87	86

Tabell AII:15b

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – På väg till och från skolan (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	92	83	93
Emmaboda	96	89	95
Hultsfred	82	73	94
Högsby	89	74	83
Mönsterås	89	-	79
Nybro	-	88	95
Oskarshamn	91	84	93
Vimmerby	85	78	96
Västervik	-	81	91
Kalmar GYförbund	-	82	93
<i>Region</i>	87	81	91
Tjej	-	-	94
Kille	97	85	92
Riket	85	79	62

Tabell AII:15c

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – I skolan (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	67
Emmaboda	-	-	63
Hultsfred	-	-	73
Högsby	-	-	53
Mönsterås	-	-	33
Nybro	-	-	61
Oskarshamn	-	-	67
Vimmerby	-	-	70
Västervik	-	-	66
Kalmar GYförbund	-	-	64
<i>Region</i>	-	-	65
Tjej	-	-	44
Kille	-	-	55
Riket	-	-	64

Tabell AII:15d

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – På buss, tåg eller liknande (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	58	50	38
Emmaboda	67	58	37
Hultsfred	48	44	36
Högsby	39	63	8
Mönsterås	47	-	36
Nybro	-	52	28
Oskarshamn	64	61	44
Vimmerby	92	94	39
Västervik	-	54	33
Kalmar GYförbund	-	48	38
<i>Region</i>	57	52	37
Tjej	-	-	21
Kille	-	-	54
Riket	54	49	33

Tabell AII:15e

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – På internet (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	56	46
Emmaboda	-	64	47
Hultsfred	-	45	46
Högsby	-	37	8
Mönsterås	-	-	36
Nybro	-	63	39
Oskarshamn	-	61	45
Vimmerby	-	93	48
Västervik	-	53	44
Kalmar GYförbund	-	51	48
<i>Region</i>	-	54	44
Tjej	-	-	30
Kille	-	-	59
Riket	-	54	45

Tabell AII:15f

E2 – Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? – På fritidsgården (Alltid, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	80	33	17
Emmaboda	74	40	27
Hultsfred	65	34	25
Högsby	72	63	17
Mönsterås	67	-	27
Nybro	-	29	17
Oskarshamn	78	37	25
Vimmerby	97	65	34
Västervik	-	56	30
Kalmar GYförbund	-	29	22
<i>Region</i>	74	57	26
Tjej	-	-	34
Kille	-	-	65
Riket	70	34	22

Tabell AII:16a

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Någon har hoat mig (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	12	9	11
Emmaboda	12	9	11
Hultsfred	13	11	13
Högsby	6	14	8
Mönsterås	6	-	7
Nybro	-	8	12
Oskarshamn	10	9	13
Vimmerby	8	16	13
Västervik	-	9	20
Kalmar GYförbund	-	9	13
<i>Region</i>	<i>12</i>	<i>10</i>	<i>15</i>
Tjej	-	-	9
Kille	-	-	18
Riket	12	10	15

Tabell AII:16b

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Någon har stulit från mig (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	12	8	17
Emmaboda	8	13	22
Hultsfred	7	8	11
Högsby	6	5	17
Mönsterås	6	-	14
Nybro	-	13	13
Oskarshamn	9	8	13
Vimmerby	10	12	11
Västervik	-	11	24
Kalmar GYförbund	-	10	13
<i>Region</i>	<i>12</i>	<i>10</i>	<i>15</i>
Tjej	-	-	13
Kille	-	-	19
Riket	11	10	14

Tabell AII:16c

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Jag har blivit utsatt för misshandel (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	5	3	4
Emmaboda	10	6	5
Hultsfred	5	0	5
Högsby	6	5	0
Mönsterås	6	-	4
Nybro	-	3	2
Oskarshamn	3	2	7
Vimmerby	4	5	2
Västervik	-	4	7
Kalmar GYförbund	-	3	2
<i>Region</i>	5	3	4
Tjej	-	-	4
Kille	-	-	6
Riket	5	3	4

Tabell AII:16d

E1 – Har något av detta hänt dig under de senaste sex månaderna? – Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	1	1	3
Emmaboda	0	2	5
Hultsfred	3	2	2
Högsby	0	10	0
Mönsterås	2	-	11
Nybro	-	2	4
Oskarshamn	2	2	5
Vimmerby	0	1	0
Västervik	-	3	5
Kalmar GYförbund	-	3	3
<i>Region</i>	3	2	3
Tjej	-	-	3
Kille	-	-	4
Riket	3	3	3

Tabell AII:17a

E3 – Har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst de senaste sex månaderna? (Ja,%)

	2009	2012	2015
Eksjö	8	8	12
Emmaboda	6	7	11
Hultsfred	10	7	14
Högsby	22	14	33
Mönsterås	10	-	18
Nybro	-	9	15
Oskarshamn	5	6	14
Vimmerby	4	10	17
Västervik	-	10	17
Kalmar GYförbund	-	7	14
<i>Region</i>	7	9	15
Tjej	-	-	18
Kille	-	-	11
Riket	8	8	17

Tabell AII:17b

E4 – Har du de senaste sex månaderna blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt av det? (Ja,%)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	27	42
Emmaboda	-	37	32
Hultsfred	-	27	36
Högsby	-	29	50
Mönsterås	-	-	44
Nybro	-	35	33
Oskarshamn	-	31	30
Vimmerby	-	37	35
Västervik	-	38	43
Kalmar GYförbund	-	35	35
<i>Region</i>	-	33	37
Tjej	-	-	45
Kille	-	-	27
Riket	-	33	37

Tabell AII:18

F1 – Hur bedömer du din hälsa under de senaste sex månaderna (Mycket/ganska bra, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	84	74	72
Emmaboda	80	72	82
Hultsfred	84	74	70
Högsby	67	71	83
Mönsterås	78	--	79
Nybro	--	77	76
Oskarshamn	84	73	80
Vimmerby	82	76	72
Västervik	--	71	69
Kalmar GYförbund	--	73	70
<i>Region</i>	82	72	74
Tjej	-	-	68
Kille	-	-	82
Riket	77	71	72

Tabell AII:19a

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Huvudvärk (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Eksjö	21	18	13
Emmaboda	12	15	11
Hultsfred	14	21	18
Högsby	44	21	8
Mönsterås	27	-	15
Nybro	-	17	14
Oskarshamn	20	19	21
Vimmerby	17	13	12
Västervik	-	25	22
Kalmar GYförbund	-	21	16
<i>Region</i>	16	21	18
Tjej	-	-	23
Kille	-	-	13
Riket	20	20	18

Tabell AII:19b

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Magont (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Eksjö	14	12	11
Emmaboda	12	13	14
Hultsfred	12	18	8
Högsby	23	15	8
Mönsterås	14	-	11
Nybro	-	10	13
Oskarshamn	14	15	13
Vimmerby	9	7	12
Västervik	-	16	18
Kalmar GYförbund	-	15	12
<i>Region</i>	<i>10</i>	<i>14</i>	<i>13</i>
Tjej	-	-	18
Kille	-	-	8
Riket	11	14	14

Tabell AII:19c

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Känt dig stressad (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Eksjö	31	35	45
Emmaboda	20	33	29
Hultsfred	37	54	51
Högsby	39	21	41
Mönsterås	50	-	41
Nybro	-	38	40
Oskarshamn	38	38	39
Vimmerby	29	26	37
Västervik	-	41	52
Kalmar GYförbund	-	44	45
<i>Region</i>	<i>25</i>	<i>41</i>	<i>44</i>
Tjej	-	-	61
Kille	-	-	26
Riket	27	41	45

Tabell AII:19d

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Känt dig nedstämd (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	26
Emmaboda	-	-	19
Hultsfred	-	-	31
Högsby	-	-	16
Mönsterås	-	-	25
Nybro	-	-	24
Oskarshamn	-	-	24
Vimmerby	-	-	21
Västervik	-	-	27
Kalmar GYförbund	-	-	24
<i>Region</i>	-	-	25
Tjej	-	-	35
Kille	-	-	16
Riket	-	-	26

Tabell AII:19e

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Svårt att somna (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Eksjö	17	25	23
Emmaboda	27	31	24
Hultsfred	24	27	25
Högsby	34	34	17
Mönsterås	23	-	18
Nybro	-	29	23
Oskarshamn	24	26	23
Vimmerby	17	26	22
Västervik	-	33	35
Kalmar GYförbund	-	30	27
<i>Region</i>	16	29	26
Tjej	-	-	29
Kille	-	-	23
Riket	17	30	28

Tabell AII:19f

F2 – Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna
– Svårt att sova (Minst flera gånger i veckan)

	2009	2012	2015
Eksjö	21	23	19
Emmaboda	29	27	26
Hultsfred	31	29	25
Högsby	39	16	8
Mönsterås	32	-	21
Nybro	-	28	24
Oskarshamn	27	24	23
Vimmerby	19	27	21
Västervik	-	28	31
Kalmar GYförbund	-	30	25
<i>Region</i>	<i>18</i>	<i>28</i>	<i>25</i>
Tjej	-	-	28
Kille	-	-	21
Riket	21	29	26

Tabell AII:20a

G1 – Har du något extrajobb just nu? (Ja, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	21	36
Emmaboda	-	18	24
Hultsfred	-	15	26
Högsby	-	29	8
Mönsterås	-	-	31
Nybro	-	27	31
Oskarshamn	-	19	30
Vimmerby	-	16	22
Västervik	-	21	30
Kalmar GYförbund	-	22	22
<i>Region</i>	<i>-</i>	<i>21</i>	<i>29</i>
Tjej	-	-	31
Kille	-	-	27
Riket	-	25	25

Tabell AII:20b

G2– Hade du något sommarjobb i somras? (Ja, %)			
	2009	2012	2015
Eksjö	63	61	71
Emmaboda	65	84	82
Hultsfred	59	54	76
Högsby	53	57	75
Mönsterås	71	-	90
Nybro	-	57	51
Oskarshamn	63	60	72
Vimmerby	63	70	80
Västervik	-	60	76
Kalmar GYförbund	-	78	77
<i>Region</i>	<i>65</i>	<i>67</i>	<i>73</i>
Tjej	-	-	77
Kille	-	-	70
Riket	65	68	68

Tabell AII:21a

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Högskola eller universitet i Sverige (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	11	22	16
Emmaboda	17	18	32
Hultsfred	21	28	26
Högsby	6	38	33
Mönsterås	19	-	26
Nybro	-	26	26
Oskarshamn	25	27	24
Vimmerby	19	19	21
Västervik	-	18	20
Kalmar GYförbund	-	17	19
<i>Region</i>	<i>15</i>	<i>20</i>	<i>23</i>
Tjej	-	-	22
Kille	-	-	24
Riket	18	25	22

Tabell AII:21b

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Studera utomlands (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	8	8	10
Emmaboda	10	9	3
Hultsfred	21	8	7
Högsby	6	10	8
Mönsterås	19	-	7
Nybro	-	3	2
Oskarshamn	25	6	6
Vimmerby	19	8	7
Västervik	-	10	7
Kalmar GYförbund	-	9	9
<i>Region</i>	<i>15</i>	<i>8</i>	<i>6</i>
Tjej	-	-	7
Kille	-	-	5
Riket	9	4	8

Tabell AII:21c

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Jobba här i kommunen eller i en kommun i närheten (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	18	13	13
Emmaboda	19	16	21
Hultsfred	10	10	17
Högsby	18	24	33
Mönsterås	16	-	19
Nybro	-	17	16
Oskarshamn	11	16	15
Vimmerby	13	19	22
Västervik	-	11	14
Kalmar GYförbund	-	14	12
<i>Region</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>16</i>
Tjej	-	-	13
Kille	-	-	19
Riket	14	22	16

Tabell AII:21d

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Jobba någon annanstans i Sverige (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	14	14	9
Emmaboda	10	18	8
Hultsfred	11	10	11
Högsby	6	10	17
Mönsterås	9	-	15
Nybro	-	13	12
Oskarshamn	11	11	12
Vimmerby	11	12	6
Västervik	-	7	7
Kalmar GYförbund	-	9	8
<i>Region</i>	8	10	10
Tjej	-	-	6
Kille	-	-	14
Riket	9	11	9

Tabell AII:21e

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Jobba utomlands (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	10	16	13
Emmaboda	6	7	3
Hultsfred	12	14	7
Högsby	12	9	0
Mönsterås	9	-	15
Nybro	-	15	5
Oskarshamn	9	10	12
Vimmerby	14	13	10
Västervik	-	17	7
Kalmar GYförbund	-	15	15
<i>Region</i>	16	14	9
Tjej	-	-	11
Kille	-	-	8
Riket	13	7	10

Tabell AII:21f

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Annat (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	1	3	4
Emmaboda	2	4	0
Hultsfred	5	4	3
Högsby	6	0	0
Mönsterås	2	-	4
Nybro	-	4	5
Oskarshamn	4	5	5
Vimmerby	5	2	1
Västervik	-	3	3
Kalmar GYförbund	-	4	4
<i>Region</i>	3	4	3
Tjej	-	-	1
Kille	-	-	5
Riket	4	4	4

Tabell AII:21g

H1 – Vad skulle du helt vilja göra efter gymnasiet – Vet ej (%)			
	2009	2012	2015
Eksjö	7	6	10
Emmaboda	0	5	18
Hultsfred	3	6	8
Högsby	18	5	0
Mönsterås	5	-	7
Nybro	-	7	9
Oskarshamn	7	9	8
Vimmerby	7	7	8
Västervik	-	9	11
Kalmar GYförbund	-	9	7
<i>Region</i>	5	8	9
Tjej	-	-	8
Kille	-	-	10
Riket	6	14	8

Tabell AII:22

H3 – Tror du att du kommer att flytta från den kommun där du bor (Ja, %)

	2009	2012	2015
Eksjö	66	73	87
Emmaboda	56	67	70
Hultsfred	73	76	78
Högsby	76	67	75
Mönsterås	83	-	70
Nybro	-	59	84
Oskarshamn	70	66	80
Vimmerby	66	64	76
Västervik	-	66	80
Kalmar GYförbund	-	62	76
<i>Region</i>	<i>60</i>	<i>65</i>	<i>79</i>
Tjej	-	-	82
Kille	-	-	76
Riket	12	9	27

Notera för tabell H3: ”vet ej” står för 20-30% av de som inte svarar ”ja”.

Tabell AII:23a

H3b – Vad är anledningen till att du kommer att flytta från din kommun – Arbete (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	46	32	54
Emmaboda	40	29	46
Hultsfred	38	41	55
Högsby	56	24	56
Mönsterås	43	-	42
Nybro	-	28	54
Oskarshamn	50	34	55
Vimmerby	42	27	47
Västervik	-	32	39
Kalmar GYförbund	-	28	44
<i>Region</i>	<i>38</i>	<i>35</i>	<i>39</i>
Tjej	-	-	40
Kille	-	-	38
Riket	50	28	44

Tabell AII:23b

H3b – Vad är anledningen till att du kommer att flytta från din kommun – Studier (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	65	35	64
Emmaboda	58	35	65
Hultsfred	60	40	58
Högsby	67	38	56
Mönsterås	49	-	42
Nybro	-	24	58
Oskarshamn	56	29	46
Vimmerby	65	28	61
Västervik	-	35	53
Kalmar GYförbund	-	26	50
<i>Region</i>	37	29	43
Tjej	-	-	48
Kille	-	-	37
Riket	35	27	51

Tabell AII:23c

H3b – Vad är anledningen till att du kommer att flytta från din kommun – Komma närmare en större stad (%)

	2009	2012	2015
Eksjö	-	-	28
Emmaboda	-	-	19
Hultsfred	-	-	32
Högsby	-	-	56
Mönsterås	-	-	31
Nybro	-	-	25
Oskarshamn	-	-	32
Vimmerby	-	-	32
Västervik	-	-	26
Kalmar GYförbund	-	-	36
<i>Region</i>	-	-	23
Tjej	-	-	31
Kille	-	-	15
Riket	-	-	26

Tabell AII:24

H6 – Hur ser du på framtiden? - 2015 (%)

	Mycket positivt	Ganska positivt
Eksjö	42	56
Emmaboda	35	62
Hultsfred	39	56
Högsby	25	67
Mönsterås	48	48
Nybro	45	50
Oskarshamn	55	40
Vimmerby	51	43
Västervik	36	53
Kalmar GYförbund	41	51
<i>Region</i>	<i>45</i>	<i>49</i>
Tjej	41	54
Kille	50	45
Riket	41	51

REGION FÖRBUNDET
I KALMAR LÄN

Linnéuniversitetet